

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ชื่องานวิจัย รูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
อาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง

ปีงบประมาณ 2549

ผู้วิจัย ผศ.ดร.มาลัย จีรวัดนเกษตร์

สถานที่ทำงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการ ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขและนำเสนอรูปแบบการจัดหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้สำเร็จการศึกษารวมถึงผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 – 2548 และผู้เชี่ยวชาญ รวม 26 คน ผลการวิจัยสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรโดยวิธีการสนทนากลุ่มพบว่า หลักสูตรปัจจุบันมีปรัชญาและจุดมุ่งหมายไม่ชัดเจน ขาดการสร้าง ความเข้าใจกับผู้เรียนเกี่ยวกับหลักสูตร มีจำนวนหน่วยกิตมากเกินไป และมีเงื่อนไขการจบการศึกษาที่ยู่ยาก สำหรับด้านการจัดหลักสูตรพบว่าหลักสูตรมีปัญหาด้านการกำหนดนโยบายและการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตร รวมถึงการประชาสัมพันธ์หลักสูตรมีน้อย

จากผลการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรผู้วิจัยปรับปรุงรูปแบบการจัดหลักสูตรเดิม เพื่อนำเสนอผู้เชี่ยวชาญโดยการประชุมแบบอภิปราย แล้วนำผลจากการวิจัยทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาปรับปรุงหลักสูตรอีกครั้งหนึ่งเพื่อความสมบูรณ์ครบถ้วนของหลักสูตร โดยลดจำนวนหน่วยกิตลงจาก 84 หน่วยกิต เหลือ 75 หน่วยกิตโดยให้มีปรัชญาของหลักสูตรที่กระชับและชัดเจน เน้นการผลิตบัณฑิตเพื่อเป็นนักวิชาการ นักวิจัยเชิงคุณภาพและ/หรือนักบริหารที่มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความสามารถในการจัดการความรู้ นวัตกรรมและก้าวทันเทคโนโลยี มีความกระตือรือร้นในการเขียนบทความเพื่อเผยแพร่งานวิจัย การเป็นสมาชิกของสมาคมด้านวิชาชีพ และการสร้างความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรม

RCH

LG

395

KS

๓๖๖๖

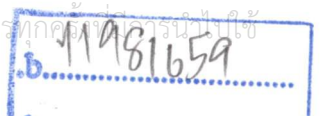
83665

เลขทะเบียน

11 0 8 2551

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่าในรูปแบบใดก็ตาม การเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Research Title Management Model for the Doctor of Philosophy in Vocational Education Administration Program, Faculty of Industrial Education King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

Year 2006

Researcher Assistant Professor Dr. Malai Gerawatanakaset

Office Faculty of Industrial Education, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

Abstract

A research study on the present condition and problems of the curriculum and its management for the doctor of Philosophy in Vocational Education Administration program, Faculty of Industrial Education, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang has been conducted on the sample group of 26, comprising the students, graduates and experts who have been involved in the curriculum from 1997 to 2005. A revised curriculum based was then proposed subsequently.

By investigating the present curriculum through group discussions, it was found that its philosophy and objectives are rather unclear and therefore not well understood by the students. Besides, the number of credits and some other conditions required for graduation are abundant and unnecessarily difficult. The problems on the curriculum management include the ineffectiveness in policy implementation and inadequacy in public relation. Consequently, the present curriculum has been revised and proposed to the experts through Multi – Attribute Consensus Reaching for their comments, before receiving its final adjustment. In the revised curriculum, the number of credits required for graduation was reduced from 84 to 75, while its philosophy and objectives are more precise and comprehensible. It aims to develop honest and ethical graduates with high potential to become professional scholars and/or managers, who are technically knowledgeable, innovative and up-to-date and are enthusiastic about participating in research development, joining professional societies and cooperating with the industrial sector.

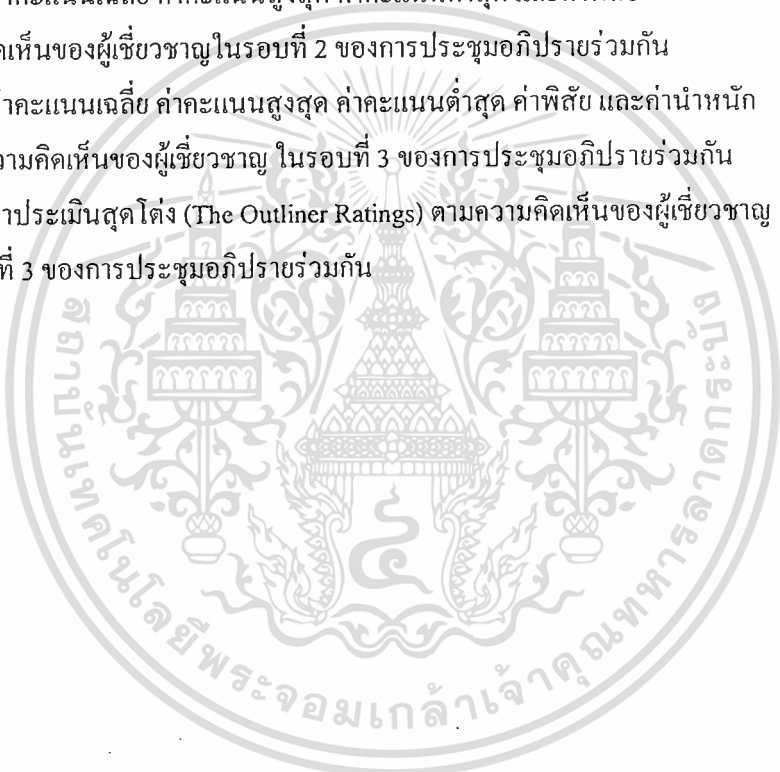
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	II
กิตติกรรมประกาศ	III
สารบัญ	IV
สารบัญตาราง	VI
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 การศึกษาระดับอุดมศึกษา	9
2.2 แนวทางการบริหารหลักสูตรระดับปริญญาเอก ของสถาบันอุดมศึกษา	29
2.3 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขารัฐบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา	57
2.4 รูปแบบการจัดหลักสูตร	60
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	71
2.6 วิธีวิจัย (ภาคผนวก ง)	
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	81
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	82
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	83
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	85
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	86

เอกสารนี้เป็นเอกสารต้นฉบับที่จัดทำขึ้นเพื่อการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงองค์ประกอบศักยภาพและตัวบ่งชี้ของคุณภาพสถาบันอุดมศึกษา	27
2.2 แสดงการเปรียบเทียบเกณฑ์มาตรฐานแนวทางการบริหารเกณฑ์กับ ระเบียบข้อบังคับสถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	30
4.1 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าคะแนนสูงสุด ค่าคะแนนต่ำสุด และค่าพิสัย ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 1 ของการประชุมอภิปรายร่วมกัน	91
4.2 แสดง ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าคะแนนสูงสุด ค่าคะแนนต่ำสุด และค่าพิสัย ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 ของการประชุมอภิปรายร่วมกัน	94
4.3 แสดง ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าคะแนนสูงสุด ค่าคะแนนต่ำสุด ค่าพิสัย และถ่านำหนัก ความความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในรอบที่ 3 ของการประชุมอภิปรายร่วมกัน	96
4.4 แสดง ค่าประเมินสุดโต่ง (The Outliner Ratings) ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในรอบที่ 3 ของการประชุมอภิปรายร่วมกัน	97

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แม้การปฏิรูปการศึกษาจะกลายเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่จะนำไปสู่กระบวนการสร้างและพัฒนาคุณภาพของเยาวชนไทยในอนาคต จนกลายเป็นสาระสำคัญระดับชาติที่ทุกฝ่ายให้ความสนใจจนเป็นเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทิศทางการจัดการศึกษาทั้งระบบ เพื่อความก้าวหน้าทางการศึกษาอย่างเร่งด่วน ทั้งนี้ความเสมอภาคและคุณภาพการจัดการศึกษา จึงเป็นสิ่งที่ต้องทำควบคู่กันไปเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนมีศักยภาพในการพัฒนาตนเอง โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การที่จะมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น นอกจากจะต้องมีครูที่เป็นมืออาชีพหรือเป็นนักวิชาชีพแล้ว ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นจะต้องเป็นผู้บริหารมืออาชีพอีกด้วย ทั้งนี้ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดการและการบริหารการศึกษา สามารถจัดครูให้เหมาะสมกับรายวิชา ตลอดจนถือวัสดุอุปกรณ์ รวมถึงการสนับสนุนกระบวนการจัดการเรียนการสอน และงบประมาณค่าใช้จ่ายภายในสถานศึกษาให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการศึกษาอาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษาสายอาชีพเพื่อเตรียมกำลังคนระดับกลาง ให้มีความพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงานในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ หรือเพื่อให้สามารถประกอบอาชีพอิสระมีรายได้เพียงพอในการดำเนินชีวิตที่มีคุณภาพ โดยกำลังคนระดับกลางเหล่านี้ถือว่าเป็นกำลังคนที่สำคัญของชาติในการพัฒนาประเทศ

เพื่อให้การจัดการศึกษาสายอาชีพเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาสายอาชีพในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาสายอาชีพเป็นอย่างดี รวมถึงจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ วางแผน ในการบริหารจัดการ หรือคาดคะเนแนวโน้มของการจัดการศึกษาสายอาชีพเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดการศึกษาสายอาชีพให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง นอกจากจะจัดหลักสูตรการเรียนการสอนสายอาชีพครูทั้งในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษาแล้ว ยังมีการจัดหลักสูตรเพื่อเตรียมผู้บริหารสถานศึกษาสายอาชีพในสถานศึกษาของภาครัฐและภาคเอกชน ประกอบด้วยหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา โดยเปิดทำการสอนซึ่งเปิดหลักสูตรตั้งแต่ปีการศึกษา 2530 และหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษาเป็นหลักสูตรเตรียมผู้บริหารระดับสูงด้านการบริหารอาชีวศึกษาใน

สถานศึกษาทั้งของภาครัฐและเอกชนที่จัดการศึกษาสายอาชีพในระดับอุดมศึกษาหรือต่ำกว่า เพื่อ
แม้ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เตรียมบุคลากรเหล่านี้ให้มีความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารจัดการศึกษาสาขาอาชีพอย่างแท้จริง ซึ่งหลักสูตรนี้เปิดขึ้นครั้งแรกในปีการศึกษา 2540 เป็นรุ่นที่ 1 มีนักศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 8 คน รุ่นที่ 2 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 10 คน และรุ่นที่ 3 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 17 คน

จะเห็นได้ว่าการรับนักศึกษาในระดับคุณวุฒิบัณฑิต ในรุ่นที่ 3 ทั้งช่วงระยะห่างจากการรับนักศึกษารุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 ถึง 5 ปีการศึกษา อีกทั้งนักศึกษาคุณวุฒิบัณฑิตรุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 จะต้องใช้เวลา 5-7 ปี ในการจบหลักสูตร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่นักศึกษาจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดและเงื่อนไขของหลักสูตร อีกทั้งระบบการจัดการเรียนการสอน เพื่อเตรียมความพร้อมของนักศึกษาตามขั้นตอนและข้อกำหนดของหลักสูตรยังมีความไม่ชัดเจนและไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งอาจจะเป็นปัญหาต่อเนื่องแก่นักศึกษารุ่นต่อ ๆ ไป

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีพศึกษา เพื่อเสนอรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีพศึกษา และใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับปรัชญา ความต้องการของผู้เรียนและความต้องการของสังคมต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีพศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.2.2 เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีพศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยโดยใช้แนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535:17-19) และ สัจจ อุทรานันท์ (2532 : 263-271) ประกอบด้วย

1.3.1 องค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ ปรัชญาของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เงื่อนไขและข้อกำหนดของหลักสูตร

1.3.2 การนำหลักสูตรไปใช้ โดยศึกษาในส่วนของ การดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ได้แก่ การบริหารหลักสูตร การวางแผนการใช้หลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนการสอน การสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตร และการส่งเสริมด้านวิชาการ

1.3.3 ผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร ได้แก่ ความเหมาะสมของหลักสูตรกับการทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อผู้ยืมได้เห็นใบใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ตั้งแต่เริ่มเปิดหลักสูตรในปีการศึกษา 2540 จนถึงปีการศึกษา 2548 เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้สำเร็จการศึกษารวมถึงผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 – 2548 รวม 35 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหารอาชีวศึกษาหรือการบริหารการศึกษาและผู้บริหารต้นสังกัดของผู้สำเร็จการศึกษาหรือผู้ที่กำลังศึกษาอยู่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ในส่วนที่เป็นผู้สำเร็จการศึกษา รวมถึงผู้ที่กำลังศึกษา รวม 11 คน ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารอาชีวศึกษา หรือการบริหารการศึกษา และผู้บริหารต้นสังกัดของผู้สำเร็จการศึกษาหรือผู้ที่กำลังศึกษาอยู่รวม 20 คนรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 26 คน

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละขั้นตอนของการวิจัย มีดังนี้คือ

ขั้นตอนที่ 1 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย เพื่อปรับปรุงแก้ไขกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงให้มากที่สุด ตามความต้องการของผู้เรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยคัดเลือกจากผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจำนวน 4 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน และผู้ดำเนินการประชุมอีก 1 คน รวมทั้งสิ้น 8 คน

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตร โดยศึกษาจากผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จำนวน 5 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารอาชีวศึกษารวมถึงผู้บริหารต้นสังกัดของผู้สำเร็จการศึกษาหรือผู้ที่กำลังศึกษาอยู่จำนวน 2 คน และผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มอีก 1 คน รวมทั้งสิ้น 8 คนซึ่งเป็นคนละกลุ่มกับขั้นตอนที่ 1

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสอดคล้องโดยวิธีการประชุมแบบอภิปราย (Multi – Attribute Consensus Reaching : MACR) เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัด หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยผู้ร่วมประชุมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารอาชีวศึกษาหรือการ

บริหารการศึกษารวมถึงผู้บริหารต้นสังกัดของผู้สำเร็จการศึกษาหรือผู้ที่กำลังศึกษาอยู่จำนวน รวมทั้งสิ้น 10 คน

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 รูปแบบการจัดหลักสูตร หมายถึง โครงสร้างหรือองค์ประกอบในการจัดหลักสูตร ตลอดจนขั้นตอนการบริหารหลักสูตรเพื่อให้ผู้ที่ศึกษาสามารถบรรลุตามจุดมุ่งหมาย ตามเงื่อนไขและข้อกำหนดในหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ภายในเวลาที่กำหนดไว้ทั้งในด้านองค์ประกอบของหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และผลสัมฤทธิ์การใช้หลักสูตร

1.5.2 สภาพและปัญหาการจัดหลักสูตร หมายถึง สภาพหรือสถานการณ์ที่เป็นอยู่จริงและปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดหลักสูตร ทั้งในด้านองค์ประกอบของหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และผลสัมฤทธิ์การใช้หลักสูตร ดังนี้

1.5.2.1 องค์ประกอบของหลักสูตร หมายถึง สภาพและปัญหาที่เกิดจากการนำเอาปรัชญาของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เงื่อนไขและข้อกำหนดของหลักสูตร มาใช้ในการจัดหลักสูตรซึ่งมีรายละเอียดย่อย ดังนี้

ปรัชญาของหลักสูตร ที่สามารถกำหนดคุณลักษณะของหลักสูตรสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความสอดคล้องกับหลักปรัชญาและจิตวิทยาโดยมีขอบข่ายและความคาดหวังที่สามารถกำหนดคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่พึงปรารถนาที่จะให้เกิดแก่ผู้เรียนรวมถึงสามารถกำหนดพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการปลูกฝังให้ผู้เรียนทั้งในด้าน ความคิด ความเข้าใจ ความมีเหตุผล การมีวิจารณญาณ และทัศนคติที่ดี อีกทั้งเป็นเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล

โครงสร้างของหลักสูตร ประกอบด้วย จำนวนหน่วยกิต 84 หน่วยกิต แบ่งออกเป็นหมวดวิชา หมวดภาษาต่างประเทศ 4 หน่วยกิต หมวดวิชาบังคับ 25 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือก 19 หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ 36 หน่วยกิต

เงื่อนไขและข้อกำหนดของหลักสูตร ในส่วนของเงื่อนไขการจัดการศึกษา ประกอบด้วย คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัคร วิธีการรับเข้าศึกษา ระบบการศึกษา ระยะเวลาการศึกษา สถานที่และอุปกรณ์การสอน ห้องสมุด งบประมาณและการลงทะเบียนเรียน ส่วนเงื่อนไขการสำเร็จการศึกษา ประกอบด้วย ความครบถ้วนของคุณสมบัติ การทำวิทยานิพนธ์ผลงานทางวิชาการ และการนำเสนอผลการวิจัยต่อที่ประชุมนานาชาติ

1.5.2.2 การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง สภาพและปัญหาที่เกิดจากการนำเอาหลักสูตรไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารทรัพย์สินทางปัญญาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี หากมีการนำเอกสารนี้ไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ถือว่าผิดกฎหมาย

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักสูตร การจัดการกระบวนการเรียนการสอน การสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตรและการส่งเสริม
ด้านวิชาการ ซึ่งมีรายละเอียดย่อ ดังนี้

(1) การบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย การวางแผนการใช้หลักสูตร การใช้
ห้องเรียน และการประเมินผลการใช้หลักสูตร ดังนี้

การวางแผนการใช้หลักสูตรในส่วนของทิศทางและนโยบายของผู้บริหาร
การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การวิเคราะห์หลักสูตร การจัดวัสดุประกอบหลักสูตรตามงบประมาณต่อ
คนต่อปี งบประมาณค่าวัสดุครุภัณฑ์ของผู้เรียน การเตรียมบุคลากรจัดประสบการณ์ด้วยความมุ่ง
หมาย การจัดตารางสอน ระดับความยากง่าย ช่วงการเรียนรู้ และการจัดประสบการณ์เสริมหลักสูตร

การใช้ห้องเรียน ในส่วนของการบริหารสื่อวัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก
สะดวกทางการศึกษา และการจัดสภาพแวดล้อม สภาพห้องเรียน

การประเมินผลการใช้หลักสูตร ในส่วนของความสอดคล้องกับ
จุดมุ่งหมายของหลักสูตรและการติดตามผลการใช้หลักสูตร

(2) การจัดการกระบวนการเรียนการสอน ประกอบด้วย เนื้อหา วิธีสอนและการ
ประเมินผล ดังนี้

เนื้อหา ในส่วนของ ความสอดคล้องของเนื้อหา กับคำอธิบาย
รายวิชา ความทันสมัยของเนื้อหาและความเชื่อมโยงของเนื้อหาในแต่ละรายวิชา

วิธีสอน ในส่วนของการเตรียมความพร้อม ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน
การจัดการเรียนการสอน จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เรียนและปฏิบัติใน
สถานการณ์จริง ใช้การวิจัยเพื่อส่งเสริมทางวิชาการ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศ สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม มีความเป็นประชาธิปไตยปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการ
เรียนการสอนและมีการบูรณาการการสอนและการประเมินผลเข้าด้วยกัน

ประเมินผลในส่วนของ การกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับผู้เรียนผู้สอน
การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน การกำหนดผลการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดกับ
ผู้เรียนอย่างชัดเจน การมีส่วนร่วมในการประเมินและการมีวิธีการประเมินที่หลากหลาย

(3) การสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย การจัดสภาพ
ห้องเรียนให้สอดคล้องกับรายวิชา การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน การแสวงหา
และจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรต่าง ๆ การประสานสัมพันธ์กับบุคคลภายในและภายนอก
หน่วยงาน และการสนับสนุนส่งเสริม ทำนุบำรุงอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก
อื่นๆ ให้คงอยู่ในสภาพพร้อมให้บริการ

(4) การส่งเสริมทางด้านวิชาการ ประกอบด้วย การส่งเสริมทางด้านวิชาการ

เอกสารในส่วนที่สถาบันรับผิดชอบและการส่งเสริมทางด้านวิชาการในส่วนผู้สอนรับผิดชอบ ดังนี้ โยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบันรับผิดชอบ ในส่วนของการส่งเสริมให้หลักสูตรเป็นการวิจัย รวมทั้งเพิ่มพูนทักษะในการวิจัย การสร้างความร่วมมือในการผลิตบัณฑิต การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการของผู้เรียนกับจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา สนับสนุนให้มีการปฏิบัติงานวิชาการ เช่น การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จัดสรรงบประมาณ เวลา สถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สรรหา คัดเลือกบุคลากรที่มีความรับผิดชอบทางวิชาการ ส่งเสริมให้มีการจัดและเผยแพร่งานวิชาการให้กว้างขวางยิ่งขึ้นและส่งเสริมให้ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม

ผู้สอนรับผิดชอบ ในส่วนของการส่งเสริมให้ผู้สอนมีอิสระเสรีภาพทางวิชาการ การส่งเสริมให้ผู้สอนมีความรู้และพัฒนาดตนเองอยู่เสมอการส่งเสริมให้หลักสูตรเป็นการวิจัย รวมทั้งเพิ่มพูนทักษะในการวิจัยการควบคุมงานวิชาการให้มีมาตรฐานทางวิชาการ (กำกับกิจกรรมทางวิชาการ โดยติดตามผลการปฏิบัติงานตามโครงสร้างให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับและเกณฑ์มาตรฐาน) การควบคุมดูแล และติดตามผลการใช้หลักสูตร กิจกรรมที่จัดสอนและส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ส่งเสริมให้มีการประชุมสัมมนา คัดว่าวิจัยทางวิชาการ การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นหรือริเริ่มสิ่งใหม่ๆ ส่งเสริมให้มีการเข้าร่วมประชุม สัมมนา ฝึกอบรม เพื่อแลกเปลี่ยนและเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการและส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตร เพื่อพัฒนาความเป็นผู้นำ ความสามัคคี การติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น

1.5.2.3 ผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร หมายถึง สภาพและปัญหาที่มีผลต่อผู้สำเร็จการศึกษา หรือผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ ในส่วนของความเหมาะสมของหลักสูตรกับการทำงาน ประกอบด้วย การนำรายวิชาในหลักสูตรไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะและความสามารถไปใช้ในชีวิตรจริงหรือสถานการณ์จริงอีกทั้งสามารถประยุกต์และผสมผสานความรู้และใช้การวิจัยให้เป็นประโยชน์กับวิชาชีพและเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ตลอดชีวิต

1.5.3 ผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม คุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.5.4 ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ใน หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม คุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.5.5 ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ หรือเป็นผู้ที่จัดการศึกษา มีประสบการณ์ในการสอนหรือการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับการอาชีวศึกษาหรือการบริหารการศึกษา หรือเป็นผู้บริหารต้นสังกัดของผู้สำเร็จการศึกษาหรือผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ หรือเป็นผู้ที่มีหรือเคยมีประสบการณ์ด้านการบริหารหลักสูตร ในระดับปริญญาเอกสาขาวิชาการบริหารการศึกษา หรือการบริหารอาชีวศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน

1.5.6 การประชุมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การรวบรวมแนวความคิดข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อให้กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยมีความครอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

1.5.7 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) หมายถึง การรวบรวมข้อมูลแบบจัดกลุ่มสนทนาในประเด็นปัญหา และสภาพการจัดหลักสูตรที่เกิดขึ้นเพื่อให้ได้คำตอบที่ครบถ้วนถูกต้อง ละเอียดครบถ้วนชัดเจน เป็นข้อมูลที่ได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกส่วนใหญ่ภายในกลุ่ม

1.5.8 การประชุมแบบอภิปราย (Multi-Attribute Consensus Reaching : MACR) หมายถึงการวิเคราะห์ความสอดคล้องของความคิดเห็นของสมาชิกภายในกลุ่มต่อรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ว่ามีความคิดเห็นสอดคล้องกับรูปแบบการจัดหลักสูตรที่นำเสนอมากน้อยเพียงใด มีความคิดเห็นว่าการปรับปรุงอย่างไรบ้าง เพราะเหตุใด โดยสมาชิกทุกคนจะต้องมีความคิดเห็นสอดคล้องกันจึงนำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการปรับปรุงรูปแบบการจัดหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การศึกษาระดับอุดมศึกษา

2.1.1 การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากอดีตสู่ปัจจุบัน

2.1.2 แนวโน้มอุดมศึกษาในอนาคต

2.1.3 มาตรการและเป้าหมายของแผนงานพัฒนาระบบอุดมศึกษา ฉบับที่ 9

2.1.4 สารระสำคัญของจัดการการอุดมศึกษาไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545)

2.1.5 ผลกระทบของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ต่อการปฏิรูปการเรียนการสอนในระบบอุดมศึกษา

2.1.6 รูปแบบการบริหารจัดการภายในสถาบันอุดมศึกษา

2.1.7 ภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาไทยและมาตรการที่จำเป็น

2.1.8 คุณภาพและมาตรฐานทางวิชาการ

2.2 แนวทางการบริหารหลักสูตรระดับปริญญาเอกของสถาบันอุดมศึกษา

2.2.1 เปรียบเทียบเกณฑ์มาตรฐานแนวทางการบริหารเกณฑ์กับระเบียบข้อบังคับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

2.2.2 มาตรฐานอาชีพ

2.2.3 มาตรฐานผู้บริหารการศึกษา

2.2.3.1 มาตรฐานผู้บริหารสถานศึกษาของประเทศไทย

2.2.3.2 มาตรฐานผู้บริหารสถานศึกษาของประเทศไทย

2.2.3.3 มาตรฐานอาชีพผู้บริหารอาชีวศึกษาของอังกฤษ

2.2.3.4 มาตรฐานอาชีพของการบริหารจัดการสำหรับการศึกษาต่อเนื่องของ

อังกฤษ

2.2.4 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

2.2.5 สารโดยสรุปของหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยดังต่อไปนี้

2.2.5.1 มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด (Harvard University)

2.2.5.2 มหาวิทยาลัยวิสคอนซินที่เมดิสัน (University of Wisconsin – Madison)

2.2.5.3 มหาวิทยาลัยโอไฮโอสเตท (Ohio State University)

2.2.5.4 มหาวิทยาลัยอิลลินอยส์สเต (Illinois State University)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ 2.2.5.5 มหาวิทยาลัยบริติชโคลัมเบีย (University of British Columbia) ประเทศ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แคนาดา

2.3 หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

2.3.1 ประวัติความเป็นมาในการจัดหลักสูตร

2.3.2 ปรัชญาของหลักสูตร

2.3.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2.3.4 คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้าศึกษา

2.3.5 วิธีการคัดเลือกเข้าศึกษา

2.3.6 ระบบการศึกษา

2.3.7 ระยะเวลาการศึกษา

2.4 รูปแบบการจัดหลักสูตร

2.4.1 องค์ประกอบของหลักสูตร

2.4.2 การนำหลักสูตรไปใช้

2.4.3 ผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6 วิธีวิจัย (ภาคผนวก ง)

2.6.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.6.2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

2.6.3 การวิเคราะห์ความสอดคล้องโดยวิธีการประชุมอภิปราย (Multi-Attribute Consensus)

2.1 การศึกษาระดับอุดมศึกษา

การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาระดับสูงที่มุ่งพัฒนาคนเพื่อเข้าสู่สาขาวิชาชีพต่าง ๆ เป็นการศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ เป็นฐานกำลังทางความรู้และความคิดเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งให้บริการวิชาการแก่สังคม ดังนั้นคุณภาพทางวิชาการจึงเป็นหลักสำคัญที่สุดในการสร้างความเชื่อถือ และศรัทธาของสังคมที่มีต่อสถาบันอุดมศึกษาให้คงอยู่ตลอดไป (วัลลภา, 2530)

แม้การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะเป็นการจัดการศึกษาหลังระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งในส่วนของ การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี การศึกษาระดับปริญญาตรี และการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีหรือระดับบัณฑิตศึกษา ทั้งนี้ จรัส สุวรรณเวลา (2540) ได้แบ่งการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้หลายระดับย่อย ได้แก่ ปริญญาตรี โท และเอก หรือปริญญาบัณฑิต และคุณวุฒิบัณฑิต การศึกษาแต่ละระดับมีเป้าหมายหลักแตกต่างกัน ในระดับปริญญาตรีหรือปริญญาบัณฑิตมี

เป้าหมายในการสร้างผู้ที่มีความรู้ความสามารถและทักษะเฉพาะในวิชาการหรือวิชาชีพสาขานั้นๆ ในระดับต้น แต่เป็นระดับที่ใช้การได้ ในหลายวิชาชีพ ในหลักสูตรจะมีสาขาวิชาพื้นฐานเพื่อสร้างความรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ห้ามใช้ในงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการค้า ไม่สามารถแก้ไขหรือดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความเข้าใจในศาสตร์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับวิชาการหรือวิชาชีพนั้น โดยมุ่งให้มีความรู้ที่สามารถนำไปใช้ปรับตนตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ รวมถึงสาขาวิชาชีพเฉพาะที่มุ่งสร้างความสามารถในการประกอบวิชาชีพนั้นๆ นอกจากนี้ยังมีส่วนที่เป็นความรู้ทั่วไปเพื่อให้เป็นผู้มีความรู้เพียงพอที่จะใช้ชีวิตในฐานะผู้ได้รับการศึกษา ตลอดจนต้องสร้างคุณธรรมของนักวิชาการเพื่อให้มีคุณธรรมควบคู่กับความรู้ การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ประกอบด้วยการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือมหาบัณฑิต ซึ่งเป็นระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี โดยแบ่งเป็นสองสาย คือสายวิชาชีพ กับสายวิชาการ โดยการศึกษาในระดับปริญญาโทจะเน้นการใช้เหตุผล ส่วนการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือดุษฎีบัณฑิต เป็นการศึกษาสูงสุดในทางวิชาการและวิชาชีพ ต้องมีการวิจัยซึ่งมุ่งสร้างความรู้ใหม่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา บัณฑิตต้องเกิดการคิดพิจารณาด้วยตนเองอย่างถ่องแท้ รายวิชาต่างๆ ที่เรียนเป็นเพียงฐานทั้งทางกว้างและทางลึก เพื่อเตรียมการสำหรับวิทยานิพนธ์ ความลึกซึ้งและความเข้มข้นของศาสตร์จึงเป็นเครื่องบ่งชี้คุณภาพของการศึกษา

จุดมุ่งหมายของการอุดมศึกษา ที่สำคัญ คือ การสอน การวิจัย การบริการชุมชน และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจึงเป็นการจัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองส่งเสริมสมรรถภาพของมนุษย์ในสังคมวงกว้างเป็นแหล่งวิทยาการและส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างไม่จำกัด เน้นการวิเคราะห์วิจัยเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่เพื่อบริการชุมชนเป็นการพัฒนาสังคมและตัวบุคคลเพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างสังคม ชุมชน สิ่งแวดล้อม และสถานศึกษา

ดั่งที่ Richman และ Farmer (1974 อ้างในวัลลภา) กล่าวว่า วัตถุประสงค์โดยทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษา แบ่งออกเป็น 5 กลุ่มใหญ่ด้วยกัน คือ วัตถุประสงค์ส่วนที่เกี่ยวกับการจัดบริการ วัตถุประสงค์ส่วนที่เกี่ยวกับนักศึกษา วัตถุประสงค์ส่วนที่เกี่ยวกับคณาจารย์ วัตถุประสงค์ส่วนที่เกี่ยวกับสถาบันและการบริหาร และวัตถุประสงค์เกี่ยวกับโลกภายนอก ซึ่งวัตถุประสงค์เหล่านี้ สถาบันการศึกษาแต่ละแห่ง แต่ละประเทศจะมีไม่เหมือนกัน หรือแม้แต่ในสถาบันเดียวกันก็ยังมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดบริการในระดับปริญญาตรี และปริญญาโทขึ้นไป เป็นการเรียนในเวลาและนอกเวลารวมถึงการศึกษาผู้ใหญ่ ประกอบกับการค้นคว้าและวิจัยวัตถุประสงค์ส่วนที่เกี่ยวกับนักศึกษา เช่น การพัฒนาทางด้านสติปัญญา การพัฒนาให้มีความเป็นปราชญ์ ใฝ่รู้ ค้นคว้า และสร้างสรรค์งานความก้าวหน้า และสถานะในสังคม การพัฒนาคุณค่าส่วนตัว สิทธิและกิจกรรมนักศึกษา การปลูกฝังวัฒนธรรมและศาสนา วัตถุประสงค์ส่วนที่เกี่ยวกับคณาจารย์ เพื่อพิทักษ์หรือปกป้องอาจารย์ การมีส่วนร่วมในการปกครองและบริหาร ผลประโยชน์และสิทธิพิเศษแก่คณาจารย์ วัตถุประสงค์ส่วนที่เกี่ยวกับสถาบันและการบริหารจะมีลักษณะเพื่อค้นหาสัจธรรม รับนักศึกษาที่มีศักยภาพสูง สร้างความเสมอภาคทางสังคม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีศักดิ์ศรี ความภาคภูมิใจในสถาบัน มีอุปกรณ์ และบรรยากาศที่ส่งเสริมการศึกษา การรักษาคุณภาพการศึกษาในไม่ช้ากรรมใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทุกโปรแกรม พวงรักษาคุณภาพชั้นยอดใน โปรแกรมที่สำคัญ มีการจัดหาบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเสริมทางวิชาการหรือนอกสายวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ธารรักษาไว้ซึ่งรายได้ สักดิ์ศรี และความปลอดภัยในการทำงานของฝ่ายบริหาร การปกครองเป็นแบบประชาธิปไตย มีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ กำหนดวัตถุประสงค์ส่วนที่เกี่ยวกับโลกภายนอกเพื่อบริการสาธารณะ รวมถึงการเป็นสื่อกลางของระบบข่าวสารและวัฒนธรรมของชุมชน กิจกรรมและการวิเคราะห์วิจารณ์สังคม การรับรองวิทยฐานะและโปรแกรมการศึกษาจากภายนอก การจัดหาแหล่งเงินจากภายนอก และโปรแกรมการศึกษาที่มีคุณค่าสมกับเงินที่ลงทุน

2.1.1 การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากอดีตสู่ปัจจุบัน

การพัฒนารูปแบบอุดมศึกษาไทย มีเป้าหมายทางการเมือง อิทธิพลหลักในสมัยเริ่มแรกของการจัดตั้งมหาวิทยาลัย ซึ่งเป้าหมายของรัฐบาลคือการพัฒนาบ้านเมืองให้ทันสมัย โดยการสร้างผู้นำที่จะเข้ามาสู่ระบบราชการและระบบการเมือง หลักสูตรการสอนจึงมักจะตามอย่างตำราของประเทศในซีกโลกตะวันตก กล่าวคือ การถ่ายทอดความรู้มิใช่เพื่อเป็นการสร้างความรู้หรือการวิจัย ดังนั้นการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของไทยจึงไม่มีส่วนสัมพันธ์กับวัฒนธรรมเดิมและศาสนาของชาติแต่อย่างใด เป้าหมายของการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นอิทธิพลหลักของยุคสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2

จากการที่รัฐบาลได้มีการจัดตั้งสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสภาพการศึกษาขึ้นมา เพื่อการวางแผนกำลังคนให้ตอบสนองต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ บทบาทของการอุดมศึกษาในช่วงนั้นจึงปรับทิศทางที่จะผลิตกำลังคนในระดับสูง เช่น วิศวกร และช่างระดับต่าง ๆ ขณะเดียวกันก็มีแนวคิดที่จะกระจายความเจริญไปสู่ชนบท จึงเริ่มมีการวางแผนจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นในส่วนภูมิภาค ต่อมากระแสแนวคิดเรื่องความเสมอภาคของโอกาสอันเป็นผลของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย มหาวิทยาลัยจึงมีบทบาทและหน้าที่ในการกลั่นกรอง คัดสรรผู้นำในอนาคต นำไปสู่การจัดตั้งมหาวิทยาลัยเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีอาชีพอยู่แล้วได้เข้ามาศึกษา จึงเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษามากขึ้น ประมาณ 20 ปี หลังจากที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม จึงเกิดการขยายตัวของภาคเอกชน ทำให้บทบาทของเอกชนมีมากขึ้น มีการขยายตัวของวิทยาลัยเอกชนมากขึ้นจนมาถึงปัจจุบัน ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก สังคมไทยซึ่งมีแนวโน้มที่จะเป็นสังคมเปิดมากกว่าสังคมอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชีย ซึ่งมีการรับกระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เหล่านี้ได้ค่อนข้างรวดเร็ว ทำให้เกิดแนวโน้มของการเป็นนานาชาติของหลักสูตรการศึกษา รวมทั้งแนวโน้มของการพัฒนาคุณภาพและประกันคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีความทัดเทียมหรือสูงกว่านานาชาติ

2.1.2 แนวโน้มอุดมศึกษาในอนาคต

ปัจจุบันอุดมศึกษาไทยได้มีการขยายตัวจากการการศึกษาเฉพาะกลุ่ม (Elite Education) ไปสู่ระดับใกล้การศึกษาของมวลชน (Mass Education) คือ ใกล้ระดับ 15% ของประชากรที่อยู่ในวัย

เรียน แต่ยังคงอยู่ห่างไกลที่จะไปถึงขั้นของการศึกษาของปวงชน (Universal Education) นโยบายของอุดมศึกษาไทยที่มักจะกล่าวถึงแต่เดิมมุ่งในความเป็นเลิศทางวิชาการ (Academic Excellent) ความมีอิสระเสรีในทางวิชาการ (Academic Freedom) และความทัดเทียมในโอกาสทางการศึกษา (Equal Opportunity) ส่วนเป้าหมายของอุดมศึกษานั้นก็มักจะมุ่งเน้นการผลิตกำลังคนตามความต้องการกำลังคน (Man Power Demand) ความต้องการทางเศรษฐกิจหรือตลาดแรงงาน (Market Demand) และความต้องการของสังคม (Social Demand) จากกระแสโลกาภิวัตน์ที่สภาวะแวดล้อมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วรวมถึง ความต้องการของสังคมไทยที่จะต้องปรับเปลี่ยนให้มีความพร้อมในการที่จะแข่งขันในเวทีเศรษฐกิจโลก ทำให้การอุดมศึกษาของไทยต้องมีการปรับตัวเพื่อเปลี่ยนแปลงบทบาทไปตามกระแสผลักดัน 4 กระแสดังนี้ (สุธรรม อารีกุล. 2541)

1. อุดมศึกษาสู่ความทันสมัย (Modernization)

อุดมศึกษาไทยจะต้องมีความทันสมัย โดยมีลักษณะที่สำคัญคือ สถาบันอุดมศึกษาจะต้องเป็นคลังแห่งความรู้ที่ทันสมัยประกอบด้วยคณาจารย์ที่มีความรู้ ความสามารถและทรัพยากรเทคโนโลยีข่าวสาร โดยสถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีการปฏิรูปการเรียนรู้ พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ทันสมัย เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

2. อุดมศึกษาเปิดเสรี (Liberalization)

อุดมศึกษาไทยจะต้องเปิดเสรี ไม่ใช่ว่าจะจัดขึ้นเพื่อให้คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งเป็นเจ้าของหรือผูกขาดการศึกษานั้นอีกต่อไป แต่จะต้องเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ โดยเปิดให้มีการแข่งขันในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างเสรีทั้งภาครัฐและภาคเอกชน อีกทั้งมีอิสระในการบริหารและการจัดการ การระดมทุนและทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งของภาครัฐและเอกชนในการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดและอย่างคุ้มค่า โดยจัดให้มีการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเสมอภาค เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดการแข่งขันทั้งในด้าน คุณภาพ มาตรฐาน เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. อุดมศึกษาสู่ปวงชน (Popularization)

อุดมศึกษาไทยจะต้องเข้าสู่หมู่ชนได้ทุกระดับตามความต้องการ มีความหลากหลายเหมาะสมแก่บุคคล ชุมชน และสภาพแวดล้อม เป็นการอุดมศึกษาที่มีความเสมอภาค ทุกคนมีโอกาสได้ศึกษาและสามารถตอบสนองได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ ทั้งอุดมศึกษาต่อเนื่องและอุดมศึกษาตลอดชีวิต โดยไม่จำกัดคุณวุฒิและวัยวุฒิ เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรมไทย เป็นการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม

4. อุดมศึกษาสู่สากล (Internationalization)

อุดมศึกษาสู่สากลเป็นการจัดการศึกษาที่พัฒนาสู่ความเป็นนานาชาติ โดยการแสวงหาและแลกเปลี่ยนความรู้กับนานาชาติ เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ที่ผ่านการกลั่นกรองแล้วจากไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แหล่งข้อมูลที่หลากหลายเพื่อสร้างศักยภาพการแข่งขันกับนานาชาติ สร้างสรรค์ความกลมกลืนหรือ
 ดุลยภาพระหว่างสังคม วัฒนธรรมไทย ตลอดจนความเป็นไทยและความเป็นสากล ให้สัมพันธ์กับ
 ชาติอื่นเพื่อการอยู่ร่วมกันได้โดยสันติในประชาคมโลก

2.1.3 มาตรการและเป้าหมายของแผนงานพัฒนาระบบอุดมศึกษา ฉบับที่ 9

จากปัญหาและวิกฤติของอุดมศึกษาที่เกิดขึ้น การอุดมศึกษาของไทยยังประสบปัญหาต่าง
 ๆ ที่สำคัญคือ ไม่สามารถพัฒนาบัณฑิตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากเท่าที่ควร รวมทั้งการอุดมศึกษา
 ของไทยยังไม่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศ

มาตรการและเป้าหมายของแผนงานพัฒนาระบบอุดมศึกษา ในช่วงแผนฯ 9

ในส่วนของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) ในส่วน
 ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีรายละเอียดในส่วนของยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาจารย์ และการ
 คุ้มครองทางสังคม โดยยุทธศาสตร์ด้านนี้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนไทยทุกคนให้มีคุณภาพ มี
 สุขภาพแข็งแรง เป็นคนเก่ง คนดี มีระเบียบวินัย รู้จักหน้าที่ มีความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อ
 สังคมส่วนรวม และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งการที่จะทำให้คนไทยได้รับการพัฒนาศักยภาพในทุก
 ด้าน แนวทางในการพัฒนาของแผน ได้ให้ความสำคัญกับการสร้างระบบสุขภาพที่ง่ายต่อการ
 เข้าถึง รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพครูอาจารย์ที่มีอยู่ควบคู่กับการปรับกระบวนการเรียนการสอน
 เพื่อให้ได้ครูที่มีคุณภาพและคุณธรรม การปรับหลักสูตรและกระบวนการการเรียนรู้ให้ผู้เรียน
 ปฏิบัติได้จริง และสามารถที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต นอกจากนี้ ในส่วน
 ของการผลิตกำลังคน และฝึกอบรมทักษะฝีมือทางด้านแรงงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของ
 ตลาดแรงงาน เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ได้อย่างมี
 ประสิทธิภาพ

มาตรการทางด้านการศึกษาที่สำคัญในส่วนของยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาจารย์
 กำลังคนและการคุ้มครองทางสังคม จะเน้นในเรื่องของการปฏิรูปการศึกษา การเรียนรู้ตลอดชีวิต
 การเตรียมความพร้อมและยกระดับทักษะในการทำงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ซึ่งมีมาตรการในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ปฏิรูปกระบวนการพัฒนาคณาจารย์ที่มีอยู่ควบคู่กับการปรับปรุงกระบวนการผลิตครูเพื่อให้ได้
 คนดี คนเก่งมาเป็นครู โดยการพัฒนาคณาจารย์ จริยธรรม ควบคู่ไปกับการพัฒนาวิชาการ และทักษะ
 ในการถ่ายทอดความรู้ที่มีระบบการประกันคุณภาพที่ได้มาตรฐานในทุกชั้นตอน พร้อมทั้ง
 สนับสนุนให้ครูมีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้เท่าทันความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์อย่างต่อเนื่อง
 จัดให้มีระบบและกลไกส่งเสริมให้ครูที่มีผลงานดีเด่นด้านการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น
 ศูนย์กลางและเรียนรู้อย่างมีความสุข ยกย่องเชิดชู ครูภูมิปัญญาไทย จัดให้มีกองทุนสนับสนุนให้
 สามารถขยายผลงานได้อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการแข่งขันเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งหากนำไปใช้

2. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดการกระบวนการ

การเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ได้มีการทดลองปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ สามารถแสวงหาและสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง นำไปสู่การรู้จักคิด วิเคราะห์ กลั่นกรอง เลือกรับข้อมูลข่าวสารและวัฒนธรรมใหม่ ๆ อย่างรู้เท่าทันควบคู่ไปกับการปรับปรุงวิธีสอบและการวัดผลให้สะท้อนถึงความรู้ ความเข้าใจและสติปัญญาของนักเรียนนักศึกษา

3. ปรับปรุงการจัดหลักสูตร ให้มีความหลากหลาย ยืดหยุ่นสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โดยเพิ่มเนื้อหาสาระที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ เช่น ภาษาต่างประเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น รวมทั้งเนื้อหาสาระทางด้านศิลปกรรม วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์อย่างจริงจัง

4. สนับสนุนให้ครอบครัว ชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน และสถาบันทางศาสนา มีบทบาทในการจัดการศึกษามากขึ้น เพื่อสร้างทางเลือกที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพ และความพร้อมของผู้เรียนในแต่ละพื้นที่ เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างหลากหลายและเหมาะสม

5. ปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ และเสริมสร้างพื้นฐานความคิดตามหลักวิทยาศาสตร์ทั้งในและนอกระบบ โรงเรียนควบคู่กับการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้อย่างเพียงพอ เพื่อให้ นักเรียนและประชาชนมีวิถีคิดอย่างมีเหตุผล นำไปสู่การยกระดับการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งการแก้ไขปัญหาสังคม

6. ใช้สื่อเพื่อการศึกษาทุกรูปแบบให้กระจายสู่ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาส เช่น คนพิการ ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล เป็นต้น รวมทั้งการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศที่เชื่อมโยงกับแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ

7. ผลิตและพัฒนาบุคลากร นักวิจัย โดยเฉพาะในสาขาที่มีศักยภาพสูงและมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ เช่น การเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร การแพทย์ และสาธารณสุข พลังงาน เทคโนโลยีชีวภาพ และเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

8. เสริมสร้างความพร้อมของสถาบันการศึกษา และฝึกรอบมทั้งในด้าน โครงสร้าง การบริหารจัดการ ด้านระบบการเรียนการสอนและหลักสูตร และด้านบุคลากรให้ได้มาตรฐานและเป็นสากลมากขึ้น เพื่อสนับสนุนบทบาทของประเทศในการเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาและวิทยาการของภูมิภาค

9. ผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลาง โดยผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ทักษะชีวิตกับความรู้อื่นๆ เช่น ภาษา คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และการจัดการ เป็นต้น รวมทั้งให้มีบริการการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานที่หลากหลายและทั่วถึง

10. สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและฝึกรอบมกับสถานประกอบการทั้งในประเทศและที่เข้ามาลงทุนในการแลกเปลี่ยนทรัพยากร การประสานพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน รวมทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตร และการกำหนดเป้าหมายการผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

11. สนับสนุนและเปิดโอกาสให้มีการนำประสบการณ์ในการทำงานมาเทียบโอนเพื่อเข้า

แม้ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพที่เน้นสมรรถนะในการปฏิบัติงาน ควบคู่กับการส่งเสริมให้แรงงานในสถานประกอบการ มีพื้นฐานการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น

12. ส่งเสริมให้ภาครัฐและเอกชนร่วมมือกันจัดการฝึกอบรมเพิ่มเติมให้กับผู้ที่กำลังทำงานอยู่ในสถานประกอบการในสาขาต่าง ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพแรงงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น มีทักษะทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

13. ส่งเสริมภาครัฐและเอกชนทำการวิจัย และพัฒนาเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ มาพัฒนาการเรียนและการฝึกอบรมที่สอดคล้องกับเศรษฐกิจยุคใหม่และการพัฒนาเทคโนโลยีในอนาคตบนพื้นฐานของการพึ่งตนเอง (2545 หน้า 66 -67)

การอุดมศึกษาในอดีตที่ผ่านมาได้มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงเป็นระยะ ๆ เนื่องจากสภาพภายในและภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นความจำเป็นในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ให้สำเร็จ ล่วงมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมถึงความพยายามในการแก้ปัญหาทั้งเฉพาะหน้าและระยะยาว ทั้งการสร้างองค์ความรู้ใหม่ และการสร้างผู้รู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน และสังคม อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จึงต้องมีการประเมินติดตามผลอย่างต่อเนื่องเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาให้ผลที่เกิดขึ้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ส่งผลต่อการกำหนดบทบาทและการประเมินศักยภาพของมหาวิทยาลัยไทย ในการเสริมสร้างและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอนาคต เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและสลับซับซ้อนมากขึ้นกว่าที่จะมีเครื่องมือ หรือวิธีการพยากรณ์ความเป็นไปได้ในอนาคต ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในด้านอุดมศึกษาของไทย ที่เกี่ยวข้องได้กล่าวถึงแนวโน้มของอุดมศึกษาไทยที่อาจจะเป็นไปได้ในอนาคตไว้ดังนี้

ประกอบ กุปรัตน์ (2538:9) กล่าวถึงแนวโน้มอุดมศึกษาไทยที่เป็นไปได้ในอนาคตเป็นการพัฒนาระบบอุดมศึกษาด้านการทำให้เป็นประชาธิปไตยให้มากขึ้น (Democratization) คือให้ตัวแทนประชาชน กลุ่มคนเข้าไปทำหน้าที่ในการกำกับการทำงานของสถาบันอุดมศึกษา ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในด้านค่าใช้จ่ายทางการศึกษามากขึ้น โดยสถาบันอุดมศึกษาต้องสามารถตอบสนองต่อความต้องการของมหาชนโดยการผลิตบัณฑิต การทำวิจัย และบริการวิชาการมากขึ้นสร้างความหลากหลายให้เกิดขึ้นในระบบอุดมศึกษา (Diversity) เพื่อตอบสนองต่อระบบเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพของระบบการผลิตที่แตกต่างกัน อุดมศึกษาจะเน้นที่คุณภาพมากขึ้น (Quality) สังคมบริโภคสิ่งที่มีคุณภาพมากขึ้น กลไกการตรวจสอบคุณภาพมีมากขึ้น สถาบันอุดมศึกษาที่ไม่มีคุณภาพจะไม่ได้รับความนิยมนำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนหรือเลิกกิจการ อุดมศึกษาในอนาคตจะเน้นการลดขนาดของการดำเนินการ (Downsizing) ลดต้นทุนและค่าใช้จ่าย แต่คงคุณภาพและประสิทธิภาพไว้ และทำให้มีขนาดพอเหมาะ (Rightsizing) ไม่ให้เสียค่าใช้จ่าย หรือทรัพยากรไปโดยที่ได้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจะเป็นไปอย่างกว้างขวาง (Technology

in Education) ในอนาคต สถาบันอุดมศึกษาจะต้องริบพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเหล่านั้นเพื่อการศึกษา ระบบความสัมพันธ์หรือสายบังคับบัญชาแบบแนวดิ่ง จะเปลี่ยนเป็นระบบเครือข่าย (Networking) ต่างต้องพึ่งพาซึ่งกันและกัน และมีผลประโยชน์ร่วมกัน ความเป็นอิสระในการดำเนินการ โดยเน้นการตอบสนองต่อผู้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคล่องตัวและทันต่อเหตุการณ์ การลงทุนร่วม (joint Venture) กิจกรรมการอุดมศึกษาอันได้แก่ การผลิตบัณฑิต การวิจัยหรือการบริการแก่สังคม จำเป็นต้องเชื่อมโยงและสัมพันธ์กับภายนอกและองค์กรเอกชนต่าง ๆ เพื่อที่จะได้รับผลประโยชน์จากกิจกรรมเหล่านั้น ระบบการอุดมศึกษากำลังก้าวไปสู่ความเป็นนานาชาติ (Internationalization) ซึ่งเกิดขึ้นในหลายรูปแบบ สถาบันอุดมศึกษาของไทยต้องส่งเสริมให้สังคมไทยสัมพันธ์กับสังคมโลก และปรับตัวให้สอดคล้องกับความเป็นนานาชาติ การวิจัยพื้นฐานและการวิจัยเพื่อการพัฒนา (Research and Development) สถาบันอุดมศึกษาไทย ต้องสามารถสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ขึ้นได้เอง เพื่อเป็นหลักประกันในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและการกินคืออยู่ดี ระบบอุดมศึกษาต้องหันมาให้ความสำคัญต่อบัณฑิตศึกษามากขึ้น และต้องดำเนินการได้อย่างมีคุณภาพ สถาบันอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลิกภาพเพิ่มมากขึ้น (Personality Development) การฝึกอบรมหรือการพัฒนาความรู้จะถูกดำเนินการโดยภาคธุรกิจหรือชุมชนเอง สถาบันอุดมศึกษาจะต้องหันมาสนใจในการพัฒนาคนอย่างสมบูรณ์มากขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542 อ้างในสมชาย สุขศิริเสรีกุล.) กำหนดวิสัยทัศน์สำหรับมหาวิทยาลัยของไทยในปี ค.ศ. 2020 ไว้ 13 ประการ คือ

1. จำนวนนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของไทยทั้งภาครัฐและเอกชน ในทุกๆสังกัดจะมีนักศึกษาทั้งหมดประมาณร้อยละ 40 ของประชากรวัยเรียน ในระดับอุดมศึกษา จำนวนนักศึกษานานาชาติจะมีอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาทุกประเภท รวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาของสงฆ์ประมาณ 10,000 คน
2. นิสิตนักศึกษาไทยจะมีโลกทัศน์กว้างไกล เข้าใจ และเห็นคุณค่าของความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะศิลปวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน มีความเคารพในสิทธิเสรีภาพเอกราช และประชาธิปไตยของประเทศอื่น
3. บัณฑิตไทยจะมีบทบาทสำคัญทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม ในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมการพัฒนา ความเข้าใจอันดีงาม ความมั่งคั่งและสันติภาพในภูมิภาคและในโลก
4. บัณฑิตไทยมีสมรรถภาพสากล (Global Competence) มีความคิดสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ ความสามารถในการปรับตัว มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และภาษาต่างประเทศ สามารถพูดภาษาต่างประเทศได้อย่างน้อย 2 ภาษา คือภาษาระหว่างประเทศ เช่น อังกฤษ จีน ฝรั่งเศส และภาษาในภูมิภาค เช่น ภาษาเวียดนาม ลาว เขมร
5. มหาวิทยาลัยเปิดของไทยมีนักศึกษาจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาเรียนมากยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษายกเว้นกรณีอื่น มิฉะนั้นผู้ใดที่นำเอกสารนี้ไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านกิจกรรมกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ไทยในต่างประเทศ

6. คณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา มีความสนใจใฝ่รู้และติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการในระดับนานาชาติ สามารถใช้เครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัย เช่น Internet ในการติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและผลการค้นคว้าวิจัยกับวิชาการในต่างประเทศ คณาจารย์ไทย เข้าร่วมประชุมสัมมนาวิชาการในแขนงวิชาของตนในระดับชาติปีละครั้ง ในระดับภูมิภาค 2 ปีต่อครั้ง และในระดับนานาชาติ 3 ปีต่อครั้งเป็นอย่างน้อย
7. คณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาไทย มีบทบาทสำคัญในการสร้างผลงานทางวิชาการจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิภาค มีบทบาทสำคัญในการจัดตั้งสมาคม เครือข่าย และชุมชนวิชาการ และวิชาชีพในภูมิภาค
8. คณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาของไทยมีผลงานทางวิชาการตีพิมพ์ เผยแพร่ในวารสารต่างประเทศ คณาจารย์ของไทยได้รับการยกย่องในวงการวิชาการระดับนานาชาติ
9. บัณฑิตศึกษาของไทยมีความเป็นเลิศทางวิชาการ มีขีดความสามารถสูงในการค้นคว้าวิจัย และการผลิตกำลังคนในระดับสูง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประเทศและระดับภูมิภาค บัณฑิตศึกษาของไทยมีศักยภาพในการเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศเพื่อนบ้าน
10. สถาบันอุดมศึกษาไทยเปิดสอนหลักสูตรภูมิภาคศึกษา และจัดตั้งศูนย์ศึกษาเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ศูนย์พม่าศึกษา เวียดนามศึกษา มีการแบ่งงานและร่วมงานกันเพื่อสร้างเอกลักษณ์ และศักยภาพในการพัฒนาเฉพาะทาง มีการเชิญนักวิชาการที่มีความรู้ความชำนาญการจากประเทศเพื่อนบ้าน และต่างประเทศมาประจำเป็นระยะ มีการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างไทยและประเทศเพื่อนบ้าน
11. สถาบันอุดมศึกษาไทยร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในการจัดตั้งศูนย์ไทยศึกษา หรือศูนย์การสอนภาษาไทยในต่างประเทศ มีการแลกเปลี่ยนนักวิชาการและนักศึกษา ระหว่างไทยและสถาบันที่ร่วมมือ อาจารย์สอนภาษาและศิลปวัฒนธรรมไทย มีโอกาสเผยแพร่ความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมมากขึ้น
12. ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาและฝึกอบรมในภูมิภาค ความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีของประเทศเพื่อนบ้านที่มีความต้องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างเร่งรีบ สถาบันอุดมศึกษาไทยมีศักยภาพสูงในการให้บริการทางการศึกษาและฝึกอบรม การคมนาคมสะดวก มีการเปิดถนนและสะพานมิตรภาพเชื่อมทางเหนือกับจีน ทางตะวันตกกับพม่า ทางตะวันออกกับลาว กัมพูชาและเวียดนาม ปัจจัยเหล่านี้เอื้ออำนวยต่อการเป็นศูนย์กลางการฝึกอบรมและศูนย์การประชุม สัมมนาในภูมิภาค

13. ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางข้อมูลทางการอุดมศึกษาในภูมิภาค ประเทศต่างๆทั่วโลกสามารถเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตเห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ที่จะหาข้อมูลเกี่ยวกับอุดมศึกษาในภูมิภาคนี้ได้โดยการค้นคว้าจากประเทศไทยผ่าน
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครือข่ายคอมพิวเตอร์

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2548) ได้นำเสนอกรอบแนวคิดเชิงนโยบาย อุดมศึกษาให้ที่ประชุมพิจารณาใน 8 ประเด็น เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2548 เพื่อระดมความคิดในการจัดทำกรอบแนวคิดเชิงนโยบายอุดมศึกษาให้ชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล และสามารถใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระบบอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ดังนี้

1. การผลิตและพัฒนากำลังคน มีแนวทาง/มาตรการคือ เร่งศึกษาและกำหนดความต้องการกำลังคนในสาขาวิชาต่างๆ อย่างน้อยในสาขาวิชาหลัก ๆ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศและการพัฒนาไปสู่ศูนย์กลางในด้านต่าง ๆ ตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้มีข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางแผน การผลิตกำลังคน จัดทำแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับสาขาที่ตอบสนอง ความต้องการในการพัฒนาประเทศและการเป็นศูนย์กลางในภูมิภาค รวมทั้งการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ดังนี้ สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ เพื่อรองรับการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์แห่งเอเชีย (Medical Hub) ได้แก่ สาขาแพทยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์สุขภาพต่างๆ สาขาสังคมศาสตร์ ได้แก่ การโรงแรม การท่องเที่ยว ภาษาต่างๆ เป็นต้น สาขาที่ตอบสนองต่อความต้องการภาคอุตสาหกรรมหลักของประเทศ ได้แก่ โลจิสติกส์ วิศวกรรมซอฟต์แวร์ เป็นต้น อีกทั้งยังมีการวางระบบการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ โดยการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาและความเชี่ยวชาญของสถาบันฯ และใช้มาตรการ ทางการเงินเป็นเครื่องมือในการกำกับการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา มีมาตรการให้สถาบันอุดมศึกษาเน้นด้านคุณภาพและขยายด้านปริมาณ เฉพาะในสาขาที่มีความจำเป็นและสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ โดยสถาบันฯ ต้องสามารถกำกับดูแลการผลิตให้มีคุณภาพ กำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการดึงดูดนักวิชาการไทยในต่างประเทศ และนักวิชาการชาวต่างประเทศมาพัฒนาคุณภาพการอุดมศึกษาทั้งในด้านการเรียน การสอน การวิจัยและพัฒนาในสาขาต่าง ๆ ที่ประเทศมีความขาดแคลนและต้องพัฒนาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

2. คุณภาพและมาตรฐานอุดมศึกษา มีแนวทาง/มาตรการคือ จัดทำ Roadmap การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานอุดมศึกษาไทย ในช่วง 5 ปี (พ.ศ.2549-2553) จัดทำแนวทางและเกณฑ์การแบ่งกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทย โดยคำนึงถึงความต้องการในการพัฒนา รวมทั้งศักยภาพและความเชี่ยวชาญของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการสนับสนุนงบประมาณ/ทรัพยากรของประเทศได้ตรงตามบทบาทของสถาบันอุดมศึกษา และเป็นการพัฒนาทั่วโลก “บันไดคุณภาพ” เพื่อยกระดับและพัฒนาคุณภาพอุดมศึกษาและนำไปสู่ World Class University ในระยะต่อไป ยกย่องระดับมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศในบทบาทที่เป็นจุดเน้นของสถาบันให้มีมาตรฐานระดับโลก สร้างระบบการจัดการคุณภาพอย่างเบ็ดเสร็จ (Total Quality Management Systems) เพื่อให้เกิดการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสูงทุกระบบ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ

การศึกษา เพื่อสนับสนุนการขยายและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

3. การวิจัยและพัฒนา มีแนวทาง/มาตรการคือ เร่งสร้างนักวิจัยมืออาชีพในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้มีนักวิจัยเพียงพอในการดำเนินงานวิจัยและพัฒนา การสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศ โดยให้ความสำคัญกับโครงการที่เป็นความร่วมมือกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาด้วยกันเองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โครงการเครือข่ายเชิงกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาบุคลากรอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาฯ ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสร้างระบบบริหารจัดการงานวิจัยและ กำหนดบทบาท/ทิศทางการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาให้ชัดเจน โดยใช้คุณภาพเป็นตัวจัดสรรงบประมาณการวิจัยเพื่อกระตุ้นให้มีผลงานวิจัยที่สนับสนุน การพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ และการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ สร้างกลไกการส่งเสริม สนับสนุน จูงใจ และการสร้างกระแสสังคมให้สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนทำงานวิจัย ทั้งในสถาบันอุดมศึกษาของตนเองและในลักษณะเครือข่ายร่วมกันทำวิจัย ซึ่งเป็นการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่และพัฒนา นวัตกรรม รวมทั้งการเพิ่มลิขสิทธิ์และสิทธิบัตรในสถาบันอุดมศึกษา เร่งสร้างกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ภาคอุตสาหกรรม โดยให้มีการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา การถ่ายทอดเทคโนโลยี และสนับสนุนการจัดตั้ง Technology Licensing Office รวมทั้ง University Business Incubator เพื่อสนับสนุนการสร้างผู้ประกอบการมากขึ้น

4. การพัฒนาอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา มีแนวทาง/มาตรการคือ ดำเนินโครงการเครือข่ายเชิงกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาบุคลากรอาจารย์ ในสถาบันอุดมศึกษาสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ รวมทั้งการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยเน้นการผลิตบุคลากรระดับปริญญาเอกในสาขาที่มีความต้องการให้เพียงพอ ต่อการพัฒนาประเทศ จัดทำแผนความต้องการอาจารย์ในระยะยาว โดยคำนึงถึงอัตราการเกษียณ ความต้องการอาจารย์เพื่อผลิตกำลังคน และงานวิจัยและพัฒนา รวมทั้งการมีคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ และการกำหนดแนวทางในการจัดหาทั้งการผลิตและพัฒนาอาจารย์เอง การดึงดูดคณาจารย์ต่างประเทศในสาขาที่จำเป็นเพื่อสนับสนุนการพัฒนาและยกระดับคุณภาพอุดมศึกษา ดึงดูดคนดีคนเก่งเข้ามาเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา โดยการพัฒนาระบบเงินเดือนและค่าตอบแทน และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขของระบบบริหารบุคคลตามพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2547 กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของอาจารย์อุดมศึกษาให้มีวุฒิปริญญาเอก และเร่งยกระดับคุณวุฒิจากปัจจุบันที่มีอาจารย์สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกเพียงร้อยละ 25 เป็นร้อยละ 50 ภายใน 10 ปีโดยเร่งดำเนินการตามโครงการเครือข่ายเชิงกลยุทธ์ ตามข้อ 1 เพื่อจัดทำระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่เอื้อให้อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาไปสอนในสถาบันอื่นได้ โดยอาจกำหนดให้มีค่าตอบแทนเพิ่ม เพื่อเป็นการสนับสนุนการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถาบัน

5. การปฏิรูปการเงินอุดมศึกษา มีแนวทาง/มาตรการคือ พัฒนาระบบ ICL ให้เสร็จสิ้นเพื่อ

ให้ทันประกาศใช้ในปีการศึกษา 2549 ให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาหรือจัดให้มีกลไกอีกภายใต้ คณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้สถาบันอุดมศึกษา เพื่อ เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแลให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการตามนโยบาย/ทิศทางของรัฐบาล ให้ คณาจารย์และผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาวิจัยเพื่อเสนอแนะแนวทาง กระบวนการและ กลไก เพื่อให้สามารถดำเนินการปฏิรูประบบการเงิน เพื่อการอุดมศึกษาตามนโยบายของรัฐบาล

6. โครงสร้างและการบริหารจัดการ มีแนวทาง/มาตรการคือ จัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว 10 ปี ซึ่งเป็นแผนเชิงรุกไปสู่อนาคตและใช้เป็นข้อมูล/แนวทางในการเสนอแนะต่อรัฐบาลในการ กำหนดนโยบาย/แผนการบริหารราชการแผ่นดินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา ยกเว้น พระราชบัญญัติอุดมศึกษากลางที่เอื้อให้รัฐสามารถกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาในการดำเนินการ ตามนโยบาย/ทิศทางรัฐบาล หรืออาจให้มี MOU ระหว่างรัฐกับมหาวิทยาลัย จัดตั้งองค์กรกลางที่ทำ หน้าที่แทนรัฐบาล (Buffer Agency) ในการประสานระหว่างรัฐและสถาบันอุดมศึกษา แก้ไข กฎหมาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพื่อให้ การดูแลสถาบันอุดมศึกษา ของรัฐและเอกชนเหมือนกัน และเกิดความคล่องตัวในการดำเนินงานสอดคล้องกับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เร่งรัดกระบวนการนิติบัญญัติให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นมหาวิทยาลัย ในกำกับให้ เสร็จสิ้น 20 แห่ง ภายในปี 2550

7. การผลิตและพัฒนาครู มีแนวทาง/มาตรการคือ กำหนดบทบาทที่ชัดเจนของ มหาวิทยาลัยราชภัฏทั้งในการผลิตและพัฒนาครู และการขยายตัวของมหาวิทยาลัยราชภัฏในการ ผลิตกำลังคนในสาขาวิชาต่าง ๆ ศึกษาวิจัยเปรียบเทียบคุณภาพการผลิตครูด้วยหลักสูตร 5 ปีและ หลักสูตรต่อยอด 1 ปี จากผู้จบการศึกษาสาขาอื่น เพื่อกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการผลิตและ พัฒนาครูต่อไป สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏและคณะศึกษาศาสตร์/ครุ ศาสตร์และคณะอื่น ๆ ในสถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการผลิตพัฒนาครู ตามหลักสูตรที่กำหนด เช่น หลักสูตร 5 ปี และหลักสูตร 1+4 ปี และการพัฒนาครูที่มีอยู่เดิมใน ระบบ

8. การมีส่วนร่วมของเอกชนในการจัดการการศึกษา มีแนวทาง/มาตรการคือ สนับสนุน ภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น โดยใช้กลไกของการปฏิรูปการเงิน เพื่อการอุดมศึกษาเป็นเครื่องมือ ด้าน Demand Side และอาจอุดหนุนบางรายการเพิ่มเติม เช่น การ พัฒนาคุณภาพการศึกษา เร่งดำเนินการปรับปรุงระเบียบ ข้อบังคับ และกลไกต่าง ๆ ในส่วนที่สามารถ ดำเนินการได้ เพื่อให้มีการกำกับดูแลการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนให้ เป็นมาตรฐานเดียวกันและดำเนินการขอปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่เป็นอุปสรรคในระยะต่อไป การกำหนดสัดส่วนเป้าหมายการผลิตกำลังคนระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน

2.1.4 สาระสำคัญของการจัดการอุดมศึกษาไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545)

การปฏิรูปการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยในส่วนของจัดการเรียนการสอนยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้น “การเรียนรู้” มากกว่า “การสอน” โดยให้นักศึกษาได้รู้จักวิธีการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีจิตใจแห่งการใฝ่รู้ รู้จักแสวงหาความรู้ตลอดชีวิต นอกจากนี้นักศึกษาต้องได้รับการฝึกให้มีความสามารถในการวิพากษ์หรือการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความคิดริเริ่ม มีทักษะในการประกอบอาชีพอิสระและยึดมั่นในวัฒนธรรมสันติ สถาบันอุดมศึกษาควรปรับหลักสูตรและการสอนให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับการขยายตัวและความก้าวหน้าทางวิชาการ รวมถึงสภาพแวดล้อม และปัญหาของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545

หมวดที่ 1 บททั่วไป มีการกำหนดหลักการไว้คร่าวๆ ในเรื่องจัดการศึกษาว่า ควรจะต้องมีลักษณะเป็นไปในทิศทางใดตามรายละเอียดใน มาตรา 6 “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องนำมาพิจารณาว่า จะสามารถจัดการให้วิชาที่ตนรับผิดชอบนั้นมีส่วนในการตอบสนองต่อหลักการดังกล่าวนั้นได้มากน้อยเพียงใด รวมทั้งจะสามารถบูรณาการคุณธรรม จริยธรรมในการสอน และการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะที่กำหนดไว้ได้อย่างไร (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2544 : 25)

หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า “การจัดการศึกษาจะต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” ซึ่งจากหลักการดังกล่าวส่งผลให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอนในทุกระดับและทุกสาขาวิชา ทั้งนี้เพราะถ้าอาจารย์เปลี่ยนมายึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ กระบวนการเรียนการสอนก็จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงไป เอกสารและสื่อการสอนต่างๆ ก็ต้องมีการปรับปรุงเพื่อตอบสนองให้ผู้เรียนสามารถศึกษา หรือเรียนได้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพของตน

หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ในมาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับ อันประกอบด้วยระบบประกันคุณภาพภายในและระบบประกันคุณภาพภายนอก จากมาตรานี้ การจัดการศึกษาทุกระดับจะต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อกระตุ้นให้บุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควบคุมคุณภาพและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ดังนั้นผู้สอนจึงต้องได้รับการถูกประเมินอย่างสม่ำเสมอเพื่อพัฒนาและตรวจสอบประสิทธิภาพในการสอนต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 หมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการ
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลงทุนทางด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจากภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันทางสังคมอื่น ๆ และต่างประเทศมาใช้ในการจัดการศึกษา ในหมวดนี้จะเกี่ยวข้องกับเรื่อง การระดมทุนกับผู้ที่มีส่วนได้เสีย ซึ่งจะสอดคล้องกับเรื่องของการจัดการศึกษาที่เน้นความเป็น ท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น ท้องถิ่นหรือชุมชนควรให้ความช่วยเหลือ ทั้งในด้านการเงิน ความรู้ต่าง ๆ เป็นต้น ทำให้การจัดการเรียนการสอนในลักษณะนี้อาจให้เอกชน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยให้ผู้เรียนได้ สัมผัสกับสถานที่จริง ได้ทำงานในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจริง ซึ่งลักษณะของความร่วมมือเหล่านี้ เกิดจากการมีเครือข่ายความร่วมมือของหน่วยงานต่าง ๆ กับสถาบันอุดมศึกษา

หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในหมวดนี้จะมี 4 มาตรา ที่เกี่ยวข้องคือ มาตรา 64 รัฐ ต้องให้การส่งเสริมสนับสนุนการผลิต การพัฒนาสื่อแบบเรียน มาตรา 67 รัฐส่งเสริมให้มีการวิจัย พัฒนาการผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 68 ให้มีการระดมทุนเพื่อจัดตั้งกองทุน พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจากเงินอุดหนุนของภาครัฐ มาตรา 69 รัฐต้องจัดให้มีหน่วยงาน กลางในการทำหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผนส่งเสริมและประสานการวิจัย มีการใช้และพัฒนา สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาใหม่ ๆ มาช่วยในการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนสามารถที่จะพัฒนา และเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง อย่างเต็มศักยภาพต่อไป

2.1.5 ผลกระทบของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ .2542 ต่อการปฏิรูปการเรียน การสอนในระบบอุดมศึกษา

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 การปฏิรูปการเรียนการสอนส่งผลให้มีการ พัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น โดยส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนที่อาจารย์ มหาวิทยาลัยพึงต้องพัฒนาและปรับเปลี่ยนคือ การยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ อาจารย์ต้องมีการ ปรับเปลี่ยนความคิดและกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ โดยการศึกษาวิธีการสอนเพื่อนำมาประยุกต์และทดลองนำไปใช้ในการสอน เพื่อส่งเสริม ให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เป้าหมายของการเรียนรู้วิธีการที่จะสืบค้นข้อมูล ความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รวมทั้งปรับการเรียนของตนให้เป็นการเรียนที่ผู้เรียนเข้าไปมีบทบาทได้มาก ขึ้น สามารถใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ประกอบในการเรียนมากขึ้น และมีความรู้ลึกพร้อมที่จะพัฒนา ตนเองให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ

การส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ มีผลต่อการจัดการเรียนการ สอน สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่มีการวางแผนการสอนที่แตกต่างกัน ระหว่าง ผู้เรียนที่มีความสามารถสูง และผู้เรียนที่มีพื้นฐานความรู้ที่ไม่เพียงพอ การให้ความรู้โดยไม่คำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล อาจจะทำให้ไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้ ผู้เรียนที่มีพื้นฐานความรู้อ่อนก็ถูกทอดทิ้งไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างทั่วถึงมากเท่าที่ควร

ในส่วนของการบูรณาการความรู้ ทักษะ คุณธรรมจริยธรรมและศิลปวัฒนธรรม สภาพการ

สอนในระดับอุดมศึกษาโดยส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการสอนศาสตร์เฉพาะทาง ดังนั้นในรายวิชาที่ผู้สอนรับผิดชอบส่วนใหญ่เน้นแต่เนื้อหาสาระของรายวิชานั้น ผู้สอนไม่มีการบูรณาการความรู้ทักษะ และประสบการณ์อื่น ๆ เข้าไปในรายวิชาด้วย ทั้งนี้เนื่องจากผู้สอนขาดความรู้ในศาสตร์ด้านอื่น และขาดประสบการณ์ของการบูรณาการความรู้ ทำให้ไม่เข้าใจวิธีการบูรณาการศาสตร์อื่น ๆ ร่วมกับการจัดการเรียนการสอน

แนวการจัดการศึกษา ผู้สอนจะต้องมีการพัฒนาทัศนคติกระบวนการสอนโดยคำนึงถึงองค์ประกอบที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ในส่วนของธรรมชาติของผู้เรียน ผู้สอนต้องพยายามเข้าใจผู้เรียน มองให้ลึกถึงปัญหา อุปสรรคที่ขัดขวางการเรียนรู้ และตั้งใจช่วยเหลือผู้เรียนที่เรียนช้า หรือมีปัญหาทางพฤติกรรม การจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียน เช่น มีเรื่องราวใหม่ ๆ ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์มาให้ผู้เรียนดู มีเพลง วีดิทัศน์ หรือสื่ออื่น ๆ มาประกอบการเรียน หรืออาจเชิญวิทยากรที่น่าสนใจ บุคคลตัวอย่างมาให้ผู้เรียนได้สัมผัส ให้ผู้เรียนได้คิดเอง และนำเสนอรูปแบบการเรียนที่ผู้เรียนสนใจ หรือพาไปสัมผัสกับชีวิตจริงในชุมชน เพื่อก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและซาบซึ้งในภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยมากขึ้น

การสอนที่มุ่งเน้นทักษะการคิด แต่ละชั่วโมงที่สอนนั้น ควรมีการเตรียมแผนการสอนที่บรรจุกิจกรรม หรือกระบวนการที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิด เช่น การให้โต้วาทีในหัวข้อที่ผู้เรียนเลือกเอง แต่อยู่ภายใต้กรอบของรายวิชาในหลักสูตรที่ผู้สอนรับผิดชอบ เป็นต้น

การฝึกปฏิบัติ การสอนต้องคิดรูปแบบเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติมากขึ้น ดังนั้นแนวทางการจัดหลักสูตรในอดีตที่เน้นเนื้อหาสาระเป็นฐาน (*Content-based*) ก็ควรปรับเปลี่ยนเป็นการเน้นประสบการณ์เป็นฐาน (*Experimental-based*) ในรายวิชาที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำทักษะและประสบการณ์ไปปฏิบัติเมื่อสำเร็จการศึกษาได้ต่อไป

การบูรณาการคุณธรรมจริยธรรม การปลูกฝังค่านิยม ความคิดและความประพฤติที่ถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในชีวิต การแสดงให้เห็นถึงตัวอย่างของคนทีละเล็กละน้อยในสังคม เพราะพฤติกรรมที่ไม่ดี ทำลายชื่อเสียง เกียรติยศ และความมีคุณค่าในความเป็นมนุษย์ของผู้นั้นเอง ดังนั้น การศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่เตรียมคนไปสู่ระดับความเป็นผู้นำของประเทศ ควรต้องพยายามสร้างคนที่ดีที่สุดให้แก่สังคม เนื่องจากคนที่มีความรู้สูง แต่ขาดคุณธรรม มักใช้ปัญญาความรู้ ความคิดทำในสิ่งที่จะเป็นอันตรายต่อสังคมมากกว่าคนที่มีความรู้ต่ำ การสอนในระดับอุดมศึกษาจึงจำเป็นต้องเน้นการอบรมฝึกฝนคนให้เป็นคนดี มีความสามารถในการค้นคว้าวิจัย ในการจัดการศึกษาแผนใหม่ผู้สอนและผู้เรียนจะต้องมีการพัฒนาทักษะการค้นคว้าวิจัยมากขึ้น เนื่องจากวิทยาการทุกศาสตร์ทุกสาขาก้าวหน้าไปอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ดังนั้นในการเรียนการสอนจึงต้องเน้นการส่งเสริมให้ผู้สอนและผู้เรียนพัฒนาทักษะในการแสวงหาความรู้ การวิเคราะห์ การ

รวบรวมข้อมูล และการนำเสนอข้อค้นพบใหม่ ๆ ร่วมกัน

การปฏิรูปผู้สอน เหตุที่ต้องมีการปฏิรูปผู้สอนเพราะผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทต่อการให้การศึกษา ทั้งในส่วนของถ่ายทอดความรู้ ทักษะคิด ตลอดจนทักษะต่างๆที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน หากผู้สอนเคยชินต่อการมีบทบาทเป็นผู้ยืนอยู่หน้าชั้นเพื่อบอกเล่าสาระต่าง ๆ ให้ผู้เรียนฟัง จด และรับความรู้เต็มตามหลักสูตร การปฏิรูปการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ เพราะผู้สอนเน้นสาระในหลักการสอนสำคัญกว่าผู้เรียนนั่นเอง แต่อย่างไรก็ตามการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ก็ไม่ได้หมายความว่าผู้สอนต้องคอยเอาใจผู้เรียน หรือละทิ้งผู้เรียน ปล่อยให้ผู้เรียนหาความรู้กันเอง สรุปกันเอง โดยไม่มีหลักการ ผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่อยู่เคียงข้างผู้เรียน เพื่อคอยช่วยชี้ทิศทาง แหล่งข้อมูล รวมทั้งแนะนำผู้เรียนไปสู่การได้ความรู้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ตามกรอบหรือหลักสูตรที่กำหนดไว้

จากที่กล่าวมาข้างต้น การปฏิรูปการศึกษาจะเริ่มที่ผู้สอน โดยทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนตนเอง บุคลิกภาพ และวิธีการสอน ต่อจากนั้นผู้สอนก็จะต้องปฏิรูปผู้เรียน โดยการสอนให้ผู้เรียนทราบว่าต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนด้วย ไม่ใช่นั่งฟัง นั่งจดอยู่อย่างเดียว ทั้งนี้จะต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของผู้สอนทุกคน เพราะการพัฒนาการเรียนรู้ออกจากจะทำให้ตัวของความรู้ ศาสตร์วิชาต่าง ๆ เข้มแข็งขึ้นเท่านั้น แต่เป็นการทำให้ประเทศชาติได้ทรัพยากรมนุษย์ที่เก่ง ดี มีสุข มีศักยภาพ และความสมบูรณ์พร้อม

2.1.6 รูปแบบการบริหารจัดการภายในสถาบันอุดมศึกษา

รูปแบบการบริหารจัดการภายในสถาบันอุดมศึกษาสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ด้าน ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการทั่วไป สถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นกลยุทธ์การบริหารงานสมัยใหม่(Modern Management) มีการนำแนวคิด การจัดการทางบริหารธุรกิจมาใช้ในการบริหารองค์การ ความสัมพันธ์ระหว่างสภามหาวิทยาลัยกับอธิการบดีมีบทบาทอย่างยิ่งต่อวัฒนธรรมทางการบริหารงานภายในสถาบัน ในด้านการปรับโครงสร้างของสถาบันพบว่า สถาบันอุดมศึกษาของรัฐบางแห่งได้มีการปฏิรูปตนเองสู่การออกนอกระบบราชการบางสถาบันมีการคัดเลือกหน่วยงานในสถาบันเพื่อนำร่องสู่การออกนอกระบบราชการ ส่วนสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้นเน้นการบริหารจัดการในเชิงธุรกิจและให้ความสำคัญต่อต้นทุนต่อหน่วยและการจัดโครงสร้างองค์กรและระบบบริหารงานที่คล่องตัว

ด้านการบริหารงานวิชาการ สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ได้ให้ความสำคัญต่อผู้เรียนมากขึ้น มีการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน สาขาวิชาที่ตลาดแรงงานต้องการ มหาวิทยาลัยของรัฐหลายแห่งมุ่งเน้นการเปิดหลักสูตรใหม่ หลายสถาบันมีการวางกลยุทธ์การตลาดในด้านพื้นที่เรียน กำหนดวิทยุคิด มีการใช้นวัตกรรมทางหลักสูตร การเรียนการสอนใหม่ ๆ มากแต่เพื่อสู่การแสวงหารายได้มากกว่าการสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้แก่ ผู้เรียนหรือสังคม สถาบัน หลายแห่งเริ่มพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการสู่ระบบการสร้างเครือข่าย โดยเฉพาะในกรุงเทพกับส่วนภูมิภาค

นอกจากนี้ การให้การศึกษายังมุ่งเน้นความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น มีการประสานความร่วมมือกับภาคธุรกิจ มีการขยายรูปแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต หรือสื่อดาวเทียมมุ่งผู้เรียนที่เป็นคนไทยในต่างประเทศ เพื่อให้ผู้สนใจในท้องถิ่นห่างไกลได้มีโอกาสเข้าศึกษา

ด้านการบริหารงานวิจัย สถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีแนวโน้มที่จะสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยชั้นนำของประเทศ ภูมิภาคเอเชีย และนานาชาติ มีการจัดตั้งกองทุนวิจัย (Research Fund) ศูนย์แห่งความเป็นเลิศ (Center of Excellence) สนับสนุนให้บุคลากรทำโครงการวิจัยร่วมมือกับองค์กรนานาชาติ การเปิดหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาร่วมกับสถาบันต่างประเทศ การตีพิมพ์เอกสารรายงานวิจัยเผยแพร่ในวารสารนานาชาติและจัดตั้งหน่วยงานประสานงานวิจัยระดับสถาบัน

ด้านการบริหารการเงิน แรงขับเคลื่อนจากการที่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐต้องออกนอกระบบทำให้แต่ละสถาบันมุ่งเน้นการปฏิรูปและปรับปรุงระบบการเงิน และรูปแบบการหารายได้ มีการขยายระบบการให้บริการทางการศึกษาที่หลากหลายเพื่อให้ได้มาซึ่งแหล่งรายได้เพิ่มขึ้น มหาวิทยาลัยบางแห่งเริ่มก่อตั้งกองทุนคงยอดเงินต้น(Endowment Fund) พยายามลดสัดส่วนรายได้จากงบประมาณแผ่นดินและเพิ่มรายได้จากทรัพย์สินทางปัญญาของมหาวิทยาลัย (Intellectual Services) มีการจัดตั้งหน่วยงานศิษย์เก่าสัมพันธ์ (Alumni Relations) เพื่อระดมทรัพยากรจากศิษย์เก่าและหน่วยงานที่ปรึกษาทางธุรกิจการค้า (Consultant Service) สถาบันอุดมศึกษาเอกชน เน้นการบริหารการเงินแบบมุ่งศูนย์กำไร หรือ ศูนย์ต้นทุน เพื่อแยกให้เห็นถึงผลตอบแทนของแต่ละหน่วยงาน ได้ชัดเจน และบางแห่งนำระบบการบริหารงานการเงินจากกิจการในเครือต่างประเทศมาใช้เพื่อให้เหมาะสมกับการประเมิน ผลการดำเนินงานและการตรวจสอบจากผู้แทนในต่างประเทศ

ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐส่วนใหญ่ มีการนำเสนอทางเลือกในด้านการบริหารงานบุคลากร คือ การปรับเปลี่ยนรูปแบบการคัดเลือก สรรหา และการให้เงินเดือนที่แตกต่างจากระบบราชการ คือจากการเป็นบุคลากรที่เรียกว่า "ข้าราชการ" สู่อการเป็น "พนักงานมหาวิทยาลัย" การบรรจุแต่งตั้งที่มีแนวโน้มทำมากขึ้นในรูปแบบสัญญาจ้างเต็มเวลา บางเวลา การใช้บุคลากรร่วมในบางตำแหน่ง บุคลากรที่รับเข้าใหม่ได้รับเงินเดือนที่สูงกว่าการเป็น "ข้าราชการ" แต่ต้องได้รับการประเมินผลการทำงานทุก 6 เดือนหรือ 1 ปีตามเกณฑ์ของแต่ละสถาบัน บางสถาบันมุ่งพัฒนาระบบสัญญาจ้าง ทั้งในระดับอาจารย์และเจ้าหน้าที่ บางแห่งมีการนำระบบการจ้างงานภายนอก (Outsourcing) มาใช้กับการให้บริการ เพื่อประสิทธิภาพและการลดจำนวนบุคลากรประจำลง โดยมีปัจจัยเกื้อหนุนนวัตกรรมการบริหารสถาบัน 2 ด้านที่สำคัญคือ วิสัยทัศน์และภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถาบันแต่ละแห่งพยายามปรับเปลี่ยนตัวเองสู่การพึ่งพาตนเอง การประกันคุณภาพภายนอกทำให้ต้องมีการปฏิรูปหรือปรับระบบการบริหารจัดการมุ่งสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลโปร่งใส พร้อมรับการตรวจสอบจากภายในและภายนอก ตาม

เป้าหมายของอุดมศึกษาและสนองตอบความต้องการของผู้เรียน ด้วยงบประมาณที่จำกัด นโยบายการอุดมศึกษาเพื่อปวงชน รวมถึงการสร้างความเป็นเลิศทางด้านกรวิจัยและวิชาการ ทั้งนี้สถาบันอุดมศึกษาสามารถแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบคือ

1. สถาบันที่มุ่งความเป็นเลิศทางด้านวิชาการและวิจัย ควรมุ่งพันธกิจสู่การขยายหลักสูตรระดับหลังปริญญาตรี พร้อมทั้งมุ่งการพัฒนาศูนย์วิจัยเฉพาะทางเพื่อความเป็นผู้นำทางวิชาการและวิจัย

2. สถาบันที่มุ่งความเชี่ยวชาญทางการสอนสาขาวิชาต่าง ๆ มุ่งสร้างความเชี่ยวชาญในรูปแบบการเรียนการสอนแนวใหม่สนองความต้องการของตลาด มีการเชื่อมโยงการเรียนสู่ระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับอุตสาหกรรม ธุรกิจ และชุมชน

3. สถาบันอุดมศึกษาสำหรับชุมชนท้องถิ่น เช่น วิทยาลัยชุมชนที่เน้นด้านการให้โอกาสกับชุมชนได้เรียนรู้ในสิ่งที่ต้องการโดยปราศจากข้อกำหนดในด้านคุณวุฒิ คุณสมบัติของผู้เรียน เน้นการเรียนการสอนระดับต่ำกว่าปริญญา

ทั้งนี้เน้นให้สถาบันอุดมศึกษาทั้ง 3 กลุ่ม ประสานความร่วมมือในรูปแบบของเครือข่ายระหว่างกันและกับองค์กรต่าง ๆ ในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น

2.1.7 ภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาไทยและมาตรการที่จำเป็น

ภารกิจหลักที่สถาบันอุดมศึกษาของไทยจะต้องปรับและเปลี่ยนแปลงในยุคศหัสวรรษ ประกอบด้วยแนวทาง 5 ประการ ดังนี้

1. มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบ โครงสร้าง การบริหารและการจัดการเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม มีเสรีภาพในการดำเนินงานเพื่อความคล่องตัว และยืดหยุ่นได้

2. ขยายขีดความสามารถในการเพิ่มผลิตภาพภายใต้งบประมาณที่จำกัด คำนึงถึงความคุ้มค่า และประโยชน์สูงสุดของการใช้ทรัพยากรต่างๆ

3. เป็นแหล่งสร้างองค์ความรู้ที่ทันสมัย เพื่อให้ทันโลกและเข้าสู่ระบบสากล พัฒนาขีดความสามารถทางการวิจัย สถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีบทบาทในการถ่ายทอดความรู้สู่ปวงชนในรูปแบบต่างๆ อย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน สามารถชี้นำสังคมได้

4. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเพื่อให้ได้ผลผลิตตามที่ต้องการ

5. ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งทางด้านบริหารและวิชาการ

นอกจากนี้องค์การยูเนสโก ยังได้สรุปคุณภาพอุดมศึกษา (อ้างถึงใน ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และผดุงชาติ สุวรรณวงศ์ .2542) ในด้านต่างๆ ไว้ 5 ประการ ทั้งในด้านของคุณภาพของบุคลากร คุณภาพของหลักสูตร คุณภาพของผู้เรียน คุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานและคุณภาพของการจัดการ นอกจากนี้ ยัง ได้เสนอมาตรการที่จำเป็นในการปฏิรูปอุดมศึกษาเพื่อนำไปสู่คุณภาพของการ

อุดมศึกษา ประกอบด้วย

1. วัฒนธรรมการประเมินและการวิเคราะห์ตนเองของสถาบัน เพื่อสร้างความรับผิดชอบ

และการเรียนรู้

2. การพัฒนาหลักสูตร โดยให้มีการทบทวนและพัฒนาหลักสูตรใหม่อยู่เสมอ โดยเฉพาะด้านเนื้อหา วิธีการสอน ด้านสหวิทยาการและการอาชีพ

3. การฝึกอบรมทางการสอน โดยมีหน่วยงานส่งเสริมการเรียนการสอน ทำหน้าที่สังเกตติดตามการสอนที่ดี และคิดค้น พัฒนานวัตกรรมทางการเรียนการสอน

4. การพัฒนาบุคลากรโดยกำหนดนโยบายการรับบุคลากรที่สร้างสรรค์ และมีกรอบการพัฒนาบุคลากรที่ชัดเจน

5. การสร้างเครือข่าย เพื่อเปรียบเทียบการเรียนรู้จากผู้อื่นตลอดเวลา มีความร่วมมือระหว่างประเทศ การมีเครือข่ายบัณฑิตศึกษาของภูมิภาค เครือข่ายวิจัยและให้คำปรึกษา

6. การพัฒนาการวิจัยทางด้านอุดมศึกษา

จากผลการวิจัยเรื่อง บทบาทและศักยภาพของมหาวิทยาลัยในการเสริมสร้าง และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 โดยสถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2543) ได้ระบุงบ่งชี้ประกอบศักยภาพ 7 ด้านที่สำคัญ ที่จะนำมหาวิทยาลัยให้มีบทบาทในเรื่อง การสอน การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติได้อย่างสมบูรณ์ต้องประกอบด้วย คุณภาพของอาจารย์ หลักสูตรที่เหมาะสม คุณภาพของการวิจัย ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัย การประกันคุณภาพ ความคุ้มค่าของการลงทุน และความเสมอภาคในการศึกษา นอกจากนี้ จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิตามวิธีการของ Delphi ผลการวิจัยสรุปองค์ประกอบศักยภาพทั้ง 7 ด้านและตัวบ่งชี้ของมหาวิทยาลัย ดังนี้

ตารางที่ 2.1 แสดงองค์ประกอบศักยภาพและตัวบ่งชี้ของคุณภาพสถาบันอุดมศึกษา

องค์ประกอบศักยภาพ	ตัวบ่งชี้
1. คุณภาพอาจารย์	คุณภาพของผลงานทางวิชาการ คุณวุฒิและวุฒิทางการศึกษา ผลการประเมินการสอนจากนักศึกษา
2. หลักสูตรที่เหมาะสม	เป็นหลักสูตรที่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมไทย มีการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรอยู่เสมอประเมินคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและการปฏิบัติงาน
3. คุณภาพของการวิจัย	ตีพิมพ์ในวารสารที่เป็นที่ยอมรับในและต่างประเทศ เป็นประโยชน์ต่อสังคม เช่น แก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงและพัฒนาต่อไปได้
4. ความเป็นสากล	มีกิจกรรมทางวิชาการกับต่างประเทศ หน่วยงานและบุคลากรเป็นที่ยอมรับของสังคมและองค์กรต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ หลักสูตรที่เปิดสอนมีความเป็นสากลและทันสมัยเทียบได้กับ

	ต่างประเทศ
5. การประกันคุณภาพ/ มาตรฐานการศึกษา	ตรวจสอบและประเมินจากคณะกรรมการอย่างต่อเนื่องกำหนด คุณภาพ ของนักศึกษาและบัณฑิต มีการบริหารและการดำเนินงาน อย่างเป็นระบบมีมาตรฐานและต่อเนื่อง
6. ความคุ้มค่าของ การลงทุน	เป็นโครงการที่ตอบสนองและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เน้น โครงการที่ผ่านการวิเคราะห์ด้านรายจ่ายและผลตอบแทน เกิด ประโยชน์ต่อหน่วยงาน
7. ความเสมอภาค ในการศึกษา	โอกาสและสิทธิในการศึกษาเท่าเทียมกัน เกณฑ์การรับนักศึกษา คุณสมบัติและการคัดเลือก

2.1.8 คุณภาพและมาตรฐานทางวิชาการ

วิศลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544) ได้กล่าวถึงมาตรฐานของการอุดมศึกษา ไว้ตั้งแต่ พ.ศ.2530 ว่าสามารถพิจารณาจากองค์ประกอบดังจะกล่าวต่อไป นี้ ซึ่งจะพบว่ายังสามารถใช้เป็นแนวทางเทียบเคียงกับมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ในปัจจุบัน สรุปได้ดังนี้

1. ปรัชญาของสถาบัน ต้องระบุนชัดว่ามุ่งด้านใด สอดคล้องกับลักษณะของสถาบันอุดมศึกษา มีความเป็นไปได้ และมีองค์ประกอบอื่นสนองรับกับปรัชญา
2. นโยบายของสถาบัน มีการระบุแผนระยะสั้น ระยะยาวชัดเจน มีการแสดงให้เห็นถึงความพร้อมในการดำเนินงานจากปัจจุบันสู่นาคต มีการกำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติงานให้เห็นอย่างเป็นระบบ
3. โครงสร้างการบริหารงานเหมาะสมกับสถาบัน มีการแบ่งงาน กระจายอำนาจอย่างเหมาะสม มีผู้ทรงคุณวุฒิ รับผิดชอบภาระงานด้านต่างๆ และมีการแสดงให้เห็นว่าได้เลือกสรรคนเข้าสู่ตำแหน่งอย่างเหมาะสม
4. การบริการงานด้านต่างๆทำให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างสะดวกและตรงกับความต้องการ
5. อาจารย์มีคุณวุฒิตรงกับสาขาที่เปิดสอนมีประสิทธิภาพและคุณภาพในการสอนเป็นแบบอย่างที่ดี รักการค้นคว้า หาวิธีสอนใหม่ สนใจนิสิตนักศึกษา เห็นคุณค่าทางวัฒนธรรม
6. นิสิตนักศึกษามีลักษณะมาตรฐานการคิดที่เหมาะสม มีการพัฒนาและประเมินลักษณะกลุ่มนิสิตนักศึกษาอย่างถูกต้อง เนื่องจากการมีบัณฑิตที่มีความสามารถย่อมเป็นเครื่องรับประกันคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ 7. หลักสูตรการศึกษา ควรจะมีมาตรฐานของหลักสูตรที่มีแบบแผนเป็นที่ยอมรับ มีการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนการพัฒนาหลักสูตร เกณฑ์ประเมินหลักสูตร การจัดปฏิทินศึกษา การจัดตารางสอน ตารางสอบ การกระจายเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของสถาบันและเป็นไปตามมาตรฐานสากลด้านการกำหนดหน่วยกิต ระยะเวลาเรียน สาขา และรายวิชา

8. การสอน เป็นดัชนีที่บ่งบอกถึงมาตรฐานการศึกษาแห่งนั้น การสอนนี้รวมไปถึงวัตถุประสงค์การสอน การดำเนินการสอน วิธีสอนแบบต่างๆ การประเมินผลการเรียน การประเมินผลการสอน และการจัดประสบการณ์ต่างๆ อย่างกว้างขวาง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียน

9. งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา โดยหลักคือจัดบริการสวัสดิการ กฎระเบียบและสิ่งแวดลอมเพื่อสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษามีความพร้อมในการเรียนและประสบความสำเร็จในการพัฒนาตนเองทุกด้าน

10. ห้องสมุดมีหนังสือใหม่ในปริมาณเหมาะสม มีที่นั่ง และบริการเพียงพอ เพื่อช่วยให้การพัฒนาความรู้ของผู้เรียนผู้สอนไปโดยสะดวก รวดเร็ว แสดงถึงขีดความสามารถในการหาทรัพยากรความรู้ของสถาบันนั้น เพื่อการสนับสนุนให้เกิดการค้นคว้า หรือการเรียนรู้

11. อาคารสถานที่สะอาด มีระเบียบ ถูกหลัก และสอดคล้องกับประโยชน์ให้สอย่อมแสดงถึงความสามารถของการบริหารสถาบันในการหาทรัพยากรด้านการอำนวยความสะดวกให้แก่การเรียนการสอน การค้นคว้า และการสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อย ดังนั้นการมีห้องเรียน ห้องทำงานเพียงพอและมีสถานที่ที่ช่วยในการส่งเสริมสมรรถภาพการทำงานของคนในสถาบันนั้นๆ

12. การวิจัย ผลการวิจัยในรูปแบบต่างๆเป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงความพยายามของคนในสถาบันนั้นๆ ในการบุกเบิก แสวงหาความรู้ รวบรวม เรียบเรียง และเผยแพร่ความรู้ที่ค้นคว้าวิจัย สถาบันที่มีปริมาณการวิจัย และคุณภาพการวิจัยที่ดีย่อมแสดงถึงความสามารถของคนในสังคมอุดมศึกษาแห่งนั้นด้วย

13. การเงิน ต้องมีระบบบริหารการเงินที่เป็นที่ยอมรับในสังคมและมีสถานะทางการเงินที่มั่นคงพอที่จะดำเนินการกิจไปได้ด้วยดีโดยประหยัด แต่ไม่ฝืดเคืองจนเกินไป

14. การบริการชุมชนสถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีผลงานด้านการบริการชุมชนในรูปแบบต่างๆในรูปแบบของการอบรม การเป็นที่ปรึกษาหรือทำกิจกรรมอื่นอันเป็นประโยชน์ต่อชุมชน

2.2 แนวทางการบริหารหลักสูตรระดับปริญญาเอกของสถาบันอุดมศึกษา

จากประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา 2548 ที่กำหนดแนวทางการบริหารหลักสูตรระดับปริญญาเอกของสถาบันอุดมศึกษา ดังนี้

1. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ต้องมีผลงานที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งงานไว้สำหรับการแข่งขันเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนักศึกษาเห็นใบเชิญหรือขั้นตอนการดำเนินการทางวิชาการซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และเป็นผลงานที่ชี้ชัดได้ว่าสามารถที่จะสนับสนุนการ ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุขัดแย้งกับเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิจัยในสาขาวิชาที่เปิดสอนได้

2. สถาบันที่จะเปิดสอนต้องมีหลักสูตรที่ดี มีมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเชื่อถือได้ และมีทรัพยากรสนับสนุนอย่างเพียงพอ
3. สถาบันที่จะเปิดสอนต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อมที่จะรองรับ และสนับสนุนงานวิจัยของผู้เรียน
4. สถาบันที่จะเปิดสอนควรมีเครือข่ายความร่วมมือสนับสนุน
5. สถาบันที่จะเปิดสอนควรร่วมมือที่ร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาที่อื่นได้

2.2.1 เปรียบเทียบเกณฑ์มาตรฐานแนวทางการบริหารเกณฑ์กับระเบียบข้อบังคับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

จากเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 และแนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ. 2548 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ สรุปสาระที่สำคัญ เปรียบเทียบกับระเบียบข้อบังคับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2549 ได้ดังนี้

ตารางที่ 2.2 แสดงการเปรียบเทียบเกณฑ์มาตรฐานแนวทางการบริหารเกณฑ์กับระเบียบข้อบังคับสถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548	ข้อบังคับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาพ.ศ.2549
<p>ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร</p> <p>หลักสูตรปริญญาโทและปริญญาเอกมุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพที่เป็นสากล เน้นการพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพที่มีความรู้ความสามารถระดับสูงในสาขาวิชาต่างๆ โดยกระบวนการวิจัยเพื่อให้สามารถบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ได้อย่างมีอิสระรวมทั้งมีความสามารถในการสร้างสรรค์จร โลงความก้าวหน้าทางวิชาการเชื่อมโยงและบูรณาการ</p>	

เอกสารนี้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>ศาสตร์ที่ตนเชี่ยวชาญกับศาสตร์อื่นได้อย่างต่อเนื่อง มีคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ</p>	
<p>ระบบการจัดการศึกษา ใช้ระบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดการศึกษาภาคฤดูร้อนให้กำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิตโดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ</p>	<p>ระบบการจัดการศึกษา มีดังนี้ 1 ใช้ระบบการศึกษาแบบทวิภาค โดยในหนึ่งปีการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ภาค การศึกษาปกติ และภาคฤดูร้อน 2 การศึกษาภาคปกติแต่ละภาคการศึกษา มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ 3 การศึกษาภาคฤดูร้อนให้กำหนดระยะเวลาโดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ 4 การศึกษาในหลักสูตรที่สูงกว่าปริญญาตรี แบ่งออกเป็นรายวิชา โดยปริมาณเนื้อหาของแต่ละรายวิชาให้เป็นไปตามหลักสูตร</p>
<p>การกำหนดหน่วยกิต 1 รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยาย หรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค 2 รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค 3 การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค 4 การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำโครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ ไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค 5 การค้นคว้าอิสระที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อย</p>	<p>การกำหนดหน่วยกิต มีดังนี้ 1 รายวิชาภาคทฤษฎีที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต 2 รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลอง ไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต 3 การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต 4 การค้นคว้าอิสระ ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้า ไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต 5 วิจัยนิพนธ์ ที่ใช้เวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต</p>

<p>กว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค</p> <p>6 วิทยานิพนธ์ ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค</p>	
<p>โครงสร้างหลักสูตร</p> <p>ระดับปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น 2 แบบ โดยเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูง คือ</p> <p>แบบ 1 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติม หรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้ โดยไม่นับหน่วยกิต แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันอุดมศึกษา กำหนด ดังนี้</p> <p>แบบ 1.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต</p> <p>แบบ 1.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต</p> <p>ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์ตามแบบ 1.1 และแบบ 1.2 จะต้องมีมาตรฐานและคุณภาพเดียวกัน</p> <p>แบบ 2 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูงและก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ และศึกษางานรายวิชาเพิ่มเติม ดังนี้</p> <p>แบบ 2.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต</p> <p>แบบ 2.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต</p> <p>ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์ตามแบบ 2.1 และแบบ 2.2</p>	<p>โครงสร้างหลักสูตร</p> <p>ระดับปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น 2 แบบ คือ</p> <p>แบบ 1 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ ทั้งนี้ อาจมีการกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติม หรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้น โดยไม่นับหน่วยกิต แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันกำหนด โดยมีจำนวนหน่วยกิตดังนี้</p> <p>(1) ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต</p> <p>(2) ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต</p> <p>ทั้งนี้ การทำวิทยานิพนธ์ตาม (1) และ (2) ต้องมีคุณภาพและมาตรฐานเดียวกัน</p> <p>แบบ 2 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูงและก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ และมีการศึกษารายวิชาเพิ่มเติม ดังนี้</p> <p>(1) ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี ต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต</p> <p>(2) ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท ต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต</p> <p>ทั้งนี้ การทำวิทยานิพนธ์ตาม (1) และ (2) ต้องมีคุณภาพและมาตรฐานเดียวกัน</p>

<p>จะต้องมีมาตรฐานและคุณภาพเดียวกัน</p>	
<p>ระยะเวลาการศึกษาของหลักสูตร ระดับปริญญาเอก 1 ผู้ที่สำเร็จปริญญาตรีแล้วเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 8 ปีการศึกษา 2 ผู้ที่สำเร็จปริญญาโทแล้วเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 6 ปีการศึกษา</p>	<p>ระยะเวลาการศึกษาของหลักสูตร ระดับปริญญาเอก มีหลักเกณฑ์ดังนี้ 1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี ต้องศึกษาให้สำเร็จตามหลักสูตรภายในระยะเวลาไม่เกิน 8 ปี นับตั้งแต่วันขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท ต้องศึกษาให้สำเร็จตามหลักสูตรภายในระยะเวลาไม่เกิน 6 ปี นับตั้งแต่วันขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 3 ในกรณีที่ใช้ระยะเวลาศึกษาคบรายวิชาตามหลักสูตรที่กำหนดไว้แล้ว แต่ยังไม่สำเร็จการศึกษาเนื่องจากผลการตอบรับการลงตีพิมพ์บทความวิจัยบทความสุดท้าย ในการขอสำเร็จการศึกษา สามารถขอขยายเวลาการศึกษาได้ครั้งละ 1 ภาคการศึกษาปกติ และให้ขยายเวลาการศึกษาได้ไม่เกิน 4 ภาคการศึกษาปกติ โดยต้องผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ และได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย</p>
<p>คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าเป็นนักศึกษา ระดับปริญญาเอก จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าที่มีผลการเรียนดี มาก หรือปริญญาโทหรือเทียบเท่า</p>	<p>คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าเป็นนักศึกษา ระดับปริญญาเอก ผู้สมัครจะต้องสำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาโท หรือสำเร็จการศึกษาระดับ ปริญญาตรีเกียรตินิยมและมีคุณสมบัติอย่างอื่น เพิ่มเติมตามประกาศของสำนักทะเบียนและ ประมวลผล โดย 1 ไม่เป็นผู้ที่ถูกให้ออกจากสถาบันอุดมศึกษาใด ใดมาแล้ว เนื่องจากความประพฤติไม่ เหมาะสม หรือกระทำความผิดต่าง ๆ 2 ไม่เป็นผู้ที่ถูกลงโทษเนื่องจากกระทำ หรือมี</p>

	<p>ส่วนร่วมกระทำทุจริตในการสอบคัดเลือก ทุกประเภท</p> <p>3 คุณสมบัติอื่นๆ เพิ่มเติมให้เป็นไปตามประกาศของสำนักทะเบียนและประมวลผล</p>
	<p>การรับเข้าศึกษา</p> <p>จะต้องผ่านการคัดเลือกตามประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย ผู้มีสิทธิเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษามีสิทธิเข้าศึกษาในสถาบันได้มากกว่า 1 หลักสูตรในเวลาเดียวกันหรือต่อเนื่องกัน โดยมีสิทธิได้รับปริญญาบัตรภายใต้เงื่อนไขดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 เข้าศึกษาในสถาบันในหลักสูตรต่างระดับโดยเป็นการศึกษาต่อเนื่องกัน 2 เข้าศึกษาหลักสูตรในสถาบันและหลักสูตรในสถาบันการศึกษาอื่น ๆ 3 เข้าศึกษาในหลักสูตรหนึ่งหลักสูตรใดในสถาบันสำเร็จแล้ว และโอนรายวิชาเข้าศึกษาอีกหลักสูตรหนึ่งในสถาบันตามข้อบังคับนี้และประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย
<p>การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา</p> <p>ระดับปริญญาเอก</p> <p>แบบ 1 สอบผ่านภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษาตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เพื่อเป็นผู้มีสิทธิขอทำวิทยานิพนธ์ เสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบันและผลงานวิทยานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับ</p>	<p>การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา</p> <p>ระดับปริญญาเอก</p> <p>แบบ 1 มีการสอบผ่านภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษา ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ เพื่อเป็นผู้มีสิทธิขอสอบวิทยานิพนธ์จากคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบัน และผลงานวิทยานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารที่มีคณะกรรมการภายนอกมาร่วมกลั่นกรอง (Peer Review) ซึ่งเป็นที่ยอมรับใน</p>

รับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ
 ที่มีกรรมการภายนอกมาร่วมกลั่นกรอง (Peer
 Review) ก่อนการตีพิมพ์และเป็นที่ยอมรับใน
 สาขาวิชานั้น

แบบ 2 ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดใน
 หลักสูตร โดยจะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำ
 กว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบ
 เท่า สอบผ่านภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษา
 ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่สถาบันอุดมศึกษา
 กำหนด สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ
 (Qualifying Examination) เพื่อเป็นผู้มีสิทธิขอทำ
 วิทยานิพนธ์ เสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านการ
 สอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการซึ่ง
 จะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและ
 ภายนอกสถาบันและผลงานวิทยานิพนธ์จะต้อง
 ได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้
 ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับ
 ให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ
 ที่มีกรรมการภายนอกมาร่วมกลั่นกรอง (Peer
 Review) ก่อนการตีพิมพ์ และเป็นที่ยอมรับใน
 สาขาวิชานั้น

สาขาวิชานั้น ๆ ไม่น้อยกว่าหนึ่งเรื่องยาวและมี
 ประสิทธิภาพในการนำเสนอในที่ประชุม
 วิชาการที่มีคณะกรรมการกลั่นกรองทั้งนี้เป็น
 ไปตามประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย โดยผ่านการ
 กลั่นกรองจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำ
 คณะ และ/หรือตามที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตร
 แบบ 2 มีการศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่
 กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยจะต้องได้ค่าระดับ
 คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 สอบผ่าน
 ภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษา ตาม
 หลักเกณฑ์ที่กำหนด สอบผ่านการสอบวัด
 คุณสมบัติเพื่อเป็นผู้มีสิทธิขอสอบวิทยานิพนธ์
 จากคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ
 จากภายในและภายนอกสถาบัน และผลงาน
 วิทยานิพนธ์ จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่าง
 น้อยดำเนินการให้ผลงาน หรือส่วนหนึ่งของ
 ผลงาน ได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสาร
 ที่มีกรรมการภายนอกมาร่วมกลั่นกรอง ซึ่งเป็นที่
 ยอมรับในสาขาวิชานั้น ๆ ไม่น้อยกว่าหนึ่งเรื่อง
 ยาวและมีประสิทธิภาพในการนำเสนอในที่
 ประชุมวิชาการที่มีคณะกรรมการกลั่นกรอง ทั้งนี้
 เป็นไปตามประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย โดยผ่าน
 การกลั่นกรองจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
 ประจำคณะ และ/หรือตามที่ได้กำหนดไว้ใน
 หลักสูตร ทั้งนี้วารสารวิชาการหรือที่ประชุม
 วิชาการ ที่นักศึกษาลงตีพิมพ์หรือเสนอผลงาน
 ทางวิชาการเพื่อใช้เป็นเงื่อนไขในการขอสำเร็จ
 การศึกษา จะต้องผ่านการกลั่นกรองจาก
 คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะและ
 ได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำ
 บัณฑิตวิทยาลัยและได้ส่งวิทยานิพนธ์ฉบับ
 สมบูรณ์ให้แก่บัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

<p>การพัฒนาหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย แสดงการปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและ คุณภาพการศึกษาเป็นระยะๆ อย่างน้อยทุกๆ 5 ปี และมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่าง ต่อเนื่องทุก 5 ปี</p>	<p>การพัฒนาหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย แสดงการปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและ คุณภาพการศึกษาเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี และมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่าง ต่อเนื่องทุก 5 ปี</p>
--	--

2.2.2 มาตรฐานอาชีพ

ชนะ กลีภรณ์ (2549) ได้เสนอแนวทาง การวิเคราะห์สมรรถนะของคนที่จะมาทำงาน เริ่มต้นจากวัตถุประสงค์ของอาชีพ (Key Purpose) เช่น อาชีพครู คือการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้เต็มตามศักยภาพ จากวัตถุประสงค์ของอาชีพจึงพัฒนา เข้าสู่ บทบาทหลัก (Key Roles) ซึ่งประกอบด้วย บทบาทหลัก

1. บทบาททางด้านเทคนิคของอาชีพ
2. บทบาททางการวางแผนเพื่อให้มียุทธศาสตร์
3. บทบาททางการบริหาร
4. บทบาททางนวัตกรรม เนื่องจากทุกอาชีพควรมีสิ่งใหม่ๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนา
5. บทบาททางค่านิยมต่างๆ

จากบทบาทหลักทั้ง 5 เข้าสู่ (Key Functions) จึงเข้าสู่หน่วยสมรรถนะ (Unit of Competency) เป็นสมรรถนะของคนหนึ่งคน จากหน่วยสมรรถนะแยกออกมาเป็นสมรรถนะย่อย (Element) แยกออกมาเป็นเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) ซึ่งจะต้องสั้นและกระชับ ส่วนขอบเขต หรือคำอธิบายของเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Range) จะเป็นการขยายรายละเอียดย่อยของเกณฑ์การปฏิบัติงาน

กลุ่มที่ 3 คือ ร่องรอยหลักฐาน ว่าได้ปฏิบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดให้ เช่น ร่องรอยหลักฐานด้านความรู้ ร่องรอยหลักฐานด้านทักษะ

2.2.3 มาตรฐานผู้บริหารการศึกษา

ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ.๒๕๔๘ ได้ให้ความหมาย “วิชาชีพ” ไว้ว่า วิชาชีพทางการศึกษาที่ทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ รวมทั้งการรับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา ตลอดจนการสนับสนุนการศึกษา ให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียน

การสอน การนิเทศและการบริหารการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาต่าง ๆ “ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา” จะ หมายความว่า ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ซึ่งได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ โดย “ผู้บริหารสถานศึกษา” หมายความว่า บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัย ชั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญา ทั้งของรัฐและเอกชนซึ่งมีความหมายแตกต่างจาก “ผู้บริหารการศึกษา” หมายความว่า บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารนอกสถานศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา จะมีบุคคลซึ่งทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา ให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ และการบริหารการศึกษา ในหน่วยงานการศึกษาต่าง ๆ ซึ่งหน่วยงานการศึกษากำหนดตำแหน่งให้ต้องมีคุณวุฒิทางการศึกษา เรียกว่า “บุคลากรทางการศึกษาอื่น” ซึ่งทุกฝ่ายจะต้องมีมาตรฐานปฏิบัติการดังนี้

“มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และคุณภาพ ที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องประพฤติปฏิบัติตาม ประกอบด้วย มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน

“มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา ซึ่งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีเพียงพอที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้ โดยผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ดังต่อไปนี้

1. มาตรฐานความรู้ มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบริหารการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีความรู้ ดังต่อไปนี้

- (1) หลักและกระบวนการบริหารการศึกษา
- (2) นโยบายและการวางแผนการศึกษา
- (3) การบริหารด้านวิชาการ
- (4) การบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่
- (5) การบริหารงานบุคคล
- (6) การบริหารกิจการนักเรียน
- (7) การประกันคุณภาพการศึกษา
- (8) การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ
- (9) การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน
- (10) คุณธรรมและจรรยาบรรณสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

นอกจากคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งต้องผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารสถานศึกษา

“มาตรฐานการปฏิบัติงาน” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือการแสดงผลการปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนให้มีทักษะหรือความชำนาญสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยผู้ประกอบการวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาต้องปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้

- (1) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา
- (2) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน
- (3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ
- (4) พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
- (5) พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ
- (6) ปฏิบัติงานขององค์กรโดยเน้นผลถาวร
- (7) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ
- (8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
- (9) ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์
- (10) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสาร ในการพัฒนา
- (11) เป็นผู้นำและสร้างผู้นำ
- (12) สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์

“มาตรฐานการปฏิบัติตน” หมายความว่า จรรยาบรรณของวิชาชีพที่กำหนดขึ้น เป็นแบบแผนในการประพฤติตน ซึ่งผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคม อันจะนำมาซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ โดย ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีจรรยาบรรณของวิชาชีพ โดยประพฤติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพและแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ ต้องมีจรรยาบรรณต่อตนเอง โดยต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ ต้องมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ โดยต้องรัก ศรัทธา ชื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ ต้องมีจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ โดยต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์และ ผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่ โดยเสมอหน้า ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์ และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ ต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์ และผู้รับบริการ ต้องให้บริการด้วยความจริงใจและ

เสมอภาค โดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ รวมถึงต้อง มีจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพโดยพึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดย ยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ และสุดท้ายที่สำคัญคือ ต้องพึงประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2.2.3.1 มาตรฐานผู้บริหารสถานศึกษาของประเทศไทย

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545:37) ได้กำหนดมาตรฐานตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้ คือ

มาตรฐานของตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา

ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นบุคลากรวิชาชีพที่ รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาที่มีชื่อตำแหน่ง หน้าที่และความรับผิดชอบ ลักษณะงานที่ปฏิบัติ และคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง ดังต่อไปนี้

1. ชื่อตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา
2. หน้าที่และความรับผิดชอบ

ผู้อำนวยการสถานศึกษา มีหน้าที่เป็นหัวหน้าหน่วยงานหรือสถานศึกษา รับผิดชอบ การจัดการศึกษาในสถานศึกษา ตามที่กฎหมายกำหนดโดยนัยนโยบาย กฎ ระเบียบ เกณฑ์ และ มาตรฐานที่กำหนดโดยรัฐมาดำเนินการให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ดำเนินการตามแนวทาง เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่คณะกรรมการสถานศึกษากำหนด รวมทั้งบริหารงานวิชาการ บริหารงานบุคคล บริหารการเงินงบประมาณ และบริหารทั่วไปในฐานะผู้บังคับบัญชาข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาในสถานศึกษาของตน

3. ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

3.1 บริหารงานวิชาการ พัฒนาหลักสูตร คุณภาพการเรียนการสอนและงานกิจการ นักเรียน

3.2 บริหารสถานศึกษาด้านบุคลากร งบประมาณและบริหารทั่วไป

3.3 สร้างความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชน

4. คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

4.1 มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีทางบริหารการศึกษา

4.2 มีประสบการณ์การบริหารในตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 2 ปี

4.3 มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพบริหารการศึกษา

4.4 ผ่านการอบรมหลักสูตรที่องค์การวิชาชีพรับรอง ในเรื่องการเตรียมความพร้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สู่การเป็นผู้บริหารสถานศึกษา

4.5 มีมาตรฐานของวิชาชีพ คุณธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพตามที่องค์กรวิชาชีพกำหนด

2.2.3.2 มาตรฐานผู้บริหารสถานศึกษาของประเทศอังกฤษ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544. อ้างใน สุรศักดิ์ หลาบมาลา) ได้สืบค้นเกี่ยวกับวิทยาลัยแห่งชาติ เพื่อผู้นำทางการศึกษาของอังกฤษ (National College for School Leadership) และรายงานมาตรฐานผู้บริหารสถานศึกษาแห่งชาติของอังกฤษสรุปได้ดังนี้

1. ภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่บริหาร โรงเรียน ไปสู่ความสำเร็จและก้าวหน้า ให้นักเรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ปรับปรุงมาตรฐานการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำวิชาชีพใน โรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำงานกับคณะกรรมการโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้วิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ และทิศทางแก่โรงเรียน และดำเนินการบริหารให้โรงเรียนบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบต่อการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ยกระดับมาตรฐานในการเรียนการสอน ให้โอกาสการเรียนรู้สำหรับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน รับผิดชอบต่อการพัฒนานโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติดำเนินการให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขอโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการให้ชุมชนมีพันธะสัญญากับโรงเรียนในวงกว้าง โดยวิธีการพัฒนาและรักษาเครือข่ายกับองค์กรในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น โรงเรียนอื่นในท้องถิ่น สำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น สถาบันอุดมศึกษา นายจ้างบริการจัดหางานและอื่นๆ ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบต่อการสร้างสภาพแวดล้อมที่สร้างสรรค์ มีการเรียนรู้ อย่างมีระเบียบวินัยดำเนินการบริหารงานประจำวัน จัดองค์กรของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารสถานศึกษาต้องรับผิดชอบต่อหน่วยงาน ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของโรงเรียน

2. ผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา

การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษาจะปรากฏผล ดังต่อไปนี้

- 1) ผลการจัดการโรงเรียน
- 2) คุณภาพนักเรียน
- 3) ผลการจัดการเรียนการสอนของครู
- 4) ความพึงพอใจ ความเข้าใจและการสนับสนุนของผู้ปกครอง
- 5) ความสามารถของคณะกรรมการ โรงเรียน

3. ความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพ

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้และความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ต่อไปนี้

- 1) ปัจจัยซึ่งมีส่วนสำคัญในการให้การศึกษามีคุณภาพ ลักษณะของโรงเรียนที่มี

ประสิทธิภาพ กลวิธีในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กลวิธีการส่งเสริมจิตใจ ศีลธรรม การพัฒนาทางสังคม และพฤติกรรมอันดีของนักเรียน

2) กลวิธีในการบรรลุเป้าหมายในการเรียนการสอนภาษาและคณิตศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ

3) วิธีการประยุกต์ใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีการเรียนการสอนและการจัดการ

4) วิธีการใช้ข้อมูลในการเปรียบเทียบ พร้อมกับการนำข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนของนักเรียนในอดีตมาใช้เพื่อประโยชน์ในการกำหนดเป้าหมายและกำหนดเกณฑ์ที่จะต้องพัฒนานักเรียน

5) ข้อบังคับและรูปแบบในการจัดทำและประเมินหลักสูตร

6) วิธีการสอนและการประเมินการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการใช้

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

7) อิทธิพลของการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ศาสนา และเทคโนโลยีที่มีต่อกลวิธีการวางแผนและการนำแผนของโรงเรียนไปปฏิบัติ

8) รูปแบบภาวะผู้นำ การนำภาวะผู้นำไปปฏิบัติและผลกระทบของภาวะผู้นำในบริบทต่างๆภายในโรงเรียน

9) การจัดการและกฎหมายต่างๆ เช่น กฎหมายการจ้างงาน กฎหมายเกี่ยวกับความเสมอภาคและการจ้างงาน กฎหมายการบริหารงานบุคลากร ความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกโรงเรียน การเงินและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของสังคม

10) กรอบนโยบายระดับชาติและระเบียบอื่นๆ ที่ออกตามนโยบายและหน้าที่ของกระทรวงการศึกษาและการจ้างงาน และหน่วยงานราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

11) กรอบนโยบายเกี่ยวกับกฎหมายของการศึกษาความ สำคัญของกฎหมายการศึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งกฎหมายการศึกษาที่ประกาศใช้ระหว่าง พ.ศ.2494-2540 กฎหมายเกี่ยวกับสุขภาพและความปลอดภัยและกฎหมายเกี่ยวกับเยาวชน

12) การนำข้อมูลและข่าวสารจากสำนักงานการศึกษาท้องถิ่น กระทรวงการศึกษา และการจ้างงาน หน่วยงานทางราชการ และสมาคมต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์ในโรงเรียน

13) การบริหารการศึกษาระดับประเทศ ระดับท้องถิ่นและระดับโรงเรียน

14) นำหลักฐานจากการตรวจการและการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาวิชาชีพ และการพัฒนาโรงเรียน

15) กลวิธีในการสอนนักเรียนเกี่ยวกับหน้าที่ โอกาสภาระรับผิดชอบ และสิทธิของประชาชน

16) ในการสอนนักเรียนเกี่ยวกับจริยธรรมและความหลากหลายทางวัฒนธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใช้เห็นใบแจ้งหนี้ของตนเองท่านควรค่า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ทักษะและคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา

ทักษะและคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ความจำเป็นต่อการกำหนดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย

ทักษะภาวะผู้นำ คือ ความสามารถที่จะชักนำบุคลากรให้ปฏิบัติงานไปสู่เป้าหมายเดียวกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษา ควรจะสามารถใช้รูปแบบภาวะผู้นำในการนำบุคลากรในโรงเรียน และสถานการณ์ต่างๆ เพื่อ

- (1) สร้างและมีพันธะสัญญาต่อวิสัยทัศน์อย่างชัดเจนเพื่อประสิทธิภาพของโรงเรียน
- (2) ริเริ่มและจัดการการเปลี่ยนแปลงและการปรับปรุง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้แล้ว
- (3) จัดลำดับความสำคัญของงาน ของแผน และขององค์กร
- (4) ควบคุมและประสานการปฏิบัติงานของบุคลากร
- (5) สร้าง สนับสนุนและทำงานร่วมกับทีมงานให้มีผลงานสูง
- (6) ทำงานในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของทีมงาน
- (7) มอบหมายความรับผิดชอบ มอบหมายงาน และติดตามการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานทุกส่วนดำเนินการไปด้วยดี
- (8) กระตุ้นและจูงใจนักเรียน บุคลากร ผู้ปกครอง กรรมการ โรงเรียน และชุมชนในวงกว้าง
- (9) กำหนดมาตรฐานและปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างแก่นักเรียนและบุคลากร
- (10) เสาะหาคำแนะนำและการสนับสนุนเมื่อมีความจำเป็น
- (11) ปฏิบัติต่อคนทั่วไปอย่างมีจิตสำนึกและแก้ไขความขัดแย้งต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ในวิชาชีพและความเชี่ยวชาญในการบริหารจัดการจน

- (1) ได้รับความนับถือจากการปฏิบัติหน้าที่และสามารถโน้มนำบุคคลอื่น
- (2) ให้ทิศทางในการปฏิบัติงานทางด้านวิชาชีพแก่บุคลากร
- (3) ใช้ประโยชน์จากรายงานการตรวจสอบและผลการวิจัย
- (4) นำการปฏิบัติที่ดีจากภาคอื่นและองค์กรอื่นมาปรับใช้กับโรงเรียนของตน

ทักษะการตัดสินใจ คือ ความสามารถในการสืบสวน การแก้ปัญหา และการตัดสินใจผู้บริหารสถานศึกษา ควรจะมีความสามารถต่อไปนี้

- (1) สามารถตัดสินใจจากพื้นฐานของการวิเคราะห์ การตีความ และการ

เข้าใจในข้อมูลและข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

(2) คิดอย่างสร้างสรรค์และอย่างมีมโนภาพในการคาดการณ์ล่วงหน้า การแก้ปัญหาและการกำหนดโอกาสการปฏิบัติงาน

(3) แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้มีวิจารณญาณที่ดี

ทักษะในการสื่อสาร คือ ความสามารถในการอธิบายความคิดได้อย่างชัดเจนและสามารถเข้าใจในทัศนะของบุคคลอื่น ประกอบด้วย

ก. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรจะสามารถปฏิบัติได้ดังต่อไปนี้

1) สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งทางวาจาและเป็นลายลักษณ์อักษรแก่ผู้รับข่าวสารที่หลากหลาย

2) เจรจาต่อรองและดำเนินการปรึกษาหารืออย่างมีประสิทธิภาพ

3) บริหารระบบการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

4) เป็นประธานในการประชุมอย่างมีประสิทธิภาพ

5) พัฒนา รักษา และใช้เครือข่ายที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ

ข. การบริหารตนเอง คือ ความสามารถในการวางแผนเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ แลกการควบคุมพฤติกรรมตนเองได้ดีผู้บริหารสถานศึกษา ควรจะสามารถดำเนินการได้ดังต่อไปนี้

1) จัดลำดับความสำคัญและบริหารเวลาของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

2) สามารถทำงานภายใต้ความกดดันและทันตามกำหนดเวลา

3) สามารถบรรลุเป้าหมายทางวิชาชีพที่ทำทนายได้

4) รับผิดชอบในการพัฒนาวิชาชีพของตน

ค. คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องของผู้บริหารสถานศึกษาควรจะใช้ประโยชน์จากคุณลักษณะส่วนตนอื่น ๆ ที่มีอยู่ และแสดงให้เห็นว่าประสบความสำเร็จ ในบริบทภาวะผู้นำ และการจัดการ โรงเรียนของตนดังต่อไปนี้

1) มีพันธะสัญญากับงานในหน้าที่และมีอิทธิพลสูงในบุคลากรอื่น

2) มีความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและความคิดใหม่ ๆ

3) มีความอดทน มีพลัง และมีแรงจูงใจที่จะทำงาน

4) มีความมั่นใจในตนเอง

5) มีความกระตือรือร้น

6) มีความสามารถเชิงสติปัญญา

7) มีความเชื่อถือได้และซื่อสัตย์สุจริต

8) มีพันธะสัญญากับงานการพัฒนาวิชาชีพของตนอย่างต่อเนื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในโรงเรียนเพื่อใช้ในการพัฒนาบุคลากรเท่านั้น มิอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้เผยแพร่เอกสารนี้ไปยังบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต

ในระดับอุดมศึกษา ซึ่งในแต่ละสถาบันจะมีระเบียบ หรือพระราชบัญญัติสถานศึกษาของตนเองในกรณีสถานศึกษาของรัฐบาล หรือ ในกำกับรัฐบาล ผู้บริหารสูงสุดนั้นคือตำแหน่งอธิการบดีมีความสำคัญต่อการบริหารงานสถาบันสูงสุด ซึ่งแต่ละแห่งได้ระบุคุณลักษณะไว้ดังนี้

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ได้ระบุว่า ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งอธิการบดี นอกจากต้องมีความคุณสมบัติตามมาตรา 26 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ.2548 และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2547 แล้วควรมีคุณลักษณะดังนี้ (หาอ้างอิงมาด้วย)

- (1) มีวิสัยทัศน์และศักยภาพที่จะนำความเจริญและชื่อเสียงมาสู่มหาวิทยาลัย
- (2) มีประสบการณ์และสัมฤทธิ์ผลในการบริหารอุดมศึกษา
- (3) มีศักดิ์ศรีทางวิชาการเป็นที่ยอมรับ
- (4) เป็นผู้ทรงคุณธรรมและมีจริยธรรม
- (5) เป็นที่ยอมรับนับถือในมหาวิทยาลัยและสังคมอุดมศึกษา

จาก พรบ.มหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.๒๕๔๗ ได้ระบุไว้ในมาตราที่ 28 ไว้ว่า อธิการบดีนั้นจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง โดยคำแนะนำของสภามหาวิทยาลัยจากผู้มี คุณสมบัติตามมาตรา ๒๕ หลักเกณฑ์ วิธีการได้มา และคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย โดยกระบวนการสรรหาซึ่งต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (หาอ้างอิงมาด้วย)

(1) เป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญ และคุณสมบัติเหมาะสมกับวัตถุประสงค์และภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัย และเป็นที่ยอมรับนับถือของบุคลากรของมหาวิทยาลัยและบุคคลในท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการของมหาวิทยาลัย

(2) กระบวนการสรรหาจะต้องเน้นเรื่องความร่วมมือร่วมของบุคลากรของมหาวิทยาลัย และบุคคลในท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการของมหาวิทยาลัย

และในมาตรา ๒๕ อธิการบดีต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบัน อุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และได้ทำการสอนหรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง หรือเคยดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยหรือ สถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง หรือดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ รวมทั้ง มีคุณสมบัติอื่นและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

จากร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.

มาตรา 31 อธิการบดีต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(1) ได้รับปริญญาเอกหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาระดับสูงอื่นที่สภา

มหาวิทยาลัยรับรอง และได้ทำการสอนในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาชั้นสูงอื่นที่ สภามหาวิทยาลัยรับรองมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี หรือ

(2) ได้รับปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษา ชั้นสูงอื่น ที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และได้ทำ การสอนในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษา ชั้นสูงอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรองมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี หรือเคยดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยมาแล้วรวมเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสี่ปี

มาตรา 32 รองอธิการบดีต้องมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับอธิการบดี หรือเป็นเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยที่มีวิชาความรู้ ซึ่งมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีและเคยปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย มาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปีผู้ช่วยอธิการบดีต้องมีคุณสมบัติได้รับปริญญาชั้น

ใดชั้นหนึ่งหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาชั้นสูงอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปกร พ.ศ....(ฉบับ1 และ 2) มาตรา 29 อธิการบดีต้องมี คุณสมบัติดังนี้

(1) ได้รับปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่ สภามหาวิทยาลัยรับรอง และ

(2) ได้ทำการสอนในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง หรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี ในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษา อื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และ

(3) จะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามอื่นตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของ มหาวิทยาลัย

ร่าง พระราชบัญญัติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. มาตรา 31 อธิการบดีต้องสำเร็จ การศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษาชั้นสูงที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง หรือดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ หรือศาสตราจารย์กิตติคุณ หรือเคยดำรงตำแหน่งดังกล่าวหรือเคยดำรงตำแหน่งคณบดีมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งวาระ รวมทั้งมี คุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามอื่นตามที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย รองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดีต้องสำเร็จการศึกษาปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่ง หรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือ สถานศึกษาชั้นสูงที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง รวมทั้งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามอื่นตามที่ กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัยรองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดีอาจแต่งตั้งจากบุคคลที่มีได้ เป็นผู้ปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยก็ได้ แต่ต้องมีจำนวนไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนรองอธิการบดีหรือ ผู้ช่วยอธิการบดี แล้วแต่กรณีในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี หรือผู้ช่วยอธิการบดี เป็นอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย เมื่อ ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวก็ให้ผู้นั้นพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ทางวิชาการในมหาวิทยาลัย

จากยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาแนวใหม่ ลักษณะของ

ผู้บริหาร คือ ผู้บริหารสูงสุดของสถาบันต้องเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านวิชาการสาขาใดสาขาหนึ่ง มีภาวะผู้นำ ทักษะการบริหารจัดการองค์กรสมัยใหม่ อาจคัดเลือกจากบุคลากรภายในหรือภายนอกโดยผ่านกรรมการสรรหา มีวาระในการดำรงตำแหน่ง ใช้วิธีการบริหารเชิงระบบที่กำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจและภาระหน้าที่ของหน่วยงานย่อยให้ชัดเจน มีการประเมินผลงานทั้งของบุคลากรและสถาบันทุก ๆ ระยะเวลา มีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง มีการสื่อสารในองค์กรเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพ ดำเนินการแบบมุ่งผลลัพธ์ สร้างการเปลี่ยนแปลงเป็นวัฒนธรรมขององค์กร และมุ่งสนองตอบผู้รับบริการเป็นสำคัญ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และสารสนเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งด้านการเรียนการสอน การวิจัย และการบริหาร มีความร่วมมือระหว่างสถาบันเพื่อร่วมใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด สร้างฐานข้อมูลของสถาบันให้เป็นปัจจุบัน มีความถูกต้องกระจายอำนาจการตัดสินใจสู่หน่วยปฏิบัติ และจัดทำตัวบ่งชี้ความสำเร็จขององค์กร ติดตามผลการปฏิบัติงาน โดยหน่วยงานตรวจสอบภายใน

จากมาตรฐานอาชีพศึกษา ได้ระบุไว้ถึงภาวะผู้นำและการจัดการว่า ใช้ภาวะผู้นำและการมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารในการผสมผสานความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา และหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จัดระบบการดูแลบุคลากรของสถานศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรมตามจรรยาบรรณมาตรฐานวิชาชีพ จัดระบบสารสนเทศและการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาสถานศึกษาอย่างเหมาะสม

2.2.3.3 มาตรฐานอาชีพผู้บริหารอาชีวศึกษาของอังกฤษ

Life Long Learning UK (2005) ได้นำเสนอเกี่ยวกับมาตรฐานอาชีพของผู้บริหารอาชีวศึกษาของอังกฤษในรูปของบทบาทและหน้าที่หลัก ดังนี้

บทบาทหลัก

1. พัฒนายุทธศาสตร์
2. พัฒนาและทำให้การเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ยั่งยืน
3. นำทีมและรายบุคคล
4. บริหารจัดการ การเงินและทรัพยากร

หน้าที่หลัก

1. พัฒนายุทธศาสตร์
 - 1.1 พัฒนาวิสัยทัศน์
 - 1.2 วางแผนให้บรรลุวิสัยทัศน์
 - 1.3 นำและบริหารการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง
2. พัฒนาและทำให้การเรียนรู้รวมถึงสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ยั่งยืน

2.1 พัฒนาและให้บริการผู้เรียน

2.2 บริหารจัดการคุณภาพในการให้บริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของสถาบัน ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งเอกสารฉบับนี้ยังเป็นเอกสารของสถาบันฯ จึงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 บริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์เพื่อสนับสนุนการให้บริการ

3. นำทีมและรายบุคคล

3.1 บริหารและพัฒนาตนเองรวมถึงการปฏิบัติงาน

3.2 รักษาและพัฒนาทีมงาน รวมถึงการปฏิบัติงานเป็นรายบุคคล

3.3 สร้างและรักษาความสัมพันธ์การทำงานที่มีผลผลิต

4. บริหารจัดการ การเงินและทรัพยากร

วางแผนความต้องการทรัพยากร

บริหารจัดการการเงิน

บริหารจัดการทรัพยากรทางกายภาพ

2.2.3.4 มาตรฐานอาชีพของการบริหารจัดการสำหรับการศึกษาต่อเนื่องของ

อังกฤษ (Life Long Learning UK. 2005)

1. องค์ประกอบของมาตรฐานอาชีพ

จุดมุ่งหมายหลัก

- 1) บริหาร โดยเป็นผู้นำองค์กรภายในบริบทของการอาชีวศึกษาและฝึกอบรม
- 2) กำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กรและดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์
- 3) ปรับปรุงคุณภาพของการเรียนรู้และมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์อย่างต่อเนื่อง

หน้าที่หลัก

- 1) พัฒนาแนวปฏิบัติยุทธศาสตร์
- 2) พัฒนาและทำให้การเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ยั่งยืน
- 3) นำทีมและรายบุคคล
- 4) บริหารจัดการการเงินและทรัพยากร

หน่วยสมรรถนะ จะเห็นว่าในแต่ละหน้าที่หลักจะมีหน่วยสมรรถนะ 3 หน่วย โดยแต่ละหน่วยจะประกอบไปด้วยสมรรถนะย่อยๆ รวมทั้งหมด 36 สมรรถนะย่อย ดังนี้

1) พัฒนาแนวปฏิบัติยุทธศาสตร์ (Develop Strategic Practice)

1.1 พัฒนาวิสัยทัศน์ (Develop a Vision)

1.1.1 วิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Analyze the Environment)

1.1.2 สื่อสารกับผู้อื่นในการพัฒนาวิสัยทัศน์ (Communicate with Others Regarding the Development of Vision)

1.1.3 กระตุ้นให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิสัยทัศน์ (Inspire the Others to Contribute to the Development of a Vision)

1.1.4 บรรลุข้อตกลงของวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Secure Commitment to the Vision)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่หรือใช้ประโยชน์ในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 วางแผนเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ (Plan to Achieve the Vision)

1.2.1 กำหนดยุทธศาสตร์ (Identify Strategies)

1.2.2 วางแนวทางการนำแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ (Plan to Implement Strategies)

1.2.3 นำเสนอแผน (Communicate Plan)

1.3 จัดการการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Manage Change and Continuous Improvement)

1.3.1 นำแผนยุทธศาสตร์ไปสู่ปฏิบัติ (Implement Strategic Plan)

1.3.2 ศึกษาผลสะท้อนการปฏิบัติตามแผน (Adopt Reflective Practice)

1.3.3 ปรับแผนยุทธศาสตร์เมื่อจำเป็น (Adjust Strategy as Necessary)

2) พัฒนาการเรียนรู้รวมถึงสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ให้ไปสู่ความมั่นคงยั่งยืน (Develop and Sustain Learning and the Learning Environment)

2.1 พัฒนาการให้บริการสำหรับผู้เรียนให้ไปสู่ความมั่นคงยั่งยืน (Develop and Sustain Services for Learners)

2.1.1 เตรียมแผนการปฏิบัติงาน (Prepare an Operational Plan)

2.1.2 นำแผนการปฏิบัติงานไปใช้ (Implement an Operational Plan)

2.1.3 ติดตามและตรวจสอบความก้าวหน้าของแผน (Monitor and Review Progress Against Plan)

2.2 จัดการด้านคุณภาพในการให้บริการ (Manage Quality in the Delivery of Services)

2.2.1 จัดการการให้บริการ (Manage Service)

2.2.2 ตรวจสอบและประเมินค่าการให้บริการ (Review and Evaluate Services Provided)

2.2.3 พัฒนาการความสะอาดและปลอดภัยของสิ่งแวดล้อมในที่ทำงานให้ไปสู่ความมั่นคงยั่งยืน (Develop and Sustain a Safe, Clean and Healthy Working Environment)

2.3 จัดการทรัพยากรมนุษย์ในการสนับสนุนการให้บริการ (Manage Human Resources to Support the Provision of Services)

2.3.1 ศึกษาความต้องการด้านบุคลากรและจัดหาพนักงาน (Identify and Meet Requirements for Staff)

2.3.2 สร้างหลักประกันในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการพัฒนาทรัพยากรบุคคล (Ensure Efficient and Effective Development of Staff)

Resources)

- 3) ทีมนำและบุคลากร (Lead Teams and Individuals)
 - 3.1 จัดการและพัฒนาบุคลากรให้สามารถพัฒนาตนเองและคุณภาพของงาน (Manage and Develop Self and Own Performance)
 - 3.1.1 จัดการตนเอง (Manage Self)
 - 3.1.2 พัฒนาตนเอง (Develop Self)
 - 3.2 รักษาและพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของทีมและรายบุคคล (Maintain and Develop Team and Individual Performance)
 - 3.2.1 ส่งเสริมด้านคุณค่าขององค์กรและวิสัยทัศน์ให้แก่พนักงานและนักเรียน (Promote the Organizations' Values and Vision to Staff and Students)
 - 3.2.2 ให้คำแนะนำและส่งเสริมทีมงานและตัวบุคลากร (Advise and Support Teams and Individuals)
 - 3.2.3 ตรวจสอบประสิทธิภาพให้แก่ทีมงานและแต่ละบุคลากร (Assess an Effectiveness of Teams and Individuals)
 - 3.2.4 ให้การสนับสนุนด้านการพัฒนาตนเองและการฝึกศึกษา (Contribute to Staff Development and Training)
 - 3.3 สร้างและดำรงความสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์ในการทำงาน (Built and Maintain Productive Working Relationship)
 - 3.3.1 ทำให้ได้มาซึ่งความเคารพ ความเชื่อมั่น และการสนับสนุน จากเพื่อนร่วมงาน นักเรียน และหน่วยงานภายนอก (Secure the Respect, Trust and Support of colleagues, Students and External Contacts)
 - 3.3.2 เผชิญหน้าและจัดการกับปัญหาความขัดแย้งภายในองค์กรด้วยความ เป็นมืออาชีพ (Deal Professionally with conflict between Colleagues and Students)
 - 3.3.3 ส่งเสริมความก้าวหน้าขององค์กรและหน่วยงานภายในองค์กร (Contribute to the Promotion of the Organization and Sector)
- 4) บริหารจัดการ การเงินและทรัพยากร (Manage Finance and Resources)
 - 4.1 กำหนดทรัพยากรที่ต้องการ (Plan Resource Requirements)
 - 4.1.1 วิเคราะห์ความต้องการทรัพยากรให้เหมาะสมกับแผนงาน (Analyze Resource Needs to Meet Plans)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น มิใช่เพื่อเผยแพร่ไปยังสาธารณะชนด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และตีพิมพ์ซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 4.1.2 ทำให้ได้มาซึ่งการอนุมัติแผนการเงิน และ/หรือ ประมาณการรายได้งบประมาณ รายรับ และรายงาน (Secure Approval for Expenditure and/or Income Forecasts, Budgets, Returns and Reports)
- 4.1.3 ประเมินและเห็นชอบกับข้อเสนอด้านรายรับ-รายจ่าย (Evaluate and Agree Proposals for Income and Expenditure)
- 4.1.4 ปรับปรุงข้อมูลด้านการบริหารอย่างต่อเนื่อง (Continuously Improve Management of Information)

4.2 บริหารจัดการการเงิน (Manage Finance)

- 4.2.1 ตรวจสอบและควบคุมกิจกรรมขององค์กรเพื่อให้เกิดรายรับได้ตามแผนงาน (Monitor and Control Activities to Meet Target Income)
- 4.2.2 ควบคุมรายจ่ายให้อยู่ในงบประมาณ (Control Expenditure against Budgets)
- 4.3 บริหารจัดการทรัพยากรกายภาพ (Manage Physical Resources)
 - 4.3.1 ทำให้ได้มาซึ่งทรัพยากรเพื่อให้สามารถดำเนินการได้ตามแผนงาน (Secure Resources to Meet Plans)
 - 4.3.2 ใช้และดำรงรักษาทรัพยากร (Deploy and Maintain Resources)
 - 4.3.3 ตรวจสอบการใช้ทรัพยากร (Monitor the Use of Resources)

2. การปฏิบัติงานด้านบริหารจัดการ อยู่บนฐานของ

- 2.1 ความรู้แกนกลางเกี่ยวกับทฤษฎีการบริหารจัดการและการอาชีวศึกษา
- 2.2 ความเข้าใจวิธีการประเมินและประยุกต์ใช้ความรู้
- 2.3 คุณลักษณะและทักษะส่วนตัวของผู้บริหาร

สำหรับความรู้แกนกลางและความเข้าใจต้องคำนึงถึง

- 1) สิ่งแวดล้อมของการอาชีวศึกษาและการศึกษาต่อเนื่อง
- 2) ชุมชนท้องถิ่นหรือประชาคมอาชีวศึกษา
- 3) องค์กร

2.2.4 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

ในการเปิดดำเนินการหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษาทั้งหลักสูตรระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอก จะต้องเป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 ซึ่งประกาศเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548. สาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษามีดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548) (ภาคผนวกง)

2.2.5 สารโดยสรุปของหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย

เนื่องจากหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาของไทย ส่วนใหญ่มีความคล้ายกันกับของมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกาและแคนาดา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากบทเรียนต่างประเทศ ดังนั้นจึงขอเสนอสารโดยสรุปของหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2548) ดังต่อไปนี้

2.2.5.1 มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด (Harvard University)

ปริญญาเอกทางการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยทางศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดให้ปริญญาเอกทางการศึกษา (Doctor of Education) โดยเรียกย่อว่า Ed.D. หลักสูตรนี้เตรียมให้นักศึกษาเป็นผู้นำในฐานะผู้ปฏิบัติหรือผู้วิจัย โปรแกรมนี้ใช้เวลาเรียน 4 ถึง 7 ปี กำหนดให้เรียนเต็มเวลาสองปี สอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Paper) และทำวิทยานิพนธ์ (Dissertation) หลักสูตรปริญญาเอกทางการศึกษานี้มีจุดมุ่งเน้น 9 สาขา สาขาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา ได้แก่ การประถมและมัธยมศึกษา

หลักสูตรที่เน้นการประถมและมัธยมศึกษา (Elementary and Secondary Education) เป็นหลักสูตรที่ออกแบบให้นักศึกษามีความเป็นผู้นำ หรือมีความรับผิดชอบ ในการวางแผนของสถานศึกษา ระบบโรงเรียนฝ่ายการศึกษา การกำหนดนโยบาย องค์กรครู องค์กรที่ไม่มีผลกำไร ซึ่งวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของโรงเรียน

นักเรียนจะต้องเรียน 16 ครึ่งวิชา (16 half-courses) ซึ่งเท่ากับ 64 หน่วยกิต ในระบบทวีภาค มีการฝึกงาน (Internship) สอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Paper) และทำวิทยานิพนธ์ โดยที่การฝึกงานนั้นเป็นข้อบังคับที่สำคัญมาก เพราะจะช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาความเป็นผู้นำและผู้นำกำหนดนโยบาย นักศึกษาจะต้องทำแผนการเรียนซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

1. การสอนและการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเกณฑ์สำคัญของโปรแกรมในโรงเรียนและความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำกับการเรียนการสอน
2. ทักษะการเป็นผู้นำในการปฏิบัติและวิธีการพัฒนาทักษะต่าง ๆ
3. นโยบายสังคม (Social Policy) บทบาทของโรงเรียนในการตอบสนองต่อนโยบายสังคม ซึ่งมีผลกระทบต่อนักเรียนและครอบครัว

2.2.5.2 มหาวิทยาลัยวิสคอนซินที่เมดิสัน (University of Wisconsin – Madison)

หลักสูตรปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา

หลักสูตรปริญญาเอก (Ph.D.) ของภาควิชาการบริหารการศึกษามีความเชี่ยวชาญเฉพาะใน 3 ลักษณะ คือ

1. การบริหารสถานศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงชั้นปีที่ 12 (K-12) หรือมัธยมปีที่ 6 และภาวะผู้นำ
- เอกสารนี้เป็นเอกสารต้นฉบับที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่สามารถนำออกจำหน่ายหรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. อุดมศึกษาและภาวะผู้นำ
3. นโยบายการศึกษาและภาวะผู้นำ

ข้อกำหนดขั้นต่ำสำหรับหลักสูตรปริญญาเอก (Ph.D.) ทางการบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัยวิสคอนซินที่เมดิสัน มีดังนี้

1. นักศึกษาจะต้องเรียนอย่างน้อย 3 ปี และทำวิจัยหลังจากจบปริญญาตรี
2. นักศึกษาจะต้องเรียนอย่างน้อย 75 หน่วยกิต และอย่างน้อย 39 หน่วยกิต จะต้องเป็นรายวิชาทางการบริหารการศึกษา
3. นักศึกษาอาจโอนหน่วยกิตได้ แต่จะต้องเรียนที่มหาวิทยาลัยวิสคอนซินที่เมดิสัน ไม่น้อยกว่า 39 หน่วยกิต
4. รายวิชาที่เรียนต้องกระจาย ดังนี้

วิชาพื้นฐาน	6	หน่วยกิต
วิชาแกน	12	หน่วยกิต
วิชาในทางลึก	9	หน่วยกิต
วิชาเลือก	15	หน่วยกิต
วิชาโท	12	หน่วยกิต
วิทยวิธีวิจัยและออกแบบวิจัย	12	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์	9	หน่วยกิต

สาระโดยสรุปของวิชาที่เรียนมีดังนี้

ก. วิชาพื้นฐาน (Introduction to the Field)

นักศึกษจะต้องเรียน 6 หน่วยกิต โดยเลือกเรียน 2 วิชา ซึ่งได้แก่ การอุดมศึกษาเบื้องต้น และการบริหารประถมและมัธยมศึกษาเบื้องต้น

ข. วิชาแกน (Core Knowledge)

นักศึกษจะต้องเรียนอย่างน้อย 12 หน่วยกิต โดยเลือกเรียนอย่างน้อยหนึ่งรายวิชาจากทั้ง 4 กลุ่มวิชา ดังนี้

กลุ่มที่ 1 องค์กรและการวางแผน (Organizations and Planning)

กลุ่มที่ 2 โปรแกรมและภาวะผู้นำทางการสอนและการจัดการ (Program and Instructional

Leadership and Management)

กลุ่มที่ 3 การเมือง นโยบายและการเงิน (Politics, Policy and Finance)

กลุ่มที่ 4 การเรียนรู้และความหลากหลาย (Learning and Diversity)

ค. วิชาในทางลึก (Program Depth)

นักศึกษจะต้องเรียน 9 หน่วยกิต โดยเลือกเป็น 3 วิชา จากกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งของสี่กลุ่มของวิชาแกนในข้อ ข.

ง. วิชาเลือก (Electives)

นักศึกษาจะต้องเลือกเรียน 5 วิชา 15 หน่วยกิต จากรายวิชาในภาคบริหารหรือนอกภาคบริหารก็ได้

จ. วิชาโทหรือวิชาสนับสนุน (Minor / Supporting Coursework)

นักศึกษาจะต้องเรียน 12 หน่วยกิต จากรายวิชานอกภาคการศึกษา โดยนักศึกษาอาจเลือกทางเลือกแรก (Option A) โดยเลือกจากภาควิชาเดียว หรืออาจเลือกทางเลือกที่สอง (Option B) โดยเลือกจากสองภาควิชาหรือมากกว่า

ฉ. วิชาวิธีวิจัยและออกแบบวิจัย (Research Methods and Design)

นักศึกษาจะต้องเรียน 12 หน่วยกิต โดยเน้นที่วิจัยเชิงปริมาณหรือวิจัยเชิงคุณภาพ ถ้าเน้นวิจัยเชิงปริมาณจะต้องเรียนสถิติ 2 วิชา และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ 1 วิชา ถ้าเน้นวิจัยเชิงคุณภาพจะต้องเรียนวิชาวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ 2 วิชาและสถิติ 1 วิชา จากนั้นจะต้องไปเรียนออกแบบวิจัย (Research design) อีก 1 วิชา

ช. วิทยานิพนธ์

นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียน 9 หน่วยกิต

5. การสอบ (Examinations)

นักศึกษาจะต้องสอบดังนี้

1) การสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examinations)

นักศึกษาจะสอบวัดคุณสมบัติได้ ก็ต่อเมื่อเรียนรายวิชาทางการบริหารการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 18 หน่วยกิต

2) การสอบเบื้องต้น (Preliminary Examinations)

เป็นการสอบปากเปล่าบนพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับรายวิชาบังคับที่จะต้องเรียนและเข้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการสอบมี 3 ท่าน โดยที่สองคนจะต้องเป็นอาจารย์ของภาควิชาการบริหารการศึกษา

3) การสอบปากเปล่า (Oral Examinations)

เป็นการสอบขั้นสุดท้ายก่อนจะสำเร็จการศึกษา คณะกรรมการสอบมี 5 คน โดยที่สามคนจะต้องเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา สำหรับกรรมการอื่นมาจากภาควิชาที่นักศึกษาเลือกเป็นวิชาโท

6. บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดให้นักศึกษาที่สอบผ่านการสอบเบื้องต้นแล้วจะต้องลงทะเบียนอีกอย่างน้อยภาคเรียนละ 3 หน่วยกิต ในฐานะเป็นผู้ทำวิทยานิพนธ์ (Dissertator)

2.2.5.3 มหาวิทยาลัยโอไฮโอสเตท (Ohio State University)

ปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา

ปริญญาเอก (Ph.D.) ทางการบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัยโอไฮโอสเตทกำหนดให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารต้นฉบับที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ

นักศึกษาต้องเรียนไม่น้อยกว่า 135 หน่วยกิต ในระบบจตุรภาค (Quarter) สำหรับผู้จบปริญญาตรี หรือไม่น้อยกว่า 90 หน่วยกิต (เท่ากับ 60 หน่วยกิต ระบบทวิภาค) สำหรับผู้จบปริญญาโท หลักสูตรปริญญาเอกเปิดรับสมัครปีละ 1 ครั้ง

การศึกษาระดับปริญญาเอกมีข้อกำหนดบางประการดังนี้ (Ohio State University, School of Education Policy and Leadership, Requirement for M.A. Degree 2004 : online)

1. วิชาพื้นฐาน

นักศึกษาจะต้องเรียนอย่างน้อย 6 หน่วยกิต จากวิชาพื้นฐานทางการศึกษา (Foundations of Education) ที่เกี่ยวกับปรัชญา ประวัติศาสตร์ สังคม หรือจิตวิทยา

2. วิชาพหุวัฒนธรรม

นักศึกษาจะต้องเรียนวิชาเกี่ยวกับการศึกษาพหุวัฒนธรรม (Multicultural Education) อย่างน้อย 3 หน่วยกิต

3. วิชาวิจัย

นักศึกษาจะต้องเรียนวิชาเกี่ยวกับวิจัยไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

4. วิชาสัมพันธ์

นักศึกษาจะต้องเรียนวิชาสัมพันธ์ (Cognate areas) อย่างน้อย 12 หน่วยกิต วิชาสัมพันธ์อาจเป็นวิชาในคณะหรือนอกคณะศึกษาศาสตร์ก็ได้ ตัวอย่างของวิชาสัมพันธ์ เช่น การพัฒนาองค์กร และพัฒนามนุษย์ เพศศึกษา (Gender Studies) นโยบายสาธารณะและการจัดการ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อาฟริกันศึกษา (African Studies)

5. การเรียนประจำที่มหาวิทยาลัย

นักศึกษาจะต้องเรียนประจำที่มหาวิทยาลัย (Residency Requirement) อย่างน้อย 45 หน่วยกิต หลังจากจบปริญญาโทแล้ว หรืออย่างน้อย 3 ภาคการศึกษา

6. การสอบเพื่อมีสถานภาพเป็นนักศึกษาปริญญาเอก

นักศึกษาจะต้องสอบเพื่อมีสถานภาพเป็นนักศึกษาปริญญาเอก (Candidacy Examination) ซึ่งจะต้องสอบทั้งข้อเขียนและปากเปล่า การสอบปากเปล่าใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง

7. การเป็นนักศึกษาปริญญาเอกและวิทยานิพนธ์

เมื่อนักศึกษามีสถานภาพเป็นนักศึกษาปริญญาเอก (Candidacy) แสดงว่านักศึกษามีความพร้อมที่จะทำวิทยานิพนธ์ (dissertation) คณะกรรมการที่ปรึกษามีไม่น้อยกว่า 3 คน

8. ระยะเวลาในการศึกษา

ภายใน 5 ปี หลังจากนักศึกษามีสถานภาพเป็นนักศึกษาปริญญาเอก(Candidacy) แล้ว นักศึกษาจะต้องส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

2.2.5.4 มหาวิทยาลัยอิลลินอยส์สเตต (Illinois State University)

ปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้เฉพาะในหน่วยงานเท่านั้น เมื่อผู้ใดนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น ย่อมต้องรับผิดชอบต่อเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มหาวิทยาลัยอิลลินอยส์สเตท เปิดสอนปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษาใน 2 หลักสูตร ดังนี้

1.ปริญญาเอกทางการศึกษา (Doctor of Education หรือ Ed.D.) สำหรับบุคคลที่สนใจการบริหารในสถานศึกษาตั้งแต่ระดับประถมถึงเกรด 12 หรือ ม 6.(p-12)

2 ปริญญาเอกทางปรัชญา (Doctor of Philosophy หรือ P.h.D) สำหรับบุคคลที่มีความสนใจทางการวิจัย

ทั้งสองหลักสูตรนี้ต้องเรียน 60 หน่วยกิตในระบบทวิภาคหลังจากปริญญาโทสอบระดับปริญญาเอก (Doctoral Examination) และทำวิทยานิพนธ์ 15 หน่วยกิต

การสมัครเข้าศึกษา

เงื่อนไขและคุณสมบัติบางประการในการสมัครเข้าศึกษาในระดับปริญญาเอกมีดังนี้

(Illinois State University, p-12 Doctoral Programs, EAF 2004 : on-line)

- 1) คะแนน Graduate Record Examination หรือ GRE
- 2) ใบรับรองผลการเรียน (Transcripts)
- 3) จดหมายรับรอง 3 ฉบับ
- 4) ข้อความที่แสดงเป้าหมายของอาชีพ (Statement of career goals)
- 5) ตัวอย่างการเขียนทางวิชาการ (Academic writing)

อนึ่ง มหาวิทยาลัยอิลลินอยส์สเตทมีนโยบายเกี่ยวกับการเรียนประจำ (Residency Policy) โดยจะต้องลงทะเบียนอย่างน้อย 2 ภาคการศึกษา แต่แต่ละภาคการศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนไม่น้อยกว่า 8 หน่วยกิต

2.2.5.5 มหาวิทยาลัยบริติชโคลัมเบีย (University of British Columbia)

ประเทศแคนาดา

ปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา

ภาควิชาศึกษาศาสตร์ศึกษา (Department of Education Studies) เปิดสอนปริญญาเอกสาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ (Educational Administration and Leadership) ในหลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต (Doctor of Education หรือ Ed.D.) โดยมีข้อกำหนดในหลักสูตร ดังนี้

- 1) เรียนวิชาบังคับ 6 วิชา
- 2) เรียนวิชาเลือก 2 วิชา
- 3) สอบประมวลผลความรู้ (Comprehensive Examination)
- 4) วิทยานิพนธ์ (Ed.D Thesis)

การสมัครเข้าศึกษา

รับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ภาควิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบริติชโคลัมเบียเปิดรับสมัครปริญญาโทปีละ 2 ครั้ง

ระดับปริญญาเอกปีละ 1 ครั้ง องค์ประกอบของการสมัครมีดังนี้

1. สมัครทาง Online หรือด้วยแบบฟอร์ม
2. ใบแสดงผลการเรียน (Transcripts)
3. จดหมายรับรอง 3 ฉบับ อย่างน้อยหนึ่งฉบับจะต้องเป็นอาจารย์ที่เคยสอน
4. ข้อความที่แสดงเจตจำนง (Statement of Intent) มีความยาวหนึ่งหน้าหรือสองหน้า โดยแสดงความสนใจเฉพาะในเรื่องที่ต้องการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ภูมิหลังทางการศึกษา เป้าหมายทางการศึกษา
5. สำหรับปริญญาเอกจะต้องส่งตัวอย่างรายละเอียดทางวิชาการ (scholarly writing)
6. นักศึกษาต่างชาติจะต้องแสดงคะแนนความสามารถทางภาษาอังกฤษอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

6.1 คะแนน TOEFL (Test of English as a Foreign Language) คะแนนไม่น้อยกว่า 600 สอบด้วยกระดาษ (หรือ) 250 สอบด้วยคอมพิวเตอร์

6.2 คะแนน IELTS (International English as a Foreign Language)

6.3 คะแนน MELAB (Michigan English Language Assessment Battery)
คะแนนไม่น้อยกว่า 81

2.3 หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

2.3.1 ประวัติความเป็นมาในการจัดหลักสูตร

สถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษามีฐานะเป็นหน่วยงานที่เป็นกลไกในการพัฒนาประเทศ ในส่วนของการสร้างและผลิตกำลังคนให้มีคุณภาพตามความต้องการของตลาดแรงงาน รวมถึง เพื่อเตรียมความพร้อมด้านกำลังคนให้มีความรู้ ทักษะ และมีคุณสมบัติที่จะรับรองการพัฒนาประเทศ จากร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ที่ยังคงเน้น “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 และ 9 ในทุกมิติอย่างเป็นองค์รวม และให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุล โดยการสร้างความสมดุลและภูมิคุ้มกันทั้งด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม คือการเป็นคนดี มีจิตสำนึกที่ดี มีครอบครัวที่อบอุ่น มีรายได้พอเพียงแก่การยังชีพส่งผลให้ชุมชนมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 – 2559 (ที่ใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา แผนพัฒนาการอุดมศึกษา และแผนพัฒนาด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม มาจัดทำแผนปฏิบัติการในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและในระดับสถานศึกษาเพื่อให้มีการพัฒนาทางการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ที่สอดคล้องกันทั้งประเทศในระยะ 15 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2545 จนถึง พ.ศ. 2559 โดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคม การที่จะให้มีการบริหารและการจัดการศึกษาที่เป็นอิสระสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่งมุ่งเน้นการพัฒนากำลังคนระดับกลาง

คือระดับอาชีวศึกษาให้มีความรู้ ทักษะและคุณสมบัติ รวมทั้งให้มีปริมาณและคุณภาพเพิ่มขึ้นอย่างเพียงพอที่จะเข้าสู่งานหรือประกอบอาชีพในโลกยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

โดยที่การบริหารสถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษามีลักษณะแตกต่างกันกับการบริหารการศึกษาระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ทั้งรูปแบบ เนื้อหาวิชา วิธีการและการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา รวมทั้งความตระหนักในความสำคัญของการศึกษาสาขาวิชานี้ สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่ง จัดให้มีหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษาขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2530 ณ ครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีในขณะนั้น รวมทั้งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน ซึ่งเป็น สถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตผู้บริหารสถานศึกษา ในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นจำนวนมาก

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่า การศึกษาสาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา เป็นสาขาวิชาที่จำเป็นต้องพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการอาชีวศึกษาให้มีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะขั้นไปถึงระดับคุณวุฒิบัณฑิตได้ เพื่อสนองความต้องการของผู้จบมหับัณฑิตการศึกษาระดับปริญญาตรี และเพื่อเป็นการผลิตกำลังคนระดับสูงทางด้านการบริหารอาชีวศึกษาให้สนองตอบต่อความต้องการทั้งทางภาคการศึกษาและภาคอุตสาหกรรม ประกอบกับการศึกษาระดับมหับัณฑิตนี้ที่คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ได้ผลิตผลงานวิจัยที่เป็นการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาและคณาจารย์ในสาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา เพียงพอเป็นพื้นฐานในการศึกษาค้นคว้าต่อไปแล้ว คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงได้เปิดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษาขึ้นตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบันปีการศึกษา 2549 รับนักศึกษาจำนวน 4 รุ่น รวม 43 คน และสำเร็จการศึกษาไปแล้วจำนวน 15 คน

การจัดทำหลักสูตรนี้ นอกจากยึดตามหลักวิชาการบริหารและแนวทางการจัดทำหลักสูตรระดับคุณวุฒิบัณฑิตของกระทรวงศึกษาธิการแล้ว หลักสูตรยังคำนึงถึงความสอดคล้องและความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้การผลิตคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา นี้มีคุณภาพตรงตามความต้องการ และสอดคล้องกับสภาพการทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งยังสามารถผลิตคุณวุฒิบัณฑิตที่มุ่งตอบสนองความต้องการของทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นวงการศึกษา การอุตสาหกรรม ตลอดจนการวิจัยทางการอาชีวศึกษาในระดับสูงอีกด้วย

2.3.2 ปรัชญาของหลักสูตร

ปรัชญา

หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา เป็นหลักสูตรที่ผลิตผู้นำด้านการอาชีวศึกษาให้ได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถในระดับสูงอย่าง

ต่อเนื่อง เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในเชิงวิเคราะห์ วิจัยได้ดี มีคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนจรรยาบรรณในวิชาชีพ เป็นผู้นำทางด้านอาชีวศึกษา พร้อมทั้งจะพัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงการบริหารและการจัดการอาชีวศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาในองค์กร ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง”

2.3.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อผลิตคณาจารย์บัณฑิตด้านการบริหารอาชีวศึกษาที่มีคุณสมบัติในด้านต่างๆ ดังนี้

1. มีทักษะเชิงวิสัยทัศน์ มนุษยสัมพันธ์ และเทคนิคปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารอาชีวศึกษา และมีคุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์
2. มีความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ วิเคราะห์และสังเคราะห์ ตลอดจนการริเริ่มสร้างสรรค์นโยบายและแนวทางการบริหารอาชีวศึกษา โดยเฉพาะในด้านทรัพยากร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจสังคม และอุตสาหกรรม
3. มีความสามารถในการสร้างสรรค์และผลิตงานการศึกษา การค้นคว้า และการวิจัยด้านการบริหารอาชีวศึกษาระดับสูงและมีคุณภาพ

2.3.4 คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้าศึกษา

1. เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อบังคับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย พ.ศ. 2549 หมวด 4
2. มีคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับปริญญาโท ไม่ต่ำกว่า 3.50
3. จบการศึกษาระดับปริญญาโท แผน ก. ที่ทำวิทยานิพนธ์
4. สามารถเสนอร่างโครงการวิจัย หรือเอกสารเชิงหลักการ (Concept Paper) ต่อคณะกรรมการในวันสอบสัมภาษณ์
5. เป็นผู้บริหารของหน่วยงาน สถานศึกษา หรือสถาบันอุดมศึกษา หรือเป็นนักวิชาการซึ่งมีตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายการศึกษา การวางแผนการศึกษา และการควบคุมมาตรฐานการศึกษา หรือปฏิบัติงานในสถานประกอบการ รวมทั้งอยู่ในตำแหน่งติดต่อกันไม่น้อยกว่า 3 ปี
6. มีหลักฐานแสดงถึงความสนใจความก้าวหน้าทางวิชาการตามสมควร เช่น การเขียนบทความ การฝึกอบรม และการศึกษาดูงาน เป็นต้น
7. หากผู้สมัครไม่เคยเรียนในรายวิชาด้านการบริหารการศึกษาหรือการบริหารอาชีวศึกษาในระดับปริญญาตรี และ/หรือปริญญาโท คณะกรรมการประจำหลักสูตรจะเป็นผู้กำหนดให้ศึกษาในรายวิชาด้านการบริหารอาชีวศึกษาในระดับปริญญาโทเพิ่มเติม ไม่ต่ำกว่า 5

เอกสารรายวิชา เอกสารที่ส่งจนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น 8. สำหรับผู้ที่ไม่เข้าเกณฑ์คุณสมบัติข้างต้น ให้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของคณะกรรมการ

ประจำสาขาวิชาที่จะพิจารณา

2.3.5 วิธีการคัดเลือกเข้าศึกษา

ให้เป็นไปตาม ข้อบังคับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ .2549 หมวดที่ 4 โดยมี ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนพิจารณาเอกสาร

1.1 หนังสือรับรองประสบการณ์ ความสามารถ และความประพฤติจากบุคคลที่มีชื่อเสียง และมีตำแหน่งงานระดับสูงที่คณะกรรมการยอมรับได้

1.2 รายละเอียดและเอกสารต่าง ๆ ที่แสดงคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์สมัครเข้าศึกษา ตามข้อ 5.2 ถึง 5.6

1.3 สืบเนื่องจากนักศึกษาในหลักสูตรจะต้องมีการศึกษาดูงานในและนอกประเทศ รวมทั้งต้องมีการศึกษาบางรายวิชา ณ ต่างประเทศด้วย จึงต้องมีการพิจารณาพื้นฐานภาษาอังกฤษที่สามารถสื่อสารได้ดีพอสมควร

2. ขั้นตอนสัมภาษณ์

คณะกรรมการสัมภาษณ์ผู้สมัครเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษรวมถึงให้ผู้สมัครเสนอโครงการวิจัยเพื่อพิจารณา และตอบข้อซักถามต่าง ๆ

3. ขั้นตอนสอบข้อเขียน

ทดสอบความรู้ด้านการบริหาร การวิจัย ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

2.3.6 ระบบการศึกษา

เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ .2548 และข้อบังคับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ .2549 หมวด 2, 10 และ 11

2.3.7 ระยะเวลาการศึกษา

1. ระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างมากไม่เกิน 6 ปีการศึกษา และ

2. ให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย พ.ศ .2549 หมวด 2

2.4 รูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

รูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ใน 3 ด้าน คือ ด้านองค์ประกอบ ของหลักสูตร ได้แก่ ปรัชญาของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เงื่อนไขและข้อกำหนดของหลักสูตร ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ โดยศึกษาในส่วนของ

เอกสาร การดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ได้แก่ การบริหารหลักสูตร การวางแผนการดำเนินการดำเนินงาน การจัดการเรียนการสอน การสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตร และการไปใช้

ส่งเสริมด้านวิชาการ และด้านผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร ได้แก่ ความเหมาะสมของหลักสูตรกับการทำงาน ดังนี้

2.4.1 องค์ประกอบของหลักสูตร

เนื่องจากหลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาทุกระดับ หลักสูตรเป็นตัวกำหนดหรือกรอบของแนวทางปฏิบัติเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามแนวทางที่กำหนดไว้

ปรัชญาของหลักสูตร เนื่องจากหลักสูตรเป็นองค์ประกอบของการจัดการศึกษาที่ทำหน้าที่กำหนดลักษณะของเป้าหมาย โดยเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะต่างๆที่จำเป็นที่จะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงความต้องการของปรัชญาการศึกษา กล่าวคือเมื่อปรัชญาการศึกษากำหนดความมุ่งหวังที่จะให้ผู้เรียนเป็นบุคคลเช่นไร หลักสูตรจะกำหนดเป็นรายละเอียดต่อไปว่า การที่ผู้เรียนจะเป็นไปตามความมุ่งหวังนั้นได้ ผู้เรียนจะต้องประกอบด้วยคุณสมบัติเช่นไร ต้องมีความสามารถและความรอบรู้ในด้านใดบ้าง (พงษ์ศักดิ์ อธิศิริเวทย์ .2538:28) ดังนั้นการกำหนดปรัชญาของหลักสูตรจึงต้องสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษา เนื่องจากปรัชญาของหลักสูตรเป็นเป้าหมายหรือความมุ่งหวังหรือความปรารถนาที่จะให้เกิดขึ้น ส่วนหลักสูตรเป็นเป้าหมายในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุถึงความมุ่งหวังนั้น ดังนั้นการกำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับปรัชญาของหลักสูตรเพื่อเป็นเป้าหมายในการปฏิบัติ เมื่อปรัชญาเปลี่ยนไปหลักสูตรก็เปลี่ยนตามไปด้วย

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดการศึกษาจะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับหลักสูตร ซึ่งเปรียบเสมือนเครื่องชี้นำแนวทาง โดยไม่มีหลักสูตรใดที่เหมาะสมและใช้ได้ตลอดไปกับสังคมทุกสังคม การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ดี จะมีส่วนช่วยในการกำหนดคุณลักษณะ หรือพฤติกรรมที่พึงปรารถนาที่จะให้เกิดแก่ผู้เรียน หรือเป็นการกำหนดพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการปลูกฝังให้แก่ผู้เรียน เช่น ความเข้าใจ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความมีเหตุมีผล ความมีวิจารณ์ญาณ เจตคติ ทัศนคติ คุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและต่อสังคมส่วนรวม ทั้งนี้ Tyler (1970:4-128 อ้างในวิชัย วงษ์ใหญ่ :2537) กล่าวถึงการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล โดยการระบุพฤติกรรมของผู้เรียนและเนื้อหา ทั้งนี้ให้เลือกจุดมุ่งหมายเฉพาะที่สำคัญเกี่ยวข้องกับผู้เรียนและสอดคล้องกับปรัชญาของหลักสูตร รวมถึงการให้ผู้เรียนแสดงออกซึ่งความสามารถหรือมีพฤติกรรมในทางปฏิบัติ โดยมีกฎเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (Posner. 1992 : 102)

การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่แสดงถึงเอกลักษณ์และจุดมุ่งหมายของการพัฒนา ต้องมีความชัดเจนทั้งจุดมุ่งหมายทั่วไป จุดมุ่งหมายเฉพาะ ที่ผู้เรียนแสดงออกได้โดยความสามารถพื้นฐานและความแตกต่างระหว่างบุคคล จุดมุ่งหมายของหลักสูตรควรเน้นในสิ่งที่

เหมาะสมสอดคล้องกับอนาคต เน้นการรู้จักแก้ปัญหา การเรียนรู้ที่เผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆ

ทักษะการสังเกต การวิเคราะห์ การสื่อความหมาย ตลอดจนการพัฒนาเจตคติที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ .2542 มาตรา 28 วรรคสอง กำหนดสาระของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพ มุ่งเน้นการพัฒนาค้นคว้าที่มีความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม หลักสูตรควรมีลักษณะดังนี้ (เสริมศรี ไชยศร และคณะ .2543 : 57-58)

1. หลักสูตรที่ดีควรมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาหรือส่งเสริมความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะชีวิตและสังคม มีคุณธรรมจริยธรรมและความรู้เฉพาะด้าน เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงในสังคมยุคใหม่

2. หลักสูตรที่ดีต้องมุ่งเตรียมความพร้อมทางสติปัญญาความสามารถเพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้บริโภคที่ฉลาด รู้คุณค่าทางความคิด โดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความลึกซึ้งทางปัญญา และรู้จักใช้ความคิดขั้นสูง

3. หลักสูตรที่ดีต้องให้ความสำคัญกับทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ในสังคม ข้อมูลข่าวสาร เช่น ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาที่เป็นสากล การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้และการทำงาน

นอกจากนี้ รูปแบบการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร

4. หลักสูตรที่ดีต้องส่งเสริมการเห็นคุณค่าของภูมิปัญญา เอกลักษณะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยกลุ่มวิชาแกนบังคับทั่วไปหรือการศึกษาทั่วไปควรมีรายวิชาหรือกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อสร้างจิตสำนึกและความภาคภูมิใจให้กับผู้เรียน

5. หลักสูตรที่ดีควรมุ่งพัฒนาความเป็นสากลเพื่อให้ทัดเทียมกับนานาชาติในเชิงวิชาการ เนื้อหาสาระและประสบการณ์รวมทั้งกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงการให้ความสำคัญในเรื่องความสามารถในการใช้ภาษาสากลในการติดต่อสื่อสารและการแสวงหาความรู้

จากการศึกษาของจูไรต์น์ สมสุข (2537: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรปริญญาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สายวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ โปรแกรมวิทยาศาสตร์การศึกษา (การฝึกและการจัดการศึกษา) พุทธศักราช 2535 ผลการวิจัยพบว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้มีขอบข่ายกว้างขวางและความคาดหวังสูงเกินไป เป็นการยากที่จะหาแนวทางให้บรรลุได้

โครงสร้างของหลักสูตร ในการดำเนินการจัดทำโครงสร้างของหลักสูตรควรคำนึงถึงประเด็นใหญ่ๆที่สำคัญ 4 ประการ คือ (1) หลักสูตรควรประกอบด้วยมวลประสบการณ์ที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ (General core courses) มวลประสบการณ์ที่นักเรียนต้องเรียนรู้เพื่อนำไปประกอบวิชาชีพขั้นสูง (Concentration areas) มวลประสบการณ์ที่ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความสนใจ (Electives) และมวลประสบการณ์ที่ผู้เรียนกำหนดและดำเนินการเองเพื่อเสริมสร้าง

ความสามารถ พัฒนาจิตสำนึกและค่านิยมของตนเอง (Co-curricular activities) (2) สักส่วนของมวค ประสพการณ์ที่ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัดความสนใจควรเพิ่มให้มากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติที่สามารถปรับตัวในการทำงานและการดำรงชีวิต(3) มวคประสพการณ์ที่ทุกคนควรเรียนรู้ไม่ควรจัดสอนเป็นวิชาพื้นฐานในปีต้นๆ เท่านั้น ควรกระจายให้ตลอดหลักสูตรเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงกันระหว่างความรู้ทั่วไปกับความรู้ในการประกอบวิชาชีพชั้นสูง มวคประสพการณ์ส่วนที่เป็นแก่นนี้เหมาะสำหรับจัดประสพการณ์บูรณาการเพื่อความเข้าใจชีวิตและสังคมของผู้เรียนทุกคน (4) ทุกมวคประสพการณ์ควรสอดแทรกการสร้างและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความสนใจใฝ่รู้ ทักษะชีวิตและสังคมให้ผู้เรียนได้พัฒนาบุคลิกลักษณะของตน

ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2542 กล่าวถึงโครงสร้างของหลักสูตรในระดับปริญญาเอกแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 แบบ โดยเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูง คือ

แบบที่ 1 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ โดยอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการเพิ่มขึ้น โดยไม่นับหน่วยกิตแต่ต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนดดังนี้

(1) ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต

(2) ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

ทั้งนี้วิทยานิพนธ์ (1)และ(2)จะต้องมีคุณภาพและมาตรฐานเดียวกัน

แบบที่ 2 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูงก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ และศึกษารายวิชาเพิ่มเติมดังนี้

(1) ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต

(2) ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 12หน่วยกิต

ทั้งนี้วิทยานิพนธ์ (1)และ (2) จะต้องมีคุณภาพและมาตรฐานเดียวกัน

เงื่อนไขและข้อกำหนดของหลักสูตร

จากการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2548 : บทสรุปของผู้บริหาร) พบว่าการสอบประมวลความรู้ข้อเขียนนั้นมีสอบทุกมหาวิทยาลัยแต่บางมหาวิทยาลัยสอบปากเปล่าด้วย และบางมหาวิทยาลัยสอบประมวลความรู้เฉพาะวิชาเอกเท่านั้น แต่บางมหาวิทยาลัยกำหนดให้สอบวิชาพื้นฐาน เช่น วิชาวิจัย บางมหาวิทยาลัยกำหนดว่านักศึกษาจะต้องสอบวิชาภาษาอังกฤษด้วย ซึ่งถือเป็นข้อกำหนดอย่างหนึ่งในการสำเร็จการศึกษา โดยเงื่อนไขและข้อกำหนดของหลักสูตรในส่วน

ของการทำวิทยานิพนธ์ พบว่า การที่ผู้สอนมีภาระงานมากทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนผู้สอน

ไม่ดีเท่าที่ควรทำให้ไม่สามารถให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เรียนในส่วนของกาให้คำปรึกษา
วิทยานิพนธ์ได้อย่างชัดเจนและต่อเนื่องทำให้ผู้เรียนที่ต้องการจบการศึกษาเร็วหันไปใช้วิธีการที่ไม่
ถูกต้อง ในการศึกษาระดับคุณวุฒิบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาแม้จะมีบ้างแต่ก็เป็นกาให้ช่วย
วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติขั้นสูงด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ แต่การเขียน แปลความ การสรุป การ
อภิปรายผล เป็นหน้าที่ของเจ้าของวิทยานิพนธ์เอง โดยผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายว่าควร
กำหนดเกณฑ์มาตรฐานผลผลิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา โดยมีการกำหนด
คุณลักษณะและคุณสมบัติและมีกระบวนการวัดคุณสมบัติบัณฑิตศึกษาระดับชาติ เพิ่มเติมจาก
เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ซึ่งเป็นเพียงเกณฑ์มาตรฐานปัจจุ
และกระบวนการเท่านั้น

นอกจากนี้ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ .2542 กล่าวถึงเกณฑ์การ
สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอก ดังนี้

แบบที่ 1 สอบผ่านภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษาตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่
สถาบันอุดมศึกษากำหนด สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เพื่อเป็นผู้มี
สิทธิ์ขอทำวิทยานิพนธ์ เสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดย
คณะกรรมการซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบัน และผลงาน
วิทยานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงาน
ได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการซึ่งเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้น

แบบที่ 2 ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยจะต้องได้เต็มคะแนน
เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 แต้ม ระบบคะแนนหรือเทียบเท่า สอบผ่านภาษาต่างประเทศอย่าง
น้อย 1 ภาษา ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด สอบผ่านการสอบวัด
คุณสมบัติ (Qualifying Examination) เพื่อเป็นผู้มีสิทธิ์ขอทำวิทยานิพนธ์ เสนอวิทยานิพนธ์ และ
สอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจาก
ภายในและภายนอกสถาบัน และผลงานวิทยานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อย
ดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์
ทางวิชาการซึ่งเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้น

2.4.2 การนำหลักสูตรไปใช้

การบริหารหลักสูตร หมายถึง กระบวนการ หรือกิจกรรม ที่บุคคลร่วมมือกันดำเนินการ
โดยมีหลักสูตรเป็นเครื่องมือในการเตรียมผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ ทศนคติและประสบการณ์ที่ดี
สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคม นอกจากนี้วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543 : 25) กล่าวว่าการบริหารหลักสูตร
หมายถึงการวางแผน การควบคุม กำกับดูแล การจัดระบบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
โครงการวิชาการที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตรและการสอนให้
สอดคล้องกับ การพัฒนาผู้เรียนตามลักษณะธรรมชาติ การเรียนรู้และตอบสนองเจตนาารมณ์ของ

หลักสูตร นอกจากนี้ สังค์ อุทรานันท์ (2532 : 262-269) กล่าวถึงขอบเขตการบริหารหลักสูตร ทั้งในส่วนของการบริหารและบริการหลักสูตร ประกอบด้วยงานเตรียมบุคลากร การจัดหาอาจารย์เข้าทำการสอนตามหลักสูตร การบริหารและบริการวัสดุหลักสูตร งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ประกอบด้วยการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น การจัดทำแผนการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน งานสุดท้ายคือ งานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ประกอบด้วยการติดตามผลการใช้หลักสูตร การนิเทศการศึกษาและการตั้งศูนย์บริการเพื่อสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตร

ถึงแม้ว่าการบริหารหลักสูตรในสถานศึกษาจะเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานวิชาการ แต่ความสามารถในการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษาก็แตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์รวมถึงผู้เรียนที่จะทำให้การนำหลักสูตรไปใช้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ดุษฎี พงศ์ศาสตร์ (2535 : 41-42) กล่าวว่าหลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารในสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารต้องใช้หลักสูตรเป็นตัวกำหนดคน โยบาย ทิศทาง ตลอดจนแนวปฏิบัติทางวิชาการและต้องสามารถบริหารหลักสูตรให้เข้ากับสภาพแวดล้อมสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน มัชฌานา เหมชะญาตี (2533 : บทคัดย่อ) ศึกษาการจัดการด้านวิชาการของฝ่ายวิชาการวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุขพบว่า ปัญหาการบริหารหลักสูตร คืออาจารย์มีจำนวนจำกัดทำให้ต้องรับภาระด้านการสอนมาก ทั้งนี้ ทศนีย์ ศิริวัฒน์ (2537 : บทคัดย่อ) รายงานการวิจัย กรณีศึกษาการบริหารให้คำปรึกษาของคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า บางวิชาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหงไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

การวางแผนการใช้หลักสูตร

การวางแผนการใช้หลักสูตรให้บรรลุเป้าหมายควรมีการเตรียมการวางแผนเพื่อการใช้หลักสูตรเริ่มจากการวิเคราะห์หลักสูตร การนำหลักสูตรมาปรับ การจัดหาวัสดุประกอบหลักสูตร การจัดเตรียมงบประมาณ การเตรียมบุคลากร โดยการเตรียมอบรมผู้สอนเพื่อการใช้หลักสูตรใหม่ ทั้งในส่วนของการอบรมเชิงปฏิบัติการ การวิเคราะห์ปัญหาของหลักสูตร การสร้างโครงการสอน ประมวลการสอน การเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดหาอาจารย์เข้าสอนให้ยึดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นหลักและจัดประสบการณ์ให้ครบถ้วนตามจุดมุ่งหมาย ทั้งนี้การจัดตารางสอนต้องคำนึงถึงระดับความยากง่าย ช่วงการเรียนรู้ต้องเหมาะสมกับผู้เรียน รวมทั้งการใช้ห้องเรียน การจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียน การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร การจัดสภาพแวดล้อม การเลือกโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตร การประเมินผลการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร

นอกจากนี้ วิชัย วงษ์ใหญ่ (อ้างในสุทธิ ประจงศักดิ์ 2545: 23-24) กล่าวถึงการประชาสัมพันธ์หลักสูตรเป็นการวางแผนการใช้หลักสูตรเพื่อการสื่อสารสองทางและสร้าง

การสอนของครู ที่ต้องสามารถพัฒนาด้านสติปัญญาและอารมณ์ของผู้เรียน

สำหรับองค์ประกอบที่สำคัญของการสอน Reiheluth and Merrill (1977 : 13) อธิบายว่า องค์ประกอบของการสอนขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหรือสภาพวิธีการสอนและผลที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลถึงวิธีการในการเรียนการสอนอันจะนำไปสู่ความสำเร็จที่แตกต่างกันภายใต้เงื่อนไขต่างๆ ผลที่เกิดขึ้นเป็นผลที่ได้รับจากวิธีการสอนวิธีใดวิธีหนึ่งภายใต้สภาพการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ผลที่มุ่งหวังจากการสอน คือประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการเรียนการสอน รวมถึงความชื่นชมยินดี การนำเสนอเนื้อหาที่ชัดเจนเป็นความสามารถในการสอนและการสื่อสารซึ่งพฤติกรรมการสอนที่ดีของครูจะส่งผลถึงการเรียนของผู้เรียนได้

กระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ต้องมีการจัดระบบการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎี ได้แก่รายวิชาต่างๆ ในโครงสร้างของหลักสูตรตามหมวดหมู่เนื้อหาสาระของรายวิชาในแต่ละหลักสูตร ทั้งหมวดวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะและหมวดวิชาเลือก ควบคู่กับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่จะช่วยให้เข้าใจสภาพที่เป็นจริงนอกชั้นเรียนและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงหลังจากจบการศึกษาแล้ว

การจัดอาจารย์เข้าสอนในระดับบัณฑิตศึกษาจากรายงานการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2548 : 63) พบว่า การจัดอาจารย์เข้าสอนให้พิจารณาจากคุณวุฒิ อาจารย์ประจำจะต้องมีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ขึ้นไป หรือจบการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีความเชี่ยวชาญ มีผลงานวิจัย ประสบการณ์ ความสนใจ ความเต็มใจและภาระงาน โดยเน้นว่าอาจารย์มีพื้นฐานความรู้ตรงตามรายวิชาที่ได้รับมอบหมาย มีสัดส่วนอาจารย์ในภาควิชา/อาจารย์พิเศษประมาณ 1:1 การศึกษาดูงาน การประชุมทางวิชาการ การฝึกปฏิบัติงานทางด้านการบริหารการศึกษา การเขียนบทความทางวิชาการ การจัดสนทนา การค้นคว้ารายงาน โดยให้เรียนด้านทฤษฎีก่อนการปฏิบัติ

การสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตร

การสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตร หมายถึงการสนับสนุนส่งเสริมผู้สอนและผู้เรียนให้สามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ดังนี้

1. การส่งเสริมผู้สอน

การประชุมหารือด้านการจัดการเรียนการสอน การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน

การจัดห้องสมุดหรือมุมเอกสารหรือสื่อเทคโนโลยีต่างๆ สำหรับผู้สอนเพื่อใช้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าความรู้ให้มีความคิดก้าวหน้า ทันต่อเหตุการณ์ สามารถสอนและมีวิจรรณญาณในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตจริงของผู้เรียน สามารถปรับตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

การเยี่ยมชมการสอนทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกันเพื่อช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์อันจะนำมาสู่การปรับปรุงการสอนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ก้าวหน้าและพัฒนามากขึ้น

การส่งเสริมความรู้ประสบการณ์และวิทยฐานะ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งเสริมให้มีการนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างเหมาะสม

2. การส่งเสริมผู้เรียน

การสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตรในส่วนของการส่งเสริมผู้เรียนนั้นผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมทั้งที่เป็นรายบุคคลและรายกลุ่มเนื่องจากกิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทดลองตามความสนใจและความสามารถของตนควรหลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมโดยเน้นการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว โดยกิจกรรมนักเรียน หมายถึง บรรดากิจกรรมร่วมหรือกิจกรรมนอกหลักสูตรทั้งหลายที่ให้การศึกษานอกห้องเรียนปริมาณและคุณภาพของกิจกรรมขึ้นอยู่กับสถานศึกษาและความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน (ภิญโญ สาร อ่างใน สงวนพงศ์ ชวนชม 2545:64) ทั้งนี้กิจกรรมที่จะทำให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นผู้นำ ความสามัคคีร่วมมือร่วมใจในหมู่คณะ การติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น การวิเคราะห์และการแก้ปัญหา การนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการทำกิจกรรมไปใช้ในการทำงานหรือการดำรงอยู่ในสังคม

การส่งเสริมด้านวิชาการ

การส่งเสริมด้านวิชาการเป็นขั้นตอนสำคัญในการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานของงานวิชาการ โดยการกำหนดจุดมุ่งหมายและนโยบายที่เหมาะสมกับสถานศึกษา สร้างความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการของผู้เรียนและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จัดหน่วยงาน สรรหาคัดเลือกบุคลากรรับผิดชอบ เวลา สถานที่ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ติดต่อสื่อสาร พร้อมกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อรับทราบความต้องการเพื่อสามารถจัดวางเป้าหมายได้อย่างถูกต้อง

การส่งเสริมด้านวิชาการ ควรมีการจัดตั้งคณะทำงานทางวิชาการ ชมรมหรือสมาคมเพื่อปรึกษาและเผยแพร่งานวิชาการ จัดทำวารสารเผยแพร่หรือประชุมสัมมนาค้นคว้าวิจัยอยู่เสมอ สนับสนุนผู้สอนให้มีความรู้สูงขึ้นโดยการศึกษาต่อหรือเข้ารับการศึกษาเพื่อให้นำความรู้ไปเผยแพร่แก่ผู้เรียน จัดอาจารย์เข้าสอนโดยคำนึงถึงความสามารถ ความถนัดและวุฒิของผู้สอน รวมถึงการสอนเป็นทีม ให้ผู้สอนมีเสรีภาพทางวิชาการ มีอิสระเสรีทางความคิดและเสรีภาพทางวิชาการ ทั้งนี้จากผลการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2548 : บทสรุปของผู้บริหาร) พบว่าผู้สอนบางรายมีประสบการณ์ในการบริหารน้อยกว่าผู้เรียน จึงมีผลทำให้เน้นการสอนทางภาคทฤษฎีมากกว่าการปฏิบัติ และขาดการสอนที่เชื่อมโยงระหว่างทฤษฎี วิจัยและปฏิบัติ

นอกจากนั้นอาจารย์บางรายมีการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ไม่สอดคล้องกับวิชาที่สอน จึงทำให้การเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับปัญหาความเป็นจริง

จากการศึกษาปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้ ในรายงานการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2548 : 56) ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ผู้สอนบางคนยังสอนโดยใช้เนื้อหาเดิมๆ และวิธีการสอบแบบเดิมๆ ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงปรับปรุงตนเอง และวิธีการสอนของตนเอง
2. ไม่สามารถจัดให้ผู้เรียนเลือกวิชาเรียนได้มากเท่าที่ควรเพราะจะทำให้มีกลุ่มย่อยมากเกินไป และมีค่าใช้จ่ายมากตามไปด้วย
3. ผู้สอนบางคนไม่เข้าใจเป้าหมายที่แท้จริงของรายวิชา โดยเฉพาะวิชาระเบียบวิธีวิจัยทางการบริหารการศึกษา ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถนำผลการเรียนวิชาดังกล่าวไปเป็นฐานในการทำวิทยานิพนธ์ได้ตามที่หลักสูตรต้องการ
4. อุปกรณ์และสื่อเทคโนโลยียังไม่เพียงพอและไม่สะดวกในการใช้เนื่องจากต้องใช้ร่วมกับภาควิชาอื่น
5. การศึกษาดูงานในต่างประเทศไม่สามารถทำได้อย่างทั่วถึงเพราะค่าใช้จ่ายสูง ทำให้นักศึกษาได้รับความรู้ ทักษะ ทัศนคติและประสบการณ์จากการดูงานในต่างประเทศไม่เท่าเทียมกัน
6. จำนวนอาจารย์มีจำกัดในการควบคุมวิทยานิพนธ์
7. ผู้เรียนขาดวินัยและไร้จรรยาบรรณในการเรียน เช่นลอกรายงาน ลอกกันในระหว่างการสอบ แอบเอาโพลมาดูในการสอบไล่หรือสอบประมวลความรู้
8. นักศึกษาขาดวินัยในตนเอง ไม่สม่ำเสมอในการศึกษาค้นคว้าเพื่อการวิจัย ทั้งช่วงการทำวิทยานิพนธ์นานเกินไป ทำให้ไม่สำเร็จการศึกษาในระยะเวลาที่กำหนด
9. มหาวิทยาลัยเอกชนจะต้องมีกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่มีตัวแทนของทบวงมหาวิทยาลัยมาร่วมด้วย 1 คน เสมอไป ต้องมีการนัดหมายและต้องจัดเวลาว่างของกรรมการนั้นๆ ทำให้เกิดการล่าช้า ไม่สะดวก ทำให้ขาดความเป็นอิสระและความคล่องตัวในเชิงวิชาการ

จากการวิจัยนี้ได้มีการเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาไว้ดังนี้คือ ให้เชิญอาจารย์พิเศษที่มีประสบการณ์และมีวิสัยทัศน์ในการปฏิรูปการศึกษามาสอนให้มากขึ้น กำหนดวิสัยทัศน์ของผู้สอน ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสมัยใหม่ เพื่อการศึกษาค้นคว้าอย่างกว้างขวางได้ทั่วโลก ประมวลแหล่งข้อมูลการบริหารและการจัดการศึกษาให้เป็นที่รับทราบในหมู่ผู้เรียน ลดความเป็นธุรกิจศึกษา จัดกลุ่มเรียนให้มีขนาดเล็กลง จัดให้สอบปากเปล่าแทนการใช้ทำรายงานส่ง เพื่อไม่ให้คัดลอกรายงานกันและไม่เป็นการส่งเสริมหน่วยงานรับจ้างพิมพ์หรือจัดทำรายงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น มิใช่เพื่อเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.3 ผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร

เนื่องจากหลักสูตรที่ดีควรเป็นหลักสูตรที่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีทัศนคติที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ดังนั้นหลักสูตรที่ใช้ในสถาบันอุดมศึกษาจึงควรมีการประเมินเพื่อสำรวจข้อดี ข้อที่พึงปรับปรุงแก้ไขตลอดจนปัญหาต่างๆ ในการใช้หลักสูตรเพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสังคมอย่างแท้จริง

จากรายงานการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2548 : 64) พบปัญหาในการใช้หลักสูตร ดังนี้

1. หลักสูตรระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาของบางสถาบันมีการใช้มานาน หลักสูตรยังไม่มีปรับปรุง
2. การบริหารหลักสูตรระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาของบางสถาบันไม่ได้ขึ้นโดยตรงกับภาควิชาการบริหารการศึกษา ทำให้อาจารย์รู้สึกว่าคุณเองไม่ได้มีส่วนร่วม
3. ค่าสอนที่จะจ่ายให้อาจารย์ภายนอกไม่เพียงพอและเกณฑ์การจ่ายกำหนดค่าสอนไว้น้อยเกินไป
4. จำนวนผู้สมัครในบางสถาบันมีน้อยทำให้การมีโอกาสในการคัดเลือกผู้มีความรู้ความสามารถลดน้อยลง เนื่องจากมีการเปิดหลักสูตรนอกเวลาในสถาบันอื่นและมีเกณฑ์การคัดเลือกที่แตกต่างกัน
5. มีการแทรกแซงโดยผู้นำท้องถิ่นในต่างจังหวัด
6. ความต้องการในการสำเร็จการศึกษาอย่างง่าย ๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดความพยายามในการเสาะแสวงหาที่เรียนที่สามารถสำเร็จได้อย่างรวดเร็วที่สุด โดยความอดทนความพยายามน้อยที่สุด โดยคณะผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1. หลักสูตรระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ควรมีวิชาต่างๆ ที่เป็นบริบทสำหรับผู้บริหารที่จะต้องรอบรู้ครอบคลุมในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
2. การทำปฏิญานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์ ควรทำให้เกิดการสร้างองค์ความรู้ใหม่อย่างแท้จริง
3. ควรมีการรวมตัวของสถาบันที่ผลิตมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตทางการบริหารการศึกษาในการจัดการประชุมทางวิชาการทางด้านการบริหารการศึกษา ทั้งในระดับชาติและในระดับนานาชาติให้มากขึ้น
4. ควรจัดการเรียนการสอนที่เน้นการสอนเชิงวิจัยเป็นหลัก และเพิ่มอาจารย์พิเศษที่มีประสบการณ์ มีตำแหน่งในการบริหารการศึกษา และมีวิสัยทัศน์ในการปฏิรูปการศึกษา
5. ควรจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาร่วมสอนกับอาจารย์ในภาควิชาหรือเปิดโอกาสให้นักศึกษาร่วมเรียนหรือร่วมทำกิจกรรมทางวิชาการ

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเชิงปริมาณจากรายงานการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา โดยมุ่งศึกษาสภาพและปัญหา

ตั้งแต่ประเด็นของการรับเข้าเรียน หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล การสำเร็จการศึกษา และคุณสมบัติบัณฑิต ซึ่งได้จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม จำนวน 5 ฉบับ ประกอบด้วย แบบสอบถามฉบับผู้เรียน แบบสอบถามฉบับหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา แบบสอบถามผู้สำเร็จการศึกษา แบบสอบถามผู้บังคับบัญชาผู้สำเร็จการศึกษา และแบบสอบถามผู้ได้บังคับบัญชาผู้สำเร็จการศึกษา การวิเคราะห์บางส่วนๆ ได้พยามจำแนกประเด็นที่วิเคราะห์ตามแหล่งข้อมูล 4 แหล่ง ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยปิดของรัฐ มหาวิทยาลัยเปิดของรัฐ มหาวิทยาลัยเอกชนและมหาวิทยาลัยราชภัฏ รวมจำนวนสถานบันการศึกษาที่ใช้วิเคราะห์ 21 สถาบันการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 493 คน

ผลการวิจัยพบว่า

ด้านการรับเข้าศึกษา มีการรับรู้ข่าวสารการสมัครสอบเข้าศึกษาจากการบอกของเพื่อนมากที่สุด วิชาที่ใช้ในการสอบคัดเลือกส่วนมากจะเป็นวิชาเฉพาะมากที่สุด เนื่องจากเป็นศาสตร์โดยตรงกับวิชาชีพและสาขาที่จะเข้าทำการศึกษา ค่าใบสมัครสอบและค่าสมัครสอบคัดเลือกเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาระบบบริหารการศึกษาส่วนใหญ่ คือ 200 บาท ส่วนค่าสมัครสอบคือ 400 บาท ก็ถือได้ว่าเป็นมูลค่าเงินที่ไม่สูงมากนัก การรับเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทสาขาการบริหารการศึกษามีแนวโน้มลดลงจากปีการศึกษา 2544 ถึงปีการศึกษา 2547 ทั้งในมหาวิทยาลัยปิดของรัฐ มหาวิทยาลัยเปิดของรัฐและมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยมหาวิทยาลัยปิดของรัฐมีแนวโน้มลดลงมากกว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏ แต่ในมหาวิทยาลัยเอกชน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยส่วนการรับเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกสาขาการบริหารการศึกษามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งในมหาวิทยาลัยปิดของรัฐ มหาวิทยาลัยเปิดของรัฐ มหาวิทยาลัยเอกชน และมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ส่วนมากจะเรียนในแผน ข ทั้งในมหาวิทยาลัยปิดของรัฐ มหาวิทยาลัยเปิดของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน ส่วนในแผน ก (2) ที่ต้องทำวิทยานิพนธ์ด้วยมีจำนวนน้อยกว่าแผน ข ยกเว้นมหาวิทยาลัยสถาบันราชภัฏ ซึ่งพบว่า จำนวนผู้เรียนปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา แผน ก (2) ซึ่งต้องทำวิทยานิพนธ์และศึกษารายวิชาด้วยมีมากกว่าแผน ข นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่าในโครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาโทที่ใช้ในปัจจุบัน มีความเหมาะสมกับสภาพที่นำไปใช้ได้จริงในเพียงระดับปานกลาง ซึ่งอาจมาจากเนื้อหาวิชายังไม่เข้มข้นเพียงพอในภาคทฤษฎีหรือเนื้อหาวิชาไม่ทันสมัย หรือล้าสมัยไปแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เขียนไว้มานานแล้วแต่ยังไม่มีการปรับปรุง โดยการจัดการศึกษานั้น มีการจัดการศึกษาทั้งในและนอกสถาบัน โดยใช้อาจารย์ผู้สอนทั้งอาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา อาจารย์

ประจำสาขาที่เกี่ยวข้อง และอาจารย์พิเศษจากภายนอกสถาบัน เนื่องจากความไม่เพียงพอของ อาจารย์ผู้สอน การจัดวิชาและระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอน 18-15 สัปดาห์/รายวิชา และเป็นภาคทฤษฎีประมาณ 70-60 % วิธีการสอนหรือเทคนิคการสอนใช้หลากหลายวิธีการขึ้นอยู่กับ อาจารย์ผู้สอน โดยประเด็นที่สำคัญประเด็นหนึ่ง คือ วิชาที่ใช้จัดการเรียนการสอนแม้ชื่อวิชาจะ เป็นทฤษฎี หรือการบริหารจัดการชั้นสูง ในการศึกษาระดับปริญญาเอกนั้นอาจารย์ผู้สอนไม่ สามารถชี้ให้เห็นชัดถึงความแตกต่างไปจากการเรียนในระดับปริญญาโทได้

ด้านสื่อ – อุปกรณ์ ส่วนใหญ่ห้องสมุดมีหนังสือตำราที่ตรงสาขาการบริหาร การศึกษา และมีตำราสำหรับรายวิชาที่เกี่ยวข้องครบ ยกเว้นบางสถาบันการศึกษาที่จัดการเรียน การสอนปริญญาโทนอกสถาบัน ซึ่งต้องเดินทางมาใช้สื่ออุปกรณ์จากสถาบันหลัก นอกจากนี้ การ นำสื่ออุปกรณ์และเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเรียนการสอน เช่น การเรียนการสอนโดย Course ware ยังมีน้อยมากทั้งในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกบางสถาบันแม้จะระบุว่ามีการ จัดการเรียนการสอนแบบ Distance learning แต่ก็ขาดปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนในลักษณะ Two way หรือ Interactive การสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลงานวิจัยต่างประเทศของผู้เรียน เช่น DAO ก็มีไม่ มากนัก ซึ่งเห็นได้จากการศึกษาค้นคว้าแหล่งความรู้ของนิสิต/นักศึกษา ก็ยังคงอ้างอิงตำรา ภาษาไทยค่อนข้างมาก และขาดการประยุกต์แนวคิดจากรากฐานข้อมูลงานวิจัยต่างประเทศมาใช้ ส่วนการใช้อุปกรณ์ในการนำเสนองาน หรือใช้ประกอบการบรรยายของอาจารย์ ยังคงมีการใช้ แผ่นใส แต่ก็มีการใช้เทคโนโลยีอื่นด้วย เช่นการใช้ LCD Projector, Visualizer) เครื่องฉายภาพ แบบแผ่นที่ป (ตลอดจนการใช้โปรแกรม Power point มากขึ้น รวมทั้งการจัดทำเอกสารใน ลักษณะของ e-book ผ่านทาง Course ware

ด้านการวัดและประเมินผล มีการประเมินอาจารย์ผู้สอนโดยนิสิต/นักศึกษาที่ ลงทะเบียนเรียนในรายวิชานั้น ๆ แม้ว่าในบางมหาวิทยาลัยจะมีการติดตามโดยสำนักงานประกัน คุณภาพของคณะหรือมหาวิทยาลัย แต่ไม่ปรากฏว่ามีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียน การสอนอย่างชัดเจน โดยการวัดผลการเรียนรู้ของนิสิต/นักศึกษามีหลายวิธีขึ้นอยู่กับอาจารย์ผู้สอน

ด้านการสำเร็จการศึกษา กระบวนการสำเร็จการศึกษาล้ำคดถึงกันทุกสถาบัน โดยมหาวิทยาลัยทุกแห่งได้ใช้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ทบวงมหาวิทยาลัย/สำนักงานสภาสถาบัน ราชภัฏกำหนด โดยมีได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการมากกว่าที่ทบวงมหาวิทยาลัย/สำนักงานสภา สถาบันกำหนด อย่างไรก็ตาม การสอบวัดคุณสมบัติ และสอบประมวลความรู้ ยังคงมีกฎเกณฑ์ที่ แตกต่างกันระหว่างสถาบัน โดยบางสถาบันมีเพียงการสอบประเภทเดียว แต่บางสถาบันมีการสอบ ทั้งสองประเภท ทั้งนี้มีประเด็นที่น่าสังเกตประการหนึ่ง คือ วิทยานิพนธ์หรือปริญญานิพนธ์ของ นิสิต/นักศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ทั้งระดับปริญญาเอกและปริญญาโท ได้รับการพิมพ์

เผยแพร่ไม่มากนัก ส่วนใหญ่จะนำมาจัดพิมพ์เผยแพร่ในลักษณะของบทคัดย่อ หรือในงาน Symposium ทางการวิจัยด้านการบริหารการศึกษาประจำปีเท่านั้น ทั้งนี้อาจมีสาเหตุจากการไม่มี

เกณฑ์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับการให้วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทที่มี Peer Review เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการสำเร็จการศึกษา

ด้านความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมากทุกประเภทสถาบันการศึกษา แต่ในเรื่องการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการสอนของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเอกชนเมื่อเปรียบเทียบกับสถาบันการศึกษาอื่น จะมียากกว่า

คุณภาพของผลผลิต โดยด้านความรู้ที่ได้รับจากหลักสูตร ในการประเมินตนเองของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาในสาขาการบริหารการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับดีมากทุกประเภทสถาบันการศึกษา เช่น การอ่านเชิงวิเคราะห์จากเอกสาร สิ่งพิมพ์ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา ทักษะในการเขียนบทความ รายงาน และความสามารถในการวิเคราะห์เรียบเรียง และนำเสนอทักษะในการติดต่อประสานงานทั้งภาครัฐ/เอกชนและชุมชน และทักษะในการแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วิจารณ์ บทพื้นฐานของความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมากทุกประเภทสถาบันการศึกษา ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏที่อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านคุณลักษณะที่ได้รับจากหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมากที่สุดทุกประเภทสถาบันการศึกษา ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏที่อยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้ ยังพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีเจตคติต่อการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก โดยด้านคุณภาพในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาจากทุกประเภทสถาบันการศึกษาตามการรับรู้ของผู้บังคับบัญชา ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมากเช่นกัน แต่ในประเด็นของการยอมรับความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเอกชนถูกรับรู้ในระดับดีมากที่สุดเป็นส่วนใหญ่ ส่วนด้านเจตคติของผู้ได้บังคับบัญชาผู้สำเร็จการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับดีปานกลางทุกประเภทสถาบันการศึกษา แต่ในประเด็นของความรู้สึพอใจในตัวผู้บริหารที่สำเร็จการศึกษานั้นอยู่ในระดับดีมาก

การศึกษาเชิงคุณภาพจากรายงานการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา เกี่ยวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์

สาขาการบริหารการศึกษา ในการสนทนาและสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องโดยวิธีการสัมภาษณ์ระดับลึก (In-depth Interview) ซึ่งเป็นการพูดคุยซักถามตัวต่อตัวระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลตลอดจนการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์

ผลการวิจัยพบว่า

ในระยะแรกเริ่มของการยกร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีงานวิจัยเกี่ยวกับใบประกอบวิชาชีพผู้บริหารในการประเมินเพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหารทางการศึกษา ประเภทชั่วคราว 3 ปี ต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

ครูมาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี และสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางการศึกษาจาก

สถาบันที่ได้รับการรับรอง ซึ่งผลจากงานวิจัยดังกล่าวมิได้นำสู่การสร้างระเบียบเชิงปฏิบัติ ทำให้เกิดความเข้าใจที่แตกต่างกันเกี่ยวกับใบประกอบวิชาชีพผู้บริหารการศึกษา นับเป็นจุดเริ่มต้นของการสมัครเข้าเรียนปริญญาโทในสาขาการบริหารการศึกษาอย่างมากมาย เป็นประวัติกาลครั้งนั้น สถาบันอุดมศึกษา ทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยเอกชน และมหาวิทยาลัยราชภัฏ จึงมีการแข่งขันกันเกิดหลักสูตร และใช้กลยุทธ์ดึงดูดลูกค้าเข้าเรียนให้มากที่สุด หลายแห่งใช้กลยุทธ์ “จ่ายครบ จบแน่นอน” จนเป็นที่มาของปัญหาคุณภาพวิทยานิพนธ์ ดังปรากฏอยู่ในปัจจุบัน

นอกจากนี้ ยังพบว่า รูปแบบการทำวิทยานิพนธ์แบบกลุ่มของบางสถาบัน ได้รับการวิพากษ์อย่างกว้างขวางจากสังคมวิชาการ สิ่งที่น่ากังขา คือ รูปแบบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวมีความเหมาะสมเพียงใดสำหรับวุฒิมหาบัณฑิตทางการบริหารการศึกษา ซึ่งควรต้องศึกษาค้นคว้า สร้างองค์ความรู้จากความสามารถทางวิชาการเฉพาะตัวที่แท้จริง เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ได้บังคับบัญชาในทางวิชาการ และมีมาตรฐานของการทำวิทยานิพนธ์เทียบเคียงนานาประเทศ

ประเด็นที่สมควรพิจารณาอีกประการหนึ่ง คือ ภาระงานที่มีจำนวนมากของอาจารย์ผู้สอนทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนค่อนข้างจะห่างเหิน เป็นผลให้ผู้เรียนที่มีความสนใจน้อยไม่สามารถจะเรียนรู้และทำงานตามเงื่อนไขของหลักสูตร ได้อย่างครบถ้วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์หรือการทำสารนิพนธ์ เพราะผู้เรียนกับผู้สอนในฐานะที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์ที่มีความเข้มและความถี่ที่ควรจะเป็น ไม่สามารถจะให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เรียนได้อย่างชัดเจนและต่อเนื่อง จึงทำให้ผู้เรียนที่ต้องการจะจบการศึกษาเร็วหันไปใช้วิธีการที่ไม่ถูกต้อง นั่นคือ เกิดการจ้างทำวิทยานิพนธ์ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเชื่อว่าวิกฤตดังกล่าวยังมีทางออก เนื่องจากยังมีอีกหลายสถาบันที่ยึดมั่นในมาตรฐานการผลิตและดำรงมาตรฐานคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับวิกฤตที่เกิดขึ้นยังไม่ขยายขอบเขตไปถึงการศึกษาระดับคุณวุฒิปบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา แม้จะมีบ้างแต่ก็เป็นเพียงการให้ช่วยวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติขั้นสูงด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ แต่การเขียน แปลความ การสรุป อภิปรายผล เป็นหน้าที่ของเจ้าของวิทยานิพนธ์เอง

การศึกษาเชิงคุณภาพจากรายงานการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา เกี่ยวกับการลอกวิทยานิพนธ์

โดยศึกษาจากข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่ปรากฏเป็นเอกสาร เอกสารสำคัญได้แก่ ปริญญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ที่สภามหาวิทยาลัยได้อนุมัติให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทแล้ว ข้อมูลที่ได้ในการวิจัยตอนนี้ได้มาจากเอกสารที่มีผู้นำมามอบให้ และสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตแล้วติดตามเอกสารฉบับจริง

ผลการวิจัยพบว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวน การลอกวิทยานิพนธ์ มีทั้งลอกบางส่วน และลอกทั้งฉบับซึ่งนับเป็นประเด็นที่ไม่ว่ากรรมรุนแรงที่สุดในเชิงวิชาการและเชิงจริยธรรม สอดคล้องกับที่กลุ่มงานคณะกรรมการการศึกษา

สำนักกรรมการ 2 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรระบุว่า เป็นประเด็นที่มีความรุนแรงจนไม่สามารถให้อภัยได้ เพราะเป็นรายงานวิชาการที่ลอกเลียนความคิดหรือเนื้อหาสาระของผู้อื่นโดยไม่อ้างอิงแหล่งที่มา เพื่อให้คนอื่นคิดว่าเป็นของตน

ผลจากการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนะเชิงนโยบาย ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา ดังนี้

1. ควรกำหนดเกณฑ์มาตรฐานผลผลิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา โดยกำหนดคุณลักษณะและคุณสมบัติและมีกระบวนการวัดคุณสมบัตินักศึกษาระดับชาติเพิ่มเติมจากเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ซึ่งเป็นเพียงแค่มาตรฐานปัจจัยและกระบวนการเท่านั้น

2. ควรเร่งรัดการออกพระราชบัญญัติความผิดทางการอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ซึ่งมาตรการในการป้องกันและลงโทษผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจ้างทำและการลอกวิทยานิพนธ์ให้บังเกิดผลในการปฏิบัติโดยเร็ว

3. ควรให้สถาบันอุดมศึกษาจัดทำแผนงานและมาตรการที่ชัดเจนและเร่งด่วนในการพัฒนาผู้สอนและหาอาจารย์ทดแทนอาจารย์ที่เกษียณอายุราชการไป

4. ควรมีกฎไกในการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบให้ปฏิบัติอย่างเคร่งครัดตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ในประเด็นต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผู้รับผิดชอบหลักสูตร คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอน ภาระงานของอาจารย์ประจำแต่ละคนในการสอน การควบคุมวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์

5. ควรพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษาให้มีความต่อเนื่องทั้งในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกให้เป็นหลักสูตรเดียวกัน โดยมีข้อบังคับว่าปริญญาโทหรือปริญญาเอกต้องเรียนที่หน่วยกิต วิชาบังคับมีอะไรบ้าง เงื่อนไขการสำเร็จการศึกษาคืออะไร หลักสูตรลักษณะนี้จะทำให้ผู้เรียนระดับปริญญาโทและปริญญาเอกมีโอกาสเรียนร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

6. ควรมีนโยบายเกี่ยวกับการผลิตและพัฒนาบัณฑิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาให้เพียงพอกับความต้องการอาจารย์ผู้สอนของสถาบันการศึกษาที่ผลิตและพัฒนาผู้บริหาร

7. กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษาให้ชัดเจนว่าเป็นโปรแกรมเตรียมผู้บริหารหรือพัฒนาผู้บริหาร และกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะพัฒนาให้ชัดเจนว่าเป็นกลุ่มใดซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนมีจุดเน้นและมีประสิทธิภาพ

8. ควรสนับสนุนให้มีการเปิดหลักสูตรแผน ก) 2) ให้มากขึ้น เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และเผยแพร่องค์ความรู้ทางการบริหารการศึกษาสู่สังคม เช่น จัดให้มีทุนวิจัย จัดให้มีเวทีแสดง

เอกสารนี้เพื่อการวิจัย เป็นต้น สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ 9. ควรจัดประสบการณ์การบริหารในลักษณะการฝึกงาน (Internship) ให้แก่นักศึกษา

โดยเฉพาะอย่างยิ่งโปรแกรมเตรียมผู้บริหาร

10. ควรปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ให้รายวิชามีลักษณะบูรณาการเนื้อหาสาระของหลักสูตร และควรตระหนักถึงมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน) จรรยาบรรณวิชาชีพ (ของคุรุสภา ประกอบด้วย

11. ควรมีมาตรการ กลไก แนวปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ เพื่อป้องกันการคัดลอกหรือลอกเลียนวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์

12. ควรปรับปรุงเกณฑ์การรับเข้าศึกษาต่อและเข้มงวดเรื่องคุณภาพของผู้เรียน

13. ควรปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ให้เนื้อหาหลักสูตรมีความทันสมัยและสอดคล้องกับปัญหาความเป็นจริงของโรงเรียน

14. ควรให้คณาจารย์ทุกคนสอดแทรกจรรยาบรรณทางวิชาการและของผู้บริหารในทุกรายวิชาการวิจัยเชิงคุณภาพ จากรายงานการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา โดยใช้วิธีการศึกษาพหุกรณี (Multiple case study) ซึ่งผสมผสาน grounded theory กับการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย การสังเกต การสนทนา การสัมภาษณ์และการศึกษาเอกสารจากมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาจำนวน 4 แห่ง

ผลการวิจัย

1. หลักสูตรปริญญาโทส่วนใหญ่ ทั้งแผน ก (2) และแผน ข มีวัตถุประสงค์เหมือนกัน แต่มีบางมหาวิทยาลัยวัตถุประสงค์ของแผน ก (2) อย่างหนึ่งและวัตถุประสงค์ของแผน ข อีกอย่างหนึ่ง โดยแผน ก (2) เป็นการผลิตงานวิจัย สร้างองค์ความรู้ใหม่ ส่วนแผน ข นั้นเป็นการบริโภคนงานวิจัยหรือนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

2. จำนวนหน่วยกิตหลักสูตรปริญญาโทของกรณีศึกษาอยู่ระหว่าง 45-40 หน่วยกิต และจากกรณีศึกษาปรากฏว่าจำนวนหน่วยกิตของแผน ก(2) และแผน ข มีเท่ากัน

3. มหาวิทยาลัยไทยทั้งของรัฐและเอกชนที่เปิดสอนทั้งปริญญาโทและปริญญาเอกมีหลักสูตรแยกจากกัน โดยมีปริญญาโทหลักสูตรหนึ่ง

4. นักศึกษาในหลักสูตรแผน ก (2) มีจำนวนน้อย แต่นักศึกษาในหลักสูตรแผน ข มีจำนวนมาก ในขณะที่เดียวกันนักศึกษาภาคปกติ มีจำนวนน้อยหรือไม่มีเลยนักศึกษาภาคพิเศษในหลักสูตรแผน ข มีจำนวนมาก และจำนวนนักศึกษามีแนวโน้มลดลง

5. บางมหาวิทยาลัยมีปัญหาเกี่ยวกับการขาดอาจารย์ประจำที่มีวุฒิปริญญาโทหรือปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา

6. บางมหาวิทยาลัย อาจารย์ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการสอนและการบริหาร

การศึกษา กำลังจะเกษียณอายุราชการ มีข้อจำกัดและขาดการวางแผนเพื่อหาอาจารย์ทดแทน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่ควรนำไปใช้

7. มหาวิทยาลัยเอกชนบางแห่ง มีกลยุทธ์ในการหาอาจารย์ทดแทนโดยการเชิญอาจารย์ประจำจากมหาวิทยาลัยของรัฐมาเป็นอาจารย์พิเศษ เมื่ออาจารย์พิเศษเหล่านั้นเกษียณอายุราชการแล้ว จึงเชิญเป็นอาจารย์ประจำประจำมหาวิทยาลัยเอกชน

8. บางมหาวิทยาลัยมีนักศึกษาจำนวนมาก การเรียนจัดเป็นกลุ่มใหญ่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนมีค่อนข้างน้อยทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน มีผลกระทบต่อคุณภาพของวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์

9. นักศึกษาในหลักสูตรปริญญาโทมีทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเรียนร่วมกันในชั้นเดียวกัน การเรียนการสอนจึงไม่อาจกำหนดจุดเน้นได้ว่าหลักสูตรมุ่งที่จะพัฒนาผู้บริหาร หรือเป็นหลักสูตรเพื่อเตรียมผู้บริหาร

10. คำอธิบายรายวิชา บางรายวิชาในหลักสูตรมีลักษณะเป็นแท่ง ระบุเฉพาะประเด็นหรือเฉพาะสาขาของการบริหารการศึกษา ไม่เชื่อมโยงหรือบูรณาการกับสาขาอื่น ๆ ของการบริหารการศึกษา หรือสาขาอื่น ๆ ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับการบริหารการศึกษา

11. บางมหาวิทยาลัยขาดการจัดประสบการณ์ตรงหรือประสบการณ์เทียบเคียงในการบริหารการศึกษา การเรียนการสอนจึงเน้นทฤษฎีและวิธีการที่จะนำไปสู่การปฏิบัติโดยไม่ปฏิบัติจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหลักสูตรการเตรียมผู้บริหาร

12. เวลาในการศึกษา บางมหาวิทยาลัยใช้วิธีการจัดการที่จะให้นักศึกษาจบได้ภายใน 2 ปี และนักศึกษาภาคพิเศษใช้เวลาเรียนเฉพาะวันเสาร์ – อาทิตย์ จึงไม่มีเวลาพอที่จะค้นคว้าในห้องสมุด

13. การสอบประมวลความรู้ข้อเขียนนั้นมีสอบทุกมหาวิทยาลัย แต่บางมหาวิทยาลัยสอบปากเปล่าด้วย และบางมหาวิทยาลัยสอบประมวลความรู้เฉพาะวิชาเอกเท่านั้น แต่บางมหาวิทยาลัยกำหนดให้สอบวิชาพื้นฐาน เช่น วิชาวิจัยอีกด้วย นอกจากนี้บางมหาวิทยาลัยกำหนดว่านักศึกษาจะต้องสอบภาษาอังกฤษด้วย ซึ่งถือเป็นข้อกำหนดอย่างหนึ่งในการสำเร็จการศึกษา

14. วิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์เป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งที่ทำให้สำเร็จการศึกษาซ้ำทั้งนี้เพราะข้อกำหนดเรื่องเวลาของนักศึกษา การเรียนการสอนวิชาวิจัยที่เน้นเชิงทฤษฎีมากกว่าจะนำทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ ประกอบกับมีข้อจำกัดเกี่ยวกับประสบการณ์วิจัยทางการบริหารการศึกษาของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ จริยธรรมในการวิจัยของผู้เกี่ยวข้อง จึงทำให้ทางมหาวิทยาลัยหลีกเลี่ยงการทำสารนิพนธ์ 6) หน่วยกิต (โดยลดหน่วยกิตลงเหลือ 3 หน่วยกิต และเปลี่ยนสารนิพนธ์เป็นรายวิชา

15. อาจารย์ผู้สอนบางราย มีประสบการณ์ในการบริหารน้อยกว่าผู้เรียน จึงมีผลทำให้นักเรียนเชิงทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติ และขาดการสอนที่เชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีวิจัย และปฏิบัติ

นอกจากนั้น อาจารย์บางรายมีการเรียนรู้และประสบการณ์ไม่สอดคล้องกับวิชาที่สอน จึงทำให้การเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับปัญหาความเป็นจริงในโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่ควรนำเอกสารนี้ไปใช้ในการค้า

งานวิจัยต่างประเทศ

ครูเกอร์และมิลสไตน์ (Krueger and Milstein, 1995) ได้ศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรเตรียมผู้บริหารสถานศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา โดยให้ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินประสิทธิผลของโปรแกรมที่สำเร็จการศึกษาไป ผลของการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการฝึกงาน (internship) เป็นสิ่งสำคัญยิ่งในโปรแกรมการเตรียมผู้บริหารสถานศึกษา องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำในสถานศึกษาได้แก่ (1) พี่เลี้ยง (mentor) (2) การเรียนเป็นรุ่น (cohort) (3) การสัมมนา (4) สัมพันธภาพที่ดีระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ผู้ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วเสนอแนะว่า ควรปรับปรุงหลักสูตรให้มีความครอบคลุมและยืดหยุ่น โดยเน้นการสร้างทักษะการปฏิบัติ (practical skill building) ในสิ่งที่เกี่ยวกับ (1) การตัดสินใจ (2) การจัดการความขัดแย้ง และ (3) การพัฒนาสถานศึกษา นอกจากนี้ยังเสนอแนะให้เรียนกลยุทธ์ในการสอนซึ่งจะช่วยให้ประสบการณ์ในการเรียนรู้มีความหมายยิ่งขึ้น สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ในหลักสูตรเตรียมผู้บริหารนั้น ผู้สำเร็จการศึกษาเน้นถึงคุณค่าของประสบการณ์ในการฝึกงาน โดยให้คุณค่าของพี่เลี้ยง (mentor) ว่าเป็นตัวแบบ (model) และเป็นพี่ปรึกษา (advisor)

จากงานวิจัยเรื่องเดียวกันนี้ ครูเกอร์และมิลสไตน์ (Krueger and Milstein, 1995) ได้ศึกษาว่า ผู้บังคับบัญชา เห็นว่าผู้บริหารที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรเตรียมผู้บริหารนั้นเป็นผู้นำสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลหรือไม่ การศึกษาทำโดยจัดกลุ่มสนทนา (focus groups) จำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นผู้อำนวยการเขตพื้นที่ กลุ่มที่สองเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่ และกลุ่มที่สามได้แก่ครู ผลการศึกษาพบว่า ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษา กลุ่มผู้อำนวยการเขตพื้นที่เน้น (1) การกำหนดทิศทางของสถานศึกษา (2) การทำงานกับคน (3) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาเน้นที่ (1) ความสามารถในการทำงานในสถานการณ์ที่คลุมเครือ (2) ความสามารถในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ดี (3) ความสามารถในการเสี่ยงเมื่อมีความจำเป็น สำหรับกลุ่มครูเน้นที่พฤติกรรมผู้นำในการที่จะทำให้ครูและนักเรียนมีความปลอดภัย (safety) และมีความมั่นคง (security)

จอลลี่ (Jolly, 1996) ได้ศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรการเตรียมผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาของมหาวิทยาลัยในแคนซัส (Kansas) การวิจัยเป็นการศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับทักษะทฤษฎีความรู้ และประสบการณ์ที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่จะปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ หัวหน้าภาควิชาในมหาวิทยาลัยและอาจารย์มหาวิทยาลัย ข้อค้นพบที่สำคัญมีดังนี้

1. หลักสูตรควรเน้น 1) การบริหารสิ่งอำนวยความสะดวกในการศึกษา 2) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ 3) ความสัมพันธ์กับชุมชน 4) การบริหารงานบุคคล 5) การเงินโรงเรียน

เอกสารนี้และ 6) กฎหมายการศึกษา

6) กฎหมายการศึกษา

2. ทักษะและความสามารถสำคัญที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหาร ได้แก่

1) เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ 2) การจัดการกับความขัดแย้ง 3) มนุษยสัมพันธ์ 4) การเป็นผู้นำทางวิชาการ 5) การสื่อสารด้วยวาจา 6) การพูดในที่สาธารณะ 7) ความสามารถในการจัดองค์กร 8) การจัดการกับความเครียด และ 9) การนิเทศ

ทัลบอทและคณะ (Talbot, et al. 1996) ได้ศึกษาเหตุจูงใจของนักศึกษาที่จะเข้าศึกษาในระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารอุดมศึกษา ที่เน้นการบริหารกิจการนักศึกษางานวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการเลือกเข้าศึกษาระดับปริญญาเอกสาขาการบริหารอุดมศึกษา มีดังนี้ ชื่อเสียงของโปรแกรม ชื่อเสียงของสถาบัน ชื่อเสียงของอาจารย์ผู้สอน โอกาสที่จะได้รับทุนการศึกษา และมหาวิทยาลัยอยู่ใกล้บ้าน ตามลำดับ

งานวิจัยของทัลบอทและคณะมีข้อจำกัดบางประการ คือ จุดอ่อนการสรุปอ้างอิงที่เป็นผลมาจากวิธีการวิจัยที่ใช้คือ การเลือกตัวอย่างโดยสะดวก (convenience sample) และกลุ่มตัวอย่างไม่เคยเข้าศึกษาในระดับปริญญาเอก เพียงแต่เป็นผู้สนใจที่จะเรียนปริญญาเอกเท่านั้น

ซูบาจ (Czubaj. 2001) ได้ศึกษาโปรแกรมการเตรียมผู้บริหาร โรงเรียนของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา พบว่า เงื่อนไขในการรับสมัครเข้าเรียนของแต่ละมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน ข้อแตกต่างส่วนมากคือ คะแนนเฉลี่ยสะสม ประสิทธิภาพในการสอน คะแนน Graduate Record Examination หรือ GRE จดหมายรับรอง (Letter of recommendation) ตัวอย่างการเขียนเชิงวิชาการ และการสัมภาษณ์ ตามลำดับ

โปรแกรมบริหารการศึกษามีทั้งระดับปริญญาโท (ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง) (Specialist) และระดับปริญญาเอก มีโปรแกรมที่เมื่อสำเร็จแล้วจะได้ใบประกอบวิชาชีพของรัฐ (State Licensure) บางโปรแกรมแตกต่างกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนประถมกับผู้บริหารโรงเรียนมัธยม จำนวนหน่วยกิตของแต่ละโปรแกรมแตกต่างกัน

พูคและเลฟ (Pooch & Love. 2001) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนของนักศึกษาปริญญาเอก สาขาการบริหารอุดมศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงภาคเรียนแรก ของ ค.ศ. 1995 จากมหาวิทยาลัย 24 แห่งที่เปิดสอนปริญญาเอกสาขาการบริหารอุดมศึกษา เครื่องมือในการเก็บรวบรวมเป็นแบบสอบถามที่พัฒนามาจากการจัดกลุ่มสนทนา (focus group) ทั้งในกลุ่มที่คุ้นเคยและไม่คุ้นเคยกัน หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแบบด้วยการสอบซ้ำ (test-retest) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 99. ส่งแบบสอบถามไป 515 ฉบับ ได้คืน 390 ฉบับ ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนปริญญาเอก ได้แก่ ปัจจัยด้านอาจารย์ ปัจจัยด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร และปัจจัยด้านการสนับสนุนจากบุคคลอื่น ๆ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มหาวิทยาลัยอยู่ใกล้บ้าน ความเป็นกันเองของอาจารย์ มีโอกาสที่จะเรียนในตอนเย็น มีโอกาสที่จะทำงานไปด้วย โปรแกรมมีความยืดหยุ่น มีโอกาสปฏิบัติสัมพันธ์กับอาจารย์ ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ความหลากหลายของรายวิชาที่เปิดสอน ชื่อเสียงของโปรแกรม ชื่อเสียงของอาจารย์ผู้สอน เวลาที่ใช้ในการเรียนจนจบการศึกษา การสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงาน การสนับสนุนจาก

ครอบครัว สะดวกในการสมัครเข้าเรียน และสะดวกในการใช้ห้องสมุด ตามลำดับ

ฟาห์นบูลเลห์) Fahnbulleh, 2004) ได้ศึกษาการรับรู้ของคณาจารย์ สาขาการบริหาร การศึกษาและการนิเทศ) Educational Administration and Supervision) ที่มีต่อประสบการณ์วิชาชีพ และสังคมของหลักสูตรปริญญาเอกในภาควิชาภาวะผู้นำทางการศึกษา (Department of Educational Leadership) ของมหาวิทยาลัยบอลสเตท (Ballstate University) ระหว่าง ปี ค.ศ 1987 - 2002 ใช้ ประชากรในการศึกษา 111 คน ผลการวิจัยที่สำคัญมีดังนี้

1. โปรแกรมปริญญาเอกสาขาวิชาการบริหารการศึกษาและการนิเทศของ มหาวิทยาลัยบอลสเตทมีความสมบูรณ์เพียงพอในการเตรียมบัณฑิตให้เป็นนักวิชาการและวิชาชีพ

2. หลักสูตรมีความยืดหยุ่นที่จะนำไปสู่การประกอบวิชาชีพที่หลากหลายได้

3. ควรพัฒนาหลักสูตรในประเด็นที่เกี่ยวข้อง

เพิ่มประสบการณ์โดยการปฏิบัติ โดยการฝึกงาน การมีพี่เลี้ยงและ ปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มเพื่อน

การจัดการด้านเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ให้นักศึกษาบางเวลา (part-time) มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

ภาควิชาควรมีฐานข้อมูลที่เป็นระบบ เพื่อติดตามบัณฑิตที่จบไปแล้ว

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อหารูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง รุ่นที่ 1 รุ่นที่ 2 และรุ่นที่ 3 รวม 35 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหารอาชีวศึกษาหรือการบริหารการศึกษา และผู้บริหารต้นสังกัดของผู้สำเร็จการศึกษาหรือผู้ที่กำลังศึกษาอยู่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงให้มากที่สุด ตามความต้องการของผู้เรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังและผู้ผ่านการเรียนในรายวิชางานครบหลักสูตรแต่อยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน 4 คน ผู้ทรงคุณวุฒิผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหารอาชีวศึกษาหรือการบริหารการศึกษาและผู้บริหารต้นสังกัดจำนวน 3 คน ผู้ดำเนินการประชุมจำนวน 1 คน รวมผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการทั้งสิ้น 8 คน ดังรายชื่อในภาคผนวก ก และข้อสรุปของกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยในภาคผนวก ข

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์

อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยศึกษาจากผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 4 คน ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ จำนวน 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 คน และผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มจำนวน 1 คน รวมผู้ร่วมการสนทนากลุ่มทั้งสิ้น 8 คน ดังรายชื่อในภาคผนวก ก ข้อสรุปที่ได้จากการสนทนากลุ่มในภาคผนวก ข และรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษาที่ปรับปรุงจากหลักสูตรเดิม ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค

ขั้นตอนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ความสอดคล้องโดยวิธีการประชุมแบบอภิปราย (Multi-Attribute Consensus Reaching : MACR) เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในภาคผนวก ค โดยผู้ร่วมประชุมมีคุณสมบัติเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารอาชีวศึกษาหรือการบริหารการศึกษาหรือเป็นผู้ที่มีหรือเคยมีประสบการณ์ในการบริหารหลักสูตรในระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษาหรือการบริหารการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนจำนวน 10 คน ดังรายชื่อในภาคผนวก ก

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยการจัดสนทนากลุ่ม ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย และตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ ในวันศุกร์ที่ 17 กุมภาพันธ์ 2549 เวลา 9.00-12.00 น. ที่ห้อง ค.234 อาคารปฏิบัติการจอมไตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยใช้มติเป็นเอกฉันท์ของผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการในการแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่างๆที่มีต่อกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ทำให้กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ดังรายละเอียดในภาคผนวก ข จึงนำกรอบแนวคิดที่ได้ไปใช้เป็นเครื่องมือในการประชุมสนทนากลุ่ม

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อกำหนดรูปแบบในการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษาเป็นแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ “รูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา” มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถาม

เอกสารนี้จำนวนสามร้อยฉบับนี้ สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น **รอบปีที่ 1** ห้ามมิให้ 1) ให้ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามตามการรอบรู้ของผู้เชี่ยวชาญแต่ละไปใช้

ท่าน โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

0-20	หมายถึง เห็นว่ามีความเหมาะสมน้อยที่สุด
21-40	หมายถึง เห็นว่ามีความเหมาะสมน้อย
41-60	หมายถึง เห็นว่ามีความเหมาะสมปานกลาง
61-80	หมายถึง เห็นว่ามีความเหมาะสมมาก
81-100	หมายถึง เห็นว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด

2) ให้เขียนคะแนนผลการประเมินตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญลงในช่องสี่เหลี่ยม โดยจะต้องมีรายการใดรายการหนึ่งได้รับการประเมินเต็ม 100 คะแนน ส่วนรายการอื่นสามารถประเมินได้ตั้งแต่ 0 - 100 คะแนน

3) จัดส่งแบบสอบถามที่ได้ทำการประเมินแล้วคืนให้แก่ผู้วิจัย เพื่อทำการวิเคราะห์ โดยใส่ซองที่ได้จัดเตรียมไว้ให้ซึ่งแนบมากับแบบสอบถามนี้

รอบที่ 2

1) ผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมประชุมแบบอภิปรายถึงเหตุผลในการประเมินรอบที่หนึ่ง ณ ห้อง ค 234 อาคารปฏิบัติการจอมไตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในวันศุกร์ที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2549 เวลา 08.30 - 12.00 น.

2) ตอบแบบสอบถามรอบที่สอง โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามอีกรอบหนึ่งเพื่อยืนยันคะแนนตามเดิมหรือเปลี่ยนแปลงได้ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

รอบที่ 3

1) ผู้ดำเนินการแจ้งผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและร่วมอภิปรายถึงเหตุผลในการประเมินรอบที่สอง ณ ห้อง ค 234 ชั้น 2 อาคาร ปฏิบัติการจอมไตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในวันศุกร์ที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2549

2) ตอบแบบสอบถามรอบที่สาม โดยให้ท่านตอบแบบสอบถามอีกครั้งเพื่อยืนยันคะแนนตามเดิมหรือเปลี่ยนแปลงได้ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยดังต่อไปนี้

3.3.1. ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยการจัดสนทนากลุ่ม ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กำหนดคุณสมบัติของผู้ร่วมสนทนากลุ่มโดยคัดเลือกจากผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 4 คน ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ จำนวน 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 คน และผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มจำนวน 1 คน รวมผู้ร่วมสนทนากลุ่มทั้งสิ้น 8 คนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เข้าไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

2. ผู้วิจัยแนบเอกสารกรอบแนวคิดที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อคิดเห็นและารนำไปใช้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ และหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง แก่ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

3. เชิญผู้มีคุณสมบัติดังกล่าวในข้อที่ 1 เข้าร่วมสนทนากลุ่มในวันพฤหัสบดีที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2549 เวลา 9.00-12.00 น. ณ ห้อง ก.234 อาคารปฏิบัติการจอมไตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

4. ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มสรุปความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา นำเสนอกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยโดยให้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างอิสระเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จากประสบการณ์ หรือสิ่งที่ประสบอันเนื่องมาจากการเรียนหรือการมีส่วนร่วมในการสอนและการบริหารหลักสูตร

5. ผู้วิจัยสรุปข้อคิดเห็นที่ได้จากการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยนำผลสรุปที่ได้มา กำหนดเป็นรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ก่อนนำไปวิเคราะห์ความสอดคล้องโดยวิธีการประชุมอภิปราย ดังรายละเอียดในภาคผนวก ก

3.3.2. เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1. หลังจากที่คุณวิจัยกำหนดรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษาเรียบร้อยแล้วจึงจัดทำเป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์พร้อมหนังสือเชิญประชุม แบบประเมิน ประกาศกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 และข้อบังคับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2549 (ภาคผนวก ง) ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 15 ท่าน ในวันพฤหัสบดีที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2549 เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาร่างรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษาพร้อมตอบแบบสอบถามเพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการจัดหลักสูตรในรอบแรก โดยระบุคะแนนตั้งแต่ 0 – 100 ลงในช่องรายการการประเมิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ หลังจากผู้เชี่ยวชาญส่งแบบสอบถามรอบแรกกลับคืนภายในวันที่ 11 สิงหาคม 2549 เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุดค่าต่ำสุดและพิสัย ของการตอบไปใช้

แบบสอบถามในรอบแรก และนำเสนอข้อมูลต่อที่ประชุมแบบอภิปรายของผู้เชี่ยวชาญ

3. ผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมประชุมแบบอภิปรายเพื่อร่วมพิจารณาร่างรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา เพื่อผู้วิจัยนำเสนอรายละเอียดทั้งหมดที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของที่มาของกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ สิ่งที่ได้จากการสนทนากลุ่มในการศึกษาสภาพและปัญหา การจัดหลักสูตร พร้อมกับนำเสนอผลการตอบแบบสอบถามในรอบแรก หลังจากนั้นเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญร่วมกันอภิปรายแสดงเหตุผลที่ตนเองประเมิน ในขั้นตอนนี้จะทำให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับรายการที่ประเมิน เมื่อผู้เชี่ยวชาญได้อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ตลอดจนซักถามข้อมูลและข้อคิดเห็นต่างๆที่ยังไม่ชัดเจนกับผู้วิจัย ก่อนตอบแบบสอบถามความคิดเห็นในรอบที่สอง เพื่อยืนยันผลการประเมินในรอบที่สอง โดยพิจารณาตัดสินความเหมาะสมของรายการที่ประเมินอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญอาจพิจารณาเปลี่ยนแปลงคะแนนจากเดิมได้ ในขั้นตอนนี้จะได้ข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อหาค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าพิสัย และค่าน้ำหนักความจำเป็นของรายการที่ประเมิน ในวันศุกร์ที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2549 เวลา 8.30 – 12.00 น. ณ ห้อง ค.234 อาคารปฏิบัติการจอมไตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

4. จากการประชุมแบบอภิปรายของผู้เชี่ยวชาญในวันศุกร์ที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2549 เวลา 8.30 – 12.00 น. ณ ห้อง ค.234 อาคารปฏิบัติการจอมไตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผู้เชี่ยวชาญแสดงเจตจำนงที่จะขอให้ผู้วิจัยปรับแก้ไขรายละเอียด ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้เรียบร้อยเพื่อให้รูปแบบของการจัดหลักสูตรมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วจึงจัดส่งให้ผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งหนึ่งพร้อมกับแบบสอบถามในรอบที่สาม ในวันศุกร์ที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2549 โดยทาง e-mail และ ผู้วิจัยเป็นผู้นำส่งด้วยตนเอง โดยให้ผู้เชี่ยวชาญส่งแบบสอบถามกลับคืนมายังผู้วิจัยพร้อมข้อเสนอแนะต่างๆ มายังผู้วิจัย ภายในวันจันทร์ที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2549

5. ผู้เชี่ยวชาญส่งแบบสอบถามพร้อมข้อเสนอแนะต่างๆ กลับคืนมายังผู้วิจัย ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่สามเพื่อสรุปข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบของการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงร่างรูปแบบของการจัดหลักสูตรในครั้งสุดท้ายตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจึงจัดทำรูปแบบการจัดหลักสูตรฉบับสมบูรณ์

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ 2 ขั้นตอน คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารต้นฉบับที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา โดยวิธีการสนทนากลุ่ม ใช้ความคิดเห็นเป็นเอกลักษณ์ของ

ผู้เชี่ยวชาญในการประชุมสนทนากลุ่ม

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยการประชุมแบบอภิปรายเพื่อร่วมพิจารณาร่างรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการจัดหลักสูตร โดยระบุคะแนน ตั้งแต่ 0 – 100 ลงในช่องการประเมิน การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

3.4.1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ พิจารณาจาก ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุดและค่าสูงสุด ค่าพิสัย และค่านำหนักความเหมาะสมของรายการที่ประเมิน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณนี้ใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของ King and Others (2001 อ้างในผดุงชัย กุฬพัฒน์, 2549) ดังนี้

การพิจารณาความสอดคล้องของรายการที่ประเมิน

การที่ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นสอดคล้องกันอย่างแท้จริงสามารถพิจารณาได้จากรายการที่ประเมินแต่ละรายการ ดังนี้

1. มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 80 ขึ้นไป
2. มีค่าพิสัยไม่กว้างเกินไป โดยช่วงคะแนนควรอยู่ระหว่าง 60 – 100 (ค่าต่ำสุดควรมีคะแนนไม่ต่ำกว่า 60 คะแนน)
3. ไม่มีค่าประเมินสุดโต่ง (The Outlier Rating) โดยพิจารณาจากการแจกแจงความถี่ ซึ่งมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้
 - 3.1 ระหว่างชั้นของคะแนนความถี่สะสมที่อยู่ติดกันมีช่องว่างหรือช่วงห่างของคะแนนในชั้นใดชั้นหนึ่งมากกว่า 20
 - 3.2 ร้อยละ 90 ของความถี่สะสมหรือมากกว่าของผู้เชี่ยวชาญที่มีค่าคะแนนความคิดเห็นตั้งแต่ 85 คะแนนขึ้นไป

การพิจารณาค่านำหนักของรายการที่ประเมิน

รายการประเมินในแต่ละด้านจะมีค่านำหนักความสำคัญ โดยผลรวมของค่านำหนักภายในแต่ละด้านจะมีค่าเท่ากับ 1 ถ้าค่านำหนักที่คำนวณได้ของรายการประเมินในแต่ละด้านมีค่าใกล้เคียงกัน สรุปได้ว่ารายการประเมินในแต่ละรายการมีความสำคัญเท่าเทียมกัน

3.4.2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้เทคนิควิธีการสร้างข้อสรุปและการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ พิจารณาจากค่าสถิติ ดังนี้ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุดและค่าสูงสุด การคำนวณค่าพิสัย ค่านำหนักความเหมาะสมของรายการที่ประเมินถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีพศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระ
จอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารอาชีพศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง สามารถสรุปผลการสนทนากลุ่มจากมติที่เป็นเอกฉันท์ของผู้เชี่ยวชาญตามกรอบแนวคิด
ที่ใช้ในการวิจัยปรากฏผลดังนี้

1. องค์ประกอบของหลักสูตร ในส่วนของ

1.1 ปรัชญาของหลักสูตร พบว่าควรเน้นการผลิตบัณฑิตเพื่อ

1.1.1 การเป็นผู้นำที่ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้บริหาร

1.1.2 ความสามารถในการจัดการความรู้

1.1.3 นวัตกรรมและเทคโนโลยี

1.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร พบว่าควรเน้นการผลิตบัณฑิตเพื่อ

1.2.1 เป็นนักวิชาการ

1.2.2 เป็นนักวิจัย

1.2.3 เป็นนักบริหาร

ทั้งนี้เพื่อให้การผลิตบัณฑิตเป็นไปตามจุดมุ่งหมายจึงควรเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้

1. มีความสามารถด้านการจัดการความรู้

2. มีความสามารถด้านการวิจัย

3. มีความสามารถด้านเทคโนโลยี และ

4. มีความสามารถด้านการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

1.3 โครงสร้างของหลักสูตร พบว่า

1.3.1 โครงสร้างหลักสูตรดีมีมาตรฐานสูงมากแต่ปัญหาคือการสร้างความ
เข้าใจกับผู้เรียนเกี่ยวกับหลักสูตร

1.3.2 จำนวนหน่วยกิตควรปรับลดลง

1.3.3 ควรอิงเกณฑ์ของ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดย

พิจารณาว่าสอดคล้องกับปรัชญาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่

1.3.4 โครงสร้างควรจัดแบ่งโดยเน้นให้บัณฑิตมีความรู้ในด้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1) Management Development

2) Professional Development

3) Research Development

1.3.5 การจัดแบ่งโครงสร้างของหลักสูตรอาจแบ่งออกเป็น รายวิชาที่เรียน (Course Work) การฝึกปฏิบัติ (Practicum) และการทำวิทยานิพนธ์ (Dissertation)

1.3.6 ไม่ควรทิ้งภาษาอังกฤษเนื่องจากการกำหนดให้เรียนวิชาภาษาต่างประเทศเห็นว่ายังคงมีความจำเป็น เพียงแต่จะอย่างไรให้ผู้เรียนสามารถอ่าน เขียนและพูดได้ โดยวิชาภาษาอังกฤษนี้ไม่จำเป็นต้องกำหนดเป็นหน่วยกิต แต่อาจกำหนดเป็นเงื่อนไขของการจบหลักสูตรแทน

1.3.7 การจัดหลักสูตรควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ไปเรียนต่างคณะที่มีความสามารถสอนในวิชานั้น ๆ โดยหลักสูตรควรเน้นให้ผู้เรียน กล้าคิด กล้าทำ กล้ารับผิดชอบ สามารถคิดนอกกรอบเพื่อสร้างให้เป็นนักบริหาร นักวิจัย และนักจัดการ

1.3.8 บางรายวิชาในหลักสูตรสามารถบูรณาการเข้าด้วยกันได้โดยให้สอดแทรกทั้งคุณธรรม จริยธรรม ความคิดสร้างสรรค์ในแต่ละรายวิชา

1.3.9 ผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนโดยใช้ 2 ภาษาควบคู่กันเพื่อช่วยเพิ่มทักษะทางภาษาให้แก่ผู้เรียน

1.4 เงื่อนไขและข้อกำหนดของหลักสูตร พบว่า

1.4.1 หลักสูตรมีเงื่อนไขการจบยุ่งยากแต่เมื่อจบแล้วเป็นที่ยอมรับจากภายนอกเป็นจุดเด่นของสถาบันและสามารถนำไปปรับใช้ในการทำงานได้เป็นอย่างดี

1.4.2 ให้เพิ่มเงื่อนไขก่อนการจบหลักสูตร โดยต้องสอบผ่านภาษาอังกฤษให้ได้เสียก่อนสำเร็จการศึกษา

1.4.3 การทำวิทยานิพนธ์ ควรปรับเปลี่ยนจากการอิงด้านพฤติกรรมศาสตร์มาเป็นด้านอุตสาหกรรม โดยควรเน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

1.4.4 การกำหนดเงื่อนไขให้ตีพิมพ์ผลงานวิจัยในวารสารเป็นผลทำให้ผู้เรียนจบยาก กลายเป็นการกำหนดมาตรฐานของหลักสูตรที่ซ้ำซ้อนในการจัดการ ดังนั้นการตีพิมพ์งานวิจัยลงวารสารควรปรับลดเหลือ 1 เรื่อง หรือ กำหนดว่าตีพิมพ์ได้ทั้งวารสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.4.5 การนำเสนอผลงานในการประชุมทางวิชาการระดับนานาชาติ ควรปรับเป็นการเข้าร่วมประชุมทางวิชาการระดับนานาชาติ

1.4.6 การเป็นสมาชิกของสมาคมด้านวิชาชีพต่าง ๆ จะสามารถช่วย

เอกสารนี้ นักศึกษาได้มากในการเผยแพร่งานวิจัย เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ 1.4.7 สถาบันควรสร้างความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมในการเผยแพร่

งานวิจัย เพื่อช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถบรรลุเงื่อนไขของการจบการศึกษา ทั้งนี้เงื่อนไขการจบไม่น่าปรับลด แต่ควรหาหนทางให้ผู้เรียนได้ลงเผยแพร่งานวิจัยและบทความมากขึ้น

1.4.8 ผู้สอนอาจฝึกฝนให้ผู้เรียนเขียนงานวิจัยและบทความลงในวารสาร
แทนการทำรายงาน

2. การนำหลักสูตรไปใช้ ในส่วนของ

2.1 การบริหารหลักสูตร พบว่า

2.1.1 การกำหนดนโยบายในการบริหารหลักสูตรไม่ชัดเจน

2.1.2 ขาดเอกภาพในการบริหารจัดการหลักสูตร

2.1.3 บัณฑิตวิทยาลัยควรเป็นเพียงผู้ประสานงานไม่ใช่ผู้กำกับว่าจะจบการศึกษาหรือไม่

2.1.4 ควรมีทีมงานในการบริหารหลักสูตร

2.1.5 การประชาสัมพันธ์หลักสูตรมีน้อย

2.2 การจัดกระบวนการเรียนการสอน พบว่า

2.2.1 ในภาพรวมพึงพอใจแต่จำนวนคณาจารย์น้อยเกินไป

2.2.2 ควรคำนึงถึงการจัดอันดับของสถาบันอุดมศึกษาด้วย

2.2.3 การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรนี้จะต้องสะท้อนถึง ภาวะผู้นำ การตรวจสอบได้ และการคิดนอกกรอบ

2.3 การสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตร

2.3.1 ควรมีการสร้างความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทั่วประเทศ

2.3.2 การจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมามีการนำนักศึกษาออกไปดูงานยังสถานประกอบการซึ่งมีประโยชน์แก่ผู้เรียน

2.3.4 ในหลักสูตรไม่ได้ระบุไว้ถึงการทำความร่วมมือกับสถานประกอบการ ที่ผ่านมามีการไปศึกษาดูงานก็เพียงแต่ให้ประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการแก่ผู้เรียนเท่านั้น ไม่ได้ทำความร่วมมือในด้านอื่น ๆ

2.3.5 สถาบันยังขาดการทำความร่วมมือกับสถานประกอบการและหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อเปิดกว้างในวิสัยทัศน์

2.4 การส่งเสริมทางด้านวิชาการ

2.4.1 ขาดการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการของผู้เรียนกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2.4.2 หากพิจารณาถึงเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาการดำเนินการแล้วพบว่า การพิจารณาคัดเลือกผู้เรียนควรมีมาตรฐานและมีเกณฑ์ที่ชัดเจน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้

2.4.3 ควรมีการสรรหาผู้สอนที่เชี่ยวชาญ ในอีกแง่หนึ่งการสรรหาบุคลากรจากภายในจะเป็นการสร้างขวัญ กำลังใจในการทำงาน

2.4.4 ในการติดตามผลการใช้หลักสูตรในระดับปริญญาเอกขาดการประเมินผู้สอนโดยผู้เรียนด้วย

2.4.5 การส่งเสริมการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรปัจจุบันลดน้อยลง ทำให้ความสัมพันธ์รุ่นพี่รุ่นน้องลดลง

2.4.6 การขาดเอกภาพในการบริหารจัดการหลักสูตรของคณะทำให้เกิดปัญหาของการขาดการส่งเสริมทางด้านวิชาการ

2.4.7 ปัญหาเรื่องการศึกษาที่ผู้เรียนต้องนำวัสดุ อุปกรณ์มาเองนั้น เกิดจากทางคณะฯ ไม่จัดบุคลากรไว้ประสานงาน ดูแล ขาดหัวใจของการให้บริการ หากทำให้ความประทับใจของผู้เรียนต่อหลักสูตรลดลง จะส่งผลให้จำนวนผู้เรียนลดลงด้วย

3. ผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร พบว่า

3.1 ผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรดีมากสอดคล้องกับการทำงาน

3.2 ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากหลักสูตรมากอันเป็นผลทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการเพิ่มวิทยฐานะและพัฒนางานในวิชาชีพได้

จากการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สามารถสรุปผลการสนทนากลุ่มจากมติที่เป็นเอกฉันท์ของผู้เชี่ยวชาญตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยดังที่ได้เสนอผลข้างต้น ผู้วิจัยนำผลการวิจัยที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการร่างรูปแบบของหลักสูตร โดยมีขั้นตอนการร่างรูปแบบหลักสูตร ดังนี้

1.วิเคราะห์เปรียบเทียบหลักสูตรดุสิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ

2.วิเคราะห์เปรียบเทียบ โครงสร้างหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา

3.ศึกษาเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 ของกระทรวงศึกษาธิการ

4.ศึกษาข้อบังคับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2549

5.นำผลที่ได้จากข้อ 1-4 มาวิเคราะห์ร่วมกับผลที่ได้จากการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรเพื่อเสนอร่างรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร

เอกสารนี้ ถัดจากกระบัง จากเดิม 84 หน่วยกิต เป็น 76 หน่วยกิตดังนี้ เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 76 หน่วยกิต ทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงสร้างหลักสูตร

1) หมวดภาษาต่างประเทศ (ไม่นับหน่วยกิต)	4	หน่วยกิต
2) หมวดวิชาบังคับ	30	หน่วยกิต
ก. หมวดการบริหารอาชีวศึกษา	11	หน่วยกิต
ข. หมวดพัฒนาวิชาชีพ	11	หน่วยกิต
ค. หมวดพัฒนาการวิจัย	8	หน่วยกิต
3) หมวดวิชาเลือก	10	หน่วยกิต
3.1 หมวดวิจัยทางอาชีวศึกษา		
3.2 หมวดการบริหารคุณภาพทางการศึกษา		
3.3 หมวดภาวะผู้นำทางอาชีวศึกษา		
3.4 หมวดการบริหารทรัพยากรมนุษย์		
3.5 หมวดการจัดการสารสนเทศทางการบริหาร		
3.6 หมวดนโยบายและการวางแผน		
4) วิทยานิพนธ์	36	หน่วยกิต

ทั้งนี้รายละเอียดของรูปแบบหลักสูตรที่ได้จากการสนทนากลุ่มปรากฏอยู่ในภาคผนวก ค

ตอนที่ 2 เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าคะแนนสูงสุด ค่าคะแนนต่ำสุด และค่าพิสัย ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 1 ของการประชุมอภิปรายร่วมกัน

ที่	ข้อความ	\bar{x}	min	max	rang
1.	ปรัชญาของหลักสูตรได้กำหนดคุณลักษณะของผู้เรียน สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน	73.0	50	80	30
2.	จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกำหนดแนวทางในการสอน	72.8	60	90	30
3.	คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์สมัคร	80.0	60	100	40
4.	วิธีการคัดเลือกเข้าศึกษา	77.0	60	100	40
5.	ระบบการศึกษา	78.0	60	90	30
6.	การวัดผลและสำเร็จการศึกษา	79.0	60	100	40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น มิใช่เอกสารที่เผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ในการค้า ไม่ว่ากรณีใดก็ตาม หากมีข้อผิดพลาดประการใด ขออภัยและต้องอ้างอิงถึงที่มาของเอกสารทุกครั้งในการนำไปใช้

7.	จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	72.8	59	85	26
8	จำนวนหน่วยกิตในหมวดภาษาต่างประเทศ	75.0	60	85	25
9.	เงื่อนไขในหมวดภาษาต่างประเทศ	80.0	70	85	15
10.	จำนวนหน่วยกิตในหมวดวิชาบังคับ	74.0	60	90	30
11.	การจัดหมวดวิชาข้อย่อยในหมวดวิชาบังคับ	74.0	60	90	30
12.	จำนวนหน่วยกิตในหมวดการบริหารอาชีวศึกษา	76.0	60	85	25
13.	รายวิชาในหมวดการบริหารอาชีวศึกษา	80.0	70	90	20
14.	จำนวนหน่วยกิตในหมวดพัฒนาวิชาชีพ	79.0	70	85	15
15.	รายวิชาในหมวดพัฒนาวิชาชีพ	77.0	70	85	15
16.	จำนวนหน่วยกิตในหมวดพัฒนาการวิจัย	80.0	60	90	30
17.	รายวิชาในหมวดพัฒนาการวิจัย	80.0	60	90	30
18.	จำนวนหน่วยกิตในหมวดวิชาเลือก	77.8	60	90	30
19.	การจัดหมวดวิชาข้อย่อยในหมวดวิชาเลือก	81.0	70	90	20
20.	รายวิชาในหมวดวิจัยทางการอาชีวศึกษา	79.2	61	95	34
21.	รายวิชาในหมวดภาวะผู้นำทางการอาชีวศึกษา	76.2	61	90	29
22.	รายวิชาในหมวดการบริหารทรัพยากรมนุษย์	71.0	60	85	25
23	รายวิชาในหมวดการจัดการสารสนเทศทางการบริหาร	74.2	60	90	30
24.	รายวิชาในหมวดนโยบายและการวางแผน	74.0	60	90	30
25.	รายวิชาในหมวดการบริหารคุณภาพทางการศึกษา	74.0	60	90	30
26.	การจัดแผนการศึกษาในแต่ละภาคเรียน	79.2	70	90	20
27.	การจัดทำคำอธิบายรายวิชา	75.2	61	85	24
28.	เงื่อนไขของวิทยานิพนธ์	81.2	70	90	20
29	การสอบวัดคุณสมบัติคุณวุฒิบัณฑิต	82.0	70	90	20
	รวมเฉลี่ย	77.0	62.48	89.48	27.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 77.0 ค่าเฉลี่ยคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 62.48 ค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุดเท่ากับ 89.48 และค่าเฉลี่ยพิสัยเท่ากับ 27.00 โดยมีค่าเฉลี่ยรายข้ออยู่ระหว่าง 71.0 -82.0 ค่าคะแนนต่ำสุดรายข้ออยู่ระหว่าง 50 -70 ค่าคะแนนสูงสุดรายข้ออยู่ระหว่าง 80 - 100 และค่าพิสัยรายข้ออยู่ระหว่าง 15-40 ตามลำดับ

จากค่าคะแนนดังกล่าวเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ในข้อ

ที่ 1,2,4,5,6,7,8,10,11,12,14,15,18,20,21,22,23,24,25,26 และ 27 มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 80 และไม่มีข้อคำถามใดที่มีค่าพิสัยสูงกว่า 40

จากผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญได้ร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. ควรเขียนปรัชญาของหลักสูตรให้กระชับและชัดเจนว่าต้องการผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะอย่างไร
2. ควรลดจำนวนหน่วยกิตลงโดยการควมรวมรายวิชาบางรายวิชาที่สัมพันธ์กันเข้าด้วยกัน
3. ควรแสดงจำนวนคาบทฤษฎี จำนวนคาบปฏิบัติ และจำนวนคาบนอกเวลาที่นักศึกษาจะต้องค้นคว้าด้วยตนเองนอกชั้นเรียนกำกับไว้ในทุกรายวิชา
4. ควรกำหนดมาตรฐานอาชีพเพื่อแปลงไปสู่มาตรฐานหลักสูตรหรือมาตรฐานการศึกษา และกำหนดรายวิชาให้ครอบคลุม
5. ควรกำหนดรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการทางอาชีวะและเทคนิคศึกษาเข้าไว้ด้วย
6. ควรเน้นรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในรูปแบบของสัมมนาการออกแบบงานวิจัยโดยเน้นการวิจัยเชิงคุณภาพ
7. ควรจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาและส่งเสริมบุคลิกภาพบัณฑิต โดยสอดแทรกเข้าไว้ในรายวิชาต่างๆ เพื่อพัฒนาความเป็นมืออาชีพ
8. ควรเน้นการสร้างควมมีคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนจรรยาบรรณในวิชาชีพเข้าไว้ในกิจกรรมของแต่ละรายวิชาที่จัด
9. ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกเรียนได้หลากหลายรายวิชาทั้งต่างคณะและต่างสถาบันโดยการเทียบโอนหน่วยกิต
10. ควรปรับจำนวนหน่วยกิตในบางรายวิชาจาก 2 หน่วยกิตเป็น 3 หน่วยกิต
11. ควรจัดให้นักศึกษาได้มีโอกาสเรียนกับอาจารย์ชาวต่างประเทศเพื่อพัฒนาแนวความคิดให้หลากหลายรวมถึงการใช้ภาษา
12. ควร มีเอกลักษณ์ของหลักสูตรในการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาเอกให้เป็นมาตรฐานสากล
13. ควรปรับเงื่อนไขการตีพิมพ์เผยแพร่งานวิจัยในวารสารนานาชาติให้เป็นวารสารที่ยอมรับได้ในประเทศ
14. ควรจัดหมวดหมู่รายวิชาให้กระชับทั้งในรายวิชาแกน รายวิชาสัมพันธ์ และรายวิชา

เอกสารนี้เฉพาะโดยในแต่ละรายวิชาจะประกอบไปด้วยส่วนของความรู้และทักษะตามมาตรฐานของไม่ว่ากรณีหลักสูตรให้สนองตอบต่อวิชาชีพ เนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

15. ควรจัดประสบการณ์ที่หลากหลายให้แก่ผู้เรียนทั้งการศึกษาดูงาน การฝึกอบรม การสัมมนา
16. ควรเพิ่มรายวิชาสัมมนาเพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นร่วมกัน
17. รายวิชาภาษาอังกฤษควรเป็น Professional English โดยให้ปรับเป็น 3 หน่วยกิต และให้เป็นข้อกำหนดในการจบหลักสูตร โดยไม่นับหน่วยกิต
18. ควรกำหนดรายวิชาที่เป็นการศึกษารายบุคคลเข้าไว้ด้วย
19. ควรเน้นการจัดการทรัพยากรมนุษย์ควบคู่ในรายวิชาในหมวดการบริหารทรัพยากรมนุษย์
20. รายวิชาในหมวดพัฒนาวิชาชีพน่าจะเน้นด้านการบริหารงบประมาณควบคู่กับการบริหารการเงิน
21. ควรระบุด้วยการสอบวัดคุณสมบัตินักศึกษามีขีดความสามารถสอบได้กี่ครั้ง
22. การปรับหลักสูตรหากมีการปรับโครงสร้างของหลักสูตรจะต้องแจ้งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
23. ให้พิจารณาว่าจะต้องมีใบประกอบวิชาชีพผู้บริหารอาชีวศึกษาหรือไม่ ในกรณีที่สอนในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ถ้ามีควรปรับไว้ในหลักสูตรด้วยเพื่อให้แน่ใจว่าผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหารอาชีวศึกษาควบคู่ไปด้วย โดยพิจารณาจากมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นเกณฑ์
24. ควรมีรายวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับภาระงาน กลุ่มอาชีพ โลกของภาระงานแขนงอาชีพต่างๆ เพื่อให้สามารถผลิตกำลังคนเพื่อสร้างอาชีพใหม่อาจอยู่ในรูปของรายวิชาสัมมนา
25. ควรเน้นรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเปรียบเทียบกับที่มีความหลากหลายทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อนและเปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้นแก่ผู้ศึกษา

ตารางที่ 4.2 แสดง ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าคะแนนสูงสุด ค่าคะแนนต่ำสุด และค่าพิสัย ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบปีที่ 2 ของการประชุมอภิปรายร่วมกัน

ที่	ข้อความ	\bar{x}	min	max	rang
1.	ปรัชญาของหลักสูตร ได้กำหนดคุณลักษณะของผู้เรียน สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน	87.0	80	100	20
2.	จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกำหนดแนวทางในการสอน	85.0	70	100	30
3.	คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์สมัคร	90.0	85	100	15
4.	วิธีการคัดเลือกเข้าศึกษา	91.0	80	100	20
5.	ระบบการศึกษา	90.0	80	100	20

6.	การวัดผลและสำเร็จการศึกษา	92.0	85	100	15
7.	จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	89.0	80	100	20
8	จำนวนหน่วยกิตในหมวดภาษาต่างประเทศ	83.0	80	90	10
9.	เงื่อนไขในหมวดภาษาต่างประเทศ	83.0	80	90	10
10.	จำนวนหน่วยกิตในหมวดวิชาบังคับ	90.2	80	100	20
11.	การจัดหมวดวิชาข้อย่อยในหมวดวิชาบังคับ	91.0	80	100	20
12.	จำนวนหน่วยกิตในหมวดการบริหารอาชีวศึกษา	89.0	85	100	15
13.	รายวิชาในหมวดการบริหารอาชีวศึกษา	88.2	81	100	19
14.	จำนวนหน่วยกิตในหมวดพัฒนาวิชาชีพ	87.4	80	100	20
15.	รายวิชาในหมวดพัฒนาวิชาชีพ	88.4	80	90	10
16.	จำนวนหน่วยกิตในหมวดพัฒนาการวิจัย	93.0	85	100	15
17.	รายวิชาในหมวดพัฒนาการวิจัย	88.4	82	100	18
18.	จำนวนหน่วยกิตในหมวดวิชาเลือก	91.0	80	100	20
19.	การจัดหมวดวิชาข้อย่อยในหมวดวิชาเลือก	88.2	80	100	20
20.	รายวิชาในหมวดวิจัยทางการอาชีวศึกษา	88.8	82	100	18
21.	รายวิชาในหมวดภาวะผู้นำทางการอาชีวศึกษา	89.0	85	100	15
22.	รายวิชาในหมวดการบริหารทรัพยากรมนุษย์	84.2	80	90	10
23	รายวิชาในหมวดการจัดการสารสนเทศทางการบริหาร	87.8	80	100	20
24.	รายวิชาในหมวดนโยบายและการวางแผน	89.0	85	100	15
25.	รายวิชาในหมวดการบริหารคุณภาพทางการศึกษา	88.0	80	100	20
26.	การจัดแผนการศึกษาในแต่ละภาคเรียน	95.0	85	100	15
27.	การจัดทำคำอธิบายรายวิชา	87.0	85	90	5
28.	เงื่อนไขของวิทยานิพนธ์	89.0	80	100	20
29	การสอบวัดคุณสมบัติคุณวุฒิบัณฑิต	95.0	85	100	15
	รวมเฉลี่ย	88.9	81.4	98.3	16.9

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
คุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ในรอบที่ 2 มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 88.9 ค่าเฉลี่ย
คะแนนต่ำสุดเท่ากับ 81.4 ค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุดเท่ากับ 98.3 และค่าเฉลี่ยพิสัยเท่ากับ 16.9 โดยมี
ค่าเฉลี่ยรายข้ออยู่ระหว่าง 83.0 - 95.0 ค่าคะแนนต่ำสุดรายข้ออยู่ระหว่าง 70 - 85 ค่าคะแนนสูงสุด
รายข้ออยู่ระหว่าง 90 - 100 และค่าพิสัยรายข้ออยู่ระหว่าง 5-30 ตามลำดับ

จากค่าคะแนนดังกล่าวเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อ
รูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ไม่มี
ค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อใดที่ต่ำกว่า 80 และไม่มีข้อคำถามใดที่มีค่าพิสัยสูงกว่า 40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ภายใต้การใช้งานเพื่อวัตถุประสงค์ทางการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรรมใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 แสดง ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าคะแนนสูงสุด ค่าคะแนนต่ำสุด ค่าพิสัย และค่าน้ำหนัก ความ
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในรอบที่ 3 ของการประชุมอภิปรายร่วมกัน

ที่	ข้อความ	\bar{x}	min	max	rang	ค่าน้ำหนัก
1.	ปรัชญาของหลักสูตรได้กำหนดคุณลักษณะของผู้เรียน สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน	91.2	81	100	19	0.97
2.	จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกำหนดแนวทางในการสอน	92.0	85	100	15	0.98
3.	คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์สมัคร	98.0	90	100	10	1.04
4.	วิธีการคัดเลือกเข้าศึกษา	99.0	95	100	5	1.05
5.	ระบบการศึกษา	98.0	90	100	10	1.04
6.	การวัดผลและสำเร็จการศึกษา	95.0	90	100	10	1.01
7.	จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	95.0	90	100	10	1.01
8.	จำนวนหน่วยกิตในหมวดภาษาต่างประเทศ	89.0	80	100	20	0.95
9.	เงื่อนไขในหมวดภาษาต่างประเทศ	91.0	80	100	20	0.97
10.	จำนวนหน่วยกิตในหมวดวิชาชีพบังคับ	96.0	90	100	10	1.02
11.	การจัดหมวดวิชาย่อยในหมวดวิชาชีพบังคับ	95.0	90	100	10	1.01
12.	จำนวนหน่วยกิตในหมวดการบริหารอาชีวศึกษา	96.0	90	100	10	1.02
13.	รายวิชาในหมวดการบริหารอาชีวศึกษา	91.0	85	100	15	0.97
14.	จำนวนหน่วยกิตในหมวดพัฒนาวิชาชีพ	96.0	90	100	10	1.02
15.	รายวิชาในหมวดพัฒนาวิชาชีพ	91.0	85	100	15	0.97
16.	จำนวนหน่วยกิตในหมวดพัฒนาการวิจัย	98.0	90	100	10	1.04
17.	รายวิชาในหมวดพัฒนาการวิจัย	95.0	85	100	15	1.01
18.	จำนวนหน่วยกิตในหมวดวิชาเลือก	96.0	90	100	10	1.02
19.	การจัดหมวดวิชาย่อยในหมวดวิชาเลือก	92.0	85	100	15	0.98
20.	รายวิชาในหมวดวิจัยทางการอาชีวศึกษา	93.0	85	100	15	0.99
21.	รายวิชาในหมวดภาวะผู้นำทางการอาชีวศึกษา	90.8	85	100	15	0.97
22.	รายวิชาในหมวดการบริหารทรัพยากรมนุษย์	88.0	85	90	5	0.94
23.	รายวิชาในหมวดการจัดการสารสนเทศทางการบริหาร	91.0	85	100	15	0.97
24.	รายวิชาในหมวดนโยบายและการวางแผน	93.0	85	100	15	0.99
25.	รายวิชาในหมวดการบริหารคุณภาพทางการศึกษา	92.0	85	100	15	0.98
26.	การจัดแผนการศึกษาในแต่ละภาคเรียน	97.0	85	100	15	1.03
27.	การจัดทำคำอธิบายรายวิชาเพื่อการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆก็ตาม	90.4	85	95	10	0.96
28.	เงื่อนไขของวิทยานิพนธ์	93.2	85	100	15	0.99

29	การสอบวัดคุณสมบัตินุษฎีบัณฑิต	100.0	100	100	0	1.07
	รวมเฉลี่ย	93.9	87.1	99.5	12.4	1.00

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 93.9 ค่าเฉลี่ยคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 87.1 ค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุดเท่ากับ 99.5 และค่าเฉลี่ยพิสัยเท่ากับ 12.4 โดยมีค่าเฉลี่ยรายข้ออยู่ระหว่าง 88.0 -100.0 ค่าคะแนนต่ำสุดรายข้ออยู่ระหว่าง 80-100 ค่าคะแนนสูงสุดรายข้ออยู่ระหว่าง 90 - 100 ค่าพิสัยรายข้ออยู่ระหว่าง 0 -20 ตามลำดับ และค่าน้ำหนักรวมเท่ากับ 1

เมื่อพิจารณาความสอดคล้องของรายการที่ประเมินตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน โดยมีค่าเฉลี่ยรวมตั้งแต่ 80 ขึ้นไป มีค่าคะแนนต่ำสุดสูงสุดเท่ากับ 87.1- 99.5 ทำให้พิสัยมีค่าเท่ากับ 12.4 โดยค่าพิสัยที่ยอมรับได้ว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันไม่ควรมากกว่า 40 และค่าน้ำหนักรวมเท่ากับ 1

ตารางที่ 4.4 แสดง ค่าประเมินสุดโต่ง (The Outliner Ratings) ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในรอบที่ 3 ของการประชุมอภิปรายร่วมกัน

ชั้นที่	คะแนน	ความถี่	ความถี่สะสม	ร้อยละของ ความถี่สะสม	ช่วงห่างระหว่าง ชั้น
1	80	3	3	0.4	ชั้นที่ 1-2 = 1
2	81	1	4	1	ชั้นที่ 2-3 = 4
3	85	18	22	3	ชั้นที่ 3-4 = 4
4	89	1	23	3	ชั้นที่ 4-5 = 1
5	90	58	81	10	ชั้นที่ 5-6 = 1
6	91	1	82	11	ชั้นที่ 6-7 = 1
7	92	1	83	11	ชั้นที่ 7-8 = 3
8	95	8	91	12	ชั้นที่ 8-9 = 5
9	100	83	389	50	
รวม		174	778	100.0	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4 พบว่าไม่มีค่าประเมินสุดโต่ง โดยพิจารณาจากการคำนวณช่วงห่างระหว่างชั้น พบว่าไม่มีค่าช่วงห่างใดที่มีค่าเกิน 20 โดยมีค่าสูงสุดคือ 5 และค่าร้อยละของความถี่สะสมที่มีค่าคะแนนตั้งแต่ 85 คะแนน มีเพียงร้อยละ 3

จากการศึกษารูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ด้วยวิธีการประมูมอภิปรายร่วมกันของผู้เชี่ยวชาญ ดังปรากฏในตารางที่ 1 - 4 ซึ่งแสดงผลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังที่ได้จากการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรเพื่อเสนอร่างรูปแบบการจัดหลักสูตรดังปรากฏในภาคผนวก ก จากเดิม 76 หน่วยกิต เป็น 75 หน่วยกิต ดังนี้

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 75 หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตร

1) หมวดภาษาต่างประเทศ (ไม่นับหน่วยกิต)	6	หน่วยกิต
2) หมวดวิชาบังคับ	33	หน่วยกิต
ก. หมวดการบริหารอาชีวศึกษา	15	หน่วยกิต
ข. หมวดพัฒนาวิชาชีพ	12	หน่วยกิต
ค. หมวดพัฒนาการวิจัย	6	หน่วยกิต
3) หมวดวิชาเลือก	6	หน่วยกิต
3.1 หมวดวิจัยทางอาชีวศึกษา		
3.2 หมวดการบริหารคุณภาพทางการศึกษา		
3.3 หมวดภาวะผู้นำทางอาชีวศึกษา		
3.4 หมวดการบริหารทรัพยากรมนุษย์		
3.5 หมวดการจัดการสารสนเทศทางการบริหาร		
3.6 หมวดนโยบายและการวางแผน		
4) วิทยานิพนธ์	36	หน่วยกิต

ทั้งนี้รายละเอียดของรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ได้จากการประมูมอภิปรายดังปรากฏอยู่ในเอกสารหลักสูตรฉบับปรับปรุง ปี 2550 (ภาคผนวก ก)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษาโดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม เพื่อรวบรวมความคิดและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในวงการอาชีวศึกษา การบริหารการศึกษาที่มีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตร ร่วมกับผู้สำเร็จการศึกษา และผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ เพื่อให้ได้แนวทางที่จะปรับปรุงสภาพการจัดการเรียนการสอน และปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการเพื่อให้การผลิตคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา นี้มีคุณภาพตรงตามความต้องการ และสอดคล้องกับสภาพการทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งยังสามารถผลิตคุณวุฒิบัณฑิตที่มุ่งตอบสนองความต้องการของทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นวงการการศึกษา การอุตสาหกรรม ตลอดจนการวิจัยทางการอาชีวศึกษาในระดับสูงอีกด้วย โดยผลการวิจัยได้นำเสนอรูปแบบของการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งรูปแบบของการจัดหลักสูตรนี้ได้ผ่านการวิเคราะห์ความสอดคล้องโดยวิธีการประชุมแบบอภิปราย (Multi – Attribute Consensus Reaching : MACR) โดยผู้ร่วมประชุมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารอาชีวศึกษาหรือการบริหารการศึกษา นักการศึกษารวมถึงผู้บริหารต้นสังกัดของผู้สำเร็จการศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ ทั้งนี้ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดหลักสูตร ครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้สำเร็จการศึกษา รวมถึงผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 – 2548 รวม 35 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์สงวนไว้สำหรับภายในงานเพื่อการศึกษาดูงานเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหารอาชีวศึกษาหรือการบริหารการศึกษาและผู้บริหารต้นสังกัดของผู้สำเร็จการศึกษาหรือผู้ที่กำลังศึกษาอยู่

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ในส่วนที่เป็นผู้สำเร็จการศึกษา รวมถึงผู้ที่กำลังศึกษา 11 คน ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารอาชีวศึกษาหรือการบริหารการศึกษาและผู้บริหารต้นสังกัดของผู้สำเร็จการศึกษาหรือผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ 20 คนรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 26 คน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละขั้นตอนของการวิจัย มีดังนี้คือ

ขั้นตอนที่ 1 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย เพื่อปรับปรุงแก้ไขกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงให้มากที่สุด ตามความต้องการของผู้เรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยคัดเลือกจากผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจำนวน 4 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน และผู้ดำเนินการประชุมอีก 1 คน รวมทั้งสิ้น 8 คน

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตร โดยศึกษาจากผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จำนวน 5 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารอาชีวศึกษารวมถึงผู้บริหารต้นสังกัดของผู้สำเร็จการศึกษาหรือผู้ที่กำลังศึกษาอยู่จำนวน 2 คน และผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มอีก 1 คน รวมทั้งสิ้น 8 คนซึ่งเป็นคนละกลุ่มกับขั้นตอนที่ 1

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสอดคล้องโดยวิธีการประชุมแบบอภิปราย (Multi - Attribute Consensus Reaching : MACR) เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยผู้ร่วมประชุมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารอาชีวศึกษาหรือการบริหารการศึกษารวมถึงผู้บริหารต้นสังกัดของผู้สำเร็จการศึกษาหรือผู้ที่กำลังศึกษาอยู่จำนวน รวมทั้งสิ้น 10 คน ทั้งนี้ใช้ผลการวิเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูลครบทั้งสามรอบเพียง 6 คน ดังรายชื่อใน ภาคผนวก ก

5.3 สรุปผลการวิจัย

สรุปผลของการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

5.3.1 จากการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังจากการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัยพบว่า

ด้านองค์ประกอบของหลักสูตรในส่วนของปรัชญา ควรเน้นการเป็นผู้นำที่ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้บริหาร มีความสามารถในการจัดการความรู้ รวมทั้งนวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยยึดมุ่งหมายในการผลิตบัณฑิตเพื่อเป็นนักวิชาการ เป็นนักวิจัยและเป็นนักบริหารทั้งนี้เพื่อให้

ผู้เรียนเป็นผู้มีความสามารถด้านการจัดการความรู้ ด้านการวิจัย ด้านเทคโนโลยี และด้านการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง แม้โครงสร้างหลักสูตรดีมีมาตรฐานแต่ควรสร้างความเข้าใจกับผู้เรียนเกี่ยวกับหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตควรปรับลดลง โดยอิงเกณฑ์ของ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และปรับให้สอดคล้องกับปรัชญาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อมุ่งเน้นให้บัณฑิตมีความรู้ในด้าน Management Development, Professional Development, and Research Development การจัดแบ่งโครงสร้างของหลักสูตรควรแบ่งออกเป็นรายวิชาที่เรียน (Course Work) การฝึกปฏิบัติ (Practicum) และการทำวิทยานิพนธ์ (Dissertation) โดยรายวิชาภาษาอังกฤษไม่ต้องกำหนดเป็นหน่วยกิต แต่อาจกำหนดเป็นเงื่อนไขของการจบหลักสูตรแทน การจัดหลักสูตรควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ไปเรียนต่างคณะ ที่มีความสามารถสอนในรายวิชานั้น ๆ โดยหลักสูตรควรเน้นให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าทำ กล้ารับผิดชอบ สามารถคิดนอกกรอบ เพื่อสร้างให้เป็นนักบริหาร นักวิจัย และนักจัดการ ทั้งนี้ควรบูรณาการบางรายวิชาในหลักสูตรเข้าด้วยกันโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ความคิดสร้างสรรค์ และจัดการเรียนการสอนควรใช้ 2 ภาษาควบคู่กันเพื่อช่วยเพิ่มทักษะทางภาษาให้แก่ผู้เรียน ควรฝึกเขียนงานวิจัยและบทความลงในวารสารแทนการทำรายงาน ควรส่งเสริมการเป็นสมาชิกของสมาคมด้านวิชาชีพ และสถาบันควรสร้างความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมให้มากขึ้น เพื่อช่วยให้นักศึกษาได้มีแหล่งในการเผยแพร่งานวิจัยมากขึ้น และในส่วนของเงื่อนไขและข้อกำหนดของหลักสูตร พบว่า หลักสูตรมีเงื่อนไขการจบยุ่งยากแต่เมื่อจบแล้วเป็นที่ยอมรับจากภายนอก สามารถนำไปปรับใช้ในการทำงาน และเป็นจุดเด่นของสถาบัน แต่ควรปรับปรุงเงื่อนไขการนำเสนอผลงานในการประชุมทางวิชาการระดับนานาชาติ เป็นการเข้าร่วมประชุมทางวิชาการระดับนานาชาติแทน ส่วนการกำหนดเงื่อนไขให้ตีพิมพ์บทความวิจัยเรื่องสั้น 2 เรื่อง และเรื่องยาว 1 เรื่อง หรือ เรื่องยาว 2 เรื่อง ลงในวารสารเฉพาะภาษาอังกฤษ ปรับเป็นการตีพิมพ์บทความวิจัย 1 เรื่อง และตีพิมพ์ได้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยในขณะที่เรียนผู้สอนควรสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เป็นสมาชิกของสมาคมด้านวิชาชีพต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้มากในการเผยแพร่ผลงานวิจัยของผู้เรียน ซึ่งจะสอดคล้องกับเงื่อนไขของการจบการศึกษา และเพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถศึกษาจนจบตามหลักสูตรได้นั้นการทำวิทยานิพนธ์ จึงควรปรับเปลี่ยนจากการอิงด้านพฤติกรรมศาสตร์เพียงด้านเดียวมาเพิ่มเติมในด้านอุตสาหกรรม ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความหลากหลายในการเลือกหัวข้อเพื่อทำงานวิจัยของนักศึกษา

ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ในส่วนของการบริหารหลักสูตร มีปัญหาด้านการกำหนดนโยบายในการบริหารหลักสูตร ไม่ชัดเจนและขาดทีมงานในการบริหารหลักสูตร ส่งผลให้ขาดเอกภาพในการบริหารจัดการหลักสูตร และการประชาสัมพันธ์หลักสูตรมีน้อย อีกทั้งบัณฑิตวิทยาลัยควรเป็นเพียงผู้ประสานงาน ไม่ใช่ผู้กำกับว่าจะจบการศึกษาหรือไม่ ในส่วนของการจัดกระบวนการเรียนการสอน จะต้องให้ความสำคัญต่อการสร้างภาวะผู้นำ การคิดนอกกรอบ การจัดการ

ไม่ว่าการตรวจสอบได้เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในเรื่องการไปใช้

จัดอันดับสถาบันอุดมศึกษาด้วย และจำนวนคณาจารย์ในหลักสูตรมีน้อยจึงควรพิจารณาคัดสรรเพิ่มเติม ในส่วนของการสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตรนั้น สถาบันควรสร้างความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทั่วประเทศ อีกทั้งควรทำความร่วมมือกับสถานประกอบการและหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการแก่ผู้เรียนให้มากขึ้น ในส่วนของการส่งเสริมทางด้านวิชาการ ยังขาดการพิจารณาเพื่อเชื่อมโยงความต้องการของผู้เรียนกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน หากพิจารณาถึงเกณฑ์การคัดเลือกผู้เรียนควรมีความเป็นมาตรฐานและชัดเจนเพื่อให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง ควรให้ความสำคัญต่อการสรรหาผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำการประเมินผู้สอนด้วย รวมทั้งควรให้ความสำคัญกับสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยจัดบุคลากรทำหน้าที่ประสานงาน เพื่อส่งเสริมศักยภาพทางด้านวิชาการของหลักสูตร นอกจากการให้ความสำคัญกับกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรแล้ว ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรให้มากขึ้นเพื่อสร้างเสริมสัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง

ด้านผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรเป็นไปอย่างสอดคล้องกับการทำงาน อีกทั้งผู้เรียนได้รับประโยชน์จากหลักสูตรมากอันเป็นผลทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการเพิ่มวิทยฐานะและพัฒนางานในวิชาชีพได้อย่างแท้จริง

ผลจากการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สามารถนำมาสร้างรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยมีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 76 หน่วยกิต จากจำนวนหน่วยกิตเดิมที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 84 หน่วยกิต (ภาคผนวก ค)

5.3.2 จากการนำเสนอรูปแบบการจัดการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ด้วยการประชุมอภิปรายแบบ MACR ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัยพบว่า

5.3.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1) รอบที่ 1 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกัน ต่อรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อต่ำกว่า 80 จำนวน 21 ข้อ แต่ไม่มีข้อคำถามใดที่มีค่าพิสัยสูงกว่า 40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้แล้ว 2) รอบที่ 2 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันต่อรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา โดยมีค่าคะแนน

เฉลี่ยรายข้อทุกข้อไม่ต่ำกว่า 80 คะแนน และไม่มีข้อคำถามใดที่มีค่าพิสัยสูงกว่า 40

3) รอบที่ 3 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันต่อรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยรายข้อทุกข้อไม่ต่ำกว่า 80 คะแนน ไม่มีข้อคำถามใดที่มีค่าพิสัยสูงกว่า 40 คำนำนั้หนักรวมเท่ากับ 1 และไม่มีค่าประเมินสุดโต่ง โดยพิจารณาจากการคำนวณช่วงห่างระหว่างขั้น พบว่าไม่มีค่าช่วงห่างใดที่มีค่าเกิน 20 และค่าร้อยละของความถี่สะสมที่มีค่าคะแนนตั้งแต่ 85 คะแนน มีเพียงร้อยละ 3

5.3.2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากผลการร่วมอภิปรายของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า

การเขียนปรัชญาของหลักสูตรควรกระชับและชัดเจนว่าต้องการผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะอย่างไร อีกทั้งหลักสูตรควรมีเอกลักษณ์ของการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาเอกให้เป็นมาตรฐานสากล ควรพิจารณาปรับลดจำนวนหน่วยกิตลงโดยการรวบรวมรายวิชาบางรายวิชาที่สัมพันธ์กันเข้าด้วยกัน เมื่อปรับลดหน่วยกิตแล้วควรแสดงจำนวนคาบทฤษฎี คาบปฏิบัติ และจำนวนคาบนอกเวลาที่นักศึกษาจะต้องค้นคว้าด้วยตนเองนอกชั้นเรียนกำกับไว้ในทุกรายวิชา นอกจากการปรับหน่วยกิตในภาพรวมแล้ว ควรปรับจำนวนหน่วยกิตรายวิชาในบางรายวิชาจาก 2 หน่วยกิตเป็น 3 หน่วยกิต การจัดหมวดหมู่รายวิชาทั้งในรายวิชาแกน รายวิชาสัมพันธ์ และรายวิชาเฉพาะควรจัดให้กระชับ โดยในแต่ละรายวิชาควรจะไปด้วยส่วนของความรู้และทักษะตามมาตรฐานของหลักสูตรให้สนองตอบต่อวิชาชีพ ควรมีการนำมาตรฐานวิชาชีพมาใช้เพื่อแปลไปสู่มาตรฐานหลักสูตรหรือมาตรฐานการศึกษาและกำหนดรายวิชาให้ครอบคลุมตามมาตรฐานวิชาชีพ อีกทั้งรายวิชาควรเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการทางอาชีวและเทคนิคศึกษา โดยรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยควรจัดในรูปแบบของสัมมนาการวิจัยที่เน้นการวิจัยเชิงคุณภาพ ควรกำหนดรายวิชาที่เป็นการศึกษารายบุคคลเข้าไว้ด้วย ควรจัดให้มีรายวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในหมวดการบริหารทรัพยากรมนุษย์ รายวิชาในหมวดพัฒนาวิชาชีพควรจะเน้นด้านการบริหารงบประมาณควบคู่กับการบริหารการเงิน ควรมีรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการงานแขนงอาชีพต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับการผลิตกำลังคนเพื่อสร้างอาชีพ โดยอาจอยู่ในรูปของรายวิชาสัมมนา ควรจัดให้มีรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเปรียบเทียบกับที่มีความหลากหลายทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อนและเปิดโลกทัศน์ด้านการจัดการศึกษาของนักศึกษาให้กว้างขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาและส่งเสริมบุคลิกภาพความเป็นมืออาชีพของบัณฑิตควรมีการสอดแทรกแนวคิดดังกล่าวเข้าไว้ในรายวิชาต่างๆ อีกทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนจรรยาบรรณในวิชาชีพเข้าสู่การจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชา เพื่อสร้างความหลากหลายให้แก่ผู้เรียน ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกเรียนรายวิชาต่างๆ ทั้งจากต่างคณะและต่างสถาบัน และการศึกษาดูงาน การฝึกอบรม การสัมมนา เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาส

แลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นร่วมกัน การให้โอกาสผู้เรียนได้เรียนกับอาจารย์ชาวต่างประเทศเพื่อพัฒนาแนวความคิดให้หลากหลายรวมถึงการใช้ภาษา โดยรายวิชาภาษาอังกฤษควรเป็น Professional English ปรับเป็น 3 หน่วยกิต และให้เป็นข้อกำหนดในการจบหลักสูตรโดยไม่นับหน่วยกิต มีข้อพึงพิจารณาว่าจะต้องมีใบประกอบวิชาชีพผู้บริหารอาชีวศึกษาหรือไม่ ในกรณีที่สอนในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ถ้ามีควรปรับไว้ในหลักสูตรด้วยเพื่อให้แน่ใจว่าผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหารอาชีวศึกษาควบคู่ไปด้วย โดยพิจารณาจากมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นเกณฑ์ ในส่วนของเงื่อนไขการสอบคุณสมบัติคุณวุฒิบัณฑิต ควรระบุด้วยการสอบวัดคุณสมบัติคุณวุฒิบัณฑิตสามารถสอบได้กี่ครั้ง และการตีพิมพ์เผยแพร่งานวิจัยในวารสารนานาชาติควรปรับเป็นให้เป็นการตีพิมพ์เผยแพร่งานวิจัยในวารสารที่ยอมรับได้ในประเทศ ทั้งนี้หากมีการปรับโครงสร้างของหลักสูตรจะต้องแจ้งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

จากการศึกษารูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยการประชุมอภิปรายทั้ง 3 รอบ ผู้วิจัยได้นำผลที่ได้จากการวิจัยทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาปรับปรุงหลักสูตรอีกครั้งหนึ่งเพื่อความสมบูรณ์ครบถ้วนของหลักสูตร จากรูปแบบของหลักสูตรที่ปรับลดลงเหลือ 76 หน่วยกิต เป็น 75 หน่วยกิต และเพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา มีความยืดหยุ่นมากยิ่งขึ้น จึงปรับแยกวิทยานิพนธ์จำนวน 36 หน่วยกิต ในรหัสวิชาเดียวกัน ออกเป็น 3 รหัสวิชา โดยหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่นี้จะมีจำนวนหน่วยกิตน้อยกว่าหลักสูตรเดิมจำนวน 9 หน่วยกิต (ภาคผนวก ก)

5.4 อภิปรายผลการวิจัย

5.4.1 จากการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังจากการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

ด้านองค์ประกอบของหลักสูตรในส่วนปรัชญาของหลักสูตรให้เน้นการผลิตบัณฑิตที่มีความเป็นผู้นำสามารถจัดการความรู้โดยการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีแทนการผลิตบัณฑิตเพื่อการเป็นนักบริหาร โดยจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเน้นการผลิตบัณฑิตเพื่อเป็นนักวิชาการ นักวิจัย และนักบริหาร มีความสามารถด้านการจัดการความรู้ การวิจัย เทคโนโลยี และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง แม้โครงสร้างหลักสูตรดีมีมาตรฐานแต่ควรเน้นความเป็น Management Development, Professional Development และ Research Development เน้นการสร้าง ความเข้าใจกับ ผู้เรียนเกี่ยวกับหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตควรปรับลดลงโดยอิงเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยแบ่งออกเป็น รายวิชาที่เรียน (Course Work) การฝึกปฏิบัติ (Practicum) และการ

การตีพิมพ์งานวิจัย (Dissertation) และควรกำหนดให้เรียนวิชาภาษาต่างประเทศ ให้ผู้เรียนสามารถอ่าน

เขียนและพูดได้ โดยไม่จำเป็น ต้องกำหนดเป็นหน่วยกิต แต่อาจกำหนดเป็นเงื่อนไขของกรจบหลักสูตรแทน ส่วนเงื่อนไขและข้อ กำหนดของหลักสูตรควรปรับเป็นการตีพิมพ์บทความวิจัยทั้งภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ 1 เรื่อง และสนับสนุนให้ผู้เรียนสมาชิกของสมาคมด้านวิชาชีพต่างๆ ช่วยในการเผยแพร่ผลงานวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการผลิตคณาจารย์ สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นศาสตร์ระดับสูงในการผลิตผู้นำทางการอาชีวศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษาจึงควรเป็นผู้ที่มีความสามารถในการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้มีความรอบรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก สามารถวิเคราะห์สภาพการเปลี่ยนแปลงจากอดีต ปัจจุบันสู่การคาดคะเนแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เพื่อเตรียมความพร้อมของกำลังคนทางการอาชีวศึกษากับการพัฒนาประเทศ และโลกของการแข่งขัน ดังนั้นการกำหนดปรัชญาของหลักสูตรจึงควรชัดเจน สอดคล้องกับ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544) ได้กล่าวถึงมาตรฐานของการอุดมศึกษา ในส่วนของปรัชญาของสถาบันว่าต้องระบุชัดเจนว่ามุ่งด้านใด สอดคล้องกับลักษณะของสถาบันอุดมศึกษา มีความเป็นไปได้ และมีองค์ประกอบอื่นสนองรับกับปรัชญา และยังคงสอดคล้องกับจรัส สุวรรณเวลา (2540) กล่าวว่า การศึกษาระดับปริญญาตรี โท และเอก หรือปริญญาบัณฑิต และคณาจารย์มีเป้าหมายหลักแตกต่างกัน ในระดับปริญญาตรีหรือปริญญาบัณฑิตมีเป้าหมายในการสร้างผู้ที่มีความรู้ความสามารถและทักษะเฉพาะในวิชาการหรือวิชาชีพสาขานั้นๆ ในระดับต้น แต่เป็นระดับที่ใช้การได้ในหลายวิชาชีพ โดยมุ่งให้มีความรู้ที่สามารถนำไปใช้ปรับตนตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ รวมถึงสาขาวิชาชีพเฉพาะที่มุ่งสร้างความสามารถในการประกอบวิชาชีพนั้นๆ นอกจากนี้ยังมีส่วนที่เป็นความรู้ทั่วไปเพื่อให้เป็นผู้มีความรู้เพียงพอที่จะใช้ชีวิตในฐานะผู้ได้รับการศึกษา ตลอดจนต้องสร้างคุณธรรมของนักวิชาการเพื่อให้มีคุณธรรมควบคู่กับความรู้ การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาประกอบด้วยการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือมหาบัณฑิต ซึ่งเป็นระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีโดยแบ่ง เป็นสองสาย คือสายวิชาชีพ กับสายวิชาการ การศึกษาระดับปริญญาโทจะเน้นการใช้เหตุผล ส่วนการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือคณาจารย์ เป็นการศึกษาสูงสุดในทางวิชาการและวิชาชีพ ต้องมีการวิจัยซึ่งมุ่งสร้างความรู้ใหม่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา บัณฑิตต้องมีความสามารถในการคิดพิจารณาด้วยตนเอง รายวิชาต่างๆ ที่เรียนเป็นเพียงฐานทั้งทางกว้างและทางลึก เพื่อเตรียมการสำหรับวิทยานิพนธ์ ความลึกซึ้งและความเข้มข้นของศาสตร์จึงเป็นเครื่องบ่งชี้คุณภาพของการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่สำคัญ คือ การสอน การวิจัย การบริการชุมชน และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ดังนั้นการจัดการศึกษาในระดับคณาจารย์ จึงเป็นการจัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพของผู้เรียนโดยสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นแหล่งวิชาการและส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างไม่จำกัด เน้นการวิเคราะห์วิจัยเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่เพื่อบริการชุมชนเป็นการพัฒนาสังคมและตัวบุคคลเพื่อสร้างความเป็นเลิศ ความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการและวิจัย

เอกสาร
แม้ว่าการวิจัยทั้งห้ามีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ในส่วนของการ**บริหารหลักสูตร** มีปัญหาด้านการกำหนดนโยบายไม่ชัดเจนขาดทีมงานและเอกภาพในการบริหารหลักสูตร การประชาสัมพันธ์หลักสูตรมีน้อย การจัดการกระบวนการเรียนการสอน ควรเน้นการสร้างภาวะผู้นำ การคิดนอกกรอบ การตรวจสอบได้ ส่วนการสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตร ควรเน้นการสร้างร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทั่วประเทศ อีกทั้งควรทำความร่วมมือกับสถานประกอบการและหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการแก่ผู้เรียนให้มากขึ้น และการส่งเสริมทางด้านวิชาการ ยังขาดการเชื่อมโยงความต้องการของผู้เรียนกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ควรมีเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกผู้เรียนที่ชัดเจน สรรหาผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญ การประเมินผู้สอน การจัดกิจกรรมในและนอกหลักสูตร รวมถึงสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน และบุคลากรทำหน้าที่ประสานงาน เพื่อส่งเสริมศักยภาพทางด้านวิชาการของหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะช่วงที่มีการเปิดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในปีการศึกษาแรกเพื่อรับนักศึกษาเข้าเรียนในรุ่นที่ 1 ปีการศึกษา 2540 เป็นช่วงที่มีการปรับเปลี่ยนผู้ดูแลรับผิดชอบในการบริหารหลักสูตร ซึ่งอาจจะมีความเข้าใจในแนวทางการบริหารและการจัดการหลักสูตรแตกต่างจากผู้พัฒนาหลักสูตรในระยะเริ่มแรก อีกทั้งยังขาดความชัดเจนในการเตรียมการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและข้อกำหนดของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้เข้ามาศึกษาขาดการเตรียมความพร้อมเพื่อให้สามารถบรรลุตามเงื่อนไขและข้อกำหนดของหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนด อีกทั้งผู้เรียนยังมีภาระงานประจำในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ จึงทำให้การศึกษาค้นคว้าและการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ทำให้ขาดความเชื่อมโยง ระหว่างผู้เรียนและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รวมถึงอาจารย์ภายในสาขาวิชาที่มีจำนวนน้อยดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงต้องอาศัยอาจารย์จากภายนอกมาร่วมสอน ทำให้ผู้เรียนไม่มีโอกาสในการประเมินคุณภาพของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งจากผลการวิจัยเรื่อง บทบาทและศักยภาพของมหาวิทยาลัยในการเสริมสร้าง และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 โดยสถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2543) ได้ระบุองค์ประกอบศักยภาพ 7 ด้านที่สำคัญ ที่จะนำมหาวิทยาลัยให้มีบทบาทในเรื่อง การสอน การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติได้อย่างสมบูรณ์ต้องประกอบด้วย คุณภาพของอาจารย์ หลักสูตรที่เหมาะสม คุณภาพของการวิจัย ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัย การประกันคุณภาพ ความคุ้มค่าของการลงทุน และความเสมอภาคในการศึกษา โดยในส่วนของคุณภาพอาจารย์พบว่ามีความเกี่ยวข้องในส่วนของคุณภาพของผลงานทางวิชาการ คุณวุฒิและคุณวุฒิทางการศึกษา และผลการประเมินการสอนจากนักศึกษา สำหรับความเสมอภาคในการศึกษา

เน้น โอกาสและสิทธิในการศึกษาเท่าเทียมกัน เกณฑ์การรับนักศึกษา คุณสมบัติและการคัดเลือก สอดคล้องกับรายงานการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2548 : 63) พบว่า การจัดอาจารย์เข้าสอนในระดับบัณฑิตศึกษาให้พิจารณาจากคุณวุฒิ อาจารย์ประจำจะต้องมี ตำแหน่งรองศาสตราจารย์ขึ้นไป หรือจบการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษามีความเชี่ยวชาญ มีผลงานวิจัย ประสบการณ์ ความสนใจ ความเต็มใจและภาระงาน โดยเน้นว่า อาจารย์มีพื้นฐานความรู้ตรงตามรายวิชาที่ได้รับมอบหมาย มีสัดส่วนอาจารย์ในภาควิชา/อาจารย์พิเศษประมาณ 1:1 การศึกษาดูงาน การประชุมทางวิชาการ การฝึกปฏิบัติงานทางด้านการบริหาร การศึกษา การเขียนบทความทางวิชาการ การจัดสนทนา การค้นคว้ารายงาน โดยให้เรียนด้านทฤษฎีก่อนการปฏิบัติ และการวิจัยเชิงปริมาณจากรายงานการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ (2548) เรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา พบว่าวิชาที่ใช้จัดการเรียนการสอนแม้ชื่อวิชาจะเป็นทฤษฎี หรือการบริหารจัดการ ชั้นสูง ในการศึกษาระดับปริญญาเอกนั้นอาจารย์ผู้สอนไม่สามารถชี้ให้เห็นชัดถึงความแตกต่างไป จากการเรียนในระดับปริญญาโทได้ อีกทั้งยังพบปัญหาในการใช้หลักสูตร ดังนี้

1. หลักสูตรระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษบางสถาบันมีการใช้มา นาน หลักสูตรยังไม่มีมีการปรับปรุง
2. การบริหารหลักสูตรระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษบางสถาบัน ไม่ได้ขึ้นโดยตรงกับภาควิชาการบริหารการศึกษา ทำให้อาจารย์ผู้รู้ดีกว่าตนเองไม่ได้มีส่วนร่วม
3. ค่าสอนที่จะจ่ายให้อาจารย์ภายนอกไม่เพียงพอและเกณฑ์การจ่ายกำหนดค่าสอนไว้ น้อยเกินไป
4. จำนวนผู้สมัครในบางสถาบันมีน้อยทำให้การมีโอกาสในการคัดเลือกผู้มีความรู้ ความสามารถลดน้อยลง เนื่องจากมีการเปิดหลักสูตรนอกเวลาในสถาบันอื่นและมีเกณฑ์การ คัดเลือกที่แตกต่างกัน
5. มีการแทรกแซงโดยผู้นำท้องถิ่นในต่างจังหวัด
6. ความต้องการในการสำเร็จการศึกษาอย่างง่าย ๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดความพยายามในการ เสาะแสวงหาที่เรียนที่สามารถสำเร็จ ได้อย่างรวดเร็วที่สุด โดยความอดทนและความพยายามน้อยที่สุด โดยคณะผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1. หลักสูตรระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษ ควรมีวิชาต่างๆที่เป็นบริบท สำหรับผู้บริหารที่จะต้องรอบรู้ครอบคลุมในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2. การทำปฏิญญาพันธ/คชฎีพันธ ควรทำให้เกิดการสร้างองค์ความรู้ใหม่อย่างแท้จริง

3. ควรมีการรวมตัวของสถาบันที่ผลิตมหาบัณฑิตและคชฎีบัณฑิตทางการบริหาร การศึกษาในการจัดการประชุมทางวิชาการทางด้านการบริหารการศึกษ ทั้งในระดับชาติและใน

ระดับนานาชาติให้มากขึ้น

4. ควรจัดการเรียนการสอนที่เน้นการสอนเชิงวิจัยเป็นหลัก และเพิ่มอาจารย์พิเศษที่มีประสบการณ์ มีตำแหน่งในการบริหารการศึกษา และมีวิสัยทัศน์ในการปฏิรูปการศึกษา

5. ควรจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาร่วมสอนกับอาจารย์ในภาควิชาหรือเปิดโอกาสให้นักศึกษาร่วมเรียนหรือร่วมทำกิจกรรมทางวิชาการ

ซึ่งสอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา 2548 ที่กำหนดแนวทางการบริหารหลักสูตรระดับปริญญาเอกของสถาบันอุดมศึกษาดังนี้

1. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ต้องมีผลงานที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และเป็นผลงานที่ชี้ชัดได้ว่าสามารถที่จะสนับสนุนการวิจัยในสาขาวิชาที่เปิดสอนได้

2. สถาบันที่จะเปิดสอนต้องมีหลักสูตรที่ดี มีมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเชื่อถือได้ และมีทรัพยากรสนับสนุนอย่างเพียงพอ

3. สถาบันที่จะเปิดสอนต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อมที่จะรองรับ และสนับสนุนงานวิจัยของผู้เรียน

4. สถาบันที่จะเปิดสอนควรมีเครือข่ายความร่วมมือสนับสนุน

5. สถาบันที่จะเปิดสอนควรพร้อมที่จะร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาที่อื่นได้

ด้านผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร พบว่าสอดคล้องกับการทำงาน อีกทั้งผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์จากหลักสูตร โดยการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการเพิ่มวิทยฐานะและพัฒนางานในวิชาชีพได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เรียนจะต้องพยายามช่วยเหลือตนเองในการเรียนและการทำให้ตนเองสามารถผ่านเงื่อนไขและข้อกำหนดของหลักสูตรให้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาที่เข้าศึกษาในรุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2548) เรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา พบว่าด้านการสำเร็จการศึกษา กระบวนการสำเร็จการศึกษาล้าลึงกันทุกมหาวิทยาลัย โดยใช้หลักเกณฑ์และวิธีการที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด โดยมีได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการมากกว่าที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด สำหรับ การสอบวัดคุณสมบัติ และสอบประมวลความรู้ ยังคงมีกฎเกณฑ์ที่แตกต่างกันระหว่างสถาบัน โดยบางสถาบันมีเพียงการสอบประเภทเดียว แต่บางสถาบันมีการสอบทั้งสองประเภท ทั้งนี้มีประเด็นที่น่าสังเกตประการหนึ่ง คือ วิทยานิพนธ์หรือวิทยานิพนธ์ของนิสิต/นักศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ทั้งระดับปริญญาเอกและปริญญาโท ได้รับการพิมพ์เผยแพร่ไม่มากนัก ส่วนใหญ่จะนำมาจัดพิมพ์เผยแพร่ในลักษณะของบทคัดย่อ หรือในงาน Symposium ทางการวิจัยด้านการบริหารการศึกษาประจำปีเท่านั้น ทั้งนี้อาจมีสาเหตุจากการไม่มี

เกณฑ์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับการให้วิทยานิพนธ์ ปรียญานิพนธ์ตีพิมพ์ ในวารสารที่มี Peer Review เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการสำเร็จการศึกษา

5.4.2 จากการนำเสนอรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ด้วยการประชุมอภิปรายแบบ MACR ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณพบว่าในรอบที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันต่อรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อต่ำกว่า 80 จำนวน 21 ข้อ แต่ไม่มีข้อคำถามใดที่มีค่าพิสัยสูงกว่า 40 ส่วนใน รอบที่ 2 พบว่ามีค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อทุกข้อไม่ต่ำกว่า 80 คะแนน และไม่มีข้อคำถามใดที่มีค่าพิสัยสูงกว่า 40 และใน รอบที่ 3 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันต่อรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยรายข้อทุกข้อไม่ต่ำกว่า 80 คะแนน ไม่มีข้อคำถามใดที่มีค่าพิสัยสูงกว่า 40 ค่าน้ำหนักรวมเท่ากับ 1 และไม่มีค่าประเมินสุดโต่ง โดยพิจารณาจากการคำนวณช่วงห่างระหว่างชั้น พบว่าไม่มีค่าช่วงห่างใดที่มีค่าเกิน 20 และค่าร้อยละของความถี่สะสมที่มีค่าคะแนนตั้งแต่ 85 คะแนน มีเพียงร้อยละ 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในรอบแรกผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นของตนเองจากการอ่านเอกสารที่ผู้วิจัยส่งให้อ่านและแสดงความคิดเห็นผ่านเครื่องมือคือแบบสอบถามจากนั้นส่งกลับมายังผู้วิจัยเพื่อผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้เชี่ยวชาญยังไม่มีโอกาสสอบถามเพื่อความเข้าใจของผู้เชี่ยวชาญเอง แต่ในรอบที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญได้มีโอกาสมาประชุมร่วมกันเพื่อแสดงความคิดเห็นรวมทั้ง สอบถามข้อมูลเพื่อความชัดเจนกับผู้วิจัย หลังจากผู้วิจัยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสอบถามข้อมูลเพื่อความกระจ่างของผู้เชี่ยวชาญทุกคนแล้วจึงแสดงความคิดเห็นผ่านเครื่องมือคือแบบสอบถามอีกรอบหนึ่ง จึงทำให้ค่าเฉลี่ยรายข้อในรอบที่ 2 ทุกข้อไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 และไม่มีข้อคำถามใดที่มีค่าพิสัยสูงกว่า 40 ในทำนองเดียวกันการแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 3 หลังจากผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกันในที่ประชุมอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งในรอบที่ 3 นี้ผู้เชี่ยวชาญจึงมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทุกข้อ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่าจากผลการร่วมอภิปรายของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ในส่วนของการเขียนปรัชญาของหลักสูตรควรกระชับและชัดเจน มีเอกลักษณ์ของการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาเอก จำนวนหน่วยกิตควรปรับลดโดยการควมรวมรายวิชาบางรายวิชาที่สัมพันธ์กันเข้าด้วยกัน ควรแสดงจำนวนคาบทฤษฎี คาบปฏิบัติ และจำนวนคาบนอกเวลาที่นักศึกษาจะต้องค้นคว้าด้วยตนเองนอกชั้นเรียนกำกับไว้ในทุกรายวิชา ควรปรับจำนวนหน่วยกิตรายวิชา เป็น 3 หน่วยกิตทั้งหมด จัดหมวดหมู่รายวิชาทั้งในรายวิชาแกน รายวิชา

เอกสาร
แม้ว่าการสัมพัทธ์และรายวิชาเฉพาะให้กระชับ ประกอบด้วยความรู้และทักษะตามมาตรฐานของหลักสูตร

ให้สนองตอบต่อวิชาชีพ โดยนำมามาตรฐานวิชาชีพมาใช้ กำหนดรายวิชาให้เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการทางอาชีพและเทคนิคศึกษาในรูปแบบ ของสัมมนาการวิจัยที่เน้นการวิจัยเชิงคุณภาพ กำหนดรายวิชาที่เป็นการศึกษารายบุคคล มีรายวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ การบริหารงานงบประมาณควบคู่กับการบริหารการเงิน และรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับแขนงอาชีพต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับการผลิตกำลังคนในรูปแบบของรายวิชาสัมมนา มีการศึกษาเปรียบเทียบที่มีความหลากหลายทั้งภายในและต่างประเทศเพื่อศึกษาจุดแข็งจุดอ่อนและเปิดโลกทัศน์ด้านการจัดการศึกษาของนักศึกษาให้กว้างขึ้น สอดแทรกแนวคิดเพื่อเป็นการพัฒนาและส่งเสริมบุคลิกภาพความเป็นมืออาชีพ ควบคู่กับการสร้างคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนจรรยาบรรณในวิชาชีพ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาต่าง ๆ ทั้งจากต่างคณะและต่างสถาบัน จัดการศึกษาดูงาน การฝึกอบรม การสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นร่วมกัน ให้ผู้เรียนได้เรียนกับอาจารย์ชาวต่างประเทศเพื่อพัฒนาแนวความคิดรวมถึงการใช้ภาษา โดยรายวิชาภาษาอังกฤษควรเป็น Professional English ปรับเป็น 3 หน่วยกิต และให้เป็นข้อกำหนดในการจบหลักสูตร โดยไม่นับหน่วยกิต รวมถึงไปประกอบวิชาชีพผู้บริหารอาชีวศึกษาในกรณีที่สอนในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีโดยพิจารณาจากมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นเกณฑ์ ในส่วนของเงื่อนไขการสอบคุณสมบัติคุณวุฒิบัณฑิต ควรระบุด้วยว่าสามารถสอบได้กี่ครั้ง และการตีพิมพ์เผยแพร่งานวิจัยในวารสารนานาชาติควรปรับเป็นให้เป็นการตีพิมพ์เผยแพร่งานวิจัยในวารสารที่ยอมรับได้ในประเทศ ทั้งนี้หากมีการปรับ โครงสร้างของหลักสูตรจะต้องแจ้งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จะเห็นได้ว่าข้อสรุปที่ได้จากการอภิปรายร่วมกันของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกับสุธรรม อารีกุล. (2541) กล่าวถึง การอุดมศึกษาของไทยต้องมีการปรับตัวเพื่อเปลี่ยนบทบาทไปตามกระแสผลักดัน 4 กระแสดังนี้ อุดมศึกษาสู่ความทันสมัย (Modernization) โดยมีลักษณะที่สำคัญคือ สถาบันอุดมศึกษาจะต้องเป็นคลังแห่งความรู้ที่ทันสมัย ประกอบด้วยคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ และทรัพยากรเทคโนโลยีข่าวสาร โดยสถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีการปฏิรูปการเรียนรู้ พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ทันสมัย เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก อุดมศึกษาเปิดเสรี (Liberalization) ไม่ใช่จัดขึ้นเพื่อให้คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งเป็นเจ้าของหรือผูกขาดการศึกษา แต่จะต้องเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและอย่างคุ้มค่า อุดมศึกษาสู่ประชาชน (Popularization) เป็นการอุดมศึกษาที่มีความเสมอภาค ทุกคนมีโอกาสได้ศึกษาและสามารถตอบสนองได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ ทั้งอุดมศึกษาต่อเนื่องและอุดมศึกษาตลอดชีวิต โดยไม่จำกัดคุณวุฒิและวัยวุฒิ เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรมไทย เป็นการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม อุดมศึกษาสู่สากล (Internationalization) เป็นการจัดการศึกษาที่พัฒนาสู่ความเป็นนานาชาติ โดยการแสวงหาและแลกเปลี่ยนความรู้กับนานาชาติ เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ที่ผ่านการกลั่นกรองแล้วจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายเพื่อสร้าง

ศักยภาพการแข่งขันกับนานาชาติ สร้างสรรค์ความกลมกลืนหรือดุลยภาพระหว่างสังคม วัฒนธรรมไทย ตลอดจนความเป็นไทยและความเป็นสากล ให้สัมพันธ์กับชนชาติอื่นเพื่อการอยู่ร่วมกันได้โดยสันติในประชาคมโลก

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่อง บทบาทและศักยภาพของมหาวิทยาลัยในการเสริมสร้าง และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 โดยสถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2543) ได้ระบุองค์ประกอบศักยภาพ 7 ด้านที่สำคัญ ที่จะนำมหาวิทยาลัยให้มีบทบาทในเรื่อง การสอน การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติได้อย่างสมบูรณ์ต้องประกอบด้วย คุณภาพของอาจารย์ หลักสูตรที่เหมาะสม คุณภาพของการวิจัย ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัย การประกันคุณภาพ ความคุ้มค่าของการลงทุน และความเสมอภาคในการศึกษา จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิตามวิธีการของ Delphi ผลการวิจัยสรุปองค์ประกอบศักยภาพทั้ง 7 ด้านและตัวบ่งชี้ของมหาวิทยาลัย (เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องหน้า 27)

5.4 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากผลของการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง ได้ดังนี้

1. ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรใหม่โดยลดจำนวนหน่วยกิตลง ปรับทุกรายวิชาเป็น 3 หน่วยกิต ควรรวมรายวิชาที่สัมพันธ์กันเข้าด้วยกัน และจัดหมวดหมู่รายวิชาให้กระชับ โดยผู้วิจัยได้นำเสนอรูปแบบของการจัดหลักสูตรเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรไว้แล้ว
2. ควรจัดการเรียนการสอนที่เน้นการสอนเชิงวิจัยเป็นหลัก เน้นความเป็นเฉพาะทางโดยมีรายวิชาต่างๆที่เป็นบริบทสำหรับผู้บริหารที่จะต้องรอบรู้ครอบคลุมในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการอาชีพและเทคนิคศึกษา
3. โครงสร้างหลักสูตรควรเน้นความเป็น Management Development, Professional Development และ Research Development
4. หลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่ควรให้ความสำคัญของใบประกอบวิชาชีพผู้บริหารอาชีวศึกษา ในกรณีที่ผู้เรียนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าปริญญาตรีโดยพิจารณาจากมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นเกณฑ์
5. รายวิชาภาษาอังกฤษควรเป็น Professional English ปรับเป็น 3 หน่วยกิต และให้เป็นผู้กำหนดในการจบหลักสูตรโดยไม่นับหน่วยกิต
6. ควรเน้นความรู้และทักษะตามมาตรฐานของหลักสูตรให้สนองตอบต่อวิชาชีพ โดยนำมาตรฐานวิชาชีพมาใช้เพื่อแปลงไปสู่มาตรฐานหลักสูตรหรือมาตรฐานการศึกษาและ กำหนด

รายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร งานวิชาการทางอาชีพและเทคนิคศึกษาในรูปแบบ ของสัมมนา การวิจัยที่เน้นการวิจัยเชิงคุณภาพ

7. ควรกำหนดรายวิชาที่เป็นการศึกษารายบุคคล มีรายวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ การบริหารงานงบประมาณควบคู่กับการบริหารการเงิน และรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับแขนงอาชีพต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับการผลิตกำลังคนในรูปแบบของรายวิชาสัมมนา

8. ควรเน้นการศึกษาเปรียบเทียบที่มีความหลากหลายทั้งภายในและต่างประเทศเพื่อศึกษา จุดแข็งจุดอ่อนและเปิดโลกทัศน์ด้านการจัดการศึกษาของนักศึกษาให้กว้างขึ้น

9. ควรสอดแทรกแนวคิดเพื่อเป็นการพัฒนาและส่งเสริมบุคลิกภาพความเป็นมืออาชีพ ควบคู่กับการสร้างคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนจรรยาบรรณในวิชาชีพ

10. เปิดโอกาสให้ผู้เรียน เลือกเรียนรายวิชาต่าง ๆ ทั้งจากต่างคณะและต่างสถาบัน ทั้งนี้ให้อยู่ ภายใต้ความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

11. ควรจัดให้มีการศึกษาดูงาน การฝึกอบรม การสัมมนาการประชุมทางวิชาการทางด้านการบริหารอาชีพศึกษาและ/หรือการบริหารการศึกษา ทั้งในระดับชาติและในระดับนานาชาติ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นร่วมกัน

12. ควรจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาร่วมสอนกับอาจารย์ในภาควิชาหรือเปิดโอกาสให้นักศึกษาร่วมเรียนหรือร่วมทำกิจกรรมทางวิชาการกับอาจารย์ชาวต่างประเทศเพื่อพัฒนาแนวความคิดรวมถึงการใช้ภาษา

13. การทำวิทยานิพนธ์ ควรเน้นการวิเคราะห์วิจัยเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่เพื่อบริการชุมชน เป็นการพัฒนาสังคมและตัวบุคคลเพื่อสร้างความเป็นเลิศ ความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการและวิจัย

บรรณานุกรม

คุรุสภา. มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ.๒๕๔๘. [online]. Available :

<http://www.krusakon.com/law04.htm>

จรัส สุวรรณเวลา. 2540. อุดมศึกษาในอนาคต. บนเส้นทางอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 316.

จูไรรัตน์ สมสุข. 2537. ปัญหาการใช้หลักสูตรปริญญา สาขาวิทยาศาสตร์ สายวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ โปรแกรมวิทยาศาสตร์การกีฬา (การฝึกและการจัดการกีฬา) พุทธศักราช 2535. ปริญญา นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เอกสารอัดสำเนา.

ชนะ กลีภรณ์. 2549. การประชุมเชิงอภิปราย เรื่อง รูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา. วันที่ 19 สิงหาคม 2548. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

จิระ ประवालพุกษ์. 2538. การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์. สำนักงาน สภาสถาบันราชภัฏ.

คุณหญิง พงศ์ศาสตร์. 2535. การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา. เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารการศึกษาระดับสูง กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา.

ทบวงมหาวิทยาลัย. 2548. เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548. ทบวงมหาวิทยาลัย

ทบวงมหาวิทยาลัย. 2544. นโยบาย แนวทาง และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา.

กรุงเทพฯ : สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา.

ทบวงมหาวิทยาลัย. 2543. รายงานประจำปี 2543. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.

ทบวงมหาวิทยาลัย. 2542. เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2542. ทบวงมหาวิทยาลัย.

ทัศนีย์ สิริวัฒน์. 2537. รายงานการวิจัย กรณีศึกษาการบริการให้คำปรึกษาของคณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัย

รามคำแหง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง เอกสารอัดสำเนา.

บัณฑิตวิทยาลัย. 2549. ข้อบังคับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาพ.ศ.2549. บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ประกอบ คุปรัตน์. 2540. การประกันคุณภาพสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย: จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ.

เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง การประเมินสัมฤทธิ์ผลการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

เอกชน วันที่ 8 กรกฎาคม 2540. หน้า 11-13.

ประกอบ คุปรัตน์. 2538. ยุทธศาสตร์การปฏิรูปอุดมศึกษาไทย. เอกสารประกอบการสัมมนา ยุทธศาสตร์การ

ปฏิรูปอุดมศึกษาไทย : การรื้อปรับระบบบริหารและจัดการ 31 สิงหาคม – 1 กันยายน 2538. หน้า 58 – 60.

ผดุงชัย ภูพัฒน์. 2548. การวิเคราะห์ความสอดคล้องโดยวิธีการประชุมอภิปรายแบบ Multi – Attribute Concensus Reaching: MACR. (เอกสารอัดสำเนา)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549). ปทุมธานี : บริษัทสกายบุ๊กส์ จำกัด. 2545. หน้า 66 – 67.

ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ และผดุงชาติ สุวรรณวงศ์. 2542. ทิศทางการปฏิรูปอุดมศึกษาของโลกในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: บริษัท ทีพีพรินท์ จำกัด.

พงษ์ศักดิ์ อิทธิศิริเวทย์. 2538. การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. เอกสารอัดสำเนา.

ภาณี วงษ์เอก. 2536. วิธีการศึกษาแบบการจัดสนทนากลุ่ม ตำราประกอบการสอนและวิจัยการศึกษาเชิงคุณภาพ เทคนิคการวิจัยภาคสนาม. นครปฐม : โครงการเผยแพร่ข่าวสารและการศึกษาด้านประชากร สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

มัจฉนา เหมชะญาตี. 2533. การศึกษาการจัดการด้านวิชาการของฝ่ายวิชาการ. วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. เอกสารอัดสำเนา.

โยธิน แสงวงดี. 2541. การสนทนากลุ่ม. รวมบทความทางวิธีวิทยาการวิจัย เล่ม 2. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (บรรณาธิการ) กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล. 2544. การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในกระบวนการพยาบาล. ปรินญานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์บัณฑิตสาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

วิชัย วงษ์ใหญ่. 2543. การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา. ทบวงมหาวิทยาลัย.

วิชัย วงษ์ใหญ่. 2537. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2544. การพัฒนาการเรียนการสอนทางการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2530. อุดมศึกษา. ภาควิชาอุดมศึกษา. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สงค์ อุทรานันท์. 2532. พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม.

สงวนพงศ์ ชวนชม. 2546. การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.

เอกสารนี้เป็นวิทยานิพนธ์คณะศึกษาศาสตร์บัณฑิตสาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ไม่สามารถแก้ไขหรือคัดลอกข้อมูลใดๆ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ .2544 . ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : บริษัทเฟื่องฟ้า
พริ้นติ้ง จำกัด.

สุทธิ ประจศักดิ์. 2545. การพัฒนาและการบริหารหลักสูตรระดับปริญญาตรี (2 ปีหลังอนุปริญญา) ของ
สถาบันราชภัฏสำหรับการผลิตบุคลากรเพื่อปฏิบัติหน้าที่บริหารอุตสาหกรรมการผลิต วิทยานิพนธ์
ดุขศึกษิตสาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
คุณทหารลาดกระบัง .

สุรศักดิ์ หลาบมาลา. 2544. วิทยาลัยแห่งชาติ เพื่อผู้นำทางการศึกษาของอังกฤษ. กรุงเทพฯ : บริษัทพริก
หวาน กราฟฟิค จำกัด.

สมคิด บางโม. 2540. เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม. พิมพ์ครั้งที่ 2 (ปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ : บริษัท
วิทย์พัฒน์ จำกัด.

สมชาย สุขสิริเสรีกุล. 2543. รายงานผลการวิจัยเรื่อง บทบาทและศักยภาพของมหาวิทยาลัยในการ
เสริมสร้างและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21. สถาบันทรัพยากรมนุษย์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 18 – 20.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ. 2544. โครงการวิจัยเรื่อง การปฏิรูปการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดยาว.

เสริมศรี ไชยสร และคณะ. 2543. หลักเกณฑ์และรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่พึงประสงค์ในระดับปริญญา
ตรี. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2548. รายงานการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2548. กรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระบบ
อุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) กรอบแนวคิดเชิงนโยบายอุดมศึกษา ประชุมพิจารณาในวัน
พฤหัสบดีที่ 8 ธันวาคม 2548.

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2545. การปฏิรูปการศึกษาไทย : มาตรฐานตำแหน่ง. (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา.

Bryman , A. 2001. *Social Research Methods*. New York: Oxford University Press, Inc.

Life Long Learning UK. 2005. *National Occupational Standards for Leadership & Management in
the Post-Compulsory Learning and skills Sector*.

Posner George J. 1992. *Analyzing the Curriculum*. New York : McGraw – Hill.

Ryan, K. and Cooper James M. 1975. *Those Who Can Teach*. 2 nd ed. Boston: Houghton and Mifflin.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Reigeluth C.M. and Merrill, M. 1977. **An Instructional Design Theory and Models**. New Jersey:

Lawrence Urbana Associate Inc.

Thomas, L.G. 2000. **Moderating Focus Group**. California : Sage Publication, Inc.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่ใช้ในปัจจุบันให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นเพื่อประโยชน์ในการรักษามาตรฐานการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและการรับรองวิทยฐานะ และเพื่อให้การบริหารงานด้านวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงให้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง “เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548” ดังต่อไปนี้

1. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการนี้ เรียกว่า “เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548”

2. ให้ใช้ประกาศกระทรวงนี้สำหรับหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต (การศึกษาหลังปริญญาตรี) ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง (การศึกษาหลังปริญญาโท) ระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอกทุกสาขาวิชา สำหรับหลักสูตรที่จะเปิดใหม่และหลักสูตรเก่าที่จะปรับปรุงใหม่ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน และให้ใช้ข้อบังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

3. ให้ยกเลิก

3.1 ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง “เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2533” ลงวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2533

3.2 ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง “เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2542” ลงวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2542

4. ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

4.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตและหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง มุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา

ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพ เน้นการพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้มีความชำนาญในสาขาวิชาเฉพาะ เพื่อให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญสามารถปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น และควรเป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีลักษณะเบ็ดเสร็จในตัวเอง

อนึ่ง ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต หากเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทในสาขาวิชาเดียวกันหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน ให้เทียบโอนหน่วยกิตได้ไม่เกินร้อยละ 40 ของ หลักสูตรที่จะเข้าศึกษา

4.2 หลักสูตรปริญญาโทและปริญญาเอก มุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพที่เป็นสากล เน้นการพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพที่มีความรู้ความสามารถระดับสูงในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยกระบวนการวิจัย เพื่อให้สามารถบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ได้อย่างมีอิสระ รวมทั้งมีความสามารถในการสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทาง วิชาการ เชื่อมโยงและบูรณาการศาสตร์ที่ตนเชี่ยวชาญกับศาสตร์อื่น ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง มีคุณธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ

5. ระบบการจัดการศึกษา ใช้ระบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษา ปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดการศึกษภาคฤดูร้อนให้กำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิตโดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกัน กับการศึกษาภาคปกติ

สถาบันอุดมศึกษาใดที่จัดการศึกษาระบบอื่น เช่น ระบบไตรภาค ระบบจตุรภาค ให้ถือแนวทางดังนี้

ระบบไตรภาค 1 ปีการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ภาคการศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 สัปดาห์

ระบบจตุรภาค 1 ปีการศึกษา แบ่งออกเป็น 4 ภาคการศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 10 สัปดาห์

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาระบบอื่น ให้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับระบบการศึกษานั้น รวมทั้งรายละเอียดการเทียบเคียงหน่วยกิตกับระบบทวิภาค ไว้ในหลักสูตรให้ชัดเจนด้วย

6. การคิดหน่วยกิต

6.1 รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

6.2 รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

6.3 การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

เอกสารนี้เป็นเอกสาร 6.4 การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย ให้ใช้เวลาทำโครงการหรือไม่ต่ำกว่าหรือกิจกรรมนั้น ไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต ระบบทวิภาค ใช้

6.5 การค้นคว้าอิสระ ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

6.6 วิทยานิพนธ์ ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

7. โครงสร้างหลักสูตร

7.1 ประกาศนียบัตรและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต

7.2 ปริญญาโท ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษาเป็น 2 แผน คือ

แผน ก เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

แบบ ก 1 ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้โดยไม่นับหน่วยกิตแต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด

แบบ ก 2 ทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

แผน ข เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษางานรายวิชา โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ แต่ต้องมีการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต และไม่เกิน 6 หน่วยกิต

7.3 ปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น 2 แบบ โดยเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูง คือ

แบบ 1 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้โดยไม่นับหน่วยกิต แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด ดังนี้

แบบ 1.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

แบบ 1.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต

ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์ ตามแบบ 1.1 และแบบ 1.2 จะต้องมีความมาตรฐานและ คุณภาพเดียวกัน

แบบ 2 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูงและก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ และศึกษางานรายวิชาเพิ่มเติม ดังนี้

แบบ 2.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่สามารถนำออกจำหน่ายหรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบ 2.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต

ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์ ตามแบบ 2.1 และแบบ 2.2 จะต้องมีมาตรฐานและ คุณภาพ เดียวกัน

8. การรับและเทียบโอนหน่วยกิต สถาบันอุดมศึกษาอาจยกเว้นหรือเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชา หรือวิทยานิพนธ์จากหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต และหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาให้กับ นักศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถ ที่สามารถวัดมาตรฐานได้ ทั้งนี้ นักศึกษาต้องศึกษาให้ครบตามจำนวน หน่วยกิตที่กำหนดไว้ในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร และเป็นไปตามหลักเกณฑ์การเทียบ โอนผลการเรียน ระดับปริญญาเข้าสู่อการศึกษาระบบ และแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการเทียบ โอนของสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา

9. จำนวนและคุณภาพของอาจารย์ ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น จำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน โดยเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรเกินกว่า 1 หลักสูตร ในเวลาเดียวกันไม่ได้ นอกจากนี้อาจารย์ประจำหลักสูตรแต่ละหลักสูตรจะต้องทำหน้าที่เป็นอาจารย์ ประจำตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรหนึ่งหลักสูตรใดเท่านั้น และต้องมีคุณสมบัติดังนี้

9.1 ปริญญาโท

9.1.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องอาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิปริญญาเอก หรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือ สาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน จำนวนอย่างน้อย 3 คน

9.1.2 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ต้องเป็นอาจารย์ประจำมีคุณวุฒิปริญญาเอก หรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือ สาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

2) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี) ต้องเป็นอาจารย์ประจำหรือ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

9.1.3 อาจารย์ผู้สอนวิทยานิพนธ์ ต้องประกอบด้วยอาจารย์ประจำและผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอกสถาบัน อาจารย์ประจำและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกดังกล่าวต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ 9.1.4 อาจารย์ผู้สอน ต้องเป็นอาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันมีคุณวุฒิ ไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเทียบเท่าหรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ใน ใช้

10.3 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และ/หรือ อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรนั้นด้วย

11. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

11.1 ประกาศนียบัตรบัณฑิต จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

11.2 ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า

11.3 ปริญญาโท จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

11.4 ปริญญาเอก จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าที่มีผลการเรียนดีมาก หรือปริญญาโทหรือเทียบเท่า

12. การลงทะเบียนเรียนและระยะเวลาการศึกษา

ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 15 หน่วยกิต ในแต่ละภาคเรียนปกติ และให้ใช้เวลาศึกษาในแต่ละหลักสูตร ดังนี้

12.1 ประกาศนียบัตรบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 3 ปีการศึกษา

12.2 ปริญญาโท ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 5 ปีการศึกษา

12.3 ปริญญาเอก ผู้ที่สำเร็จปริญญาตรีแล้วเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 8 ปีการศึกษา ส่วนผู้ที่สำเร็จปริญญาโทแล้วเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 6 ปีการศึกษา การลงทะเบียนเรียนสำหรับผู้เข้าศึกษาแบบไม่เต็มเวลา ให้สถาบันอุดมศึกษากำหนดหน่วยกิตที่ให้ลงทะเบียนเรียนได้ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ โดยเทียบเคียงกับจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดข้างต้นในสัดส่วนที่เหมาะสม

หากสถาบันอุดมศึกษาใดมีเหตุผลและความจำเป็นพิเศษ การลงทะเบียนที่มีจำนวนหน่วยกิตแตกต่างไปจากเกณฑ์ข้างต้นก็อาจทำได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่กระทบกระเทือนต่อมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา

13. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษา นักศึกษาจะต้องปฏิบัติดังนี้

13.1 ประกาศนียบัตรบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ต้องเรียนครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า

13.2 ปริญญาโท

13.2.1 แผน ก แบบ ก 1 เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย โดยคณะกรรมการที่สถาบันอุดมศึกษานั้นแต่งตั้ง และผลงานวิทยานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์หรือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างน้อยดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding)

13.2.2 แผน ก แบบ ก 2 ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า พร้อมทั้งเสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่สถาบันอุดมศึกษานั้นแต่งตั้ง และผลงานวิทยานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding)

13.2.3 แผน ข ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และสอบผ่านการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) ด้วยข้อเขียนและ/หรือปากเปล่าในสาขาวิชานั้น

13.3 ปริญญาเอก

13.3.1 แบบ 1 สอบผ่านภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษา ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เพื่อเป็นผู้มีสิทธิ์ขอทำวิทยานิพนธ์ เสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบัน และผลงานวิทยานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการที่มีกรรมการภายนอกมาร่วมกลั่นกรอง (Peer Review) ก่อนการตีพิมพ์ และเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้น

13.3.2 แบบ 2 ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า สอบผ่านภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษา ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เพื่อเป็นผู้มีสิทธิ์ขอทำวิทยานิพนธ์ เสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการ ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบัน และผลงานวิทยานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการที่มีกรรมการภายนอกมาร่วมกลั่นกรอง (Peer Review) ก่อนการตีพิมพ์ และเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้น

14. ชื่อประกาศนียบัตรและชื่อปริญญา

14.1 ประกาศนียบัตรบัณฑิต ให้ใช้ชื่อว่า “ประกาศนียบัตรบัณฑิต (Graduate Diploma)” อักษรย่อ “ป.บัณฑิต (Grad. Dip.)” แล้วตามด้วยชื่อสาขาวิชาต่อท้าย

14.2 ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ให้ใช้ชื่อว่า “ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง (Higher Graduate Diploma)” อักษรย่อ “ป.บัณฑิตชั้นสูง (Higher Grad. Dip.)” แล้วตามด้วยชื่อ

สาขาวิชาต่อท้าย

14.3 **ปริญญาโทและปริญญาเอก** สถาบันอุดมศึกษาที่มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาไว้แล้ว ให้ใช้ชื่อปริญญาตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกานั้น ในกรณีที่ปริญญาใดยังมีได้กำหนดชื่อไว้ในพระราชกฤษฎีกาหรือกรณีที่สถาบันอุดมศึกษาใดไม่มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา ให้ใช้ชื่อปริญญาตามหลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา ตามที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

15. การประกันคุณภาพของหลักสูตร

ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตรให้ชัดเจน ซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วยประเด็นหลัก 4 ประเด็น คือ

15.1 การบริหารหลักสูตร

15.2 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนและการวิจัย

15.3 การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา

15.4 ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม และ/หรือความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต

16. การพัฒนาหลักสูตร

ให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย แสดงการปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี และมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก 5 ปี

17. ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวได้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัติ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่จะพิจารณา และให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการอุดมศึกษานั้นเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548

(ลงชื่อ) อติชัย โพธารามิก

(นายอติชัย โพธารามิก)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อบังคับ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

พ.ศ. ๒๕๔๕

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๘ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และเพื่อเป็นการรวบรวมระเบียบเดิมให้เป็นหมวดหมู่ และปรับเปลี่ยนเป็นข้อบังคับเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของสภาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังและเพื่อให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พ.ศ. ๒๕๒๘ ประกอบกับมติสภาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ จึงให้วางข้อบังคับไว้ ดังนี้

ข้อ ๑. ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๕”

ข้อ ๒. ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๔๕ เป็นต้นไป

ข้อ ๓. ให้ยกเลิก

๓.๑ ระเบียบสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๘

๓.๒ ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ว่าด้วยระเบียบการสอบและคุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอน ผู้สอบวิทยานิพนธ์ และผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๔

๓.๓ ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ว่าด้วยการสอบวัดคุณสมบัติ พ.ศ. ๒๕๔๐

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เผยแพร่ในนามของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๓.๔ ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ว่าด้วยการสอบประมวลความรู้ พ.ศ. ๒๕๔๐

๓.๕ ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ว่าด้วยการสอบประมวลความรู้ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑

๓.๖ ระเบียบสถาบันเทคโนโลยีพระ จอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑

๓.๗ ระเบียบสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖

๓.๘ ระเบียบสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ว่าด้วยการขยายเวลาการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๑

๓.๙ ระเบียบสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ว่าด้วยการขยายเวลาการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ หรือมติอื่นใดในส่วนที่ได้กำหนดไว้แล้วในข้อบังคับนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔. ให้อธิการบดีเป็นผู้รักษาการตามข้อบังคับนี้ และมีอำนาจในการออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของสถาบัน ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ตามความจำเป็นแล้วรายงานให้สภาสถาบันทราบ ข้อปฏิบัติอื่น ๆ ที่มีได้กำหนดไว้ในข้อบังคับฉบับนี้ ให้ยึดถือปฏิบัติตามประกาศของกระทรวง ศึกษาธิการ เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๕. ในข้อบังคับนี้

“สถาบัน” หมายความว่า สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

“อธิการบดี” หมายความว่า อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

“นักศึกษา” หมายความว่า ผู้เข้ารับการศึกษาในหลักสูตรสูงกว่าปริญญาตรี ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

“คณะ” หมายความว่า คณะที่ดำเนินการสอนหลักสูตรสูงกว่าปริญญาตรี ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

“บัณฑิตวิทยาลัย” หมายความว่า บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

“คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ” หมายความว่า คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

“การค้นคว้าอิสระ” หมายความว่า การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของนักศึกษา ระดับปริญญาโท แผนก ข ได้แก่ สารนิพนธ์ โครงการค้นคว้าระบบงาน โครงการศึกษารณพิเศษ หรือการศึกษาค้นคว้าที่มีชื่อเรียกวิชาเป็นอย่างอื่น ที่นักศึกษาต้องสอบผ่านเพื่อใช้เป็นเงื่อนไขในการสำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาโทแผนก ข

“ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน” หมายความว่า ผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่สังกัดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในสาขาวิชานั้น ๆ มีคุณวุฒิและมีคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

หมวด ๒

การจัดการศึกษา

ข้อ ๖. ระบบการจัดการศึกษา มีดังนี้

๖.๑ การศึกษาในสถาบันใช้ระบบการศึกษาแบบทวิภาค โดยในหนึ่งปีการศึกษา แบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ และภาคฤดูร้อน

๖.๒ การศึกษาภาคปกติแต่ละภาคการศึกษามีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

๖.๓ การศึกษาภาคฤดูร้อน ให้กำหนดระยะเวลา โดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ

๖.๔ การศึกษาในหลักสูตรสูงกว่าปริญญาตรี ที่จัดสอนในสถาบันแบ่งออกเป็นรายวิชา ปริมาณเนื้อหาของแต่ละรายวิชาให้เป็นไปตามหลักสูตร

ข้อ ๗. การวัดผลการศึกษาใช้ระบบหน่วยกิต ซึ่งหน่วยกิต หมายถึง หน่วยที่แสดงปริมาณ การศึกษาของแต่ละรายวิชา โดยมีหลักการในการกำหนดจำนวนหน่วยกิต ดังนี้

๗.๑ รายวิชาภาคฤดูร้อน ที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๗.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาค การศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๗.๓ การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาค การศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๗.๔ การค้นคว้าอิสระ ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา ปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง การใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๑.๕ วิทยานิพนธ์ ที่ใช้เวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

ข้อ ๘. ให้มีรหัสประจำรายวิชาของแต่ละรายวิชาตามที่สถาบันกำหนด

ข้อ ๙. หลักสูตรที่เปิดสอนทุกหลักสูตรจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบัน

ข้อ ๑๐. หลักสูตรการศึกษา มี ๔ ระดับ คือ

๑๐.๑ ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต มีจำนวนหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๑๐.๒ ระดับปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษาเป็น ๒ แผน คือ

๑๐.๒.๑ แผน ก เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยการทำวิทยานิพนธ์การศึกษาตามแผน ก มี ๒ แบบ คือ

(๑) แบบ ก ๑ ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และอาจมีการกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติม หรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้ โดยไม่นับหน่วยกิต แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันกำหนด

(๒) แบบ ก ๒ ทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต และต้องศึกษารายวิชา อีกไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๑๐.๒.๒ แผน ข เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษารายวิชา ไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ แต่ต้องมีการค้นคว้าอิสระ ไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิต และไม่เกิน ๖ หน่วยกิต รวมแล้วไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิตหลักสูตรใดที่มีทั้งแผน ก และแผน ข นักศึกษาสามารถเปลี่ยนแผนได้ตามหลักเกณฑ์ตามประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย

๑๐.๓ ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง มีจำนวนหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๑๐.๔ ระดับปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ คือ

๑๐.๔.๑ แบบ ๑ เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ ทั้งนี้อาจมีการกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติม หรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นโดยไม่นับหน่วยกิต แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันกำหนด โดยมีจำนวนหน่วยกิตดังนี้

(๑) ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

(๒) ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิตทั้งนี้การทำวิทยานิพนธ์ตาม (๑) และ (๒) ต้องมีคุณภาพและมาตรฐานเดียวกัน

๑๐.๔.๒ แบบ ๒ เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูงและก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ และมีการศึกษารายวิชาเพิ่มเติมดังนี้

(๑) ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี ต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิตและศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

(๒) ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท ต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิตและศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิตทั้งนี้การทำวิทยานิพนธ์ตาม (๑) และ (๒) ต้องมีคุณภาพและมาตรฐานเดียวกัน

ข้อ ๑๑. ระยะเวลาการศึกษาของหลักสูตร ในแต่ละระดับ มีหลักเกณฑ์ดังนี้

๑๑.๑ ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ต้องศึกษาให้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในระยะเวลาไม่เกิน ๓ ปี นับตั้งแต่วันขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

๑๑.๒ ระดับปริญญาโท ต้องศึกษาให้ สำเร็จตามหลักสูตรภายในระยะเวลาไม่เกิน ๕ ปี นับตั้งแต่วันขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

๑๑.๓ ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ต้องศึกษาให้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในระยะเวลาไม่เกิน ๓ ปี นับตั้งแต่วันขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

๑๑.๔ ระดับปริญญาเอก มีหลักเกณฑ์ดังนี้

๑๑.๔.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี ต้องศึกษาให้สำเร็จตามหลักสูตรภายในระยะเวลาไม่เกิน ๘ ปี นับตั้งแต่วันขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

๑๑.๔.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท ต้องศึกษาให้สำเร็จตามหลักสูตรภายในระยะเวลาไม่เกิน ๖ ปี นับตั้งแต่วันขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

๑๑.๔.๓ ในกรณีที่ใช้ระยะเวลาศึกษาครบรายวิชาตามหลักสูตรที่กำหนดไว้แล้ว แต่ยังไม่สำเร็จการศึกษาเนื่องจากผลการตอบรับการลงตีพิมพ์บทความวิจัยบทความสุดท้าย ในการขอสำเร็จการศึกษา สามารถขอยาวเวลาการศึกษาได้ครั้งละ ๑ ภาคการศึกษาปกติ และให้ขยายเวลาการศึกษาได้ไม่เกิน ๔ ภาคการศึกษาปกติ โดยต้องผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ และได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

หมวด ๓

อาจารย์บัณฑิต

ข้อ ๑๒ อาจารย์บัณฑิต มี ๒ ประเภท

๑๒.๑ อาจารย์บัณฑิตประจำ หมายถึง ผู้ที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งจากอาจารย์ที่เป็นข้าราชการ หรือพนักงานสถาบันของสถาบัน

๑๒.๒ อาจารย์บัณฑิตพิเศษ หมายถึง ผู้ที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันกรณีอาจารย์บัณฑิตประจำเกษียณอายุราชการ หรือลาออก จะได้รับการปรับสถานภาพเป็นอาจารย์บัณฑิตพิเศษโดยอัตโนมัติ และทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาที่อยู่

ภายใต้การดูแลก่อนวันเกษียณอายุราชการหรือก่อนวันที่ลาออก ไปจนกว่านักศึกษาที่อยู่ในความดูแลจะสำเร็จการศึกษา

ข้อ ๑๓. อาจารย์บัณฑิตมีหน้าที่สอน สอบวิทยานิพนธ์ หรือเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระทำการวัดผลการศึกษาตามวันและเวลาที่กำหนดไว้ในตารางสอน สอบ และต้องส่งผลการศึกษาของวิชาที่ทำหน้าที่สอนหรือทำหน้าที่ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระภายในภาคการศึกษาที่ทำการสอนหรือทำหน้าที่ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ

ข้อ ๑๔. ให้คณะ หรือหน่วยงานภายในสถาบันที่ เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะส่งประวัติและผลงานของผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วน เสนอให้เป็นอาจารย์บัณฑิต โดยผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ เสนอให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาแต่งตั้ง

ข้อ ๑๕. อาจารย์ที่ปรึกษา มี ๒ ประเภท คือ

๑๕.๑ อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ หมายถึงอาจารย์บัณฑิตประจำที่ให้คำปรึกษาและคำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาทั่วไป

๑๕.๒ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑๕.๒.๑ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักหรือการค้นคว้าอิสระหลัก หมายถึง อาจารย์บัณฑิตประจำหรืออาจารย์บัณฑิตพิเศษในกรณีที่เป็น โครงการความร่วมมือระหว่างสถาบันกับหน่วยงานภายนอก มีหน้าที่ให้คำปรึกษา และคำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ

๑๕.๒.๒ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมหรือการค้นคว้าอิสระร่วม หมายถึง อาจารย์บัณฑิตประจำหรืออาจารย์บัณฑิตพิเศษ มีหน้าที่ร่วมให้คำปรึกษา และคำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ

ข้อ ๑๖. ภาระงานของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักหรือการค้นคว้าอิสระหลัก

๑๖.๑ อาจารย์บัณฑิตประจำ ๑ คน ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักของนักศึกษาปริญญาโทและปริญญาเอกได้ไม่เกิน ๕ คน หากหลักสูตรใดมีอาจารย์บัณฑิตประจำที่มีศักยภาพพร้อมที่จะดูแลนักศึกษาได้มากกว่า ๕ คน ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๑๐ คน

๑๖.๒ อาจารย์บัณฑิตประจำ ๑ คน ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลักของนักศึกษาปริญญาโทได้ไม่เกิน ๑๕ คนหากเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งวิทยานิพนธ์หลักและการค้นคว้าอิสระหลัก ให้คิดสัดส่วนจำนวนนักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์ ๑ คน เทียบได้กับจำนวนนักศึกษาที่ค้นคว้าอิสระ ๑ คน ทั้งนี้ ให้นับรวมนักศึกษาทั้งหมดที่ยังไม่สำเร็จการศึกษาในเวลาเดียวกัน

ข้อ ๑๗. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระในแต่ละหลักสูตรการศึกษา จะต้องเป็นอาจารย์บัณฑิตประจำหรืออาจารย์บัณฑิตพิเศษในกรณีที่เป็น โครงการความร่วมมือระหว่างสถาบัน

กับหน่วยงานภายนอกและมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ทั้งนี้โดยการเสนอของคณะกบ3619 .รรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ ดังนี้

๑๗.๑ หลักสูตรปริญญาโท

๑๗.๑.๑ เป็นผู้ได้รับปริญญาเอกในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และมีผลงานทางวิชาการเพิ่มเติมที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา อย่างน้อย ๑ เรื่อง หรือ

๑๗.๑.๒ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันและมีผลงานทางวิชาการหลังจากดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ อย่างน้อย ๑ เรื่อง

๑๗.๒ หลักสูตรปริญญาเอก

๑๗.๒.๑ เป็นผู้ได้รับปริญญาเอกในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และมีผลงานทางวิชาการในระดับนานาชาติที่เป็นที่ยอมรับ ที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา อย่างน้อย ๒ เรื่อง หรือ

๑๗.๒.๒ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และมีผลงานทางวิชาการระดับนานาชาติหลังจากดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ อย่างน้อย ๒ เรื่อง

ข้อ ๑๘. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมหรือการค้นคว้าอิสระร่วม (ถ้ามี) ในแต่ละหลักสูตรการศึกษาจะต้องเป็นอาจารย์ประจำ หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันและมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งตามข้อ ๑๗.๑ และ ข้อ๑๗.๒ ทั้งนี้ โดยการผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะและเสนอบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อพิจารณาแต่งตั้ง

ข้อ ๑๙. อาจารย์บัณฑิต ที่ทำหน้าที่สอบวิทยานิพนธ์ ในแต่ละหลักสูตรการศึกษาจะต้องประกอบด้วยอาจารย์ประจำ และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน ทั้งนี้ โดยผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะดังนี้

๑๙.๑ หลักสูตรปริญญาโท

๑๙.๑.๑ อาจารย์บัณฑิตประจำ ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

(๑) เป็นผู้ได้รับปริญญาเอกในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือ

(๒) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน มาไม่น้อยกว่า ๒ ปี

๑๙.๑.๒ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

(๑) เป็นผู้ได้รับปริญญาเอกในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์

กัน หรือ

เอกสารที่ส่งจนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(๒) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน มาไม่น้อยกว่า ๒ ปี หรือ 3629 .

(๓) เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ โดยมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

(๓.๑) เป็นผู้ได้รับปริญญาเอกในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และมีประสบการณ์ด้านการสอน หรือประสบการณ์ด้านการวิจัย หรือประสบการณ์ด้านวิชาชีพ มาไม่น้อยกว่า ๒ ปี หรือ

(๓.๒) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิและมีประสบการณ์สูงในสาขาวิชานั้น ๆ เป็นที่ยอมรับในระดับหน่วยงานหรือระดับกระทรวงหรือวงการศึกษาวิชานั้น ๆ เทียบได้ไม่ต่ำกว่าตำแหน่งระดับ ๕ ขึ้นไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด หรือในกรณีที่มิได้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งเทียบได้ไม่ต่ำกว่าระดับ ๕ ขึ้นไป ให้ สถาบันแต่งตั้งเป็นอาจารย์ผู้สอนวิทยานิพนธ์ได้เป็นกรณี ๆ ไป โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบัน

๑๕.๒ หลักสูตรปริญญาเอก

๑๕.๒.๑ อาจารย์บัณฑิตประจำหรืออาจารย์บัณฑิตพิเศษ จะต้องมีความคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้

(๑) เป็นผู้ได้รับปริญญาเอกในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และมีผลงานทางวิชาการในระดับนานาชาติที่มีชื่อส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาอย่างน้อย ๒ เรื่อง หรือ

(๒) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันและมีผลงานทางวิชาการในระดับนานาชาติหลังจากดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์อย่างน้อย ๒ เรื่อง

๑๕.๒.๒ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน ต้องมีความคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

(๑) เป็นผู้ได้รับปริญญาเอกในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน มาไม่น้อยกว่า ๒ ปีหรือ

(๒) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันมาไม่น้อยกว่า ๒ ปี หรือ

(๓) เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ โดยมีคุณสมบัติ อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

(๓.๑) เป็นผู้ได้รับปริญญาเอกในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และมีประสบการณ์ด้านการสอน หรือประสบการณ์ด้านการวิจัย หรือประสบการณ์ด้านวิชาชีพ มาไม่น้อยกว่า ๔ ปี หรือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์เพื่อการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(๓.๒) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิและมีประสบการณ์สูงในสาขาวิชานั้น ๆ เป็นที่ยอมรับในระดับหน่วยงานหรือระดับกระทรวงหรือวงการวิชาชีพด้านนั้น ๆ เทียบได้ไม่ต่ำกว่าตำแหน่งระดับ ๕ ขึ้นไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการการข้าราชการพลเรือนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด หรือในกรณีที่ไม่ได้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งเทียบได้ไม่ต่ำกว่าระดับ ๕ ขึ้นไป ให้สถาบันแต่งตั้งเป็นอาจารย์ผู้สอนวิทยานิพนธ์ได้เป็นกรณี ๆ ไป โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบัน

ข้อ ๒๐. อาจารย์บัณฑิตที่ทำหน้าที่สอน ในแต่ละหลักสูตรการศึกษาต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ทั้งนี้โดยผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ ดังนี้

๒๐.๑ หลักสูตรปริญญาโท อาจารย์ผู้สอนต้องเป็นอาจารย์ประจำ หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน มีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

๒๐.๑.๑ เป็นผู้ได้รับปริญญาเอกในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือ

๒๐.๑.๒ เป็นผู้ได้รับ ปริญญาโทในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน มีประสบการณ์ด้านการสอนหรือวิจัย อย่างน้อย ๓ ปีและมีผลงานทางวิชาการ อย่างน้อย ๓ เรื่อง หรือ

๒๐.๑.๓ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือ

๒๐.๑.๔ เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ โดยมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

(๑) เป็นผู้ได้รับปริญญาเอกในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันและมีประสบการณ์ด้านการสอน หรือประสบการณ์ด้านการวิจัยหรือประสบการณ์ด้านวิชาชีพ มาไม่น้อยกว่า ๒ ปี หรือ

(๒) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิและมีประสบการณ์สูงในสาขาวิชานั้น ๆ เป็นที่ยอมรับในระดับหน่วยงานหรือระดับกระทรวงหรือวงการวิชาชีพด้านนั้น ๆ เทียบได้ไม่ต่ำกว่าตำแหน่งระดับ ๕ ขึ้นไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการการข้าราชการพลเรือนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด หรือในกรณีที่ไม่ได้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งเทียบได้ไม่ต่ำกว่าระดับ ๕ ขึ้นไป ให้สถาบันแต่งตั้งเป็นอาจารย์ผู้สอนได้เป็นกรณี ๆ ไป โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบัน

๒๐.๒ หลักสูตรปริญญาเอก อาจารย์ผู้สอนต้องเป็นอาจารย์ประจำ หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน มีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้

๒๐.๒.๑ เป็นผู้ได้รับปริญญาเอกในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน มีประสบการณ์ด้านการสอนในระดับไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีอย่างน้อย ๑ ปีและมีผลงานทางวิชาการที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อ ๓629. รับปริญญาอย่างน้อย ๑ เรื่อง หรือ

๒๐.๒.๒ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และมีผลงานทางวิชาการหลังจากดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์อย่างน้อย ๑ เรื่อง หรือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น มิอนุญาตให้เผยแพร่ไปยังผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๒๐.๒.๓ เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ ในกรณีไม่สังกัดสถาบันอุดมศึกษา โดยมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

(๑) เป็นผู้ได้รับปริญญาเอกในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันและมีประสบการณ์ด้านการสอน หรือประสบการณ์ด้านการวิจัย หรือประสบการณ์ด้านวิชาชีพ มาไม่น้อยกว่า ๔ ปี หรือ

(๒) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิและมีประสบการณ์สูงในสาขาวิชานั้น ๆ เป็นที่ยอมรับในระดับหน่วยงานหรือระดับกระทรวงหรือวงการวิชาชีพด้านนั้น ๆ เทียบได้ไม่ต่ำกว่าตำแหน่งระดับ ๕ ขึ้นไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการการข้าราชการพลเรือนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด หรือในกรณีที่ไม่ได้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งเทียบได้ไม่ต่ำกว่าระดับ ๕ ขึ้นไป ให้สถาบันแต่งตั้งเป็นอาจารย์ผู้สอนได้เป็นกรณี ๆ ไป โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบัน

๒๐.๓ หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต และหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง คุณสมบัติของอาจารย์บัณฑิตที่ทำหน้าที่สอนให้ขึ้นไปตามข้อ ๒๐.๑ หรือข้อ ๒๐.๒ โดยอนุโลมแล้วแต่กรณี

หมวด ๔

การรับเข้าเป็นนักศึกษา

ข้อ ๒๑ คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าเป็นนักศึกษา

๒๑.๑ ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ผู้สมัครจะต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าหรือกำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาสุดท้ายของหลักสูตรระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และมีคุณสมบัติอย่างอื่นเพิ่มเติมตามประกาศของสำนักทะเบียนและประมวลผล

๒๑.๒ ระดับปริญญาโท ผู้สมัครจะต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าหรือกำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาสุดท้ายของหลักสูตรระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และมีคุณสมบัติอย่างอื่นเพิ่มเติมตามประกาศของสำนักทะเบียนและประมวลผล

๒๑.๓ ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ผู้สมัครจะต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือกำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาสุดท้ายของหลักสูตรระดับปริญญาโท และมีคุณสมบัติอย่างอื่นเพิ่มเติมตามประกาศของสำนักทะเบียนและประมวลผล

๒๑.๔ ระดับปริญญาเอก ผู้สมัครจะต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีเกียรตินิยมและมีคุณสมบัติอย่างอื่นเพิ่มเติมตามประกาศของสำนักทะเบียนและประมวลผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ ๒๑.๕ ไม่เป็นผู้ที่ถูกให้ออกจากสถาบันอุดมศึกษาใดๆ มาแล้ว เนื่องจากความประพฤติไม่เหมาะสม หรือกระทำความผิดต่าง ๆ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๒๑.๖ ไม่เป็นผู้ที่ถูกลงโทษเนื่องจากกระทำ หรือมีส่วนร่วมกระทำทุจริตในการสอบคัดเลือก ทุกประเภท

๒๑.๗ คุณสมบัติอื่นๆ เพิ่มเติมให้เป็นไปตามประกาศของสำนักทะเบียนและประมวลผล

ข้อ ๒๒. จำนวนที่จะรับเข้าศึกษา ให้เป็นไปตามที่ คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ กำหนด ส่วนการสมัครให้เป็นไปตามประกาศของสำนักทะเบียนและประมวลผล และการคัดเลือกให้เป็นไปตามประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๒๓. การรับเข้าศึกษาจะต้องผ่านการคัดเลือกตามประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๒๔. ผู้มีสิทธิเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา มีสิทธิเข้าศึกษาในสถาบันได้มากกว่า ๑ หลักสูตรในเวลาเดียวกันหรือต่อเนื่องกัน โดยมีสิทธิได้รับปริญญาบัตรภายใต้เงื่อนไขดังนี้

๒๔.๑ เข้าศึกษาในสถาบันในหลักสูตรต่างระดับ โดยเป็นการศึกษาต่อเนื่องกัน

๒๔.๒ เข้าศึกษาหลักสูตรในสถาบันและหลักสูตรในสถาบันการศึกษาอื่น ๆ

๒๔.๓ เข้าศึกษาในหลักสูตรหนึ่งหลักสูตรใดในสถาบันสำเร็จแล้ว และโอนรายวิชาเข้าศึกษาอีกหลักสูตรหนึ่งในสถาบันตามข้อบังคับนี้และประกาศของบัณฑิตวิทยาลัยทั้งนี้การดำเนินการตามข้อ ๒๔.๑ และ ๒๔.๒ ต้องเป็นไปตามระเบียบสถาบันว่าด้วยการจัดการศึกษาสองปริญญา

หมวด ๕

การรายงานตัวเข้าเป็นนักศึกษา

ข้อ ๒๕. การรายงานตัวเข้าเป็นนักศึกษาของสถาบันผู้ผ่านการคัดเลือกและได้รับการประกาศชื่อให้เป็นนักศึกษาของสถาบันในหลักสูตรต่าง ๆ และมีคุณสมบัติการเป็นนักศึกษาของสถาบัน ตามข้อ ๒๑ จะต้องรายงานตัว เพื่อเข้าเป็นนักศึกษาใหม่ของสถาบัน ตามวันเวลาที่ประกาศในปฏิทินการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา วิธีการรายงานตัวให้เป็นไปตามประกาศของสำนักทะเบียนและประมวลผล

ข้อ ๒๖. ในกรณีที่ผู้ผ่านการคัดเลือก ไม่สามารถมารายงานตัวเป็นนักศึกษาตามวัน เวลา ที่สถาบันกำหนดจะถือว่าสละสิทธิ์ เว้นแต่จะได้แจ้งเหตุความจำเป็นให้สถาบันทราบเป็นลายลักษณ์อักษร และต้องมารายงานตัวภายใน ๗ วัน นับตั้งแต่วันที่สถาบันกำหนดให้มารายงานตัว หรือในโอกาสแรกที่นักศึกษาสามารถติดต่อกับสถาบันได้ โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและประมวลผลข้อ ๒๗. นักศึกษามี ๒ สถานภาพ ดังนี้

๒๗.๑ นักศึกษาสามัญ หมายถึง ผู้ที่บัณฑิตวิทยาลัยรับเข้าศึกษาโดยมีต้องทดลองเรียนหรือทดลองวิจัย

๒๗.๒ นักศึกษาทดลองเรียน หรือทดลองวิจัย หมายถึง ผู้ที่บัณฑิตวิทยาลัยรับเข้าทดลองเรียน หรือทดลองวิจัย และเมื่อได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขในประกาศของบัณฑิตวิทยาลัยตาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ ๒๗.๒ นักศึกษาทดลองเรียน หรือทดลองวิจัย หมายถึง ผู้ที่บัณฑิตวิทยาลัยรับเข้าทดลองเรียน หรือทดลองวิจัย และเมื่อได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขในประกาศของบัณฑิตวิทยาลัยตาม

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะครบถ้วนแล้ว จึงจะมีสิทธิ์ขอปรับสภาพเป็นนักศึกษาสามัญได้ นักศึกษาทดลองเรียนหรือทดลองวิจัย จะต้องสอบผ่านรายวิชาหรือปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๓ ปีการศึกษา และหากนักศึกษาทดลองเรียนไม่สามารถปรับสภาพเป็นนักศึกษาสามัญได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้พ้นสภาพนักศึกษาทดลองเรียนหรือนักศึกษาทดลองวิจัย

หมวด ๖

การลงทะเบียนวิชาเรียน

ข้อ ๒๘. การลงทะเบียนวิชาเรียน มีหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติ ดังนี้

๒๘.๑ นักศึกษาต้องลงทะเบียนวิชาเรียน และชำระเงินทุกประเภทให้ครบถ้วนตามวันเวลา และสถานที่ ที่สถาบันกำหนดไว้ในปฏิทินการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

๒๘.๒ ในภาคการศึกษาปกติ นักศึกษาผู้ที่ไม่มาลงทะเบียนเรียนและชำระเงินตามระยะเวลาที่สถาบันกำหนด จะต้องมาดำเนินการในระยะเวลาการลงทะเบียนเรียนล่าช้า และต้องชำระค่าปรับตามอัตราที่สถาบันกำหนด ทั้งนี้การนับวันให้ถือวันทำการเป็นเกณฑ์ หากนักศึกษาไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาของการลงทะเบียนเรียนล่าช้า นักศึกษาจะต้องลาพักการศึกษาในภาคการศึกษานั้น และชำระค่าธรรมเนียมการลาพักการศึกษา มิฉะนั้นจะพ้นสภาพนักศึกษา

๒๘.๓ ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ นักศึกษาต้องลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตร อย่างน้อย ๑ หน่วยกิตและไม่เกิน ๑๕ หน่วยกิต ทั้งนี้ ไม่นับรวมรายวิชาปรับพื้นฐานในระดับปริญญาตรีและรายวิชาแบบร่วมเรียน

๒๘.๔ ในการศึกษาภาคฤดูร้อน นักศึกษาสามารถลงทะเบียนวิชาเรียนได้ไม่เกิน ๕ หน่วยกิต

๒๘.๕ การลงทะเบียนเรียนซ้ำในรายวิชา ให้นักศึกษาปฏิบัติดังนี้

๒๘.๕.๑ นักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำกว่า C+ หรือ ได้ U ในวิชาใดวิชาหนึ่ง จะต้องเรียนซ้ำในวิชานั้น เว้นแต่วิชานั้นจะไม่มีเปิดสอนอีกแล้ว ให้เลือกเรียนวิชาอื่นที่เทียบเคียงกันได้กับวิชานั้นในหลักสูตรนั้นๆ โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ ยกเว้นวิชาเลือกให้เรียนซ้ำในวิชาเดิมหรือวิชาเลือกอื่นก็ได้

๒๘.๕.๒ วิชาใดที่นักศึกษาได้ค่าระดับคะแนนต่ำกว่า C+ หรือ ได้ U หากมีการลงทะเบียนเรียนซ้ำให้นับหน่วยกิตของวิชานั้นเพิ่มเข้าไปด้วย และผลการศึกษาให้นำไปใช้ในการคำนวณค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPA)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ ๒๕. การลงทะเบียนเรียนรายวิชาต่างๆ ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของรายวิชาในแต่ละหลักสูตร และชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบของสถาบัน ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงโดยมีต้องแจ้งให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า

ข้อ ๓๐ การลงทะเบียนเพื่อรักษาสภาพนักศึกษา

นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนครบรายวิชาแล้ว แต่ยังคงงานการค้นคว้าทดลองหรือวิทยานิพนธ์ จะต้องลงทะเบียนเพื่อรักษาสภาพนักศึกษาพร้อมทั้งชำระค่าบำรุงการศึกษาและค่าธรรมเนียมรักษาสภาพนักศึกษา

หมวด ๗

การเพิ่ม เปลี่ยน และถอนรายวิชา

ข้อ ๓๑. การเพิ่ม เปลี่ยน และถอนรายวิชา ให้เป็นไปตามกำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่สถาบันกำหนดไว้ในปฏิทินการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ข้อ ๓๒. การเพิ่ม เปลี่ยน และถอนรายวิชา จะต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาตามกรณี ดังนี้

๓๒.๑ กรณีนักศึกษาที่ไม่ได้อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ

๓๒.๒ กรณีนักศึกษายู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หรืออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ข้อ ๓๓ การขอเพิ่มรายวิชาให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

๓๓.๑ การขอเพิ่มรายวิชาในภาคการศึกษาปกติ และภาคฤดูร้อน ให้นักศึกษาขอเพิ่มได้โดยไม่เกินจำนวนหน่วยกิตรวมที่ระบุไว้ใน ข้อ ๒๘.๓ และข้อ ๒๘.๔ ตามลำดับ และนักศึกษาจะต้องชำระค่าลงทะเบียนเรียนตามจำนวนหน่วยกิตที่เพิ่มด้วย

๓๓.๒ การคิดค่าธรรมเนียมและแนบเฉลี่ยให้คิดหน่วยกิตของรายวิชาที่เพิ่มใหม่ด้วย

ข้อ ๓๔. การขอเปลี่ยนรายวิชาให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

๓๔.๑ การขอเปลี่ยนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติ และภาคฤดูร้อน จะต้องไม่ส่งผลให้ขัดต่อข้อ ๒๘.๓ และข้อ ๒๘.๔ ตามลำดับ

๓๔.๒ การขอเปลี่ยนรายวิชาหนึ่งวิชาใดที่มีจำนวนหน่วยกิตเท่ากับรายวิชาที่ขอเปลี่ยน นักศึกษาไม่ต้องชำระเงินค่าลงทะเบียนเรียนอีก

๓๔.๓ การขอเปลี่ยนรายวิชาหนึ่งรายวิชาใดที่มีจำนวนหน่วยกิตมากกว่ารายวิชาที่ขอเปลี่ยนนักศึกษาจะต้องชำระเงินค่าลงทะเบียนเรียนเพิ่มตามจำนวนหน่วยกิตที่เพิ่มขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ใช้ประโยชน์ในการศึกษา
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๓๔.๔ การขอเปลี่ยนรายวิชาหนึ่งรายวิชาใดที่มีจำนวนหน่วยกิตน้อยกว่ารายวิชาที่ขอเปลี่ยนนักศึกษาจะไม่ได้รับเงินค่าลงทะเบียนเรียนที่เป็นส่วนต่างคืนจากสถาบัน

ข้อ ๓๕. การขอลอนรายวิชาให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

๓๕.๑ เมื่อนักศึกษาขอลอนรายวิชาแล้ว จะไม่ได้รับเงินคืนไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น

๓๕.๒ ในการคิดค่าระดับคะแนนเฉลี่ยจะไม่นำหน่วยกิตของรายวิชาที่ลอนไปรวม

ด้วย

หมวด ๘

การโอนหน่วยกิต

ข้อ ๓๖. การรับและเทียบโอนหน่วยกิตของนักศึกษาสามัญจะเทียบโอนได้เฉพาะการศึกษา รายวิชาเท่านั้น โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ โดยหน่วยกิตที่ขอเทียบโอนมาจากสาขาวิชาหรือภาควิชาของคณะต่างๆ หรือจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอื่น ให้เทียบโอนได้เฉพาะรายวิชาที่เรียนมาแล้วไม่เกิน ๕ ปี และในแต่ละรายวิชาที่ขอเทียบโอนมานั้นต้องได้ค่าระดับคะแนนไม่ต่ำกว่า B หรือ ๓.๐๐ และเทียบโอนได้ไม่เกินหนึ่งในสามของจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ทั้งนี้ไม่นับรวมวิชาวิทยานิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ

ข้อ ๓๗. ห้ามมิให้เทียบโอนหน่วยกิตในหลักสูตรต่างระดับ

ข้อ ๓๘. การเทียบโอนหน่วยกิตจะต้องมีการลงทะเบียนและชำระเงินตามระเบียบของสถาบัน

ข้อ ๓๙. รายวิชาที่เทียบโอนดังกล่าวนี้ให้นำมาคิดค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมด้วย

หมวด ๙

การศึกษาแบบร่วมเรียน

ข้อ ๔๐. การศึกษาแบบร่วมเรียน เป็นการศึกษาของนักศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้

ข้อ ๔๑. ในแต่ละภาคการศึกษา นักศึกษาจะลงทะเบียนเรียนวิชาแบบร่วมเรียนได้ไม่เกิน ๖ หน่วยกิต โดยไม่นำหน่วยกิตมารวมในหลักสูตร

ข้อ ๔๒. การลงทะเบียนวิชาเรียนแบบร่วมเรียน การเพิ่ม เปลี่ยน และลอนรายวิชา ให้ถือปฏิบัติตามหมวด ๖ และหมวด ๗ ของข้อบังคับนี้

ข้อ ๔๓. การวัดผลรายวิชาที่ลงทะเบียนวิชาเรียนแบบร่วมเรียน ให้ทำการวัดผลโดยใช้ค่าระดับคะแนนเป็น S หรือ U และจะไม่นำหน่วยกิตมารวมกับหน่วยกิตในหลักสูตร และผลการศึกษาจะไม่

ปรากฏในใบรายงานผลการศึกษา แต่สถาบันจะออกไปรับรองผลการศึกษาให้ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา **หมวด ๑๐** อ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

ข้อ ๔๔. การวัดผลการศึกษา

๔๔.๑ ให้สำนักทะเบียนและประมวลผลเป็นผู้ดำเนินการประกาศผลการศึกษาประจำภาค

๔๔.๒ วิธีการวัดผลการศึกษาอาจกระทำได้ โดยการสอบปลายภาคเมื่อสิ้นภาคการศึกษา การสอบกลางภาคการศึกษา การทดสอบระหว่างภาคการศึกษา การทำรายงานจากการอ่านและค้นคว้าเอง การเขียนวิทยานิพนธ์ การเข้าร่วมอภิปรายในชั้นเรียน หรือใช้ทุกวิธีการดังกล่าวรวมกัน

๔๔.๓ ให้ใช้ระบบหน่วยกิตเป็นหลักในการวัดผลการศึกษารายวิชา ในการคิดค่าระดับคะแนนเฉลี่ยในรายวิชาให้เทียบค่าตัวอักษรเป็นแต้ม ดังนี้ค่าระดับคะแนน แต้ม ผลการศึกษา

A ๔.๐๐ ดีเลิศ (Excellent)

B+ ๓.๕๐ ดีมาก (Very Good)

B ๓.๐๐ ดี (Good)

C+ ๒.๕๐ ดีพอใช้ (Fairly Good)

C ๒.๐๐ พอใช้ (Fair)

D+ ๑.๕๐ อ่อน (Poor)

D ๑.๐๐ อ่อนมาก (Very Poor)

F ๐ ตก (Failed)

W - ขอลอนวิชาเรียน (Withdrawal)

Fa ๐ ตกเนื่องจากเวลาเรียนไม่พอ
(Failed, Insufficient attendance)

Fe ๐ ตกเนื่องจากขาดสอบ

(Failed from Examination)

I - ไม่สมบูรณ์ (Incomplete)

S - พอใจ (Satisfactory)

U - ไม่พอใจ (Unsatisfactory)

๔๔.๔ นักศึกษาที่ได้ค่าระดับคะแนนไม่สมบูรณ์ (I) ในวิชาโดยกเว้นวิทยานิพนธ์วิชาสุดท้าย ต้องดำเนินการตามข้อกำหนดการศึกษานั้น ๆ จนได้คะแนนสมบูรณ์ก่อนการลงทะเบียนภาคการศึกษาปกติถัดไป หากเกินระยะเวลาที่กำหนดให้เป็นอำนาจของผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและประมวลผลในการพิจารณาให้ค่าระดับคะแนน F โดยให้ปรึกษากับอาจารย์ประจำวิชาด้วย

ข้อ ๔๕. การสอบปลายภาคการศึกษา ให้ถือปฏิบัติดังนี้

๔๕.๑ การสอบให้ถือตามวัน เวลา และสถานที่ที่ปรากฏในตารางสอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ มีลิขสิทธิ์และสงวนลิขสิทธิ์ไว้ ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีผลต่อการเรียนการสอนของนักศึกษาที่นำเอกสารคู่มือฉบับนี้ไปใช้

๔๕.๒ เหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถเข้าสอบได้ ให้ถือเฉพาะกรณีดังต่อไปนี้

๔๕.๒.๑ ป่วย ต้องมีใบรับรองแพทย์จากโรงพยาบาลของรัฐบาล หรือของเอกชน ซึ่งแพทย์วินิจฉัยว่าไม่สามารถมาสอบได้

๔๕.๒.๒ อุบัติเหตุ ให้มีหลักฐานรับรองเพื่อประกอบการพิจารณา

๔๕.๒.๓ อุปสมบทหน้าไฟ

๔๕.๒.๔ เหตุสุดวิสัยอื่น ๆ นอกเหนือจากข้อ ๔๕.๒.๑ ข้อ ๔๕.๒.๒ และข้อ ๔๕.๒.๓ ให้เป็นอำนาจของผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและประมวลผลพิจารณาเหตุสุดวิสัยข้างต้น ให้นักศึกษาหรือตัวแทนแสดงหลักฐานพร้อมชี้แจงเหตุผลอันสมควรต่อสำนักทะเบียนและประมวลผลภายใน ๑๐ วันนับตั้งแต่วันสอบที่ปรากฏตามตารางสอบ เพื่อขออนุมัติต่อผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและประมวลผลให้พิจารณาให้ค่าระดับคะแนน W สำหรับรายวิชานั้น หากมิได้รับการอนุมัติให้ถือว่าส่วนที่ขาดสอบนั้นได้คะแนนเป็นศูนย์ และให้อาจารย์ผู้สอนให้ค่าระดับคะแนนตามคะแนนระหว่างภาคการศึกษา

๔๕.๓ นักศึกษาซึ่งทุจริตในการสอบ ทั้งสอบกลางภาคการศึกษา และสอบปลายภาคการศึกษา จะไม่ได้รับการพิจารณาผลการศึกษาในภาคการศึกษานั้น นักศึกษากระทำการทุจริตนั้น และให้พักการศึกษาในภาคการศึกษานั้นไปอีก ๑ ภาคการศึกษา

ข้อ ๔๖. การคิดค่าระดับคะแนนเฉลี่ย

๔๖.๑ การคิดค่าระดับคะแนนเฉลี่ย จะกระทำเมื่อสิ้นภาคการศึกษาแต่ละภาค ในการคำนวณค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมให้ดำเนินการดังนี้ ให้กระทำโดยคูณหน่วยกิตด้วยแต้มของค่าระดับคะแนนเป็นรายวิชาแล้วรวมกัน จากนั้นจึงหารด้วยจำนวนหน่วยกิตรวมทุกวิชา ยกเว้นวิชาวิทยานิพนธ์ วิชาแบบร่วมเรียน และวิชาที่ได้ค่าระดับคะแนน S หรือ U ทั้งนี้ให้มีทศนิยมสองตำแหน่ง โดยไม่มีการปัดเศษ

๔๖.๒ ให้คิดค่าระดับคะแนนเฉลี่ยเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๔๖.๒.๑ ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยประจำภาคการศึกษา (Grade Point Average of Semester = GPS) คือ ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยที่คิดเฉพาะวิชาที่เรียนในภาคการศึกษานั้น

๔๖.๒.๒ ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (Total Grade Point Average = GPA) คือ ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยที่คิดจากวิชาที่เรียน เริ่มตั้งแต่เข้าเรียนจนถึงภาคการศึกษาปัจจุบัน

๔๖.๓ การคิดคะแนนเฉลี่ยสะสมเพื่อสำเร็จการศึกษาให้คิดเฉพาะจำนวนหน่วยกิตในวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ข้อ ๔๗. การภาคทัณฑ์ นักศึกษาซึ่งได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๓.๐๐ ต้องทำภาคทัณฑ์ไว้ในระหว่างภาคทัณฑ์ ถ้าระดับคะแนนเฉลี่ยประจำภาคการศึกษาถัดไปต่ำกว่า ๓.๐๐ ให้แก่นักศึกษานั้นพ้นสภาพนักศึกษาทั้งนี้ให้นับรวมถึงการศึกษาภาคฤดูร้อนด้วย

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ อธิการบดีเป็นผู้ดูแลรักษาและอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ ๔๘. นักศึกษาระดับปริญญาเอกต้องสอบผ่านภาษาต่างประเทศตามความต้องการของคณะ
อย่างน้อยหนึ่งภาษา โดยสอบให้ได้ค่าระดับคะแนน S หรือผ่านการสอบข้อสอบมาตรฐาน
ภาษาต่างประเทศตามเกณฑ์ที่กำหนดก่อนสอบวิทยานิพนธ์ โดยภาษาต่างประเทศนี้จะไม่นับหน่วยกิต
ให้ เว้นแต่กรณีหลักสูตรได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ให้เป็นไปตามประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๔๙ นักศึกษาระดับปริญญาเอก ต้องสอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying
Examination) ให้ได้ก่อน จึงจะสอบวิทยานิพนธ์ได้ โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

๔๙.๑ นักศึกษาระดับปริญญาเอกแบบ ๑ และแบบ ๒ จะต้องสอบวัดคุณสมบัติ ภายใน
ระยะเวลา ๔ ภาคการศึกษา นับตั้งแต่วันขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา ทั้งนี้ไม่นับภาคการศึกษาฤดูร้อน

๔๙.๒ การสอบวัดคุณสมบัติประกอบด้วย การสอบข้อเขียน และ/หรือ การสอบปาก
เปล่า

๔๙.๓ ให้บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวัดคุณสมบัติ จำนวนไม่น้อยกว่า
๓ คน โดยผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ ประกอบด้วยอาจารย์ที่ปรึกษา
และอาจารย์บัณฑิตที่เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน โดยให้แต่งตั้งกรรมการคน
หนึ่งเป็นประธาน

๔๙.๔ บัณฑิตวิทยาลัยจะกำหนดให้มีการสอบวัดคุณสมบัติอย่างน้อยภาคการศึกษาระ
๑ ครั้ง

๔๙.๕ ในกรณีที่คณะกรรมการสอบวัดคุณสมบัติจะให้ผลการสอบเป็น S ต้องมีมติ
เห็นชอบเกินกึ่งหนึ่ง

๔๙.๖ การสอบวัดคุณสมบัตินักศึกษา มีสิทธิ์สอบได้ไม่เกิน ๓ ครั้ง

ข้อ ๕๐ การสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) สำหรับนักศึกษาระดับ
ปริญญาโทแผน ข มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

๕๐.๑ ต้องสอบผ่านวิชาบังคับ ยกเว้นวิชาการค้นคว้าอิสระ และรายวิชาอื่นๆ ตามที่
คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะกำหนด และได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

๕๐.๒ การสอบประมวลความรู้ประกอบด้วย การสอบข้อเขียน และ/หรือ การสอบ
ปากเปล่า

๕๐.๓ ให้บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบประมวลความรู้ มีจำนวนไม่น้อย
กว่า ๓ คน โดยผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ ประกอบด้วยอาจารย์ที่
ปรึกษา และอาจารย์บัณฑิตที่เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน โดยให้แต่งตั้ง
กรรมการคนหนึ่งเป็นประธาน

๕๐.๔ บัณฑิตวิทยาลัยจะกำหนดให้มีการสอบประมวลความรู้อย่างน้อยภาคการศึกษา
๑ ครั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๕๐.๕ ในกรณีที่คณะกรรมการสอบประมวลความรู้จะให้ผลการสอบเป็น S ต้องมีมติเห็นชอบเกินกึ่งหนึ่ง

๕๐.๖ การสอบประมวลความรู้ นักศึกษามีสิทธิ์สอบได้ไม่เกิน ๓ ครั้ง

ข้อ ๕๑. ให้สำนักทะเบียนและประมวลผลทำการประมวลผลการศึกษา เสนอให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย เป็นผู้พิจารณาผลการวัดผลการศึกษา และคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเป็นผู้อนุมัติผลการวัดผลการศึกษา

ข้อ ๕๒. วันที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษา

๕๒.๑ ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตและระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ให้ถือวันที่นักศึกษาสอบผ่านและได้ค่าระดับคะแนนรายวิชาสุดท้ายที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียน

๕๒.๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท แผน ก และ นักศึกษาระดับปริญญาเอก ให้ถือวันที่สอบผ่านวิทยานิพนธ์ขั้นสุดท้าย เป็นวันสำเร็จการศึกษา ทั้งนี้ นักศึกษาจะต้องส่งรูปเล่มวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ จึงจะถือว่าสำเร็จการศึกษา

๕๒.๓ นักศึกษาระดับปริญญาโท แผน ข ให้ถือวันที่นักศึกษาสอบผ่านและได้ค่าระดับคะแนนรายวิชาสุดท้ายที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียน และได้ส่งรายงานการค้นคว้าอิสระเรียบร้อยแล้ว

ข้อ ๕๓. ให้สำนักทะเบียนและประมวลผล เป็นผู้ดำเนินการประมวลผลและรายงานผลการศึกษา

หมวด ๑๑

วิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ

ข้อ ๕๔. การทำวิทยานิพนธ์และการสอบมีหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติ ดังนี้

๕๔.๑ ให้คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี) สำหรับนักศึกษาแต่ละคนเพื่อให้มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและคำแนะนำการเขียนวิทยานิพนธ์ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์จะต้องเป็นอาจารย์บัณฑิตประจำ หรือ อาจารย์บัณฑิตพิเศษในกรณีที่ เป็น โครงการความร่วมมือระหว่างสถาบันกับหน่วยงานภายนอก ในกรณีจำเป็นอาจเชิญผู้เชี่ยวชาญภายนอกมาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมได้

๕๔.๒ การสอบหัวข้อวิทยานิพนธ์ ให้คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบขึ้นคณะหนึ่ง จำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คน แต่ไม่เกิน ๖ คน ประกอบด้วยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์บัณฑิต โดยให้แต่งตั้งกรรมการคนหนึ่งเป็นประธาน ทั้งนี้คณะกรรมการสอบหัวข้อวิทยานิพนธ์ต้องมีมติเห็นชอบเกินกึ่งหนึ่งจึงจะเสนอขออนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์นั้นได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๕๔.๓ การเสนอขออนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ให้คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะดำเนินการพิจารณาอนุมัติ แล้วแจ้งให้บัณฑิตวิทยาลัยประกาศการอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์

๕๔.๔ นักศึกษาระดับปริญญาโท ต้องได้รับการอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ก่อนวันสอบวิทยานิพนธ์ขั้นสุดท้ายไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน

๕๔.๕ นักศึกษาระดับปริญญาเอก ต้องได้รับการอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ก่อนวันสอบวิทยานิพนธ์ขั้นสุดท้ายไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วัน

๕๔.๖ การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ก่อนการสอบวิทยานิพนธ์ ที่เกี่ยวกับหัวข้อวิทยานิพนธ์เค้าโครงวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หรืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ให้นักศึกษายื่นคำร้องขอต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาส่วนใหญ่ในเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ให้ดำเนินการตามข้อ ๕๔.๓ ใหม่

๕๔.๗ ในภาคการศึกษาที่ลงทะเบียนวิทยานิพนธ์วิชาสุดท้ายไว้ แต่ยังไม่สอบวิทยานิพนธ์แล้วเสร็จหรือยังไม่ได้สอบวิทยานิพนธ์ ไม่ต้องบันทึกค่าระดับคะแนน I ไว้ในใบรายงานผลการศึกษา(Transcript) ของนักศึกษา ในกรณีที่มิใช่วิทยานิพนธ์วิชาสุดท้าย ถ้าได้ค่าระดับคะแนน I ให้นักศึกษาคำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จก่อนวันลงทะเบียนเรียนของภาคการศึกษาถัดไป

ข้อ ๕๕. การสอบวิทยานิพนธ์ถือเป็นการสอบขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งนักศึกษจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข และข้อกำหนดในแต่ละหลักสูตรของคณะนั้นๆ โดยนักศึกษจะต้องทำได้อีกเมื่อ

๕๕.๑ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เห็นว่า นักศึกษาพร้อมที่จะสอบวิทยานิพนธ์ ให้นักศึกษาแจ้งความจำนงสอบ พร้อมทั้งส่งร่างวิทยานิพนธ์ตามจำนวนที่คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะกำหนด ต่อคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ และส่งให้กรรมการสอบวิทยานิพนธ์อ่านล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓ สัปดาห์

๕๕.๒ การสอบวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโท ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบขึ้นคณะหนึ่งตามคำแนะนำของคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ จำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คน แต่ไม่เกิน ๕ คน ประกอบด้วยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์บัณฑิต และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน โดยให้แต่งตั้งกรรมการคนหนึ่งที่มีชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นประธาน

๕๕.๓ การสอบวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาเอก ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบขึ้นคณะหนึ่งตามคำแนะนำของคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ จำนวนไม่น้อยกว่า ๕ คน แต่ไม่เกิน ๗ คน ประกอบด้วยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์บัณฑิต และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน โดยให้แต่งตั้งกรรมการคนหนึ่งที่มีชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นประธาน

เอกสารแนบท้ายระเบียบการดำเนินการค้าปลีกสินค้าทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์

ไม่ว่า ประเด็นนี้ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๕๕.๔ เมื่อผ่านการสอบวิชา 3618 วิชาขั้นสูงสุดท้ายแล้ว นักศึกษาต้องแก้ไข วิทยานิพนธ์ (ถ้ามี) ให้เรียบร้อยและสมบูรณ์ตามคำแนะนำของคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ แล้วส่ง วิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ ทั้งในรูปแบบเอกสารและในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ต่อคณบดีบัณฑิต วิทยาลัย ภายใน ๑๕ วัน นับตั้งแต่วันสอบวิทยานิพนธ์ขั้นสุดท้าย หากไม่สามารถส่งวิทยานิพนธ์ฉบับ สมบูรณ์ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่านักศึกษาสอบไม่ผ่านและให้บันทึกผลการสอบเป็น U การดำเนินการตามวรรคแรก นักศึกษาจะต้องมีสถานภาพเป็นนักศึกษามาจนถึงวันส่งวิทยานิพนธ์ฉบับ สมบูรณ์

ข้อ ๕๖. การคั่นคว่ำอิสระของนักศึกษามีหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติ ดังนี้

๕๖.๑ ให้คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาการคั่นคว่ำ อิสระ อาจารย์ที่ปรึกษาการคั่นคว่ำอิสระร่วม (ถ้ามี) สำหรับนักศึกษาแต่ละคน เพื่อให้มีหน้าที่ให้ คำปรึกษาและคำแนะนำการทำการคั่นคว่ำอิสระ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาการคั่นคว่ำอิสระจะต้องเป็น อาจารย์บัณฑิตประจำหรืออาจารย์บัณฑิตพิเศษในกรณีที่เป็น โครงการความร่วมมือระหว่างสถาบันกับ หน่วยงานภายนอก ในกรณีจำเป็นอาจเชิญผู้เชี่ยวชาญภายนอกมาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการคั่นคว่ำอิสระ ร่วมก็ได้

๕๖.๒ ในภาคการศึกษาที่ลงทะเบียนการคั่นคว่ำอิสระไว้ แต่ยังไม่ทำการคั่นคว่ำอิสระไม่ แล้วเสร็จหรือยังไม่ได้สอบการคั่นคว่ำอิสระ ไม่ต้องบันทึกค่าระดับคะแนน I ไว้ในใบรายงานผล การศึกษา (Transcript) ของนักศึกษา และนักศึกษาจะต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นตามหลักเกณฑ์ที่ กำหนดไว้ในข้อ ๔๔.๔

๕๖.๓ ให้คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบการ คั่นคว่ำอิสระ

๕๖.๔ การวัดผลการคั่นคว่ำอิสระให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ข้อ ๕๗. รูปแบบการเขียนวิทยานิพนธ์ หรือการคั่นคว่ำอิสระ ให้เป็นไปตามคู่มือการเรียบเรียง วิทยานิพนธ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดไว้

ข้อ ๕๘. การวัดผลวิทยานิพนธ์ให้ใช้ผลการสอบและผลการศึกษา ดังนี้

ผลการสอบวิทยานิพนธ์	ผลการศึกษา
O	ดีเยี่ยม (Outstanding)
G	ดี (Good)
P	ผ่าน (Pass)
U	ไม่พอใจ (Unsatisfactory)

การสอบผ่านวิทยานิพนธ์นั้น จะต้องได้มติผ่านเกินกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ในกรณี ที่ผลการสอบมีปัญหาให้ประธานคณะกรรมการสอบเป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาด และให้ประธาน คณะกรรมการสอบเป็นผู้สรุปผลการสอบ และรายงานให้บัณฑิตวิทยาลัยทราบ

ข้อ ๕๕. การสอบวิทยานิพนธ์ นั้น จะสอบได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง ทั้งนี้อาจจะสอบในภาคการศึกษาเดียวกันก็ได้โดยการสอบวิทยานิพนธ์ นักศึกษาจะต้องชำระเงินค่าธรรมเนียมการสอบ ตามระเบียบของสถาบัน

ข้อ ๖๐. วิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ และทรัพย์สินทางปัญญาทั้งหมดที่เกิดขึ้น ให้เป็นไปตามข้อตกลงของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

หมวด ๑๒

การลาพักการศึกษาและการฟื้นฟูสภาพนักศึกษา

ข้อ ๖๑. การลาพักการศึกษา ให้มีหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติ ดังนี้

๖๑.๑ ให้นักศึกษาสามารถขอลาพักการศึกษาได้จนถึงวันสุดท้ายก่อนการสอบปลายภาคการศึกษา โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการหรืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วแต่กรณี

๖๑.๒ การลาพักการศึกษาจะลาพักติดต่อกันเกิน ๒ ภาคการศึกษาปกติมิได้ เว้นแต่จะได้รับการอนุมัติจากผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและประมวลผล โดยผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ เช่น มีเหตุจำเป็นต้องเดินทางไปต่างประเทศ โดยได้รับการอนุมัติจากต้นสังกัด หรือถูกเกณฑ์หรือระดมเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

๖๑.๓ เมื่อได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา ให้นับรวมระยะเวลาที่ลาพักการศึกษายู่ในระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรด้วย เว้นแต่ถูกเกณฑ์หรือระดมเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

๖๑.๔ การลาพักการศึกษา จะต้องชำระค่าธรรมเนียมการลาพักการศึกษา ในทุกภาคการศึกษาที่ขอลาพักการศึกษา เพื่อรักษาสภาพนักศึกษา

๖๑.๕ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนครบรายวิชาแล้ว แต่ยังคงค้างงานการค้นคว้าทดลองหรือวิทยานิพนธ์ ไม่มีสิทธิ์ลาพักการศึกษา เว้นแต่ถูกเกณฑ์หรือระดมเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

ข้อ ๖๒. การฟื้นฟูสภาพนักศึกษา มีกรณีดังต่อไปนี้

๖๒.๑ เสียชีวิต

๖๒.๒ ลาออกหรือฟื้นฟูสภาพนักศึกษาตามข้อ ๔๗

๖๒.๓ ถูกลงโทษให้ออก ไล่ออกจากสถาบัน ตามหมวด ๑๔

๖๒.๔ เรียนครบตามหลักสูตร และได้รับการอนุมัติผลการศึกษาแล้ว

๖๒.๕ ไม่ลงทะเบียนเรียน และไม่ชำระเงินค่าธรรมเนียมการศึกษาภายในระยะเวลาที่สถาบันกำหนด โดยมีได้ลาพักการศึกษาตามหมวด ๑๒

๖๒.๖ ศึกษาอยู่ในสถาบันเกินระยะเวลาการศึกษาตาม ข้อ ๑๑ ทั้งนี้ให้นับรวมระยะเวลาที่ลาพักการศึกษาหรือถูกพักการศึกษาคด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ ๖๒.๖ ศึกษาอยู่ในสถาบันเกินระยะเวลาการศึกษาตาม ข้อ ๑๑ ทั้งนี้ให้นับรวมระยะเวลาที่ลาพักการศึกษาหรือถูกพักการศึกษาคด้วย ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ๖๒.๓ สอบวัดคุณสมบัติหรือสอบประมวลความรู้ไม่ผ่าน ๓ ครั้ง
 ๖๒.๔ สอบวิทยานิพนธ์ขั้นสุดท้าย ไม่ผ่าน ๒ ครั้ง
 ๖๒.๕ ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๒.๕๐

หมวด ๑๓

เครื่องแบบนักศึกษา

ข้อ ๖๓. เครื่องแบบนักศึกษาปกติของนักศึกษาชายและหญิง และเครื่องแบบในงานพระราชพิธี รัฐพิธี ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน

หมวด ๑๔

วินัยนักศึกษา

ข้อ ๖๔. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต้องรักษาวินัยตามประกาศบัณฑิตวิทยาลัยเรื่องวินัยนักศึกษา ผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามให้ถือว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย และต้องได้รับโทษตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้

ข้อ ๖๕. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต้องไม่กระทำการใด ๆ ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียชื่อเสียงของสถาบัน ทั้งนี้การกระทำและบทลงโทษให้เป็นไปตามประกาศบัณฑิตวิทยาลัยเรื่องการกระทำอันก่อให้เกิดความเสื่อมเสียและบทลงโทษ

ข้อ ๖๖. โทษทางวินัยมี ๕ สถาน คือ

๖๖.๑ ว่ากล่าวตักเตือน

๖๖.๒ ภาคทัณฑ์

๖๖.๓ พักการศึกษา

๖๖.๔ ให้ออก

๖๖.๕ ไล่ออก

ข้อ ๖๗. นักศึกษาผู้ใดกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง ให้อธิการบดีสั่งลงโทษว่ากล่าวตักเตือน หรือภาคทัณฑ์ตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิด แต่ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำเหตุดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาสำหรับการลดโทษด้วยก็ได้

ข้อ ๖๘. นักศึกษาผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย ให้อธิการบดีสั่งลงโทษพักการศึกษา ให้ออก หรือไล่ออก ตามความร้ายแรงแห่งกรณี แต่ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำเหตุดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาสำหรับการลดโทษด้วยก็ได้

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลดหย่อนจะนำเหตุดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาสำหรับการลดโทษด้วยก็ได้ แต่ห้ามมิให้ลดโทษต่ำกว่าพักการศึกษา

ข้อ ๖๘. นักศึกษาผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดทางวินัย ให้คณะกรรมการดำเนินงานบัณฑิตวิทยาลัย มีอำนาจดำเนินการสอบสวนทางวินัยต่อนักศึกษาผู้ถูกกล่าวหา นั้นได้โดยทันที เพื่อให้ได้ความจริงและยุติธรรมโดยไม่ชักช้า

ข้อ ๗๐. นักศึกษาผู้ใดถูกสั่งลงโทษตามข้อ ๖๖. ให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่ออธิการบดีได้ โดยให้อุทธรณ์ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันทราบคำสั่งทุกกรณี และต้องอุทธรณ์เป็นหนังสือลงลายมือชื่อของผู้อุทธรณ์ด้วยเมื่ออธิการบดีได้วินิจฉัยแล้ว ให้ดำเนินการสั่งการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว นับตั้งแต่วันได้รับหนังสืออุทธรณ์คำวินิจฉัยของอธิการบดีให้ถือเป็นที่สุด

หมวด ๑๕

การสำเร็จการศึกษา

ข้อ ๗๑. นักศึกษาในแต่ละระดับจะสำเร็จการศึกษาจากสถาบันได้ ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

๗๑.๑ เรียนครบจำนวนหน่วยกิตและวิชาตามที่กำหนดของแต่ละหลักสูตร

๗๑.๒ ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อกำหนดของแต่ละหลักสูตรนั้นๆ

๗๑.๓ ได้ค่าระดับคะแนนทุกรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรไม่ต่ำกว่า C+

๗๑.๔ ได้ปฏิบัติตามประกาศบัณฑิตวิทยาลัย เรื่องเกณฑ์มาตรฐานความรู้ภาษาอังกฤษ

ระดับบัณฑิตศึกษา

๗๑.๕ ปฏิบัติตามเงื่อนไขของหลักสูตรในแต่ละระดับ ดังนี้

๗๑.๕.๑ ระดับปริญญาโท

๗๑.๕.๑.๑ แผน ก แบบ ก ๑ มีการเสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่าน

การสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายจากคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผลงานวิทยานิพนธ์

ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสาร หรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding)

๗๑.๕.๑.๒ แผน ก แบบ ก ๒ มีการศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่

กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยจะต้องได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ พร้อมทั้งเสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายจากคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผลงานวิทยานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสาร หรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม

ทั้งนี้วารสารวิชาการหรือที่ประชุมวิชาการ ที่นักศึกษาลงตีพิมพ์หรือเสนอผลงานทางวิชาการ

เพื่อใช้เป็นเงื่อนไขในการขอสำเร็จการศึกษา จะต้องผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ และได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

๓๑.๕.๑.๓ แผน ข มีการศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยจะต้องได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ และสอบผ่านการสอบประมวลความรู้ ด้วยการสอบข้อเขียนและ/หรือการปากเปล่าในสาขาวิชานั้น

๓๑.๕.๒ ระดับปริญญาเอก

๓๑.๕.๒.๑ แบบ ๑ มีการสอบผ่านภาษาต่างประเทศอย่างน้อย ๑ ภาษา ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ เพื่อเป็นผู้มีสิทธิ์ขอสอบวิทยานิพนธ์จากคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบัน และผลงานวิทยานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารที่มีคณะกรรมการภายนอกมาร่วมกลั่นกรอง (Peer Review) ซึ่งเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้น ๆ ไม่น้อยกว่าหนึ่งเรื่องและมีประสบการณ์ในการนำเสนอในที่ประชุมวิชาการที่มีคณะกรรมการกลั่นกรอง ทั้งนี้เป็นไปตามประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย โดยผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ และ/หรือตามที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตร

๓๑.๕.๒.๒ แบบ ๒ มีการศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยจะต้องได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ สอบผ่านภาษาต่างประเทศอย่างน้อย ๑ ภาษา ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติเพื่อเป็นผู้มีสิทธิ์ขอสอบวิทยานิพนธ์จากคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบัน และผลงานวิทยานิพนธ์ จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงาน หรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารที่มีกรรมการภายนอกมาร่วมกลั่นกรอง ซึ่งเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้น ๆ ไม่น้อยกว่าหนึ่งเรื่องและมีประสบการณ์ในการนำเสนอในที่ประชุมวิชาการที่มีคณะกรรมการกลั่นกรอง ทั้งนี้เป็นไปตามประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย โดยผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ และ/หรือตามที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรทั้งนี้วารสารวิชาการหรือที่ประชุมวิชาการ ที่นักศึกษาลงตีพิมพ์หรือเสนอผลงานทางวิชาการเพื่อใช้เป็นเงื่อนไขในการขอสำเร็จการศึกษา จะต้องผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะและได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

๓๑.๖ ได้ส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ให้แก่บัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

หมวด ๑๖

การพิจารณาเกียรติและศักดิ์ของนักศึกษา

ซึ่งจะให้ได้รับประกาศนียบัตรและปริญญาบัตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเท่านั้น ไม่ควรเผยแพร่สู่สาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ ๑๒. เมื่อนักศึกษาได้ศึกษาครบตามเงื่อนไขในหมวด ๑๕ แล้ว และสอบได้ครบทุกรายวิชา ในขณะใดแล้วให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาเกียรติและศักดิ์ของนักศึกษาตามหลักเกณฑ์ และวิธีการแห่งข้อบังคับนี้ แล้วเสนอความเห็นต่อสถาบันพิจารณาโดยไม่ชักช้า ในกรณีจำเป็นอธิการบดีอาจแต่งตั้งให้บุคคลในสถาบันเข้าร่วมเป็นกรรมการด้วยก็ได้

ข้อ ๑๓. นักศึกษาซึ่งเป็นผู้มีเกียรติและศักดิ์ สมควรพิจารณาเสนอสภาสถาบันให้ได้ ประกาศนียบัตรหรือปริญญาบัตรของสถาบัน นอกจากจะต้องเป็นผู้ซึ่งมีวัฒนธรรม คุณธรรม เป็นผู้ซึ่งรักษาชื่อเสียง เกียรติคุณ และประโยชน์ของสถาบัน เป็นผู้ซึ่งสุภาพเรียบร้อย ปฏิบัติตามวินัยของนักศึกษา ข้อบังคับ และระเบียบของสถาบันแล้วจะต้องมีพฤติกรรมด้านความประพฤติ ดังนี้

๑๓.๑ ไม่เป็นผู้ซึ่งมีจิตพินเพื่อนไม่สมประกอบโดยคำวินิจฉัยของแพทย์ หรือผู้ที่ศาลสั่งให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือไร้ความสามารถ

๑๓.๒ ไม่เป็นผู้เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษา หรืออยู่ในระหว่างต้องหาก็คืออาญา เว้นแต่ความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

๑๓.๓ ไม่เป็นผู้ซึ่งประพฤติชั่ว บกพร่องศีลธรรม ซึ่งทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงของสถาบัน

๑๓.๔ ไม่เป็นผู้ซึ่งก่อให้เกิดความแตกแยกความสามัคคี หรือก่อการวิวาทในระหว่างนักศึกษาด้วยกัน หรือระหว่างนักศึกษาของสถาบันกับนักศึกษาหรือนักเรียน ในสถาบันอื่นหรือบุคคลอื่น

๑๓.๕ ไม่เป็นผู้ซึ่งแสดงอาการกระด้างกระเดื่อง ลบลู่ดูหมิ่นต่ออาจารย์ ข้าราชการ พนักงานสถาบัน และเจ้าหน้าที่ของสถาบัน

๑๓.๖ ไม่เป็นผู้ซึ่งก้าวร้าวในอำนาจการบริหารงานของสถาบัน

๑๓.๗ ไม่เป็นผู้ซึ่งจงใจ หรือกระทำการอันก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทรัพย์สินของสถาบัน

๑๓.๘ ไม่เป็นผู้คัดลอกหรือจ้างวานให้ผู้อื่นทำวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระให้แก่อื่น

ข้อ ๑๔. ในการขอเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สถาบันกำหนดตามวัน เวลา สถานที่ ที่กำหนดไว้ในปฏิทินการศึกษา พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมการขึ้นทะเบียนปริญญาตามที่สถาบันกำหนด

ข้อ ๑๕. นักศึกษาซึ่งขาดคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งตามความในข้อ ๑๓ ได้ชื่อว่าเป็นผู้ซึ่งไม่มีเกียรติและศักดิ์ไม่สมควรได้รับประกาศนียบัตรหรือปริญญาบัตรของสถาบัน และอาจได้รับการพิจารณา ดังนี้

๑๕.๑ ไม่เสนอชื่อให้ได้รับประกาศนียบัตรหรือปริญญาบัตรของสถาบัน
 เอกสารนี้เป็นเอกสารลับ
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๑๕.๒ ชะลอการเสนอชื่อให้ได้รับประกาศนียบัตรหรือปริญญาบัตร มีกำหนด ๑ ปี ถึง ๓ ปีการศึกษา ทั้งนี้ตามลักษณะความผิดที่ได้กระทำ

ข้อ ๑๖. นักศึกษาผู้ใดถูกคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาเห็นสมควรชะลอการเสนอชื่อให้ได้รับประกาศนียบัตรหรือรับปริญญาบัตร ถ้าเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรม ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่ออธิการบดี โดยทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของผู้อุทธรณ์พร้อมรับรองสำเนาถูกต้องยื่นต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ภายใน ๑๕ วัน นับตั้งแต่วันที่ทราบว่าเป็นผู้ไม่สมควรได้รับประกาศนียบัตรหรือรับปริญญาบัตร

ข้อ ๑๗. ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยส่งคำชี้แจงของตนเกี่ยวกับการอุทธรณ์นั้นมายังสถาบัน ภายใน ๗ วันนับตั้งแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์อันถูกต้องตามข้อ ๑๖.

ข้อ ๑๘. เมื่อสถาบันได้รับคำอุทธรณ์พร้อมทั้งคำชี้แจงของคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยให้นำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการผู้บริหารสถาบันพิจารณาวินิจฉัยให้เสร็จโดยเร็ว เพื่อนำเสนอสภาสถาบันพิจารณาต่อไป

หมวด ๑๗

การประกันคุณภาพการศึกษา

ข้อ ๑๙. ให้บัณฑิตวิทยาลัย จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพ ดังนี้

๑๙.๑ การประกันคุณภาพของหลักสูตร โดยให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร ให้ชัดเจน ซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วยประเด็นหลัก ๔ ประการ ดังนี้

๑๙.๑.๑ การบริหารหลักสูตร

๑๙.๑.๒ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนและการวิจัย

๑๙.๑.๓ การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา

๑๙.๑.๔ ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม และ/หรือความพึงพอใจของผู้ใช้

บัณฑิต

๑๙.๒ การพัฒนาหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย แสดงการปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยทุก ๆ ๕ ปี และมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก ๕ ปี

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๐. ในกรณีที่เกิดปัญหาการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ ให้อธิการบดีวินิจฉัยสั่งการให้เป็นไปด้วยความเหมาะสมตามควรแก่กรณีเป็นเรื่อง ๆ ไป โดยในกรณีที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาที่เข้าศึกษาก่อนปีการศึกษา ๒๕๕๘ การวินิจฉัยของอธิการบดีให้คำนึงถึงข้อบังคับ หรือระเบียบเดิมประกอบด้วย

แบบสอบถามความคิดเห็น

เรื่อง “รูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา”

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นการสอบถามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับ “รูปแบบการจัดหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา” โดยขอความกรุณาให้ท่าน ตอบแบบสอบถามสามรอบ ดังนี้

รอบที่ 1

1) ให้ท่านตอบแบบสอบถามตามการรอบรู้ของท่าน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

0-20	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด
21-40	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
41-60	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
61-80	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
81-100	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด

2) ให้เขียนผลการประเมินตามความคิดเห็นของท่านลงในช่องสี่เหลี่ยม โดยจะต้องมีรายการใดรายการหนึ่งได้รับการประเมินเต็ม 100 คะแนน ส่วนรายการอื่นสามารถประเมินได้ตั้งแต่ 0 - 100 คะแนน

3) ขอความกรุณาจัดส่งแบบสอบถามที่ได้ทำการประเมินแล้วคืน โดยใส่ซองที่ได้จัดเตรียมไว้ให้ซึ่งแนบมากับแบบสอบถามนี้ ภายในวันที่ 7 สิงหาคม 2549

รอบที่ 2

1) ขอเชิญร่วมประชุมอภิปรายถึงเหตุผลในการประเมินรอบที่หนึ่ง ณ ห้องประชุมวิชาการ ชั้น 2 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในวันศุกร์ที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2549 เวลา 08.30-12.00 น.

2) ตอบแบบสอบถามรอบที่สอง โดยให้ท่านตอบแบบสอบถามอีกครั้ง เพื่อยืนยันคะแนนตามเดิมหรือเปลี่ยนแปลงได้ตามความคิดเห็นของท่าน

รอบที่ 3

1) ผู้ดำเนินการแจ้งผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและร่วมอภิปรายถึงเหตุผลในการประเมินรอบที่สอง ณ ห้องประชุมวิชาการ ชั้น 2 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในวันศุกร์ที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2549

2) ตอบแบบสอบถามรอบที่สาม โดยให้ท่านตอบแบบสอบถามอีกครั้ง

เพื่อยืนยันคะแนนตามเดิมหรือเปลี่ยนแปลงได้ตามความคิดเห็นของท่าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ใช้สำหรับงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่หรือใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้